

РОНИ О'СЪЛИВАН БЯГ: АВТОБИОГРАФИЯ

Превод от английски: Людмила Христова, 2015

chitanka.info

На Лили и малкия Рони с цялата ми обич

ПРЕДГОВОР

Не бях сигурен как да нарека тази книга. Трябваше да избира между „Година на прекъсване“, „Завръщането“ и „Бяг“. Първите две са доста самообясними — прекъснах за година поради причини, с които не се бях сблъсквал досега, след като спечелих Световното първенство през май 2012 г. и се завърнах през май 2013-а, за да го спечеля отново. Това беше първият път в кариерата ми, в който печеля два поредни световни турнира. Аз бях първият играч, успял да направи това след Стивън Хендри (смятам го за най-добрия на всички времена), който го постигна през 1997 г. Бяха щастливи времена.

В крайна сметка реших книгата да се казва „Бяг“, защото тя е за това, което ме е подкрепяло и през втората половина на моята кариера. През първата ѝ половина бяха по-скоро алкохолът, наркотиците и прозакът, които ме държаха праволинеен и съсредоточен (колкото и безумно да звучи). В сегашния етап на моето развитие бягането поддържа мислите ми бистри или поне толкова бистри, колкото е възможно някога да бъдат моите. Ако трябва да съм честен, нищо не ми е попречило да бъда това, което съм. Когато написах първата си книга преди 12 години, бях на 25 и тъкмо бях спечелил първия си световен турнир. Никой, с изключение на мен самия, не очакваше, че ще ми отнеме толкова дълго време да го спечеля. Дотогава бях известен като най-великия снукър играч, който никога не е печелил световно първенство. И повярвайте ми, този факт ми тежеше като воденичен камък на врата.

Изпитах огромно облекчение, когато най-накрая спечелих първенството. Вътре в мен обаче остана притеснението, че въпреки другите големи турнири, които съм печелил, печеленето на световната титла ще остане еднократно чудо. Досега вече съм спечелил пет и само Стийв Дейвис и Рей Риърдън с по шест световни титли, както и Хендри със седем, имат повече от мен. Въпреки цялото говорене около евентуалното ми оттегляне от снукъра (и каквото и да си мислят хората, това не са празни приказки — ако кажа, че прекъсвам, това

означава, че наистина го мисля), аз все още смятам, че мога да подобря техните рекорди. Тази година в Шефийлд подобрих рекорда на Хендри за брой сенчъри брейка, направени в „Крусибъл“ на финала срещу Бари Хоукинс (131), и чувството беше страхотно. Освен това подобрих още един рекорд — направих шест сенчъри брейка на финалния мач. Така че бавно, но сигурно аз проправям своя път и пиша собствената си история в света на снукъра.

Признавам си, че без бягането щях да се откажа от този спорт много отдавна. Бягането е моята религия, моята ценностна система, моят начин да бъда спокоен. То е ужасно болезнено и физически натоварващо, но също така е и това, което ме извисява духовно най-много. Искам да споделя страстта си към бягането с всеки — тези от вас, които вече я притежават, най-вероятно ще разберат за какво говоря; може би дори ще открият полезни и откровени съвети в думите ми. В същото време се надявам да успея да вдъхновя останалите да излязат на чист въздух, да стъпят на земята и да си вземат дозата серотонин.

За мен има смисъл да напиша книга за бягането — не само защото това е моето хоби и страст, но и защото отново се превърна в основна тема на живота ми. Както спортният психиатър д-р Стив Питърс може да потвърди, аз съм прекарал огромна част от живота си, бягайки от и към всякакви гадости — било то алкохол, наркотици, лоши хора, добри хора, анонимни алкохолици, анонимни наркозависими, клубове по лека атлетика, семейство, храна, телевизионни камери, контролни органи в снукъра, моите собствени демони и всякакви други — вие си изберете.

Разбира се, тази книга е и за снукъра — моята игра. Спортът, който понякога презирам толкова много, че не мога дори да погледна към щеката; спортът, който обаче се превърна и в любовта на живота ми. Тази книга се фокусира най-вече върху годината между 2012-а и 2013-а — най-лудите 12 месеца дори и според моите стандарти. През 2012-а спечелих световното първенство за четвърти път. Това беше най-прекрасното чувство, особено накрая, когато синът ми — малкият Рони — се присъедини към мен на сцената и го хвърлих във въздуха, докато възгласите и аплодисментите се увеличаваха все повече. Веднага след тази победа обявих, че прекратявам професионалната си кариера, и наистина го направих — за цели 11 месеца. След това се

съгласих да се върна за световното, за да защита титлата си. Не съм много сигурен какво точно съм очаквал да постигна — все пак никой не беше успявал да защити титлата си след Хендри през 90-те. Бях играл само един официален мач през целия сезон, ранкингът ми беше паднал до 29-и в света и въпреки че все още бях смятан за един от основните фаворити, аз считах, че това е нелепо. Почти не бях играл през годината, докато не започнах да тренирам шест седмици преди началото на турнира.

По време на Шефийлд 2013 г. много хора ме питаха защо съм прекъснал, защо съм се върнал, а аз знаех, че не мога да им разкажа цялата история в няколко изречения. Някои от тях звучаха неубедително в убеждението си, че „Това е просто Рони“. Особено когато казах, че се връщам, за да платя таксите на децата за училище, всички започнаха да се смеят и да ме питат как е възможно да нямам пари за това. Убеден съм, че смятаха, че се шегувам, но не беше така. Тази книга има и друга цел — да разкаже историята правилно — такава, каквата е.

Това, което бих искал да направя, е да ви дам възможността да надникнете отблизо в живота на спортиста и да покажа колко е трудно да намериш баланса между семейството и професионалната кариера. Не ме разбирайте погрешно, не търся съжалението или симпатията ви — аз съм абсолютно наясно колко съм благословен да имам тази дарба, да имам много последователи, възможността да печеля добре и да обикалям света, играейки играта, която обичам (освен когато не я мразя). И да, от една страна, животът ми е много бляскав. Но понякога, когато нещата не се развият така, както си се надявал, в личния ти живот, става невъзможно да задържиш баланса между семейството и работата до степен, в която си принуден да избираш между двете.

1

КАК СЕ ЗАПАЛИХ

„Сряда, четири мили, 30 минути, шест серии по 400 метра, 30 секунди почивка, време за повторения 72 секунди, 71 секунди, 70, 72, 73, 71“

— Хайде, Рон, ставай!

— О, татко, дай ни почивка, премазан съм!

— Хайде, синко, време е за един прекрасен бърз джогинг. Знаеш, че го искаш.

Исусе! Бях само на 12, когато започнах да бягам. Татко ме караше да тичам и за мен това беше равносилно на китайското водно мъчение. Мразех го. Аз постоянно говорех само за тръгване по-рано от училище, за да играя снукър. А татко казваше, че трябва да бъда дисциплиниран — трябва да си лягаш рано, да си правиш тренировката от три мили всеки ден и да си във форма. Здрав дух в здраво тяло. Той твърдеше, че ако съм физически здрав, ще мога да се концентрирам по-добре в снукъра. Татко осъзнаваше, че вече имах потенциала да печеля малки турнири, ако бях във форма и я поддържах. По онова време снукър играчите не се занимаваха с фитнес. Всъщност точно обратното. Алекс Хигинс — Урагана винаги беше с цигара в уста и бира *Guinness* наблизо. Канадецът Биг Бил Вербенюк дори имаше медицинско, според което трябва да пие бира по време на всеки мач, за да контролира тремора в ръката си. Естествено, това беше просто оправдание. Колкото до новоизлюпилите се играчи, повечето от тях играеха на ротативки и се занимаваха със залагания, отколкото поддържаха форма.

Понякога, докато тичах, татко караше след мен с колата. Беше ужасно. Винаги съм се страхувал от него — толкова, че да не мога да

кажа „не“.

Въпреки това обаче трябва да призная, че имаше смисъл в думите му. Не бях от най-бързите, но бях сравнително добър — бях малко пълничък, но можех да пробягам три мили и да продължа без проблем.

Спрях да ходя на училище, когато навърших 16 и станах професионален играч. Продължих и с дневната доза тичане, равностойна на три мили. Не че имах избор. Всичко обаче се промени, когато татко беше арестуван за убийство. Спрях да тичам и тренирам, щом го осъдиха. Всъщност, ако трябва да съм откровен, спрях всичко. Умът ми беше другаде и не можех да се фокусирам върху нищо. Не можех да повярвам какво се случва с живота ми и света, в който живея. Не можех да повярвам, че баща ми е осъден за убийство, още по-малко, че има дори и малка възможност да е виновен. Разпаднах се тотално. Точно тогава го пуснаха под гаранция и той настоя да се върна към предишния си режим.

„Това, че ме е нямало известно време, не е достатъчна причина да спреш с бягането, нали, Рон?“

Не е достатъчна причина? Той беше в затвора месеци наред, аз рухнах заради това, което полицията твърдеше, че е извършил с някакъв беден човечец, а той ме напада, че не съм тичал? Какво, по дяволите?

— Не, татко — измърморих аз.

— Именно, хайде да вървим.

И така, обух си маратонките за бягане, той запали колата и ме следва три мили.

Мамка му. Мислех си, че ще умра. Прекъсваш с бягането само за няколко месеца и резултатът е налице — все едно никога през живота си не си бягал. Сърцето ми щеше да се пръсне, краката ми не ме слушаха, а ходилата ми бяха на мехури.

— Виждаш ли, Рон, не е толкова зле — подхилваше се татко.

— Не, въобще не е зле — измънках аз. Не е зле друг път!

Татко обаче беше прав за тялото и ума. Когато тичах, играта ми в снукъра беше по-добра, справях се по-добре и в мачовете от серията „Професионалисти срещу аматьори“. Тези мачове са много дълги — започваш в осем сутринта, прибираш се посред нощ, ако си стигнал до финала, и трябва да си фокусиран през цялото това време. Някак си,

когато не тичах, умът ми беше другаде и не успявах да се концентрирам толкова добре.

Също така странно, но факт, тичането ми помогна с потенето, а това беше мой голям проблем. Винаги съм бил от онези мъже, които са малко по-космати от останалите. Поради тази причина често ми се случваше да се потя под мишниците и да си личи на всичките ми ризи, суитшърти и други подобни. Беше отвратително и адски неудобно. С изненада открих, че когато не тичам, подмишниците ми бликаха като фонтана Ди Треви. Ако не тичах, постоянно щях да бъда в тоалетните, издухвайки подмишниците си на машината за изсушаване. В момента, в който започнех отново да бягам, този проблем изчезваше. Потях се, докато тичах, но след това бях повече от добре. Бягането е като детоксикация — то просто изкарва всички гадости от теб. Разбира се, това не е единственото предимство, на което се наслаждавах. Краката ми не се търкаха един в друг и не отслабваха така, както когато не тичах.

Баща ми беше в ареста девет месеца и когато излезе под гаранция, първото нещо, което ми каза, беше, че трябва да започна да тичам отново. Бях качил малко килограми, но не се бях променил толкова много. Поне не визуално, а само поведенчески. Бях се превърнал в човек, който вечно отлага всичко. „Не ме занимавайте, ще го направя утре!“ Започнах да бягам отново, докато той беше на свобода, но когато баща ми беше окончателно осъден за убийство, всичко приключи. Бум! Това беше краят. Пратих бягането по дяволите за около шест години. Размених го за куп простотии, най-вече алкохол и наркотици.

Знаех, че губя контрол, но не осъзнавах в какво прасе се превръщах. Преди да навърша 20, вече имах 95.5-сантиметрова талия и можех да побера двама 15-годишни Рони О’Съливанци в панталоните, с които играех. Бях станал огромен като носорог, а дори не го осъзнавах. Някак си просто бях наддал толкова много, а никой не ми беше казал нищо за това.

Една вечер излязох с приятел и някой каза на едно момиче до нас „Хей, този пич е Рони О’Съливан“, а тя го попита: „Кой? Дебелият или слабият?“.

Аз си знаех, че не съм „слабият“, защото приятелчето, с което бях, беше доста кльощаво. И тогава осъзнах — мамка му, аз съм

„дебелият“. Никога преди това не бих си го помислил. Дори не ми е минавало през ума. Но това ме шамароса здраво. Ако сега можех да срещна това момиче, бих му благодарил, бих му стиснал ръката и бих му казал, че ми направи огромна услуга. Още на следващия ден започнах отново да тренирам. Почувствах се адски тежък, едър и обемист и осъзнах, че възможно най-бързо трябва да се променя.

Затова започнах да бягам редовно и свалих теглото си до нормалното ниво. Преди имах голямо клатецо се коремче, но вече започвах да показвам мускули. Уау! Това беше ненормално яко усещане, защото сякаш се случваше бързо, ей така, все едно са минали само няколко часа. Дотогава не можех да видя реален резултат. Но един ден, може би около три месеца по-късно, погледнах в огледалото и си помислих: „Мамка му, кой е този пич, не го познавам“. Това беше през 1997-ма, а аз бях на 22.

Продължих с бягането още шест-седем години. Имаше моменти, в които сякаш главата ми беше на парчета (ако трябва да съм честен, прекалено много на брой такива моменти), но винаги си мислех, че щеше да е страшно по-зле, ако не тренирах въобще. Редовно ходех на фитнес, бягане, плуване и футбол, но нищо екстремно, просто поддържах формата си.

След това, през 2004 г., започнах сериозно да се занимавам с бягане в конкурентна среда. Мой приятел, Алън, с когото бягах във фитнеса, ми предложи да отида в клуба по бягане и да видя дали ще ми допадне. Аз се съгласих, въпреки че не познавах никого там, а и по принцип съм доста срамежлив и свит. Бегло познавах някои от момчетата там и предложих да се видим в неделя за по един дълъг джогинг.

По това време вече бях световен шампион, но не и с най-доброто психично здраве. Бях в клиника за лечение на алкохолизъм, след това излязох и бях чист цели девет месеца, което беше прекрасно. Ходех на срещи на пристрастените към алкохол и наркотици всеки ден и се чувствах великолепно. Все едно се бях преродил. Наистина не можех да повярвам.

Ставах рано сутрин, бягах и ядях здравословна храна.

Животът ми беше хубав и добър. Чувствах се във форма, свеж и истински жив. И това се дължеше единствено на срещите ми с бивши наркомани и изграждането на навици и основа на дните и

преживяванията ми. Започнах да харесвам снукъра си повече и играта ми ставаше все по-добра и по-добра. Много наподобяваше стила ми, когато бях по-малък.

Ходех на тези срещи всяка вечер и там ми се напомняше постоянно какво могат да направят с мен пристрастяванията ми. Държах настрана всички глупаци, които можеха да ме изкушат с всякакви глупости, и си лягах рано всяка вечер, за да намаля вероятността да проявя слабост. Използвах срещите с анонимните наркозависими като място, което посещавах, за да съм с хора, които не употребяват такива вещества. Така или иначе, до 10:30 вечерта винаги бях готов да си легна. Но времето между 6:30 и 10:30 вечер беше най-изкушаващо. Ако не ходех на тези събирания, бих си помислил нещо от типа на „Окей, скучно ми е, вече съм играл снукър, свършил съм каквото е трябвало за деня, а сега имам тези три свободни часа, които трябва да запълня с нещо... Какво ли да е то?“. И точно в тези моменти срещите ми бяха най-полезни, дори бих казал отлични. Те бяха просто перфектни — отивах там, пиех по чаша чай, изслушвах всеки, попивах всичко, което казваха, разказвах моите кратки истории, пиех по още една чаша чай и накрая излизахме за по кафе. Хората, с които се срещах, бяха това, от което имах нужда и което ми помогна най-много.

Знаех, че не мога да откажа наркотиците и алкохола завинаги. Изкушавах се през цялото време и след девет месеца на въздържание се предадох. Започнах от време на време да ходя по гуляи и купони на разни места и да пия по 15 бири *Guinness* на вечер. Може би звучи като голямо количество, но всъщност не е така, когато си надрусан. Можеш да се наливаш цяла вечер, ако си друсан, а после ще вземеш още наркотици, защото си пил. Аз обожавах марихуаната. Единственият проблем на джойнта е, че една цигара води до втора, трета, четвърта и така нататък до момента, в който просто отваряш хладилника и изяждаш всичко в него и трупаш килограми.

В края на вечерта просто отивах на гости на някого, палех една цигарка и край, започвах да се чувствам страхотно. Супер! Знаех, че не искам да се връщам пак към пристрастяването към алкохола и друсарските купони, но също така бях наясно, че нямам силата да откажа и да кажа „не“. Никога повече... И така, от време на време, се отрязваш на макс, а после се сещаш за всичко, на което са те научили в клиниката за пристрастяването, и се срамуваш от себе си.

След първия си запой отново останах чист за три-четири месеца, но после отново излязох от релси. Стана ми навик. Мислех си, че след като ходя на всички срещи, а само понякога се отпускам, всичко е наред. Освен това вредата не беше чак толкова голяма или поне така се оправдавах пред самия себе си, твърдейки, че няма нищо лошо от време на време да си пийвам и да паля по едно джойнтче, стига да не го правя всеки ден. Разбира се, се заблуждавах, защото реалността беше съвсем различна — отново бях пристрастен.

В най-лошите си периоди трябваше да пуша по един джойнт всяка сутрин само за да мога да функционирам нормално. Без него ставах параноичен и неспокоен. Мислех си, че няма да е никак лошо да поддържам запоите по един на всеки два, три, четири месеца, а през останалото време да съм чист. В повечето случаи обаче снукърът ми се изпречваше на пътя и опропастяваше тези мои планове. Все едно тренирах за запоите. Това беше моята олимпиада. Веднъж на всеки четири месеца се отрязвах тотално. Казвах си, че това е добра причина да оставам чист, че ще се наслаждавам повече на тези моменти, когато дойдат, и че това ще е отплатата ми за положения труд.

Ако трябва да съм честен, нямам представа как съм успял да минавам през допинг тестовете през този период. Помня как отивах на всеки световен турнир с една-единствена мисъл — че нямам търпение да свърши, защото това би означавало край на тестовете за наркотични вещества и началото на тримесечен период без никакви проверки, което значеше, че мога да се размажа тотално. Хванаха ме само веднъж, в началото на кариерата ми, но това беше единственият подобен случай. Тестваха ме постоянно между турнирите, а аз се стараех да преценя кога и как да вземам така, че да няма остатъчни вещества в кръвната ми система по време на тези изследвания. Накратко, предизвиквах съдбата и късмета си и винаги бях на ръба.

Майка ми постоянно ми повтаряше: „Ще те хванат, не можеш да продължаваш така“.

А аз всеки път ѝ отговарях: „Не, няма проблем. Стига да не прекалявам и да спирам една седмица преди турнира, всичко ще е наред“.

В крайна сметка друго пристрастяване измести пиячката и наркотиците — бягането. Алън все пак ме накара да отида до клуба. Между другото, аз все още бягам с него — в момента той е на 50 и все

още е по-добър от мен. Той бяга по 10 километра за 36 минути, а всъщност е най-добрият ветеринар в Есекс. *(на английски — Essex — е историческо, церемониално и административно графство в Източна Англия. Граничи с Кеймбриджшър и Съфък на север, със Северно море на изток, с естуара на Темза и Голям Лондон на юг и с Хартфордшир на запад.)*

Веднъж се бях размазал и срещнах Алън във фитнеса. Той ме погледна и веднага осъзна, че въобще не съм във форма.

— Какво става, Рони?

— Ами нали знаеш, Алън, тежка вечер.

— Изглежда като нещо повече от това — каза той.

Аз не отговорих.

— Добре ли си, Рон?

— Да.

— Мислех, че още ходиш на срещите на анонимните наркозависими.

— Да, още ходя.

— Сигурен съм, че друсането и пиенето не са част от дванайсетте ти стъпки, нали? — добави той.

Всеки друг, който ми каже подобно нещо, би ме накарал да си помисля, че си позволява прекалено много, като ми говори така. Но той го каза с такава загриженост и толкова мило — личеше си, че просто ми мисли доброто.

А аз само му се усмихнах — малко глуповато, но това беше единственото, което успях да направя в този момент.

— Хайде, Рони, ела да потичаш с мен. Нямах нужда от цялата тази пиячка и другите глупости. Свеж въздух, разтуптяно сърце и доза серотонин — това е, от което имаш необходимост.

Пробягах около пет, може би шест мили и бях премазан. ПРЕМАЗАН! След това той ме представи на клуба по лека атлетика „Удфорд Грийн“ в Есекс *(на английски — Woodford Green — е квартал в североизточната част на Голям Лондон)*, който всъщност е доста популярен в областта. До този момент бях тичал сам или с приятели във фитнеса. Само два месеца, след като започнах да бягам в клуба, никой в залата не можеше да повярва колко бърз съм станал.

Първия път, когато отидох в клуба, бях малко свит и срамежлив. Не говорех много, представих се набързо и се измъкнах. Но всички

бегачи там бяха много дружелюбни, представяха ми се един след друг и само след два-три пъти вече излизах с тях на по чаша портокалов сок, след като се бяхме преуморили на пистата. Някои от тях като че ли ме разпознаха, но не изглеждаха особено заинтересовани от това кой съм. Никога не говорехме за снукър, разговорът се въртеше около бягането. Те оставяха проблемите и работата си пред вратата. Всичко беше фокусирано върху състезанието и кой бяга по-добре. Ако си запален по бягането, вторник вечер на пистата е най-хубавото, което може да ти се случи.

Обикновено имаше по 50 — 60 души на пистата, които бягаха различни дистанции, хвърляха копия, тласкаха гюлета, упражняваха дълъг скок. И аз си мислех: „Брей, толкова много неща се случват тук“. Всеки си имаше своя групичка, към която принадлежи.

Обикновено винаги, като излизах навън, се държах дистанцирано и свито. Хората ме разпознават, идват при мен и започват да ми говорят всякакви неща. В някакъв момент свикваш с всичко това. Нямам нищо против да си говоря с тях, освен в случаите, в които вече не издържаш, и това те подлудява и си казваш: „О, не! Дай си малко почивка!“. Това място обаче е абсолютно различно — само леко и закачливо бърбрене, което има за цел да те надъха да бягаш по-добре. Може би, след като вече сте се опознали, идва един странен момент, в който някой ти казва: „Как си със снукъра, Рон? Всеки път те гледам, когато играеш“. Но като цяло никой не се интересува от това кой си и с какво се занимаваш. Всичко се върти около състезанията, времената и формата на всеки от нас.

Първото ми състезание беше на 3000 метра, седем обиколки и половина. Времето, което постигнах, беше 10.06 минути. Правил съм го само веднъж, така че това е моят личен рекорд. Един от треньорите постоянно повтаряше отстрани: „Не го изпускай! Притисни го!“. И аз направих точно това. Бях на около 40–50 метра след бегача пред мен. А треньорите имаха предвид точно това — да използвам състезателите пред себе си, за да се надъхвам да бягам по-бързо и да бъда по-добър. На следващата обиколка той отново ми каза: „Давай, Рон! Напъни се! Давай, можеш да стигнеш следващата група!“. И аз се напъвах. И си мислех, че преоткрих наново възможностите си и скоростта, която имах. Мислех си, че след като треньорът вярва в мен, очевидно има защо. И стигнах следващата група. А той отново ме напъваше: „Хайде,

Рон, давай към следващите сега!“. И аз отново стигнах следващата група, дръпнах с 40 — 50 метра и на последната обиколка вече бях между три от по-бързите момчета. Помня как спринтирах последните 100 метра и успях да победя някои от състезателите, които дори не бих и мечтал да стигна. Успях да изненадам приятно най-вече себе си.

Бях в клуба около шест месеца и обожавах този период. Тогава започнах да бягам 10-километровата дистанция. Все още не мога да обясня защо 10 километра са такава перфектна дистанция, но е факт. Предполагам, че е едновременно спринт и дълго разстояние. Ако можеш да пробягаш шест мили, значи можеш и десет, а ако можеш да пробягаш десет, значи можеш и тринадесет. Когато започнах да бягам сериозно, вече не се интересувах от лек джогинг, исках да давам всичко от себе си постоянно. Не съм първият спортист, обсебен от десеткилометровата дистанция, въпреки че останалите може би не са чак до такава степен. Великият английски батер Кевин Питърсън го е изпитал лично. В определен период от време се е състезавал в Индия и единственото, което го е интересувало, е било да се залови с 10-километровата си дистанция. Той е бил от хората, които са предпочитали да пробягат разстоянието от шест мили обратно до хотела след всеки т.нар. тест крикет мач. В някакъв момент дори е трябвало да реши дали да се фокусира върху постигането на лични рекорди в бягането или в крикета. Лично аз мога прекрасно да го разбера, тъй като и аз бях в същото положение.

Превърнах се дори в досадник на тема бягане. Говорех само за това. Знаех, че не мога да отида да играя снукър и да им досаждам с тази тема, защото те не бяха заинтересовани, но пък за сметка на това можех да не спирам на тази тема с приятелите в клуба. Накрая все по-рядко се озовавах в снукър средите, освен ако нямаше мач. Често карах приятеля си да се обажда на местния клуб по лека атлетика, ако играех например в Телфорд, и да им каже, че бих искал да се присъединя към тях за едно бягане.

А ако не бях навън да тичам, обикновено вечерях с някого от приятелите си бегачи, с които станах близък. В един момент се оказа, че единственият начин да се наслаждавам на снукъра беше само ако можех да бягам, когато съм далеч от вкъщи. По този начин снукър турнирите се превърнаха в тренировъчни лагери — възможност да бягам с различни състезатели и да пробвам различни маршрути.

Бягането се превърна в нещо много по-важно за мен от снукъра. В един момент вече нямаше значение дали съм спечелил световната титла, или не, ако можех да бягам и да подобря личния си рекорд. Всичко останало беше второстепенно. Години по-рано бях разбрал, че имам лесно пристрастяваща се натура и преследвам всичко, което искам, докрай. В този момент това, което имаше значение, беше да заменя лошите навици със здравословни. Знаех, че ако просто си седя в пъба или в снукър клуба, в някакъв момент ще се отегча и ще имам нужда от вълнуващо приключение, а това в моя случай би означавало поредния запой. Ето защо си мислех, че ако успея да се държа надалеч от тези места и се фокусирам върху фитнеса и клубовете по лека атлетика, бих могъл да канализирам пристрастяванията си към нещо добро.

Бягането е свят, толкова различен от снукъра — на открито, физически натоварващо и абсолютната противоположност на клаустрофобичната снукър зала. Понякога, когато ме снимат директно за телевизията, съм толкова наясно с камерите, които улавят и най-малкото движение, което правя — подръпване на ухото, докосване на носа, потрепване на очите. Всичко това ужасно много дразни. Но по някакъв определен начин всъщност снукърът и бягането не са чак толкова различни. Сам си във всичко — и в разочарованията, и в славата, всичко е само за теб. И двата са индивидуални спортове. Докато снукърът е повече техника, бягането изисква повече кръв и пот, издръжливост, решителност и вътрешна мотивация да продължаваш напред. Има моменти, в които си мислиш, че не можеш повече, но не се отказваш. След всяко състезание си казваш, че никога не би се подложил на това отново, докато пресичаш финиша, но неизменно го правиш. Толкова е болезнено, че чак се питаш какво те е накарало да си го причиниш. Почти всички бегачи го изпитват, дори и тези, които го правят да изглежда лесно и печелят всички състезания. Когато обаче виждаш, че си имал добро състезание, награждават те и подобряваш бягането си, всичко придобива смисъл и осъзнаваш, че си струва.

Първия път, когато пробягах 10 километра, ми отне 39 минути. Впоследствие ги намалих с няколко минути — постигнах 6 минути за миля пробег. Следващата цел беше да подобря и това постижение и да сляза под 6 минути за миля. Това започна да се превръща в мания. Смятах, че ако можех да пробягам една миля за 5.50 минути, ще съм

много щастлив. Пробягах 10-километровото трасе на Саутенд и стартирах ужасно. Краката ми тежаха страшно много, защото бях излизал предната вечер; не беше нещо крайно, но изпусих няколко джойнта и помня колко летаргично се чувствах, когато излязох да бягам. През първите три мили си мислех, че съм в ужасен кошмар, но след това се стегнах. Изпреварих няколко състезатели и финиширах, подобрявайки личния си рекорд, който беше 36.30 минути. И все пак бях гневен, защото бях на ръба да подобря шестминутния пробег на миля.

После участвах в бягането през пресечена местност в Есекс — тежко трасе от 8.5 мили — и завърших на 27-мо място, което беше добър резултат. Бях изключително изморен накрая, нямаш никаква останала енергия, бях тотално свършен. Можех да заспя, стоейки прав. Но в същото време всички около мен ми повтаряха, че е било много добро състезание.

Най-голямото състезание, в което съм участвал, е бягането през пресечена местност в Южна Англия. Всички добри състезатели, които участват на това състезание и на световния шампионат, бяха там, а аз завърших 180-и от общо 1200 бегачи. Смятах, че резултатът е ужасен, и не исках да участвам повече в нищо подобно. Мой приятел ми каза абсолютно същото и добави, че това е било най-трудното състезание, в което съм участвал — обиколка от 3 мили около Парламент Хил, която трябва да минеш три пъти. И все пак беше един прекрасен маршрут — девет мили през пресечена местност; отне ми повече от час. Тогава не го осъзнавах, но в крайна сметка беше страхотно постижение.

Единственият път, когато съм пропускал бягането в клуба във вторник вечерта, беше, когато намерих други хора, с които да бягам. Например запознах се с моя ирландски приятел Мат, а той можеше да бяга само между 6:00 и 8:00 сутринта. Беше по-бърз от всеки друг, когото съм срещал на пистата, а аз си търсех някого, който да ме нахъсва, затова бягах с него два-три пъти седмично по осем мили. Обикновено след първите 3–4 мили вече бях тотално изтощен, но тъй като той не спираше, аз също продължавах. Понякога дори не знаех къде точно се намирам, така че не си позволявах да го изпусна от поглед, за да не се изгубя. Всичко това пренесе бягането ми на съвсем друго ниво.

Често съм се замислял дали един и същи състезателен дух и инстинкт ме карат да бъда добър и в бягането, и в снукъра. Почти съм сигурен, че отговорът е „да“. Това не означава, че съм лош губещ, а че не обичам да губя, което са две абсолютно различни неща. При бягането, от друга страна, не е важно дали винаги печелиш, а колко се развиваш и подобряваш. Бягането ме научи на много неща, свързани със снукъра. Въпреки че двата спорта са много различни, полезните неща, които извлякох от бягането, се наложиха и във всекидневния ми живот. В бягането можеш или да си добър състезател, или добър трениращ, но не можеш да си и двете. Това, което имам предвид, е, че не можеш да се отдадеш изцяло и на двете. Трябва или да намалиш тренировките си, за да си свеж за състезанията, или да се концентрираш повече върху тренировките, отколкото върху състезанията. Можеш да видиш много хора да хвърчат на пистата във вторник вечер и да смяташ, че са непобедими и че сигурно правят същото и в четвъртък, но ако ги видиш в събота, ще осъзнаеш, че са с премазани крака. Те все пак ще се състезават, но ще постигнат много по-малко от това, на което са способни. Винаги трябва да си оставяш резерва на тренировките. Ако ще тренираш във вторник и четвъртък, не се състезавай в събота. Или пък тренирай във вторник и после почивай в сряда, четвъртък и петък, за да може краката ти да са свежи в събота и да направиш добро състезание.

Накрая започнах да пробягвам 10 километра разстояние за 34 минути. За мен всичко под 36 минути е прилично време за човек, който се занимава с това активно, а това си е 5.40 минути за една миля пробег. Не можех да повярвам, че бягам толкова бързо. Не е нещо невероятно, но е доста прилично време за мен.

Научих много неща от тренировките и строгия режим и започнах да прилагам всичко това в снукъра. Ако бягаш много време, накрая си зверски изтощен. Винаги съм смятал, че трябва да се отдадеш максимално на тренировките преди всеки снукър турнир. По шест часа всеки ден за подготовка за световното първенство например. Бягането обаче ми показва, че може и да прекалиш. Случва се да тренираш и половин час и пак да бъде достатъчно. Една седмица преди всеки турнир вече трябва да си приключил с интензивните тренировки и малко по малко да ги намаляваш.

Много ми се иска да го правя, дори нямам търпение да се размажа от тренировки, но реалността е, че всъщност това не е никак добра идея. Понякога дори не тренирам въобще и просто вярвам в себе си и в успеха си. Може би месец преди турнирите тренирам по няколко часа всеки ден, но през последната седмица просто си почивам и релаксирам. Атлетите също не бягат последната седмица преди маратон, пробягват по една-две мили, колкото да поддържат форма. Без интензивни тренировки, защото тялото има нужда от възстановяване. И после изведнъж бум! Без значение дали си добър играч, или не, е време да превключиш на работен режим и да си готов психически да дадеш най-доброто, на което си способен. Няма никакъв смисъл да откачаш на турнир и да не се представиш толкова добре, защото си показал целия си потенциал на тренировките и не можеш повече.

Колкото повече тичах, толкова по-обсебен ставах. Сега имам нова мечта да представям района си (Есекс) на държавните маратони. (Нужно е да уточня, че най-доброто ми време на десеткилометрова дистанция ме класира сред топ 1500 във Великобритания, така че не се надявам на олимпийски медал.) За да се бориш за това, трябва да си сред най-добрите шестима в Есекс, и смятах, че това не е невъзможно. Аз бях класиран като 27-ми още през първата ми година в клуба. Затова вярвах, че ако отделя повече време, ще са ми нужни не повече от две-три години, за да успея да вляза в шестицата. Но точно тук беше проблемът. Нямаше как да отделя повече време. Все още се занимавах активно със снукъра, а и без друго всички само ми повтаряха, че съм луд да отделям толкова време на бягането.

Участвах в много местни и регионални маратони в радиус от 10–20 мили от мястото, където живеехме. В един определен момент аз вече се състезавах всеки втори уикенд и бягането се превърна в най-значимото нещо в моя живот — единственото, за което говорех по телефона и изпадах в истерия всяка вечер.

— Как си, Алън?

— Добре съм, Рон, ти как си?

— Добре, но не достатъчно. Трябва да сляза под 6 минути. Мисля, че съм много близо. Мамка му, бях премазан на края на десеткилометровото ми трасе. Толкова е яко навън — свежо, хладно, даже студено, но все пак ме смаза.

Въпреки всичко обичах факта, че бягането ми дава толкова много.

Обожавах рутината. Приятелят ми идваше да ме вземе, отивахме в клуба към 11:30, преобличахме се, бяхме готови до 12:00, започвахме в 12:30, засичахме си времената един на друг, душ, след като приключим, и така нататък. Към 15:30 — 16:00 вече бяхме в пъба на по портокалов сок, концентрирани и фокусирани единствено върху времената, които сме постигнали. И всеки говореше само за бягането и за местата, на които би бягал.

Странно е как бях обсебен толкова много от фикс идеята си да представям Есекс. Нека си го кажем, в този спорт няма нито пари, нито кой знае какъв престижен статут — никой няма да те запомни с това, че си бягал за окръга си, нали? От финансова гледна точка със сигурност е по-добре да се концентрирам изцяло върху снукъра. И все пак имаше нещо, не знам какво точно, което ме караше да продължавам и да не се отказвам от тази моя мечта. В един момент за мен да представям Есекс беше равнозначно на това да спечеля световното първенство в снукъра. Бягането замени срещите с анонимните алкохолици и наркозависимите. Нямахме как да имам време и за тях, и за бягане, и за снукър. Поне от едно трябваше да се откажа. И го направих — спрях да посещавам сбирките. По това време вече изглеждах съвсем различно. Тежах около 70 килограма и имах 79 см талия. Всеки ме питаше дали не съм болен, а аз си казвах: „Добре, това означава, че изглеждам слаб и фин“. А когато ми казваха „Изглеждаш много добре“, си мислех „Мамка му, пак съм качил килограми“. Знаех, че когато в очите на другите изглеждах мършав, значи съм в добра форма и мога да се представя добре на състезанията. Чувствах се свеж и окрилен, сякаш летя.

През 2008 г. играх наистина добре и спечелих световната титла за трети път. Тогава наистина летях. Победих Али Картър на финала, дъщеря ми Лили беше на малко повече от годинка, малкият Рони тъкмо се беше родил, а аз бях световен шампион — животът беше прекрасен. Около седмица след финала в Крусибъл спечелих и първото си състезание и го направих с благотворителна цел. Състезавах се със 150–200 души.

Когато участвах, докато бях по-пълнен, се класирах около стотицата — в златната среда.

Този път бяхме на състезанието в Епинг Форест и моят луд ирландски приятел също участва. Той беше на около 42 и пробягваше 10 километра за около 33 минути. Това беше истинска класа. Мислех си, че няма начин да успея да го победя, затова просто се опитвах да се придържам близо до него, бях четвърти или пети. Смятах да продължавам така до края и наистина го правех до втората миля. След около две мили и половина го изпреварих и си помислих: „Боже, ти си пред него, давай, продължавай, не се отпусчай!“. И не се отпуснах до финала, като го победих с около 40–50 секунди разлика. Освен това се оказа, че съм пробягал 5 мили за 27 минути. Не можех да повярвам — усещах невероятната тръпка да пресека финалната лента и да спечеля ваучери за 80 лири. Бях запален. Възторжен. Дори публикувах статия на последната страница на местния вестник за мен. Аз на спортната страница във вестника! И то не заради снукъра. Винаги съм искал да има статия за мен в „Атлетик Уикли“ и смятах, че единственият начин това да се случи е с бягане.

Участието ми в състезанието в Епинг Форест (*на английски Epping Forest — най-големият открит парк в Лондон.*) беше върхът на моята спортна кариера като атлет. От там нататък всичко тръгна надолу. Всъщност все още се надявам, че не е точно така, че ще се завърна и ще подобря личния си рекорд. Може би просто съм станал по-мързелив. Може би не знаех накъде да тръгна и какво да правя, след като спечелих първото си състезание. Предполагам, че в крайна сметка просто не е възможно да постигнеш перфектен баланс между снукъра и бягането.

Един от основните ми проблеми беше Джо — тогавашната ми партньорка в живота и майка на Лили и Рони. Тя винаги смяташе, че страстта ми към бягането е егоистична, защото, докато тя се грижеше за две деца, аз бях постоянно навън, играейки снукър, или на пистата. Не харесваше това, че съм се запалил по състезанията, и може би още повече не ѝ допадаше цялата бъркотия, която внасях вкъщи — мръсни екипи, мръсни крака и т.н. Доста често се налагаше да вляза вкъщи, да оставя дрехите си върху спортните си принадлежности, да изтичам на втория етаж за бърз душ и да измия цялата кал, преди тя да я види и да започне да мрънка и да се оплаква. Бягането може би беше една от основните причини да се разделим.

2

КОГАТО ЖИВОТЪТ ТЕ СРИТА ОТЗАД

„Понеделник, пет мили, 47 минути. Въобще не се насладих на бягането, прасецът ми се схвана и като че ли загубих любовта си към бягането в момента, в който тя започна да се превръща в усилие.“

Животът има навика да те сритва отзад точно когато всичко е наред, за да ти напомни кой е шефът. Беше 2008-ма. Тъкмо бях спечелил Световното първенство и Шампионата на Обединеното кралство, направих три сенчъри брейка през този сезон, бягането ми беше отлично, имах прекрасно бебе и друго двегодишно дете. Чувствах се, все едно съм покорил целия свят. На теория. За съжаление, връзката ми с Джо се разпадаше.

Татко винаги е бил важен за мен — знаех какво е да имаш добър баща, който би направил всичко за теб, и какво е да го загубиш за най-важните ти 20 години, през които имаш нужда да е до теб. Винаги съм бил убеден, че някой ден и аз ще стана баща, но не знаех какво да очаквам.

Бях само на 20, когато станах баща за първи път, но за жалост, никога не съм бил истинска част от живота на Тейлър, така че не мога да кажа, че наистина съм изпитал на гърба си какво означава това. После, когато Лили се роди, внезапно ме върхлетя! Много е трудно да опиша с думи чувството. Сега, когато мои приятели стават бащи за първи път, им казвам, че това ще е най-хубавото чувство, което някога ще изпитат. Точно така беше за мен. Да стана баща, даде нов смисъл на живота ми. Вече всичко си струваше повече отпреди.

Присъствах на раждането. Наложих се цезарово сечение по спешност, защото пъпната връв се беше увила около врата на Лили, и

лекарите казаха, че ще направят операцията, за да я извадят безопасно. Не беше планирано, но важното е, че мина добре, беше бързо и без усложнения. Обадиха ми се по телефона, веднага отидох в болницата и не знаех какво да очаквам. Беше някъде към 2 — 3 през нощта. Когато отидеш в болницата, вече започваш да се паникьосваш, да създаваш хаос и да търчиш наляво-надясно, но за медицинските сестри това е напълно нормално и е рутинно. Всичко приключи за не повече от 10 — 15 минути. Бебето се роди, беше момиче. Уау! Ето на това му казвам истинско главозамайване!

Бях на 28 и животът ми придобиваше все повече смисъл. Дотогава просто участвах в турнир след турнир и всяка година неусетно преминаваше в следващата; тогава Лили се появи на бял свят и чувството за отговорност започна да ме обзема с пълна сила. Беше доста стресиращо, защото осъзнавах, че трябва да осигуря всичко на това малко бебче. Не че не бях го правил и за Тейлър вече 8 години, но може би защото няхах активна роля в отглеждането ѝ, чувството беше съвсем различно. Вече спираш да мислиш за себе си като отделна единица, а започваш да се възприемаш като баща — интересуваш се само дали бебето се е нахранило, наспало и дали има добър дом, в който да расте.

Когато мислиш само за себе си, някак си знаеш, че каквото и да стане, ще се справиш и ще продължиш напред. Чувството, което вече изпитвах, беше почти примитивно — аз бях ловецът и берачът на храна, главата на семейството. То постоянно е било важно за мен през годините и винаги сме били много сплотени дори когато и мама, и татко бяха в затвора. Мама, татко, аз и по-малката ми сестра Даниел — семейство О'Съливан. Винаги сме се подкрепяли и се надявах да постигна същото с новото ми семейство. Бяхме близки във всички значения на тази дума. Миналата година купих къща в Лоутън (*на английски — Loughton — квартал в североизточен Голям Лондон, до/в парка Епинг*) — на няколко мили от останалата част от семейството в Чигуел, и аз вече не можех даmogвам. Помислих си: „Какво, по дяволите, направих?“. Все едно живеях в друг свят и сякаш губех цялото си време в шофиране между Лоутън и Чигуел, което знаех, че не е добре за мен. Майка ми, снукър масата ми у тях, татко, Даниел, бягането ми, местните ми любими местенца, всичко беше около Чигуел (*на английски — Chigwell — квартал в североизточен Голям*

Лондон, до/в парка Епинг). Понякога като че ли не разбираш колко си привързан към общността си, докато не се преместиш на мили разстояние и не го осъзнаеш.

Заради всичко това за мен беше важно да съм около Чигуел, когато Лили се роди. През първите няколко месеца нещата между мен и Джо бяха наред. Започнахме да се срещаме през 2001-а и бяхме заедно около пет години. Запознахме се на срещите на анонимните наркозависими, където и двамата се лекувахме от зависимостта си. Още оттогава между нас имаше някаква особена връзка и в началото се разбирахме прекрасно. Имахме си своите специални моменти като всяка друга двойка, но малко след като Лили се роди, нещата започнаха да се усложняват. Преди това бях със свой собствен режим. Можете да попитате всеки спортист и той/тя ще ви каже същото. Без да спазваш режима си, си загубен, нищо не можеш да постигнеш. Преди ходех да бягам, тренирах в залата, играех снукър. Но когато Джо забременя, върху раменете ми падна огромно напрежение. Тя искаше да присъствам на всички срещи за бъдещи родители, но това не беше за мен. Може би трябваше да бъда по-подкрепящ, но виждах всичко като нейната роля, не моята. Бях винаги там, когато имаше нужда да ми разкаже какво е станало, и си бях вкъщи, но някак си не можех да си разбия цялата програма, за да ходя по лекарски прегледи и срещи, на които се говори само за басейни за раждане и как да опаковаш чантата си за родилното отделение.

Някак си не чувствах това като нещо, в което исках да участвам, докато бебето не се появи, и преди винаги съм си мислел, че ще сме подготвени и ще знаем какво да правим. Аз не съм от хората, които обичат да планират и да се подготвят за нещата, винаги съм бил от типа хора, които чакат да се случи и да видят какво ще стане после. Смятам, че просто мъжете са биологично програмирани различно от жените. Има нещо в жените, което ги кара да се подготвят за момента, в който ще имат бебе, и това обикновено се случва много по-рано при тях, отколкото при мъжете. Но разбира се, че ще е така — в крайна сметка те го носят в себе си. Докато при нас, мъжете, не е много ясно какво точно се очаква да правим, докато детето не се появи.

Не казвам, че съм прав, но такъв е животът на повечето успели спортисти. Имаме нужда да спазваме режима си, да сме фокусирани, да сме егоисти и да поставяме себе си на първо място. Джо искаше да

й отделям повече от времето си, но не бях сигурен как точно да се променя и дали изобщо можех да го направя.

Спортистите също така са доста суеверни и затова си мислех, че дори и малка промяна в графика ми ще ме отклони от целта и от това, което исках да постигна. А и тренировките са страшно важни. Както казва Матю Сийд в книгата си „Баунс“, не природната дарба отличава топ спортистите от по-малко успелите, а тренировките — той смята, че няма да постигнеш нищо в света на спорта, ако не прекараш поне 10 000 часа в тренировки, и определено има право. Веднъж вложил 10 000 часа в усилия, няма как да спреш дотам. Трябва да продължаваш да тренираш и да развиваш добрите си навици. Така че идеята да спреш с тренировките и после изведнъж да се появиш на турнир, никога не е била смислена за мен.

Може би е консервативно и старомодно, но винаги съм смятал, че основно жена ми ще отглежда децата. Не го казвам в сексисткия смисъл. Бих се радвал да го правя и аз, ако не играех снукър. А и ми доставя огромно удоволствие да го правя, когато не съм по турнири. Но в крайна сметка животът на спортиста означава много пътувания, спане по хотели и отсъствие от дома. Ясно е, че в момента, в който приключа с тренировките, веднага бих се прибирал вкъщи, за да изкъпя или нахраня децата, или да свърша каквото е нужно, но никога не се получаваеше точно така.

Говорих си с някои други снукър играчи, които също имат деца, за да видя как се чувстват те и как могат с родителските задължения. Попитах Стивън Хендри и Джо Пери — избрах точно тях, защото Стивън е най-добрият в снукъра, а Джо не е постигнал толкова много, но за сметка на това е отдал целия си живот на този спорт. Откъм старание няма голяма разлика между двамата, но единият е седем пъти световен шампион, а другият е добър играч, но не е печелил подобни отличия. Исках две различни мнения. Джо Пери ми каза:

— Ставам сутринта, отивам да играя снукър, после тренирам в залата, а когато се прибера, жена ми ми казва какво трябва да се свърши, например да ѝ помогна да нахрани децата или да ги приспя. Всичко е страхотно.

Стивън Хендри ми каза следното:

— Животът ми въобще не се промени, жена ми знаеше какъв съм — че съм в снукър клуба поне по 5 часа на ден и поне по един час

във фитнеса. Жена ми се радваше, че правя каквото искам и каквото трябва. Единственото, което ми казваше, беше да се разкарам от вкъщи, за да не ѝ се пречкам.

За всеки спортист успешната връзка е трудно постижима, особено когато има и деца. Питайте който и да е голф играч, тенисист или друг атлет, пътуващ през голямата част от годината. Да, може би искат да си седят вкъщи през повечето време и да помагат с домашните задължения, но това никога няма да е реалност, докато се занимават активно и сериозно със спорт. Невъзможно е. Простата истина е, че през годините, в които са в професионалния спорт, няма как да поддържат идеален баланс между него и семейството — едно от двете винаги е на заден план. Във връзките, които оцеляват, жените и приятелките осъзнават това и приемат факта, че сами ще трябва да отглеждат децата си, освен ако не си наемат детегледачка. Не е перфектно, но в крайна сметка животът не е идеален. Разбира се, не всички жени могат да приемат тази роля — те мечтаят за своите собствени кариери, за това да имат мъжа си на разположение вкъщи всяка вечер и домашните задължения да са споделени. Съветът ми към тях? Не се забърквайте със спортисти и определено не раждайте деца от тях. (Едно от малкото изключения е футболът, където е много по-лесно да си седиш вкъщи през повечето време, защото играеш само един-два пъти седмично по 90 минути, а след тренировка имаш толкова свободно време. Въпреки това доста често се налага да те няма наоколо и не си на разположение на жена си.)

Отново държа да подчертая, че аз определено не съм най-лесният характер, с който може да се живее. Но това е ясно от самото начало. Винаги съм бил обсебен от тренировките. Няма нищо странно в това — Стийв Дейвис разказваше как се е преуморявал от тренировки и е прекалявал с тях, когато е бил на върха, но се е чувствал гузен, ако не го прави. Ако не тренираш на макс, се чувстваш виновен, а ако се чувстваш така, играеш зле. Тъпо, но факт. Дори и това е напълно достатъчно да разруши една връзка, а какво остава, ако добавим и пътуванията през по-голямата част от времето. Не обвинявах Джо, че се ядосва постоянно, но не можех и да променя живота си, освен ако не се откажех от снукъра.

По това време бягането много ми помагаше. Избистряше ума ми. Бяхах добре и отбелязвах прогреса си постоянно. Тогава наистина

летях. Бягането ми помагаше да не се разпадна тотално. Научих се как да балансирам между семейството, конфликтите и снукъра по най-добрия възможен начин. Реших, че най-правилното решение е да се изнасям от вкъщи три дни преди всеки турнир, за да мога да се стегна, докато започне, и да изчистя ума си от всичко останало.

Бяхах надалече. Знаех, че това е единственият начин да съхраня кариерата си и че трябва да продължа да играя снукър. Искях да съм наоколо възможно най-често и да помагам с децата и домашните задължения, но приоритетът ми беше да ходя на работа и да изкарвам достатъчно, за да издържам семейството си.

С Джо се разделихме и започнах да се чувствам безполезен като баща. Имаше моменти, в които дори и бягането не ми помагаше. Усещах се победен. Искях да съм вкъщи със семейството си, но в същото време исках и да мога да ходя на работа. Бях в изгодната позиция да правя и двете и би трябвало да се наслаждавам на този момент, но въобще не беше така.

Още откакто бях дете, ми беше наслагвано и повтаряно, че трябва да даваш всичко за работата си, а моята работа беше снукърът. Така че идеята да се наслаждавам само на семейното щастие и да жертвам кариерата си за него, винаги е било нещо, с което се боря и не мога да приема.

Отлагах неизбежното — раздялата ми с Джо. Просто си мислех, че ако продължавам да се навъртам наоколо и да изтърпявам всички лоши моменти, нещата ще се променят към по-добро. С Тейлър сгреших. Искане ми се да бях част от живота ѝ и изпитвах огромна вина, че не съм. Не исках да развалям семейството си. Помня, когато майка ми и баща ми се караха, как той изчезваше за 4–5 дни и после неочаквано се появяваше в събота, за да ме вземе и да играем футбол. Помня как плачех, защото знаех, че после няма да го виждам поне седмица. Не исках да подлагам и моето семейство на това. В сърцето си просто исках да съм до тях и да не се разделяме.

Във всяка свободна минута, в която не играех снукър, исках да прекарвам времето си с Лили. Понякога дори я вземах с мен на крос състезанията ми, в които участвах. Обличах я добре, за да ѝ е топло, слагах я в количката и потегляхме. Очаквах такъв да е планът — когато играех, Джо да се грижи за децата, а когато имах време — аз да съм този, който го прави. Въпреки че съществуват много причини, поради

които животът на спортиста е безкомпромисен и непреклонен, той си има и много плюсове. Ако работиш от 9:00 до 5:00 следобед всеки ден, няма как например да вземаш децата от училище, но при мен имаше такава възможност.

Първите два месеца след раждането на Лили бяха страхотни. И двамата бяхме страшно развълнувани от това да имаме първото си дете, но не мина много време, преди нещата отново да се влошат и да започнем да живеем различни животи. След това Джо ми каза, че е бременна отново, и аз бях възхитен. Мислех си, че още едно дете ще ни сближи, а и винаги съм искал да имам поне две.

Малкият Рони се появи 18 месеца след раждането на Лили. Той се роди по естествен път и изглеждаше, че трае цяла вечност. Родил се в болница „Харлоу“. Когато бях там за раждането на Лили, чувството беше неопишимо — възторжено, споделено, красиво. Не успях да присъствам на раждането на Тейлър, така че тогава ми беше за първи път. Когато Рони се роди, бях по-подготвен — вече знаех какви емоции ще изпитам, така че нямаше същия ефект върху мен. Но е прекрасно да имаш две деца. Винаги съм смятал, че след раждането на Лили трябва да имаме поне още едно. Все пак беше честно да има братче или сестриче. Не исках да е единствено дете.

Когато се роди, Лили беше такова будно дете — изглеждаше така, сякаш е наясно с всичко, което се случва. Малкият Рони беше потих и кротък, дори малко женствен. Бяха много различни деца. И все още са. Рони е доста по-свит, докато Лили е по-приказлива и общителна. Въпреки това Лили е по-срамежлива от Рони, когато за първи път се среща с някого. Той просто си е същият винаги, без значение с кого е. Малкият Рони като че ли повече прилича на мен.

Беше много вълнуващо, като заведох децата да видят татко за първи път. Когато Лили се роди, той беше в затвора „Лонг Лартин“. Вълнуваше се за мен, а и за себе си. Щом Джо забременя за втори път, му казах, че ще имаме момче.

— Трябва да го кръстите Рони — ми каза той.

— Да, предполагам — отвърнах.

Името вече беше избрано. Три поколения Рони: Рони старши, Рони младши и малкият Рони. Майка ми има невероятен начин да ни различава — само по тона ѝ може да се сетиш веднага за кого говори. Когато е мила и любяща, със сигурност вика малкия Рони. Когато е

отново обичаща, но го казва някак по-зряло и не толкова по детски, има предвид мен. А когато буквално излайва това име, значи вика баща ми.

С Джо посещавахме и брачен консултант — Джери. Той каза, че съм прекалено близък с майка си и по-голяма дистанция между нас би помогнала на брака ми. Хрумна ми, че нещата може и да се подобрят, ако се преместим извън Чигуел, където винаги съм живял и където майка ми, баща ми и Даниел живееха на не повече от миля от мен.

Тъкмо бяхме оправили къщата си в Чигуел, когато Джо предложи да се преместим. Аз ѝ казах „Окей, намери къде да живеем тогава“, а тя се върна и ми съобщи, че е намерила място в Онгар, което е на 15 — 20 мили разстояние в някакви гористи пущинаци. Ако трябва да съм честен, не бях особено въодушевен, но реших да дам шанс на идеята. Това може би беше най-лошото, което можехме да направим. Преместването ни отчужди ужасно много — тя беше заклещена там, аз трябваше да пътувам постоянно до Чигуел, за да тренирам, а после, когато се приберях вкъщи, нямаше къде другаде да отида.

Разбирах се изключително добре с консултанта Джери. Той си падаше много по онзи индийски гуру — Ошо — и винаги се стремеше към постигане на вътрешен мир. Веднъж му казах: „Знаеш ли какво? Аз го постигам само когато играя снукър. Знам точно за какво говориш. Губя се в това, което правя, и чувството е фантастично“. Джери се опита да пречупи моето лирично отклонение през призмата на Ошо, а аз му обясних, че снукърът не е просто игра или професия за мен, а много повече. Казах му, че е всичко, което съм искал да правя, откакто бях на 7, че съм абсолютен перфекционист и че искам да съм най-добрият играч, който мога да бъда. Оказа се, че общо взето говорим за едно и също.

Мисля, че Джери беше смаян от страстта ми към снукъра. Може да се каже, че той е почти гуру в своята област. Харесвах ми сеансите с него. Той не го правеше само заради парите — понякога дори не ме таксуваше. Ходех при него 5 — 6 пъти и наистина ми харесваха срещите, на които бяхме само двамата, защото знаех, че не ме занася с глупости.

Пробвал съм няколко различни религии и гурута в живота си, включително и будизма, но за съжаление, те не успяха да постигнат

това, което прави с ума ми снукърът. Имаше моменти, в които тези вярвания или духовни пътеки ме крепяха, но като цяло беше доста повърхностно. Чрез тях откривах как да приемам лошото с добро и да постигам мир, но те бяха само временни решения. Всеки път, когато опитвах нещо ново, инстинктът ми подсказваше, че се изчерпвам откъм идеи и че съм отчаян.

След раждането на децата обмислях да се откажа от снукъра, за да бъда по-добър баща и глава на семейството. В крайна сметка реших, че съм прекалено млад, за да го направя, и че това би ме унищожило; че колкото и да ме боли, ако спра да играя, ще боли повече. Приех факта, че определено не съм лесен за съжителстване. Понякога се затварях напълно в себе си. Прибирах се вкъщи, не говорех въобще и само си представях колко трудно е това за повечето жени. Често умът ми беше някъде другаде и се занимаваше с някакви нелепи неща от типа на: защо не съм успял да вкарам някоя топка; защо ме е затруднил определен удар, а съм направил другите добре, и т.н. Всичко останало ставаше незначително, но това не означава, че не ми е пукало. Не мисля, че съм гаден човек. Просто се ядосвам на себе си и не мога да се примиря със себе си и с играта. Дори сега, когато работя върху тази книга, част от мен си припомня някои удари, пита се защо понякога като че ли ръката ми не е свързана с тялото, и се изнервям заради всичко. Искан ми се да можех да забравя и просто да се фокусирам върху нещото, което правя, но не мога. Такъв съм си. Признавам си, че това сигурно е най-трудното за хората около мен — да се справят с навика ми да се изключвам напълно.

Но като цяло не съм най-лошият възможен партньор на света. Бях щастлив да създам семейство и да стана баща. Не съм се свалил с други момичета — бях прекалено фокусиран върху снукъра и бягането и затова бях верен. Накрая обаче търпението и опциите ни се изчерпаха. Просто не бяхме съвместими. Беше много жалко и тъжно, че не съумяхме да оправим нещата, но е още по-тъжно, когато виждаш, че има хора, които остават заедно дори когато е повече от ясно, че връзката им вече не съществува или е обречена. Това би било ужасно и за децата — последното, което би искал всеки родител, е децата му да виждат как родителите им се хокат постоянно.

След поредния голям скандал се изнесох от вкъщи. Събрах си багажа и живях навън за около месец, спях по диваните на хората.

Имах един приятел в Онгар, Криси Флайт, доста често ходех да спя у тях. Той притежаваше толкова много стари книги за снукър, които не бях чел. Една вечер си избрах книгата на Джо Дейвис. Той никога не е бил побеждаван в стария формат на световното първенство и го е печелил 15 поредни пъти между 1927-а и 1946-а, като и за първи път постига максимума точки в този период. Никога преди не бях чел нищо за него. Ако трябва да съм честен, никога преди не бях чел напътстваща или обучителна книга за снукъра. И си помислих: „Мамка му, добра е!“.

Тази книга ме върна към елементарните ми познания за играта, защото доста често се борех със собствения си стил, и реших, че не е зле да следвам неговите съвети и да видя какво ще стане. И играта ми се подобри. Джо наблягаше на изключителната важност на това да съм абсолютно застинал при всеки удар; да държа щеката си успоредно до тялото си, защото винаги изправях гърба си малко по-нагоре; да държа лявата си ръка по-ниско; да държа щеката си по-остро към гърдите си; краката ми да са стабилни; тялото ми да е приковано надолу при удар и т.н. Доста далеч бях от всичко това. Играта отново стана лесна. Накрая пак удрях всяка топка много добре и рядко пропусках. През този сезон, 2007 — 2008 г., спечелих Шампионата на Обединеното кралство и Световното първенство. Беше една от най-добрите ми години и това се дължеше най-вече на книгата на Джо Дейвис. Освен това имах изваяно тяло и невероятни постижения в бягането — тежах 73 килограма и бягах 10 километра за 34 минути. Бях толкова кльощав, но се чувствах прекрасно.

Бях се класирал на около 25-о място в шампионата на Есекс и това беше точно в момента, когато бях готов да зарежа всичко, ако само можех да вляза в отбора на Есекс. Както споменах по-горе, трябва да си в топ 6, за да влезеш в отбора, и си мислех, че мога да го постигна. Гледах момчетата пред мен и си мислех в колко добра форма са и колко са бързи, но с моята фикс идея и отдаденост, ако си го наложа, мога да успея. В крайна сметка нямаше как да успея да го постигна, защото означаваше да се откажа от прекалено много семейни моменти заради бягането, а не бях готов за нещо такова.

След децата ми бягането беше второто най-важно нещо в живота ми тогава. Отказвах се от снукър турнири, ако по същото време имаше състезание, в което можех да участвам. Бягането ми даваше изход,

който ме караше да се чувствам добре. Харесваше ми социалната страна на тези занимания, чаках с нетърпение състезанията през уикенда, обичах всичко.

Но може би най-важното беше, че бягането помагаше на ума ми. Първите 5–10 минути са тежки, но когато се изпотиш, няма начин да не се почувстваш по-добре отпреди. Бягането наистина е чист серотонин. Не ми се мисли в какво състояние щях да бъда, ако не бягах. Щях да съм поне с 25 — 30 кг по-тежък, защото обичам да си похапвам и съм предразположен към мързелуването. Бягането ми даде усещане за професионализъм и целеустременост. Накара ме да искам да ставам от леглото сутрин, накара ме да се загрижа за външния си вид, накара ме да се уважавам повече и ми помогна много в снукъра.

По това време беше съвсем лесно да кривна по другия път. Всъщност имаше моменти, в които го правех. Минах през период, в който веднъж седмично малко се отпусках. Е, не беше много малко, признавам си. Излизах с приятелите си на по пиtie и не се прибирах преди 7 — 8 сутринта. Винаги беше в четвъртък. Играехме табла, изпивахме по няколко питиета, пушихме по няколко джойнта. Прибирах се рано сутринта, спях до ранния следобед, после излизах за 7 — 8 мили джогинг, а когато се приберях вкъщи, се чувствах като парцал и единственото, което можех да правя, е да седя на дивана. До петък обаче вече бях добре, затова отивах за още една тренировка от 7 — 8 мили, и вече в събота следобед се чувствах прекрасно. Тези седмични запои продължиха около шест месеца — алкохол, наркотици и табла. Започвахме към 9 — 10 вечерта и продължавахме цяла нощ. Водката беше любимото ми питие. Това беше единственият алкохол, от който не ми ставаше зле. От бирата например се подувам и ми се появяват газове. Водката е просто мека.

Заспивах на дивана на моя приятел, а като се събудех сутрин, или си вземах такси до вкъщи, или просто тичах дотам. В толкова добра форма бях. Слагах си кожените ботуши, дънките, жилетката и якето. Един ден бях попаднал в задръстване с таксито, а трябваше да се прибера навреме за рождения ден на Лили. Така че казах на шофьора, че ще сляза и ще бягам до вкъщи, защото е по-бързо, а той ми отвърна, че сме на три мили разстояние. Аз му казах, че бягам три мили за 16 минути и ще пристигна много по-бързо, отколкото с таксито. Оборудван с всичките си принадлежности, аз просто пробягах

разстоянието до вкъщи. Бях в такава форма, че три мили бяха нищо за мен.

Накрая се отказах от купоните в четвъртък. Знаех, че съм пристрастен към алкохола и че не мога да продължавам така. Казах си, че трябва да отида на другата крайност и когато веднъж завинаги спра, да се откажа от тези места и хора, които могат да ме подтикнат да започна отново. Научих това за себе си, докато бях в клиниката. Знаех, че колкото и да ми се искаше да продължа, не можех. Това беше пътят, по който не биваше да вървя. Беше трудно, защото имах нужда да избягам, имах нужда от забавление в живота си. Но след шест месеца сложих край.

Въпреки че се размазвах веднъж седмично, това беше най-добрата ми година в снукъра. Съветите на Джо Дейвис бяха много по-добри от пиячката, дрогата и таблата, взети заедно. Те ми помогнаха да постигна всичко. Бягането и Джо Дейвис могат да победят всеки наркотик! (Е, поне всяка умерена дрога.) Всеки ми казваше, че като спра да пия и да се друсам, животът ми ще стане по-добър, и всъщност стана така донякъде, но най-добрата ми година в снукъра беше тази, в която се наслаждавах на седмичните си гуляи, а личният ми живот беше разбит на парчета.

3

БОРБАТА МИ СЪС ЗАКОНА

„Сряда: бях непоклатим на първата обиколка, както и на втората, а на последната вече издъхнах. Не усещах краката си, прасците ме боляха, имах мускулна треска.“

По някакъв странен начин се почувствах облекчен, когато с Джо се разделихме, но всичко се превърна в истинска помия, която се изсипа върху децата. Не ми разрешаваше да ги виждам и аз си наех адвокат. Това беше последното, което исках да направя, но нямаше как да не ги виждам въобще.

Самосъжалявах се, но не бях в депресия. Животът ми се беше преобърнал наопаки; не бях виждал децата си 10 — 12 седмици. Бях прекарал с тях не повече от 20 часа общо за три месеца и този факт ме съсипваше. Първоначално ми разрешиха да ги виждам по 5 часа в събота и два часа в сряда. Съдът твърдеше, че не трябва да се смесват парите за издръжка с часовете за посещения, но на практика той прави точно това. За мен сметката беше проста — колкото по-голяма издръжка плащаш, толкова повече време за посещение получаваш. Това продължи 18 месеца, после две години и през цялото време часовете ми с децата се увеличаваха, а на всеки няколко месеца получавах чудовищна сметка по пощата. Така и не можах да разбера защо избрахме този път. Никога не съм имал нищо против да давам пари на Джо за нея и децата и единственото, което съм искал, е да виждам Лили и малкия Рони. Не би трябвало да си наемаме адвокати, за да се разберем.

Започнах сам да се представлявам в съда, което беше пълна катастрофа. Нямах абсолютно никаква идея какво правя. Бях пълна пародия в залата — това беше най-тъпото нещо, което съм правил в

живота си. Бях абсолютен смешник. Адвокатите на жена ми се справяха много по-добре от мен и делото ми струваше доста скъпо. След известно време съдията ми каза: „Препоръчвам Ви да си наемете адвокат, г-н О’Съливан. Ако не го направите, това ще Ви струва доста“. И имаше право. Определено не си правех услуга, като се представях сам. Ето защо си наех друг адвокат и му казах да прави каквото прецени, че е нужно. Единственото, на което държах, беше да приключи тази сага възможно най-бързо. Но разбира се, тези неща никога не стават толкова бързо.

Парите и адвокатите направиха живота ми ужасно грозен. Накрая вече си мислех, че има само едно простичко, макар и крайно решение — да спра да играя снукър. Ако прекъснех кариерата си, нямаше да имам никакъв проблем да съм с децата си в събота и сряда, щях да ги гледам, докато растат, и да съм много по-спокоен. Толкова е просто.

Естествено, това беше свързано с по-голям проблем. Ако вземех подобно решение, означаваше, че няма да имам доходи. Когато в крайна сметка уточнихме размера на издръжката, беше 2008-а и той беше базиран на успехите ми през тази страхотна за мен в професионален план година. Ако не продължавах да печеля големи турнири, щеше да е напълно невъзможно да плащам такава издръжка, а ако не играех въобще, нямаше да имам никакъв доход. Това означаваше не само че аз нямаше да имам пари, а и че няма да имам пари и за децата си — нито за издръжка, нито за учебни такси, а и двамата учеха в частно училище. Също така означаваше, че щеше да ми е доста трудно да платя и хонорара на адвокатите, който достигна сумата от 200 000 лири.

Бях бесен. Толкова много ми е коствало през годините да се трудя и да изкарвам пари за семейството си, а сега ги пропилявах за адвокатски хонорари. Всеки, който е минал по този път (а знам, че сме много), знае за какво говоря. И не виждах смисъл във всичко това. Ненавиждах факта, че заради тъпата бюрокрация връзката ми с децата се превърна в сделка, в която трябваше едва ли не да си плащам, за да ги виждам. Може би най-много ме вбесяваше фактът, че когато играех, за да печеля пари за семейството, доста често означаваше, че не съм свободен в съботен ден, и това рефлектиреше върху възможността ми да се виждам с децата си и да прекарвам време с тях. Бях бесен дори и

заради истината, че съм бесен! Защото това не бях аз — по принцип не съм нервен човек. Може да съм доста чудат, но като цяло винаги тръгвам с добро към хората.

Не просто бях новак в семейното право и съда, но бях абсолютен заек. Приемах всякакви съвети от приятели и роднини и не знаех на кого мога да вярвам. Нямах никаква идея дали хората ми говореха смислени неща, или се бързаха с мен. Когато получиш огромна сметка за адвокатски хонорар, започваш да се питаш струва ли си да харчиш толкова много пари за това. Но хванал ли си се на хорото, трябва да го изиграеш докрай. Умът ми не спираше да работи на пълни обороти и хиляди мисли минаваха през главата ми постоянно. Всичко ме побъркваше тотално.

Цялата тази законова и съдебна простотия започна да ми се отразява, когато се изнесох от вкъщи и играех на турнира на *Regal Welsh*, дори не исках да съм там. Стигнах до полуфинала и си казах: „Мамка му, стига ми и това, искам да се прибера“. Чувствах се изгубен, самотен и се предадох. Никога не съм губил нарочно, но просто се предавах. Има огромна разлика между двете — в единия случай е планирано, незаконно и нещо, което никога дори не бях обмислял. В другия случай е непланирано и подсъзнателно. Доста често го осъзнаваш чак след като всичко е приключило, и се питаш защо, по дяволите, си постъпил така.

Класирах се за турнира *Regal Welsh* през 2010 г. и за *China Open*, който беше точно след това. Играх и срещу Марк Селби на четвъртфиналите на световния шампионат. Бях готов да стана световен шампион тази година, като цяло играех добре, но в един момент просто достигнах етап, в който не можех повече. Налудничаво е наистина — няма нищо по-важно за мен в снукъра от това да спечеля световната титла, а в същото време отчаяно се опитвах да се измъкна. Просто се предадох психически и започнах да правя удари, които не трябваше.

Когато тръгнахме за *China Open*, казах на мениджъра ми — Джанго: „Това не е моят турнир, човече! Не мога да си представя да се кача на този самолет, да прелетя целия свят, да отида там и да победя. Просто не е моят турнир“. А той отвърна: „Виж, така или иначе там те чака спонсор, който ти е нагласил 25 000 лири. Просто трябва да се появиш и да се срещнеш с няколко души, това е“.

И така, отидохме в Китай. Хората бяха невероятни, а хотелът... Никога не сте виждали нещо подобно на този хотел — това беше най-прекрасното място, на което съм спал през целия си живот. Дадоха ни пентхауса на покрива и аз седях там всяка вечер и плачех. Чувствах се толкова изгубен, толкова нещастен. И тогава ми просветна. Помислих си какъв глупак съм — та аз имам малко момченце и момиченце, намирам се в най-фантастичния хотел на света, играя добре и въпреки това се самосъжалявам и се чувствам зле.

Трябваше да играя точно след този ми момент и казах на Джанго, че искам да се махна веднага и да откажа мача. Той ми отвърна, че ще ме убият заради това, което искам да направя, и че глобата ще е зверска. Така че се съгласих да остана. Но знаех, че не съм във форма за брилянтен успех, просто исках да се прибера. Помислих си, че може би, като изляза на масата, ще се почувствам по-добре и снукърът ще направи отново своята магия. Но този път просто се почувствах още по-зле, когато излязох.

Пичът едва успяваше да нацели топките, но някак си успя да стигне до резултат 3:3, след което дори ме поведе с 4:3. Не можех да отложам мача. Бях отчаян и изплашен какво мога да си причиня. В следващия фрейм го изравних и после ми причерня и пропуснах. Не просто пропуснах, а прескочих джоба. Дори Лили можеше да вкара тази топка. Накрая този пич ме би с 5:3 и беше в тотален шок, а аз просто си мислех, че съм приключил и мога да си тръгна. Качих се в колата, прибрах се в хотела, хванах си полета на следващия ден и се прибрах.

Хората са ми казвали, че има дни, в които просто изглеждам така, сякаш не е моят ден и не ми пука грам. Имаше някаква доза истина, но не бе съвсем вярно.

Нито веднъж не съм казвал нещо от рода на „Днес ще изгубя“, но осъзнах, че очевидно има нещо, когато пресата започна да публикува статистики и стана ясно, че не съм спечелил нито един мач от първи кръг на турнир през последните шест месеца. Нямах спечелен мач от първи кръг на шест поредни турнира! Първи кръг! Шест турнира срам и позор, а аз дори не го бях осъзнал, докато шест месеца по-късно хората вече не бяха започнали да говорят за това нечувано събитие. Чак след като го прочетох във вестника, си казах: „Мамка му, какво ми става???“.

Бях толкова депресиран и разстроен от ситуацията със семейството ми и лошата ми игра, че реших да променя живота си напълно. Купих си яхта и отидох да живея на нея. Когато играех на турнира в Шефийлд през 2010-а, беше точно след като си изплаках очите в Китай, а нещата между мен и Джо бяха трагични. В Шефийлд има един канал, по който плават малки корабчета, и аз отидох на един такъв и си помислих: „Точно от това имам нужда“. И така, купих си яхта, похарчих 80 бона за нея и се преместих да живея там. Това продължи само три месеца. Доста типично за мен. Продадох я за около 60 000 лири и имах малка загуба. Отново доста типично за мен.

Живеех в канала на *Hertfordshire* и за определен период от време беше страхотно. Тихо, спокойно, гледаш водата, храниш патиците сутрин. Едно малко семейство патоци идваха всяка сутрин в 6:00 на прозореца ми и чакаха да ги нахраня. Мислех си „Ехааа, загубих едно семейство, но се сдобих с друго“. Тези патици бяха като мои деца. Кръстих ги Лили и Рони.

Имаше около 15 човека, които живееха около мен. Проблемът беше, че всички те работеха и ги нямаше по цял ден, и аз бях сам постоянно. Чаках ги да се приберат към 6 вечерта, за да има с кого да си поприказвам. Хартфордшир беше доста далеч и не познавах никого там. През по-голямата част от времето обаче дори не мислех за самотата си. През деня тичах покрай канала, защото знаех, че ако не го правя, ще рухна тотално, а и това беше една от основните причини да се преместя там. Имаше и хубав фитнес наблизо, така че след бягането отивах за по половин-един час да потренирам. Бях в добра физическа форма, но като че ли бях изгубил пътя си.

Доста добра мярка за това колко много избягвах проблемите си, е броят на къщите, в които съм живял за последните седем години — осем, а да не забравяме и яхтата. Трябваше да се запиша за участие в *Homes Linder the Hammer!* Ако това не е показател колко нестабилен бе животът ми тогава, не знам кое би било.

В същото време прекарвах толкова много време в съда, че един път съдията се пошегува с мен, че не е зле да си наема стая там (което би увеличило броя на домовете ми на 9!). Преминахме през първоначалните фази, в които прекарваш около час в съдебната зала всеки път, но когато се стигне до изслушванията за издръжка и часове на посещения, вече всичко започва да се точи цяла вечност. Това, през

което преминах, беше повече от отвратително, но доколкото разбрах, е стандартна процедура при такива настървени дела.

Имах нужда от помощ и започнах да посещавам фондацията *Семействата имат нужда от бащи*. Чух за тях по радиото и ми се стори доста добра идея. Проверих къде е срещата и отидох, за да чуя какво имат да кажат. Когато говорих с мъжа от фондацията, той ме успокои, като ми каза, че всичко, през което преминавам, е напълно нормално — бащите нямат почти никакви права и именно затова се създават подобни организации. Той беше наистина страхотен и много ми помогна. Всъщност все още ходя при него от време на време за съвет.

В крайна сметка не смятах, че фондацията е място за мен — говорейки с другите бащи, се вбесявах още повече и смятах, че имам нужда да започна всичко отначало, от нулата, вместо да се обсебвам от миналото.

Така и не разкрих пред света на снукъра какво се случва в личния ми живот, а може би трябваше. Може би щяха да ме разберат. Вместо това в техните очи просто си имаха работа с поредната примадона, която не се появява на турнири. Постоянно получавах писма с предупреждения и наказания и ме глобяваха непрестанно. Не че бях изненадан — явно вече започваше да им писва тотално.

В началото нямаше кой знае какво значение, защото турнирите, на които не се явяхах, бяха малки. Смятах, че е много по-важно за мен да запазя връзката си с децата, а това можеше да се случи само ако бях до тях през уикендите, което означаваше да пропускам турнири. Ако не го правех, си мислех, че този факт може да се обърне срещу мен в съда, когато исках повече време с малчуганите.

През 2010 г. разруших и съня си. Адвокатските хонорари и изисквания се трупаха все повече и повече и всеки път, когато имах писмо в пощенската си кутия, беше нещо заплашително от типа на „Ако не се появите в съда, ще бъдете глобен“. И започнах да се паникьосвам. Дадох ми да попълня така наречения „Формуляр Е“, който представлява 40 страници документ с около 350 въпроса на секция, на които трябваше да отговоря. Това ме побъркваше. Исках да знаят за всяка моя банкова сметка; всяка ипотека; всичко на стойност над 500 лири, което притежавах; всички почивки, на които съм бил; всички пенсионни фондове, които имах; всеки, на когото дължах пари;

всеки, който ми дължи пари и т.н. Общо взето, искаха да знаят абсолютно всичко за мен до най-малката подробност.

Разследващ финансист също бе назначен да анализира документите ми и той постоянно ми задаваше въпроси от типа на „А какво ще кажете за тази карта *American Express*, която имате?“. Тя например беше карта, за която дори не си спомнях, че съм я имал някога, и съм я ползвал веднъж за две години. Но съдът изискваше от мен цялата ѝ документация, включително и касовите бележки за всяка покупка, направена с нея. Аз им казвах нещо от типа на „Веднъж съм я ползвал, за да купя няколко билета, и това е“. А после те ме застрелваха с поредния въпрос от рода на „А какво ще ни кажете за тази Ваша фирма в Китай? Трябват ни всичките ѝ счетоводни документи“, а аз дори не знам за какво говорят. После се сетих, че основах една фирма там заедно с мениджъра си Джанго заради евентуални бъдещи бизнес взаимоотношения в Китай, но до тогавашния момент въпросната фирма не беше извършвала никаква дейност. Естествено, това не беше достатъчно и изискаха цялата фирмена документация. Всички тези процедури ме подлудяваха.

Чувствах се, сякаш съм изгубил три години от живота си в съдебна битка, и толкова много се отдалечих от работата си, че позволих на конкуренцията да ме премаже. Ходех по турнири, но бях толкова крехък, самотен и тъжен — всички емоции, които със сигурност не искаш да изпитваш, когато влизаш в битка на големи турнири. И колкото по-зле играех, толкова повече спонсори започваха да губят вяра в мен и се отказваха да ме спонсорират. Беше изцяло губеща ситуация за всички, които участваха в нея.

Един огромен плюс обаче беше времето, което прекарвах с децата си — всеки втори уикенд от петък до понеделник и всяка сряда Лили и малкият Рони оставаха да спят у нас и ги карах на училище в четвъртък. Това доведе до много по-добри взаимоотношения с децата ми. Искам да съм част от техния живот и съм страшно щастлив, когато са около мен. Малкият Рони и Лили ме карат да се усмихвам и да се смея по-често. Не ме разбирайте погрешно: и те изискват много грижи и да си родител, не е никак лесно, особено когато си сам.

И двамата с Джо осъзнахме това. От време на време се събирахме заедно с децата и тя ми казваше колко е по-лесно, когато и двамата сме с тях. И наистина беше. Факт е, че не можем да сме

съвместими постоянно. Но това не означаваше, че не можем да сме един отбор, когато се налага да отгледаме децата си заедно дори да не сме истинска двойка. Просто трябваше да сме разумни във всичко. Надявам се, че няма да стигнем отново до съда, защото сме объркали нещата — финансово или емоционално. Адвокатите не са лек за душата.

През февруари 2013-а реших да се върна към снукъра за световния шампионат. Освен че вече се бях отегчил и ми липсваше страшно много, финансовата част също не беше за подценяване. Дотогава не ми се беше налагало да мисля за пари, защото винаги не просто са ми стигали, за да живея така, както искам, а и съм имал повече, отколкото са ми трябвали. Така че просто са се трупали за черни дни. Но с издръжката на Лили и малкия Рони и училищните им такси заедно с издръжката на по-голямата ми дъщеря — Тейлър, не можех да си позволя да не играя. Някак си мислех, че ако нямах пари, животът ми щеше да е много по-лесен и всички щяха да си помагат взаимно. Но това беше доста наивно. Не трябва да забравяме и още един фактор — колкото и да мърморя за всичко, колкото и бесен да съм, все пак обожавам снукъра.

4

РЕВОЛЮЦИЯТА „БАРИ ХЪРН“

„Три минути спринт, три минути възстановяване. Две минути и половина спринт, две минути възстановяване. След това четири серии по 90 секунди спринт с по една минута възстановяване между тях. После 6 серии с по една минута спринт и 30 секунди възстановяване между тях. Последните 600 м як спринт... и възпален десен глезен.“

Снукърът наистина беше в затишие, когато Бари Хърн го пое през 2010-а. Първоначално нямах и идея какво точно прави той с моя спорт. Мислех, че се шегува с нас, но малко по малко всичко започна да придобива смисъл.

Бари беше в сърцето на снукъра още през славните му дни през 80-те години на миналия век, когато основава фирмата за промоционални и маркетингови услуги „Мачрум“ заедно със Стийв Дейвис и Тони Мео. През първото десетилетие на новия век снукърът започна стремглаво да върви надолу. Спортът загуби основния си спонсор, „Ембаси“, телевизионните рейтинги паднаха (което не беше никак изненадващо, защото телевизионният пазар стана много по-конкурентен с навлизането на нови канали). Стигна се до етап, в който дори и най-добрите играчи трудно изкарваха достатъчно пари, за да задоволят нуждите си, а добрите професионални играчи нямаха никакъв шанс. През юли 2010 г. Бари, който по това време беше председател на Световната билиард и снукър асоциация, реши, че е време нещата да се вкарат в ред веднъж завинаги. След гласуване през юни 2010-а той е избран да оглави търговския партньор на организацията — компанията *World Snooker Ltd*, и така започна „Революцията Бари Хърн“.

Аз и Бари имаме дълга история помежду си. Запознахме се, когато бях на 12 и още трябваше да се качвам по разни кутии, за да мога да играя снукър. По това време той вече беше легенда в този спорт — бившият счетоводител, който управляваше снукър клуба в Ромфорд (*на английски — Romford — квартал в източен Голям Лондон, и графство Есекс*) и беше мениджър на толкова много от най-добрите играчи в света, включително и Стийв Дейвис. Един ден просто телефонът звънна.

— За теб е — каза татко, — Бари Хърн е.

Помислих, че се шегува. Взех телефона и разбрах, че наистина беше той. Пожела ми успех на турнира за аматьори в събота, на който щях да участвам, а после каза, че ми се обаждат и за още нещо.

— Искам да съм твой мениджър — каза той.

Мамка му! Бари Хърн иска да е мой мениджър?!? А съм едва на 12?!? Невероятно! Татко прецени, че той е направил каквото е могъл досега, и е време да ме повери на професионалистите. Аз и Бари сме много близки още оттогава. Имали сме си и нашите кофти моменти, но наистина го приемам като част от семейството си.

Знам, че понякога го побърквам, но също така знам колко е загрижен за мен. Миналата година „Спортс Лайф Сторис“ направиха репортаж за мен и той беше един от основните им източници, които интервюираха. „Бил съм мениджър на Рони О’Съливан два пъти — каза им той. — Някои от най-прекрасните дни в живота ми са тези, прекарани с него. Рони О’Съливан ме е докарвал до пълна лудост. Имали сме моменти, в които ми се е искало да го прегърна, и такива, в които ми се е искало да го наричам. Предпочитам прегръдките с него.“ Аз също предпочитам да ме прегръща!

Освен че е невероятен бизнесмен, Бари ме разбира. „Понякога му липсва увереност“, каза още той. „Понякога има нужда от приятелско рамо и подадена ръка, а понякога има нужда и някой да го плесне зад врата. Най-голямата му сила е тази, която му е дадена свише — вроденият му талант. Той е роден, за да играе снукър. Най-голямата му слабост е самият Рони О’Съливан.“ Гледах това интервю и си мислех: „Мамка му, Бари си е объркал професията, трябвало е да стане психотерапевт“.

Всъщност Бари се изказа много ласкаво за мен в това интервю и се оказа, че е много проникателен. „Той е играч, който се е влюбвал в играта и я е разлюбвал също. Понякога си мисли, че държи света в ръцете си, и въпреки това може да е най-прекрасният човек, когото някога сте срещали. Той е енигма, а гениите са енигма.“

Това, което Бари направи за снукъра, е възможно най-доброто и просто фантастично — най-добрите дни на този спорт са тези, откакто той е начело на неговото развитие. Повече турнири, повече възможности за игра, повече време далеч от дома. Фантастично. Но от моята гледна точка всичко това беше възможно най-лошото, което можеше да ми се случи. Искане ми се пак да имаме само 8 турнира годишно, както беше, преди Бари да дойде на власт, защото щях да мога да съм повече време вкъщи, нямаше да се налага да пътувам толкова много, щях да разполагам с времето си и щях да виждам децата си повече, без адвокатите лешояди да използват програмата ми срещу мен в съда. Но когато Бари направи така, че да имаме не 8, а 27 турнира за шест месеца, вече ме прецака зверски.

Това беше невероятна и много необходима промяна. Снукърът преминаваше през трудни времена. Хората дори и до днес говорят как този спорт е загубил първоначалната си популярност, но аз съм убеден, че не се е случило просто ей така. Това, което всъщност стана и за което този спорт не беше подготвен, бе забраната на цигарените производители да спонсорира събития, която се прие и приложи през 2005 г.

World Snooker беше асоциация, която се управляваше от бивши професионални играчи, и много от тях нямаха предприемачески дух и умения. Все си мисля, че ако например Бърни Екълстоун беше начело на световния снукър, в момента, в който разбереше за тази забрана, със сигурност щеше да направи нещо. За въвеждането на тази наредба се знаеше 5 години, преди да бъде приета, и трябваше да се започне с подсигуряването на нови спонсори още тогава. Но никой не го направи. Всички по това време бяха просто арогантни. Те се държаха така, сякаш в момента, в който цигарените производители си отидат, всички други компании ще чакат на опашка, искайки да спонсорира снукър събития и турнири, така че можем да почакаме и да не се притесняваме, че ще се справим с проблема. Всички други спортове се

преориентираха и се презастраховаха с телекомуникационни компании, банки и други подобни, само снукърът нямаше спонсор.

Спечелих Световното първенство през 2004 година, което беше последното състезание, спонсорирано от цигарените производители. А в Световната асоциация по това време беше пълен хаос — нищо не беше така, както трябва. Не повдигнах въпроса по-рано, за да имат някакво влияние при евентуални преговори с нов спонсор. Всичко, което имах, бяха снукър събития без спонсори. Това беше катастрофално за снукъра.

Ако Бари беше начело по него време, той никога нямаше да допусне да се стигне дотук. Нямаше достатъчно пари, с които да се спонсорира събитията, и поради тази причина някои от тях дори не се излъчваха. Бяха останали няколко, които се излъчваха по BBC, няколко — по SKY, няколко в Китай и едно в Ирландия. Беше истинско унижение за снукъра.

Мениджърът на Стивън Хендри, Иън Дойл, който управляваше компанията *110 Sport*, се опитваше да организира конкурентен турнир и да примами играчите към себе си. Ако наистина се бе случило, Световната асоциация щеше да се срине. Не беше никак изненадващо, че Световната асоциация предложи на играчите в топ 8 да им изплати огромни премии, за да запази членството им. Хората начело на Асоциацията бяха наясно, че единственият изход от тази ситуация е да промотират спорта като цяло. Така че сега въпросът беше как да задържат топ играчите си. Защото, ако успееш да задържат тях, щяха да успеят да задържат и BBC, а иначе телевизионният магнат щеше да загуби интерес. Световната асоциация се беше панирала ужасно много и започна да предлага на топ играчите си огромни заплати, за да промотира играта. Получавахме заплата, за да играем, но това включваше и даване на интервюта, фотосесии за списания и подобни. Усещах, че ми плащаха, за да остана, но в крайна сметка това беше изстрел в тъмното отчаян опит да спрат *110 Sport* да завземат снукъра. В крайна сметка успяха, но това не се отрази на снукъра като цяло. Този спорт имаше нужда от инвеститори, които да го възприемат като бизнес инвестиция.

Но играта загуби ли популярността си наистина? Не съм много сигурен. Когато Стийв Дейвис игра срещу Денис Тейлър и мачът имаше 18.5 милиона зрители, които го гледаха по BBC, имаше само 4

телевизионни канала като опции. В момента, в който SKY навлезе на пазара и буквално го разтресе, вече беше ясно, че снукърът никога повече не може да има същата гледаемост. Светът се променяше и снукърът нямаше как да бъде изключение. Това, в което се провали този спорт, беше фактът, че тези, които го управляваха, никога не мислеха какво ще се случи занапред, те не мислеха дори и за настоящето. Кой знае, ако те имаха истинска визия за бъдещето и Бари Хърн беше назначен на ръководна позиция по-рано, може би в момента снукърът можеше да е известен поне колкото голфа. Въпреки че този спорт е много популярен в Далечния изток, той никога не е бил експлоатиран достатъчно (в добрия смисъл на тази дума). Хората, които го управляваха, имаха адски ограничена визия за нещата.

Казваха си думи от типа на „Ами имаме си четирите събития по ВВС, няколко покани за други, едно-две в Тайланд, няма за какво да се тревожим“. Но в момента, в който цигарените производители се отдръпнаха, вече нямаше за какво да се хванат и на какво да разчитат.

Въпреки че за мен нямаше проблем да участвам на по-малко турнири, за повечето играчи това беше истински кошмар. Те тренираха неуморно по един месец или по 6 седмици между турнирите без никакви доходи. Ако си загубил форма на някой от турнирите, напрежението да се представиш добре на следващия е много по-голямо. Докато в момента аз например играя по 30 турнира и няма как да не се представя добре на поне три от тях.

По-слабите играчи, които се появяваха на всички турнири, но никога не ги печелеха, в крайна сметка намериха начин да се справят със ситуацията. Но това само показваше в колко неикономичен се е превърнал снукърът. С по-малко турнири, на които трябваше да участват, те реално намаляваха разходите си, защото например не плащаха за хотели и пътувания през цялото време. Оказа се, че е по-икономично да си професионален играч, когато има по-малко събития, на които участваш, защото много участници губеха пари само с появяването си на тях — хотели, гориво, храна, всичко останало.

Сега, с повече организирани турнири, някои биха казали, че е много по-трудно за тези играчи да се справят и да свързват двата края, защото освен ако не печелиш, парите не са кой знае колко по-добри, а разходите са си същите — стая в „Хилтън“ все още е 100 лири на вечер, все още трябва да жертваш 100 лири за гориво, за да се закараш

например до Престън (и да, знам, че не всеки би отседнал в „Хилтън“ или би харчил толкова за гориво!). Така че, да речем, че участват в 28 турнира годишно, тези играчи може би плащат пет пъти повече сега, отколкото преди Бари Хърн. За много играчи сега е по-трудно, защото преди можеха да си намерят почасова работа в някой клуб, защото имаха повече свободно време. Но в крайна сметка по-важното е, че в момента снукърът е в много по-добро състояние отпреди.

Колкото повече време минаваше от назначаването на Бари Хърн, толкова по-умело той отстраняваше проблемите. Видя, че ранкинг системата не беше честна, и я смени. Минахме от 6 на 20 ранкинг събития и въпреки че победителят можеше да получи не повече от 10 000 лири понякога, турнирите носеха важни точки. Това означава, че спечелването на четири малки турнира може да бъде еквивалентно на спечелването на световната титла, и по този начин всеки посредствен играч можеше да се озове начело на ранглистата. Сега точките отговарят на паричната награда. Например ако един малък турнир носи награда от 10 000 лири, а световният шампионат е с награда от 250 000 лири, един такъв играч ще трябва да спечели 25 такива турнира, за да получи същите точки като световната титла.

На мен това ми се струва доста по-честно, защото само най-добрите играчи в света могат да спечелят световния шампионат. Ако попитате, който и да е играч кое би предпочел — световния шампионат или 25 по-малки турнира, мога да ви гарантирам, че всеки един от тях ще предпочете второто. Другото, което тази система постигна, е да мотивира топ играчите да участват и в по-малките турнири дори и само за да съберат някоя друга точка и да предотвратят падането си на по-ниско място в ранглистата. По този начин те бяха ефективно изнудвани да участват и в тях.

Получи се така, че играчи, които никога не са печелили голям турнир, оглавяваха класацията. Това беше същото като случая на тенисистката Каролин Возняцки, която оглави световната ранглиста, въпреки че никога преди това не беше печелила голям турнир и едва стигаше до четвъртфиналите. Така че когато Бари пое нещата в свои ръце, нямаше как да се каже кой точно е номер едно, но това, което той направи, беше да създаде повече възможности, които благодетелстваха само тези играчи, които наистина се интересуваха от тази игра. За мен си беше истинско главоболие. Трябваше да

избирам между това да играя на незначителни турнири, за да печеля важни точки, или да се виждам с децата си.

Тези малки турнири всъщност ми харесваха. Като цяло са добри за подобряване на играта ти, а и си е хубаво да се откъснеш за малко от вкъщи, да поиграеш снукър и да видиш къде се намираш спрямо другите. През 2012 г. участвах в повечето такива турнири и забелязах драстично подобрене в играта си като цяло. Когато играеш на толкова много турнири, нямаш време да мислиш дали удряш добре, просто се стягаш и го правиш. И това води до по-голяма хармония между теб и играта ти. А ако все още се съпротивляваш, просто трябва да намериш начин да се справиш с проблема и да го изиграеш със снукъра си.

Така се каляваш. Беше същото, както когато бях на 16, живеях в Блекпул и печелех мач след мач. Всяка игра се преливаше в следващата, все едно играеш в местния клуб. Докато преди, когато имаше само шест-седем турнира, всеки един от тях беше важен, а сега печелиш един, губиш друг.

На много от тези състезания публиката, която беше допускана да наблюдава мача, беше малобройна. Наистина беше като в Блекпул! Мачовете се играеха в кабинни и имаше място за най-много 4 души публика от едната страна, още толкова от другата, съдия и два стола за играчите. Без телевизия, без нищо.

Обожавах това. Един път имаше 9 души публика — беше си цяла тълпа. Много играчи се оплакваха от пътуванията и турнирите като цяло, но на мен ми харесваше. Детска радост. Кабинни? Не ме притесняваше въобще. Аз просто обичах да играя снукър, а и това си беше цяло преживяване.

Носех си марафонките за бягане в багажника, преобличах се на паркинга, свалях дънките, обличах костюма, отивах и играех за половин дузината ми публика, после пак се преобличах и отивах да потичам след мача. Не ме разбирайте погрешно, не беше никак лесно. Имаше моменти, в които се чувствах като парцал и се чудех какво, по дяволите, правех там. Но като цяло обожавах всичко това. Спечелих три от общо девет РТС турнира през 2012-а. Те също не бяха лесни. За да спечеля всеки един от тях, трябваше да победя в по седем мача за общо три дни. Три мача в петък или събота и още четири в неделя, ако успееш да се класираш за тях. А и шансът да се класираш за неделните мачове, ако играеш в събота, намалява с всеки следващ, защото си все

по-изтощен и изморен. Най-добрата комбинация беше да играеш в петък, събота да почиваш и после в неделя да си отново свеж и да играеш пак.

Това беше страхотна подготовка за Шефийлд, защото превърна в навик ритъма на играта — лесното превключване между работен и почивен режим. И така, подготовката за всеки голям турнир беше много по-лесна, защото винаги бях във форма за игра.

Направеното от Бари беше много умно. Той насити пазара с толкова много турнири. И тогава, ако някой друг се появи и каже:

— Искам да организирам турнир.

Той би отвърнал:

— Няма много свободни дати, за кога го искате?

— За еди-кога си.

— Добре, но трябва да откажем този турнир, за да сложим Вашия, което ще Ви струва скъпо.

Основни пазарни правила на търсенето и предлагането. За да направиш добър бизнес, трябва да създадеш търсене, и точно това направи Бари. И така, когато например китайците се появят и поискат още един допълнителен турнир, той е в позицията да им го даде срещу съответното заплащане. И това работеше. Сега имаме 5 турнира в Китай, един в Австралия, три големи в Англия, един в Ирландия. Може да се каже, че за няколкото години, в които той е начело на снукъра, определено върви в правилната посока.

Въпреки че сме си разменяли някои реплики относно новите му политики, а и както той сам каза, го подлудях от време на време, все пак се разбирахме много добре. Дори и споровете ни относно новия ми договор бяха едно огромно недоразумение. Ако бях седнал да поговоря с него веднага след Световния шампионат през 2012-а, със сигурност щях да играя през сезон 2012 — 2013. Определено бях разбрал това, което пишеше в договора по различен начин в сравнение с обясненото ми от Бари по-късно. Разбрах, че ще получа забрана да играя, ако пропусна четири турнира. То би означавало да остана без пари, което нямаше да е добре за мен. Но не бях разбрал, че става въпрос за четири турнира годишно. Аз бях решил, че се говори за четири турнира общо.

Бари обаче ми каза, че бройката се занулява всяка година. Ето го основното ми притеснение. Другото нещо, което ме тревожеше, беше свързано с ограниченията, които ни налагаше. Нямахме право да

участваме в нито едно друго събитие, което се предава по телевизията, без изричното разрешение на Асоциацията. Наистина играчите се ограничават до определена степен, но важното е, че Бари никога не би ни спрял да участваме, в което и да е друго събитие, стига да не се засича с неговите. И всъщност той е доста прав да включи тази клауза, защото действително полага усилия да организира повече турнири и със сигурност не иска играчите му да отидат на някой конкурентен турнир като този на Стивън Хендри по същото време. Това, за което той настояваше, е просто да говорим с него, ако искаме да отидем на някой турнир, и ако е по време на някоя дупка в календара, разбира се, че не би ни спрял да играем на турнир на Стивън Хендри или на който и да е друг.

Бари отмени големите награди за максимален брейк, което е малко жалко. Преди имаше награда от 167 000 лири на световното в Шефийлд — 147 000 лири за максималния брейк и още 20 000 лири за най-голям брейк. Той се отърва от тях, защото твърдеше, че са много лесни за постигане. Аз му казах, че сигурно се шегува, защото само аз и Хендри ги вземахме редовно, така че очевидно не е чак толкова лесно. Аз имах 11 максимални брейка в кариерата си, Хендри — също, а Джон Хигинс имаше 7. Аз имах три от световния шампионат, а Хендри — две. Първият максимален брейк на световен шампионат е направен от Клиф Торбърн през 1983 г. По това време никой дори не си е представял, че такова ниво на перфекционизъм въобще е възможно. На Клиф обаче му е отнело около седмица, за да го стори.

Като цяло Бари направи невероятни неща за снукъра. Ако сега навлизах в този спорт, щях да съм адски заробен. Ако бях на 18 или 19, щях да си мисля, че имам още 15 — 20 години, през които мога да изкарвам яките пари. А и парите също се връщат обратно в играта. Следващата година победителят в световния шампионат ще вземе 300 000 лири награда, а победителят в Шампионата на Обединеното Кралство ще прибере 150 000 лири. Със сигурност тези цифри не се доближават до наградите във висшата лига във футбола, но това така или иначе никога не е било адекватно сравнение.

Въпреки че не беше добре за снукъра като цяло да играем на по 8 турнира годишно, това ми предоставяше възможността да имам достатъчно свободно време за бягането. Донякъде беше перфектната

комбинация — 8 турнира на година, имах си и спонсор, и време за бягане, така че бях напълно щастливо зает.

Участвах в състезания по бягане всеки уикенд и те започнаха да стават по-важни за мен от снукъра. Очевидно беше страхотно да достигна до полуфиналите и финалите на турнирите по снукър, но този успех си имаше и своя голям недостатък — трябваше да пропускам състезания. На подсъзнателно ниво започвах да си мисля, че не е никак зле, ако ме бият на този етап от турнирите. Взел съм няколко точки, не съм се изложил, а и ще успея да се прибера навреме за състезанието в неделя сутрин. Бягането ме превземаше изцяло.

Беше пристрастеност, но най-добрата в живота ми досега. Постоянно се чувстваш върховно, не е като останалите изкушения, с които си ту горе, ту долу. И не говоря за джогинг, а за бягане. Джогингът е трудно нещо, а бягането е лесно. Бягането е лесно като миенето на зъби сутрин. Когато виждаш атлети, които пробягват трасе от 10 километра за 24 минути, това не е трудно, трудно е да го направиш за 54 минути, защото тогава използваш всяко едно мускулче от тялото си за много повече време. Джогингът си е яко бърхане — натоварваш раменете си, бедрата си, бориш се със себе си постоянно, за да държиш коленете си издадени напред. Когато бягаш, всичко просто си върви гладко и леко. Малко дори наподобява танците — просто влизаш в ритъма на движенията. Тялото ти все едно не се движи, главата ти все едно не мърда, раменете ти дори не потрепват. Бедрата ти работят здраво, краката ти са отлепени от земята за много по-дълго време. Минаваш покрай уличните лампи и си мислиш: „Наистина бягам много бързо“. Просто се вслушваш в дъха си, ускорения си пулс, стъпките си и може би няколко птички, които чуруликат наоколо. Красиво е.

Аз лично никога не слушам музика, докато бягам, защото искам да чувам всичко това.

Сега бягането ми прилича повече на борба. Бягам, но не както преди 5 — 6 години. Ако изляза да побягам на трасето от 3 мили и половина, което обикновено пробягвам, това се превръща в огромно усилие, защото се опитвам да поддържам темпото, което имах преди, но в крайна сметка ми е трудно да го направя, и ето защо много често се налага да спирам по 2 — 3 пъти и да си почивам. Въпреки всичко винаги съм предпочитал да бягам и да спирам за почивка, ако се

налага, отколкото да изляза за лек джогинг, без да спра. Имам чувството, че си губя времето, когато излизам за джогинг. Но за да се почувствам добре от бягането си, се налага да положа и много усилия, за да го направя наистина такова. Задължително трябва да бягам по 8 — 9 мили в неделя и по 35 — 40 мили седмично. За щастие, в момента, в който тази книга ще е в ръцете ви, аз вече ще съм влязъл в старата си форма и ще се чувствам страхотно.

5

ЗАВРЪЩАНЕТО

„Гора, 50 минути, около 7 мили бягане с Джон. 10 серии по 30 секунди бягане и 30 секунди почивка между тях. 5 минути възстановяване след това. А накрая 12 серии по 30 секунди. Чувствах се добре. Определено бях във форма.“

Беше зимата на 2011-а, а аз затъвах все повече и повече. Не спях, чувствах се зле от ситуацията със семейството си, бях депресиран и адски изтощен. През декември 2011 г. победих Динг Джинхуей със 7:1 фрейма на финала на *Premier League*. Не бях постигал кой знае какъв успех на ранкинг турнирите през последните няколко години, но пък това беше десетият път, в който печелех *Premier League*, и седмият за последните осем години и усещах, че съм в добра форма. Прибрах се в неделя вечерта и във вторник вече пътувах за РТС турнир в Шефийлд, който започваше в сряда.

Паднах с 4:2 фрейма още в първия кръг. Съперникът ми игра добре, няма спор. Аз не играх кой знае колко зле, но сякаш просто няхах никаква енергия. Прибрах се в хотела и се събрахме аз, Гей Роби (който определено не е гей, но е малко мека китка, нежничък), приятелят ми от Шотландия — Чарли, и Патси Фагън, който спечели Шампионата на Обединеното кралство през 1979-а. Бях повикал Патси да дойде и да ми помогне в играта ми.

Прекарвахме по цял ден в тренировки и на следващия ден слизах за закуска тотално премазан — всичко ме болеше, бях изтощен, няхах никаква сила в себе си за нищо. Обадох се на майка си и баща си и им казах, че искам да се прибера за малко къщи. По принцип трябваше да остана в Шефийлд за няколко дни и после да отида директно на

шампионата на Обединеното кралство, който се провеждаше в Йорк, но реших, че не мога да го направя. Не можех да се храня нормално, стомахът ми постоянно ме болеше. Дори не мислех, че мога да карам на обратно — все пак ставаше дума за тричасово пътуване, а ако хванех и трафика, това вече щеше да ме довърши съвсем.

Реших да оставя колата си в Шефийлд и да се прибера с влака, а татко само ми повтаряше как не мога да си оставя колата там. Аз пък му отвърщах, че няма да мога да се прибера с нея и че не искам да рискувам. После обаче излязох от хотела и видях колата си там, промених решението си, сложих си чантите в багажника и тръгнах към вкъщи. Стигнах до Питърбъро, на около час и 20 минути от нас, и бях дотам. Бях страшно изморен и знаех, че съвсем скоро ще ми се приспи и може да катастрофирам, затова реших да ускоря и просто да го направя, за да се приключи.

Закарах се директно в къщата на нашите в Чигуел, легнах на дивана на майка си и не ядох нищо друго освен супа през следващите три-четири дни. След това прекарах няколко дни в моята къща и се почувствах по-добре и отидох на Шампионата на Обединеното кралство. Победих Стийв Дейвис в първия кръг, а Джъд Тръмп ме отнесе във втория, но като цяло играх много добре. Все още нямах достигнат четвъртфинал на голям турнир за последните няколко години, но реших да се фокусирам върху факта, че играя доста добре за състоянието, в което се намирам.

Бях съсипан от умора. Където и да се намирах, очите ми се затваряха постоянно. Дори когато отивах в клуба на тренировка, обикновено заспивах на дивана. Нямах никаква енергия. Мислех си, че като поотпочина малко и силите ми се възвърнат, ще играя, но това така и не се получаваше. Ставах, играех още най-много 20 минути, половин час, час, колкото можех да издържа, и това беше цялата ми подготовка за световния шампионат — лежейки на дивана и играейки, когато мога, за по малко.

След мачове се прибирах директно вкъщи и заспивах веднага. Наистина беше нереално. Боледувах постоянно от декември 2011-а до май 2012-а. Накрая вече отидох на лекар, направиха ми изследвания и се оказа, че имам инфекциозна мононуклеоза.

„Какво трябва да правя сега?“ — попитах лекаря, а той ми отвърна: „Нищо не можеш да направиш, Рон“.

Имаше моменти, в които не можех дори да изкача стълбите и всичко, което можех да правя, бе да почивам и да спя. И реших, че явно точно това трябва да направя — да почивам и да играя. Не беше чак толкова лошо. Всъщност дори ми допадаше — спях по много, разпусках още повече. Можеше да е много по-зле. Бях принуден да забавя темпото. Наложих се да разбера, че не мога повече да бягам, да ходя до Китай например, да пътувам постоянно. Инфекциозната мононуклеоза се превърна в благословия за мен, защото наистина ме накара да забавя темпото и да преосмисля живота си. Опитите ми едновременно да съхраня семейството си и да участвам на всички възможни турнири ми костваха прекалено много. Така че пропуснах няколко състезания и започнах да го карам по-леко и всъщност точно тогава нещата започнаха да се пооправят.

През февруари 2012 г. играх на *German Masters*. Това беше началото на сезона за мен. Имах чувството, че дотогава съм играл добре, но просто нямаше реални резултати. Случваше ми се за първи път да нямам победа в ранкинг турнир цели две години.

От друга страна, няхах никакъв проблем с *Premier League*. Това беше турнир, създаден за мен. Има хронометър и имаш 25 секунди за изпълнение на удар. Никога обаче не съм отчитал тези титли като истински победи, тъй като това просто е моят начин на игра. Но пък доста често точно те плащаха ипотеките и захранваха банковата ми сметка.

На *German Masters* за малко да отпадна брутално още в първия кръг. Андрю Хигинсън ме водеше с 4:0 фрейма и си помислих: „Край, отивам да паля колата, загубих“. Явно някъде вътре в мен вече я нямаше искрата, която да ме накара да поискам да печеля тези важни турнири. Това беше ранкинг турнир, което означава, че е наистина важен, докато *Premier League* не е от ранкинг турнирите, а просто събитие, на което канят хора като Джими Уайт или Стийв Дейвис само за да продадат повече билети. Не че искам да ги обидя (все пак са двама от моите герои), но те отдавна не са това, което бяха. Доста често хората, които бяха канени да участват на тези турнири, бяха възприемани като любимците на Бари Хърн, които са привилегирани, докато ранкинг турнирите дават право на участие на всички топ играчи в света. Всеки иска ранкинг титла в автобиографията си — световната и тази на Обединеното кралство,

естествено, са най-престижни. Но като че ли просто бях загубил способността си да ги печеля. Или поне така си мислех.

И тъй, водеше ме с 4:0 и му оставаше само един фрейм до 5. И си помислих, че или стандартът на игра се е вдигнал страшно много, или аз съм загубил от моя. А най-вероятно беше комбинация от двете. По това време вече работех със спортния психиатър — д-р Стив Питърс, така че не се панирах. Мислех си, че играя добре. Имах няколко възможности за обрат, но не успях да се възползвам от тях. Вместо да се панирам или ядосвам, си казах: „Ок, тук съм, играя добре, 2500 души ме гледат, просто се опитай да се насладиш на момента“. Ако те победят с 5:0 фрейма, си победен с 5:0 фрейма, но поне дай най-доброто от себе си. Д-р Стив Питърс винаги ми е казвал точно това. Бъди търпелив и ако имаш възможност, притисни опонента си, никога не знаеш какво ще стане.

Спечелих фрейма и резултатът стана 4:1. После спечелих още един. И двата ги спечелих много бързо, с по едно ставане от стола, което винаги е добре за повдигане на духа. При резултат 4:2 си помислих: „Ако той ще се изнервя, това ще стане именно сега“. Резултатът вече беше 4:3 фрейма и тогава той имаше реален шанс да ме победи — вече беше направил брейк от 60 точки, имаше червена точно пред джоба и си помислих, че всичко приключва в този момент. Мамка му, щях да загубя още един ранкинг турнир в първия кръг. И точно тогава той се залепи зад зелената и си направи снукър по червената. Невероятно! Всеки би заложил 1000 към 1, че няма как да му се случи нещо подобно. Казах си, че сега е моят шанс да се върна в играта. Но все пак изоставах с 60 точки и 4:3 фрейма, а имаше само 67 точки на масата. Така че ако все пак беше вкарал червената, той щеше да има 61 точки, на масата щяха да останат 59 и нямаше да имам никаква възможност да направя нещо.

Но той не успя да вкара червената. И аз се възползвах. Изравних 4:4 фрейма. Мамка му! Спечелих и последния фрейм спокойно и уверено. Успях да спечеля мач, в който в началото бях умъртвен и погребан, образно казано.

Андрю беше ужасно засрамен и разтърсен. Стиснах ръката му и той си тръгна. Като цяло е добър играч и е в топ 20. Всички тези добри играчи в днешно време имат потенциала да победят и най-добрия. Андрю изглеждаше така, сякаш всеки момент ще припадне. Той беше

зашеметен, а аз бях толкова развълнуван и екзалтиран. Той беше тотално разбит, а аз — напълно замаян и въодушевен. Мислех си „Мамка му! На това му се казва обрат! Да падаш с 4:0 и да си на една топка разстояние от загубата и в крайна сметка да спечелиш!“. Дори и сценарист не би могъл да го измисли така.

Когато стигнах до четвъртфиналите в Германия, си помислих, че дори и това си е постижение, защото най-доброто, което съм постигал през последните 2 години, беше да се класирам сред първите 16. А после се класирах и за полуфиналите и осъзнах, че съм близо до финал. Един от най-гадните мачове беше срещу Стивън Лий. Това беше един от моментите, в които си казваш: „Просто искам да се махна оттук, писна ми, предпочитам да се прибера вкъщи и да го гледам по телевизията“. Някак си успях да премина и през този мач. Бях готов да бъда победен, но когато Стивън като че ли се предаде, аз реших, че сега е моят момент за победа.

Класирах се за финала срещу Стивън Магуайър и реших, че ако играя на финала така, както играх на полуфиналите, това ще бъде много дълъг ден. На почивката падах с 3:1 фрейма, Магуайър имаше три сенчъри брейка, реално нямаше пропусната топка, а аз все пак успях да се добера до спечелването на един фрейм. И си мислех, че съм се представил добре. Въпреки че падах с 3:1, все пак имах един спечелен фрейм. Винаги ли щеше да е така срещу модерните играчи? Всеки път, като излизаш на масата, щяха да ти блъскат главата здраво, така ли? Ако не направиш три сенчъри брейка, нямаш никакъв шанс.

После реших, че трябва да се насладя на мача и да дам най-доброто от себе си. Това е всичко, което можех да направя. И успях да стигна до 3:5 фрейма, което си беше постижение. Можеше да е 8:0 или 7:1, така че се опитах да игнорирам мисълта за евентуалната ми загуба и да се фокусирам върху играта си през вечерната сесия. Успях да избегна тоталното поражение с резултат от типа на 7:1, което за мен беше достатъчно задоволително. Бях дал всичко от себе си и не мислех, че има какво повече да направя.

Стивън игра наистина отлично и сигурно е бил разочарован от резултат 5:3. Той със сигурност не даде абсолютно всичко от себе си, така че навярно е поблъскал стените на съблекалнята заради това. Когато се върнах за вечерната сесия, успях да се добера до 6:6. Със сигурност играта ми не беше най-добрата на света, но се запитах как,

по дяволите, успях да стигна до 6:6, като през цялото време досега бях надиграван от него? Стигнахме до последната сесия и той започна да пропуска и си помислих, че играта продължава и това е най-добрата ѝ част. Започнах да смятам, че аз я управлявам и насочвам. Всъщност в снукъра, както и във всеки друг спорт, това е най-важното — психиката. А психиката ти може да е на едната крайност в един момент и да премине в другата в следващия. Поемах удари цял ден и ми разказаха играта, но сега беше мой ред — сега вече бях възнаграден за всичко това.

Водех с 8:6 на ръба да спечеля, когато изиграх много лошо един удар за позициониране. Бях убеден, че просто съм изтървал шанса си. Бях на 40 точки брейк, представях си как печеля мача, какво казвам като победител и точно в този момент той ми взе фрейма отново. И си помислих „О, не! Отново го направих, отнесох се, когато не трябва!“. Бях отвикнал да побеждавам и бях доста напрегнат. И така, резултатът вече беше 8:7. Най-накрая вкарах синята, за да спечеля мача с 9:7, и се развилнях като луд. Ръцете ми трепереха, имах чувството, че мога да ударя задника си в тавана. 2500 души в залата ме наблюдаваха, а аз просто исках да се махна оттам, защото това определено не беше времето и мястото, на което да се срина.

Не съм бил толкова нервен от полуфинала на Световния шампионат срещу Стивън Хендри през 2002 г. *German Masters* е турнир, за който много фенове на снукъра дори не подозират, че съществува, но триумфът ми там беше огромен за мен. Огромен! Когато синята топка влезе, не можах да повярвам. Толкова се бях разтреперил, че бях почти сигурен, че ще пропусна. Първоначално си помислих, че не трябва да мисля за вкарването на синята, а за сигурното позициониране на бялата. Но после си казах, че това не е мислене на шампион. Един шампион би си казал: „Тази влиза в джоба, вкарай синята и се пригответи за розовата, това е ударът“. Трябваше да се възползвам от момента. Така се отличават топ спортистите от масата. Грабваш всяка възможност и я обръщаш в своя полза.

После седнах на стола и това беше. Бях напълно смазан и изтощен. Бях спечелил турнир, важен ранкинг турнир. След излизането ми от клиниката и спечелването на световния шампионат това беше най-важният ми обрат, откакто играя снукър на професионално ниво. Беше толкова голямо постижение през 2001 г.,

защото се наливах и се друсах 7 години нонстоп, а тогава излязох чист и спечелих този важен турнир. Имах шанс да започна начисто и да се насладя на момента. След спечелването на турнира в Германия се усещах по същия начин, а никога не съм смятал, че мога отново да се почувствам така. Бях на дъното повече от две години, победи ме кой ли не, а сега доказах, че все още съм в играта. Спечелих около 50 000 лири — не толкова сериозна сума, но в случая това нямаше никакво значение.

Да не побеждавам в мачове повече от две години, ми се отрази много зле финансово. И не говоря само за наградните фондове. Когато започнах да губя, парите от спонсори или изчезваха, или намаляваха драстично. Снукърът беше неузнаваем откъм наградни фондове и инвестирани пари в сравнение с нивото, което имаше, когато започнах да играя. Ако се върна към времето на Стийв Дейвис и Денис Тейлър, стандартът не беше толкова висок, но всеки в топ 30 можеше да живее нормално от доходите, които идваха от този спорт. В крайна сметка турнирите се гледаха от милиони зрители по телевизията, дори десетки милиони, а цигарените производители се надпреварваха кой да сложи името на марката си на всеки трофей. Но снукър индустрията бе похитена от двоен удар: спонсорството на цигарени производители беше забранено и едновременно с това телевизионните рейтинги паднаха.

Когато спрях да печеля, се сринах финансово, от печелейки 750 000 лири годишно, на 150 000. Вижте, това пак са си много добри пари, но като извадиш разходите за пътуване, хотели, мениджъри и агенти, повярвайте ми, въобще не са много, даже никак. Всъщност оказа се, че счетоводителят ми е доста по-притеснен от мен — той не можеше да разбере какво се случва и беше направо полудял.

От гледна точка на начина ми на живот той не се промени особено, защото аз никога не съм бил с кой знае колко екстравагантен стандарт. Имах си своите шантави моменти като например когато си купих ферари ей така, на момента, в който го реших. Също толкова бързо и го продадох на разумна загуба, когато осъзнах, че ферари не е марка за мен. Имах хубава къща и кола, но не излизах особено много — всичко, което правех, беше да бягам и да играя снукър. Маратонките ми за бягане бяха сред най-важните за мен неща, които притежавах. Чувствах се голям късметлия, че не ми се налагаше да

изкарвам баснословна сума пари, за да поддържам определен начин на живот. Никога не съм чувствал това бреме, защото никога не съм имал такъв висок стандарт.

Така че победите, а не наградните фондове бяха от по-голямо значение за мен.

И най-накрая спечелих отново голям ранкинг турнир. Наистина беше огромно постижение за мен, защото си мислех, че вече съм приключил и не мога да продължавам повече да се развивам в този спорт. Преди татко да излезе от затвора през 2010-а, се страхувах, че веднъж излезе ли оттам, аз няма да мога да спечеля нито един турнир повече. Не знам защо смятах така. Понякога умът си мисли и прави странни и необясними неща. Когато бях по-малък, винаги ми беше много по-трудно да победя, ако той беше в залата и ме гледаше, и може би това беше останало някъде в главата ми. Но имаше и нещо друго. Искях да прекарам повече време с него и чисто психологически това би довело до опасността да загубя концентрацията си и да играя по-малко. Знаех, че трябва да компенсирам изгубеното време. Не исках да съм далеч, да прекарвам времето си с куфара си и да не мога да виждам баща си.

Бях чакал 18 години и няма никакъв смисъл да чакам толкова дълго, а когато излезе, да не се наслажда на всяка секунда с него, ядейки пържени картопки, гледайки телевизия и да съм там, когато има нужда от мен.

Винаги съм бил до него и съм го подкрепял, докато беше в затвора, и сега също исках да съм част от живота му. Беше наистина важно да усети подкрепата ми, когато е навън.

Докато бях в рехабилитационната клиника през 2000 година, трябваше да разкажа на глас историята на живота си. Там имаше един пич, Макс, с когото така и не успяхме да намерим общ език, но той ми каза едно от най-ценните неща тогава. Когато разказваш историята си, всички останали трябва да споделят какво мислят за нея, а той ми каза: „Изглежда така, сякаш буквално броиш дните до излизането на баща ти от затвора и прибирането му вкъщи“. И беше абсолютно прав. Това е същото, както когато се подготвям психически за турнир — казвам си, че го правя за него. Всеки път, когато ме е гледал по телевизията, ми казваше, че се е чувствал все едно съм го посетил. Мислех си, че ако това е най-вълнуващата част от живота му в затвора, нямаше как да

му я отнема, въпреки че невинаги бях във форма и исках да играя. Основната причина да продължавам да играя, беше татко да може да продължава напред и да не се отказва.

Винаги съм знаел, че татко иска най-доброто за мен и че би направил всичко, докато съм още малък, за да ми даде по-добър шанс да успея в живота. Именно затова винаги съм смятал, че до голяма степен дължа успеха си на него. Той ме научи на всичко, което знам, държеше ме здраво стъпил на земята, осигури ми най-добрите възможности, най-добрите щеки, най-добрите тренировъчни зали и най-добрите играчи, с които да тренирам, а за всичко това трябваше да му се отплатя някак си. Когато татко влезе в затвора, се чувствах така, сякаш и двамата сме вътре заедно. Никога нямаше да го изоставя, макар че аз бях навън. Винаги съм смятал, че това е отборно изпитание — за мен, татко, майка ми и сестра ми Даниел.

През тези две години си мислех, че времето ми на шампион приключи, защото горе-долу на тази възраст световните шампиони престават да печелят титли и турнири. Стивън Хендри печели последния си голям турнир на 34, но на него може да му бъде простено просто защото той постигна толкова много за толкова кратко време, точно както направи и тенисистът Пийт Сампрас. Може би прегорях по-бързо, отколкото талантят му заслужаваше. Имах си своите слаби периоди, в които все пак играех, но не на нивото на някого като Хендри например и може би именно затова успях да се съхраня за по-дълъг период от време.

Спортът обаче е бизнес както всичко останало. Това налага да гледаш на нещата чисто практически и да си зададеш въпроса кога ли ще дойде краят на кариерата ти. Мога ли да продължа до 40? Това е работата ми, животът ми, това, което искам да правя, и някак си ми се иска да знам кога ще приключи. Някак си се опитвам да се подготвя за този момент, а мога да го направя само като взема пример от тези преди мен. Това е всичко, което имаш — историята. Но в сърцето си знаех, че краят не е дошъл, че все още съм уверен в играта си и че мога повече.

В други моменти пък си мислех, че отдавна съм минал мига, в който е трябвало да спра. Вече бях в изцяло нова ера на нови играчи и като че ли се заблуждавах, че все още можех да се меря с тях. Подлагах на съмнение стила си на игра и възможността да мога да се справя с

новото поколение играчи. Казвах си, че дори и да играя агресивно, сигурно новите ме гледат и си мислят нещо от типа на „Какъв е този стар чудак?“. Може би в техните очи аз бях това, което беше Тери Грифитс за мен преди 20 години, той рискуваше толкова рядко. Може би и те сега си мислеха същото за мен, казвайки си: „Този Рони О’Съливан ми е много негативен и скучен, няма никакво въображение“. Ставах параноичен.

Трябваше да се преоткрия като играч, защото имах чувството, че много изоставам от всички тези нови играчи, че те имаха много по-агресивна игра от мен, че играеха много по-различно от мен. Когато започнах да играя, тези, които копираха стила на Стийв Дейвис, бяха твърде внимателни и не рискуваха. Тогава повечето играчи бяха такива. И сега е така, но мнозинството пробват по-смели удари и в повечето случаи не пропускат. Преди години не беше така. Тогава се успокоявахме, че някой удар е сигурен, а сега играчите си мислят: „Това е моят шанс!“. Когато играеш срещу някое от копията на Стийв Дейвис, знаеш, че може да загубиш, но също така знаеш, че няма да те отнесат. Така че може да започнеш по-спокойно и да развиеш играта си според това как върви мачът. С новите играчи не съществува такъв вариант. Както казах, Хигинсън ме водеше с 4:0, а не играех зле. Преди 20 години той със сигурност щеше да спечели много турнири.

Цялото ново поколение играчи е много агресивно — може би около 30 от тях могат да победят абсолютно всеки. Когато започнах да играя, имаше 7 — 8 такива играчи, но се знаеше, че не можеш да ги срещнеш преди четвъртфиналите. А сега се изправяш срещу тях още в първия кръг и си казваш: „Мамка му, не го харесвам този тип!“.

Странно е как нивото и качеството на игра се е повишило толкова много, а мотивацията да си част от този спорт е паднала толкова много. Преди 20 години около 20 милиона души във Великобритания гледаха финалите на световния шампионат, а сега ще сме късметлии, ако се доберем до 5 милиона. Рекламните кампании на цигарените производители бяха част от спорта, а наградните фондове бяха огромни. А новото поколение играчи сигурно са били част от публиката тогава. Снукърът беше бляскав, важен и известен спорт. Може би сега жънех каквото съм посял. Хората постоянно ми казваха, че съм вдъхновил много играчи да започнат да се занимават със снукър и да играят смело и рисковано.

Така че промених малко играта си, измислих някои нови удари. Двете ми слаби години определено повлияха както на играта ми донякъде, така и на проблемите ми извън снукъра. На Световния шампионат през 2011 г. бях готов да се предам, тогава срещнах Стив Питърс и мирогледът ми се промени изцяло. Преоткрих страстта си към играта и цялото ми отношение към този спорт се промени.

След като започнах да работя с д-р Стив Питърс, никога повече не почувствах, че се предавам психически. Ако загубех мач, беше поради факта, че другият е играл по-добре от мен, и беше много полесно за преглъщане. Не беше лесно по принцип, защото си мислиш, че си дал всичко от себе си и въпреки това си загубил, но беше полесно така. Имах и един преходен период, в който промених играта си. Много добре се уча от спорта, започнах да наблюдавам останалите играчи и осъзнах, че за да премина на друго ниво и да оцелея още поне няколко години, определено трябва да подобря някои неща в играта си. Новите играчи вкарваха с такава лекота. Преди снукър играчите го правеха да изглежда дяволски трудно. Новата „партида“ го правят да изглежда така, сякаш всяка топка е пред джоба и няма как да пропуснеш такъв удар. И аз трябваше да започна да разсъждавам по този начин. Промених захвата и техниката си и започнах да мисля за удара — ако пропусках, поне щях да го правя, мислейки позитивно. Нямаше да се вбесявам повече.

Джон Хигинс беше моето мерило. Гледаш го как играе и като че ли трудно можеш да откриеш нещо, което той не прави както трябва. После и Джъд Тръмп се появи, а той също играе много добре. Нийл Робъртсън също беше фактор за мен, Динг Джинхуей — също. Ако се загледаш в техниката и на четиримата, ще откриете много общи неща — имат едни и същи удари и разбиват топките по един и същи начин.

Има си научно обяснение за това. Голяма част на техниката им се дължи на отпускането на щеката, синхронизацията им, захвата и баланса им. Те са силови играчи — вкарват някоя червена топка под правилния ъгъл и по-силно, така че бялата просто да мине през купа от останали червени, и ги разбива. Само с един удар топките им се подчиняват напълно. Преди години играчите бяха по-точни, но нямаха този един удар, който можеше да им осигури победата. При много играчи могат да се видят слабости в техниката и се знае, че рано или късно те ще се пречупят, но при тези четиримата е ясно, че няма какво

толкова да объркат. Разбира се, че за 17 дни или един сезон например ще има мачове, които ще изгубят, но през 85 — 90% от времето ще побеждават. Именно затова знаех, че за да мога да се изправя срещу тях и да бъда конкурентен, ще трябва да проуча играта им много добре. Трябваше да се науча да играя така, че да мога да спечеля мач само с един удар. Когато играеш агресивно, може да пропуснеш някои удари, да пропилееш няколко шанса за победа, да избереш грешния удар, но логиката ми беше, че играта ми трябва да е по-рискова и изпращаща точното послание към опонентите ми: „Ако пропуснеш, аз най-вероятно няма да го направя“.

Това някак си противоречеше на интуицията ми. Колкото повече остаряваш, толкова по-консервативно и предпазливо играеш. Бях напълно наясно какво се случи със Стийв Дейвис и Стивън Хендри. Мисля, че Дейвис би бил много по-успешен, ако се беше опитал да надхитри Хендри в собствената му игра — имаше потенциала да го направи, но някак си се беше затворил в себе си. Ако е убеден в нещо, няма как никой и нищо да промени мнението му и може би затова печелеше толкова много. Но аз вярвам, че е необходимо и да наблюдаваш конкуренцията и да си наясно, че ако искаш да се развиваш, трябва да се адаптираш към новите изисквания на спорта. Защото винаги ще има някой, който те преследва и който ще издигне играта на по-високо ниво. А единственият начин да се справиш с такива играчи е да се развиваш заедно с тях, а не да изоставаш.

Когато постоянно губех, отношението на хората към мен се промени. Бяха много по-мили, а аз ненавиждах този факт. Говореха си с мен. В момента, в който вече не си заплаха, всички искат да са ти приятели. Има няколко играчи по веригата, които не са такива — Матю Стивънс, Нийл Робъртсън, Динг Джинхуей, Стивън Хендри, Стийв Дейвис. Те винаги са естествени, искрени и еднакви в отношението си без значение дали печелиш, или губиш. Но други играчи, както и техните мениджъри и приятели, се променят.

Говореха си с мен, все едно са ми приятели от векове, а когато започнах отново да побеждавам, веднага можех да усетя промяната в поведението им. И пак осъзнах, че съм сам срещу всички. Но винаги бих предпочел да съм сам и да съм победител, отколкото да съм губещ и да имам фалшиви приятели, които ме питат къде ще вечерям, кога ще пътувам за Китай, и да ми обясняват как нямат търпение да се видим

там и куп подобни дивотии. Това е манталитетът на загубеняците и губещите. Много са добри, когато принадлежат към някоя група, и постоянно се закачат един с друг. Но Хендри например никога не се закачаше с никого, Стивън Дейвис не го правеше, Джон Хигинс също, аз също мразех това. Бях там, за да си свърша работата, но въпреки всичко имах чувството, че се превръщам в някого от тази групичка хора; в някого, който би седял три-четири часа да говори пълни небивалици. Просто играта ми беше стигнала това ниво.

Не печелех турнири и се чувствах така, сякаш съм там просто заради бройката. Не бях конкуренция за истинските претенденти, Хендри направо размазваше, Дейвис също. Когато съм в най-добрата си форма, и аз мога да размажа всички. В крайна сметка не сме там, за да си създаваме нови приятели. Няма нищо по-лошо от това да пътуваш 13 часа до Китай и да се чувстваш така, сякаш си там само заради бройката.

Когато спечелих турнира в Германия, останалите играчи знаеха колко е важно това за мен. Дори и аз не съм убеден, че осъзнавах колко е важно, докато не отидох на следващия турнир — *Welsh Open*. Отидох с идеята, че все още не играя чак толкова добре, но все пак имам шанс. В първия кръг победих Марко Фу с 4:2 фрейма, а Марко винаги е бил истинско плашило за мен. Всеки път, като ме види, самодоволно потрива ръце и си казва нещо от типа на „О, чудесно, ще играя с Рони в първия кръг, задължен съм да играя добре!“. Аз обаче тъкмо бях спечелил турнира в Германия и бях адски спокоен. Да победя Марко Фу, беше все едно да победя Хигинс или Хендри, защото той винаги играе като обезумял срещу мен. После победих Марк Уилямс с 4:1 фрейма, въпреки че пак не играх невероятно, но все пак достатъчно конкурентно. Без значение колко лошо играе, Уилямс винаги е имал твърдо убеждение и вяра, че може да спечели. Тогава наистина игра добре, така че пак си беше постижение.

На този етап ми беше все тая дали ще се класирам за световния шампионат. Бях се смъкнал до 20-и в световната ранглиста, защото толкова рядко печелех ранкинг точки през последните години, и след всеки следващ турнир виждах как ранкингът ми пада все повече и повече. Когато Бари Хърн застана начело на световния снукър, промени ранкинг системата. Преди общо взето можеше да си седиш на ранкинга през целия сезон без значение дали побеждаваш, или не.

После, когато Бари се намеси, ранкингът се променяше на всеки два-три турнира. Той въведе много нови турнири и всяка спечелена точка беше от значение.

В Уелс победих Джъд Тръмп на четвъртфиналите и това беше друг голям обрат за мен. Той бе един от най-добрите топ играчи, беше се класирал за финала на световния шампионат и играеше с такава огромна увереност. Бях решил да не играя предпазливо, а точно обратното — щях да дам най-доброто от себе си. И точно така стана. И се получи брутален мач! Аз вкарвах някоя трудна дълга червена и стигах до 80 точки. После той повтаряше същото. После аз вкарвах пак някоя дълга червена и стигах до 100 точки. Той също не пропусна и стигна до 70. При резултат 2:2 фрейма си помислих: „Окей, тук ще става интересно! Харесва ми!“. На почивката той ме водеше с 3:2 фрейма само с по едно ставане от стола, после аз изравних с още едни 70 точки и направих резултата 3:3. Той ме атакуваше, а после и аз него. После изведнъж той промени играта си. Започна да играе удари, които са нетипични за него. Стана по-предпазлив и чакаше да сгреша, вместо да се стреми към успешни и безкомпромисни удари. Осъзнах, че без значение дали ще побежда, или ще изгубя мача, това бе слабото му място и аз го бях открил. Чисто психологически той вече не беше тази машина, която всички познавах. Знаех, че Джон Хигинс го е победил на финала на Световния шампионат през 2011-а, но точно така го възприемах до този момент — като истинска машина. От тогава нататък той вече не седеше редом до Хигинс или Хендри в главата ми — с тези двамата няма шанс за пробив. Може да ги победиш, но със сигурност няма да е защото си ги пробил.

Винаги трябва да се сравняваш с топ 4 или топ 5 от най-добрите играчи в света. Да осъзнаеш, че си достигнал финален етап във важен турнир и си победил някого като Джъд, което е невероятно преживяване. Реших, че ако той няма да играе рисковно, аз ще го направя. И така и стана. Бум, бум, бум, победа с 5:3 фрейма, много ви благодаря! Освен това продължих след мач, за който си мислех, че ще ме изпрати вкъщи — аз бях на 36, противникът ми — на 22, и честно казано, не смятах, че ще мога да му смогна. Ако това беше нивото на игра, не знаех дали имам упоритостта и постоянството да издържа. Същото обаче ми се случи и срещу Магуайър. Когато стигнахме до резултат 6:6, той започна да играе много предпазливо. Винаги е добре

да играеш по-рисковано на тренировка или в първоначалните кръгове на някой голям турнир, но в крайна сметка това, което е от значение, са финалните етапи.

Ако играех срещу Грeъм Дот или Марк Селби и бяхме стигнали до резултат 3:3, щеше да ми е много по-трудно, отколкото ми беше срещу Джъд Тръмп. Въпреки че Джъд играе много по-агресивен и атрактивен снукър, повярвайте ми, няма да искате да се изправите срещу Селби или Дот при резултат 3:3, сто на сто бихте предпочели Тръмп. Със сигурност и той може да ви отнесе, но ако не го оставяте да си поеме дъх, все пак имате някакъв шанс. А в снукъра всеки може да отнесе всеки друг. Дори ако сте „Барселона“, „Манчестър Юнайтед“ могат да ви победят, ако издържат до 80-а минута при резултат 0:0, защото тогава вие ще се изнервите, а те ще ви вкарат гол. Защо ли? Защото са свикнали да го правят и защото вярват в себе си. Бум, пропуснат пас, бум, топка между краката на вратаря и „Барселона“ са победени. Снукърът или който и да е друг спорт не е много различен. Така че Тръмп е играч, с когото можех да се сравнявам. Може и да не бях толкова агресивен като него, но играех играта така, както исках, и по начин, по който смятах, че съм достоен да се съревновавам с него, а щом ми се отвори възможност за победа, просто я оползотворих. Естествено, бях адски изнервен, когато трябваше да играя срещу Магуайър и Тръмп, но колкото повече време минаваше, толкова повече си мислех, че шансовете са на моя страна.

Стигнах до полуфиналите и играх срещу Селби. Псевдонимът му в нашите среди е Мъчителя. Представете си как се играе срещу Тръмп — играеш приятна и отворена игра, наслаждаваш ѝ се, знаеш, че или ще бъдеш премазан, или ще си изкараш страхотно, но все пак играеш така, както искаш, в приятно темпо. Чудесно, нали? Е, точно обратното е, когато играеш срещу Селби. Не усещах ръцете си от лакътя надолу, не можех да удрям, въобще не се чувствах като снукър играч, защото знаех, че освен ако не открия дори и малка слабост в него и не я използвам, за да отбележа, той просто ще ме бие.

Бях по-добър от него в сейфти ударите, но когато дойде ред и на вкарването на топките, аз просто не можех да отбележа и загубих с 6:2 фрейма. Със сигурност не ми беше приятно, но поне не ме вбеси, както правеше в миналото. Има хора в снукъра, при които, ако уважаваш тях и играта им, не те бърка да те победят, но има и играчи, които няма как

да оцениш. Те все пак са добри и печелят мачове, турнири и титли, така че заслужават уважение поне за това, но е някак си болезнено да им го дадеш. Селби е Мъчителя точно като Питър Ебдън (обичам Психо — така татко наричаше Ебдън, — въпреки че той първи призна, че обича да „задушават“ опонентите си бавно и мъчително). От тактическа гледна точка може би няма по-добър от Селби в снукъра. Той е подготвен да играе много и дълги фреймове, дори би бил щастлив, ако 5 часа играе 5 фрейма. Но това не е добре за мен. Всеки в залата си е платил да дойде и да ме гледа как играя, и понякога имам чувството, че ги ограбвам. Но ако им дам десет 50 минутни фрейма, се чувствам като пълно лайно и искам да се прибера вкъщи и да се гръмна.

Аз и Селби просто имаме различен манталитет. Не казвам, че неговият е грешен или моят — правилен, просто имаме различна философия за живота. Много хора не обичат да играят срещу него. Той измъчва и Греъм Дот, и Нийл Робъртсън, и Шон Мърфи. Може би няма да си го признаят, но наблюдавайки ги отстрани, и на тримата не им беше леко в мачовете срещу него. По някакъв странен начин това ми носи удовлетворение, защото съм играл срещу него на турнира Мастърс и в Уелс, и въпреки че не го харесвам, все пак съм успявал да изкопча няколко победи. Победих го с 9:8 във Великобритания, където направих и максимален брейк от 147 точки. Имали сме много трудни мачове и донякъде е спечелил респекта ми за това, че не се предава и колко далеч би стигнал, за да спечели. Джон Парот му измисли най-подходящия прякор: Неуморимия Селби. Той няма да се откаже, без значение колко добре играе опонентът му. Въпреки това Селби има проблеми с изпълнението на определени удари и с вярата си в собствената си игра. Вътре в него се таи огромно безпокойство. Не мисля, че харесва играта си, въпреки че дава резултати. Не смятам, че е много щастлив с начина, по който удря топките. Той разви и използва поне 20 различни маниера на игра за последните 10 години. Въпреки това му свалям шапка, защото е готов постоянно да променя играта си, за да стане по-добър. Това показва, че наистина обича спорта, с който се занимава.

Имахме един мач, в който играхме един срещу друг, когато просто броях възелчетата на мрежата на джоба постоянно. Имаше 108 възела и всеки път, когато им изгубех бройката, започвах отначало,

защото просто не можех да гледам какво се случва на масата. Това стана на Шампионата на Обединеното кралство през 2008-а, а тогава бях в много добра форма. Броях възлите, защото не ти е разрешено да четеш списание, да си сложиш кърпата на главата или каквото и да е друго, така че си казах „Майната му, тогава ще броя възли!“. Най-накрая открих нещо в тази зала, което да ме разсейва. Хората си казваха, че съм загубил интерес, и обсъждаха как съм броил възлите през цялото време. Само че не те бяха тези, които трябваше да се изправят и да играят срещу него, нали? Сега на някои от тях им се налага да играят срещу него и те са тези, които се сричат психически. Може би трябва да си припомнят мачове от миналото и да си кажат: „Е, Рони се справи добре, сега вече мога да разбера защо седеше там и броеше възлите като луд!“.

Отказах се от турнира в Ирландия. Имах здравословни проблеми с гърба и дори не ми разрешаваха да летя със самолет. На всичкото отгоре аз обикновено пътувам с „Райънеър“, което рядко е приятно преживяване. Това е една от онези авиокомпаниии, които се опитват да се докопат до теб постоянно и да се възползват от лошия ти късмет. Последния път точно когато трябваше да пътувам за Ирландия, аз и приятеля ми Гай Роби се качихме последни на самолета. Имаше шест свободни места едно до друго и си помислих, че можем да седнем на тях и това е щастливият ми ден. Когато се преместихме обаче, се появи стюардът и ни каза, че който иска да заеме някое от свободните места в самолета, трябва да заплати по 10 евро за всяко. Наистина побеснях и изревах: „10 евро! За толкова пари Артур Дейли би те плющял на допълнително място в този самолет!“. Както и да е, реших да ги вземем, но в същия момент този странен тип ми отвърна с „Не, вече не можете да ги вземете“.

Е, тогава направо откачих и му казах: „Добре, слизаме! Писна ми, не искам вече да пътувам! Благодаря Ви, направихте ми огромна услуга, искаме да слезем от самолета веднага! Не съм в състояние да пътувам, имам спазми в гърба, слизам! Приятен ден, ние се прибираме, до скоро!“.

И така слязох от самолета, обадих се на мениджъра си и му казах, че се прибирам вкъщи.

Следващият турнир беше в Китай. Не бях играл на турнир повече от месец и се чувствах малко поотпуснат. Водех Маркъс

Кембъл с 4:2 фрейма и в крайна сметка го победих с 5:4. Не знам как, но успях. В следващия кръг победих Марк Уилямс с 5:1, не играх особено добре, но бях много фокусиран и точен след победата си в Германия и участието си на полуфиналите в Уелс. След това играх срещу Магуайър на четвъртфиналите и той ме победи с 5:4 фрейма. Отново той ме водеше в началото, но аз удържах и успях да се докопам до 4:4. Тогава вече си мислех, че съм успял да се стегна и съм на финалната права. Трябваше да направя един сравнително лесен удар, за да спечеля мача. Само че аз пропуснах червена, накрая трябваше да върнем отново черната и той я вкара. Изгубих мача, но като цяло се чувствах нормално, защото го очаквах и защото смятам, че играх добре. Не можеш да печелиш всеки турнир и понякога трябва да запазваш тези победи за правилния момент. И така, равностметката показва победа, полуфинал, четвъртфинал. Аз се бях завърнал обратно в играта! Чувствах, че съм си заслужил правото да играя отново.

Участвах в много от малките РТС турнири, които Бари Хърн въведе. Ето така Бари организира повече игри — не ги даваха по телевизията, но играчите получаваха повече игрови опит и практика. Ако се класираш за четвъртфиналите, получаваш хилядарка. Ако успееш да стигнеш до полуфиналите, вземаш 2500 лири, победителят прибира 10 000 лири. Нямаше много пари в тези турнири, но те носеха важни ранкинг точки. Ако не играех на тях, трябваше да ходя на квалификации за Шефийлд, което въобще не ми допаднаше. Както обичах да казвам, Бари ни беше хванал за топките — трябваше да участваме в малките турнири, за да се класираме за големите.

На световния шампионат бях под номер 16 в световната ранглиста, така че не се налагаше да играя на квалификации. Това беше моята цел — да поддържам място сред първите 16 — и успях. Спечелих няколко РТС турнира, дори се класирах първи в тяхната ранглиста, така че бях в добра форма. Просто няха сериозно постижение на голям турнир до този в Германия. По това време вече си мислех, че каквото и да стане в Шефийлд, аз съм обратно в играта и имах страхотен сезон. Доказах на себе си, че заслужавам да продължа да играя и все още да съм в топ 16.

6

АЗ И ШИМПАНЗЕТО МИ

„Поизпотих се добре, чувствах се ок и после се напънах като за последно. Добра серия. Сряда, гора, леко бягане, 50 минути, една миля за седем минути, после малко спринт и накрая още една миля за седем минути като за финал.“

Д-р Стив Питърс е истински гений, когато става дума за човешкия ум. Спортен психиатър, който години наред е работил с най-добрите колоездачи на Великобритания (като Брамли Уигинс, Крис Хой и Виктория Пендълтън) и им е помогнал да изкарат най-доброто от себе си.

Джанго Фунг, моя мениджър, беше първият човек, който предложи да се срещна със Стив. Беше убеден, че той може да ми помогне да си изясня някои неща в главата. Освен това ми каза, че също е запален по бягането, което, естествено, също ми повлия. Впоследствие се оказа, че „запален“ е доста меко казано. Първоначално е бягал само в училище, после не е тичал въобще, докато не е станал на 40. Тогава става шампион в мастър категорията на 100 метра, 200 метра и 400 метра (за да участваш в тази категория, трябва да си над 35). Когато е на 44, той бяга 100 метра за 10.9 секунди, а 200 метра — за 22.21 секунди. Този тип е абсолютно ненормален, истинска машина. Завършил е трети на състезанието *East England* за всички възрасти, когато е на 44, и е получил обаждане от олимпийския треньорски екип, защото са си мислели, че е обещаващ млад атлет.

Джанго ме подлуди, докато не се съгласих да се видя с д-р Стив. Накрая се съгласих, но в началото той ми каза, че е прекалено зает и не

може да ме види. Наистина имаше страшно много работа, защото работеше с британския отбор по колоездене, който се подготвяше за олимпиадата и състезанията на „Тийм Скай“. По някое време ме беше проучил и беше звъннал на Джанго с думите: „Доведи го веднага! Този пич има сериозни проблеми и аз мога да му помогна“.

После ми каза: „Знаех си, че имаш нужда от помощ и че аз мога да ти помогна“. И наистина го направи. Ако личният ми живот не бе разбит на парченца, сигурно никога нямаше да срещна Стив, а ако не бях срещнал Стив, сигурно нямаше да се завърна и да спечеля два световни шампионата един след друг. Той изкара умереното ми самодоволство и удовлетвореността ми наяве. Накара ме да искам да побеждавам отново. Както често се случва и се казва, всяко зло за добро.

Стив е бил съдебен психиатър в психиатричната клиника „Рамптън хай секюрити хоспитал“ и оттогава е работил с почти всеки в английския спорт.

През по-голямата част от времето е в Манчестър с колоездачите на *Sky*. Виктория Пендълтън го нарича „най-важния човек в кариерата ми“, а преди олимпиадата в Лондон Крис Хой каза „Без Стив със сигурност нямаше да мога да донеса три златни медала от Пекин“. След като Брайли Уигинс стана първият англичанин, който печели Тур дьо Франс през 2012-а, той благодари на д-р Стив за „това, че ми отвори очите и ме научи как да се справям с тревогите и притесненията си, а дори и само заради това, че е най-добрият експерт в света по здрав разум“. Той е помагал на много спортисти, които са „прегорели“, като футболиста Крейг Белами и Луис Суарес от „Ливърпул“, с когото работи в момента.

Стив е толкова добър с мозъка на хората, колкото и с краката си. Не ми отне много време да разбера колко специален е този човек. Говорех с него постоянно, разказвах му какво се случва в живота ми. Като цяло той е много тих, непретенциозен и скромен, но и изключително мъдър човек.

— Случва се просто да не искам да съм там, д-р Стив — му казвах понякога. А той само седеше и ме изслушваше, без да каже и дума.

— Понякога искам да прибера щеката си, да избягам от залата и да се прибера вкъщи. А когато се прибера вкъщи, ми се иска да си

опаковам щеката и да драсна някъде другаде — обикновено там, откъдето съм си тръгнал. Не е ли налудничаво?

— Това, за което говориш, е често срещано, Рони. Много спортисти са го изпитвали на гърба си. А и много други хора се чувстват така във всекидневния си живот. Аз го наричам замръзнал режим — казваше ми той. Описваше го чрез това, че просто спираш да правиш каквото правиш по средата, ей така, без причина. Изключваш напълно и си казваш, че не можеш да правиш нищо в момента и спираш.

— Спомням си този мач, от който наистина си тръгнах, въпреки че най-вероятно нямаше да загубя — разказах му за мача ми срещу Хендри, на който го водех с 4:1 фрейма, когато просто отидох да му стисна ръката и всички ме помислиха за луд.

— Какво точно ти минаваше през главата тогава, Рони? — ме попита той.

— Не знам. Панирах се, хвана ме параноята. Исках да се махна. Не можех повече да остана там и не можех да издържам хората да ме зяпат постоянно. Просто исках да съм себе си.

— Това е така нареченият летящ режим — каза той. — В днешно време е много рядко да срещнеш спортист в подобно състояние. Това е крайно състояние на замръзналия режим. Много често спортистите „замръзват“, без да правят кой знае каква драма от този факт, и това може да се прояви по много начини — отказват се от мачове или състезания, за които смятат, че не са подготвени дори когато са, или се предават по средата. Но е много по-необичайно да се изправят срещу опонента си, да му стиснат ръката и да си признаят, че не могат повече. Той ми го обясни по много простичък начин, с обикновени думи, вместо да използва сложна терминология, и ми стана ясно, че подобно състояние е просто отказване от битка, което вече наистина имаше смисъл.

— Това, което правиш, Рони, е вид саботаж. Саботираш собствените си шансове за успех. Много спортисти вършат същото в един или друг момент, но го проявяват по различни начини. Но аз затова съм тук — да ти помогна да спреш да се саботираш сам.

Той ми обясни как работи човешкият мозък и ми каза, че условно може да се раздели на две части, които той нарича *шимпанзето* и *човека*.

— *Шимпанзето* представлява емоциите ни. Всеки път, когато почувстваш или поискаш да оставиш щеката настрана, да хванеш първия влак за вкъщи или просто да не се появиш на някой турнир, това означава, че *шимпанзето* в теб е проговорило и си го послушал. Дори прекалено много си го слушал.

Стив ми каза, че *шимпанзето* е изключително важно — без него никога нямаше да съм играчът или човекът, който съм в момента. Но когато *шимпанзето* ме превземе, може да срина всичко около мен. Мамка му, в това наистина имаше смисъл. Имах огромно *шимпанзе*, което ми висеше на врата, крещеше ми в ушите и ми даваше тон ненужни съвети, без които определено щеше да ми е по-добре.

След това Стив ми разказа и за човека, абсолютната противоположност на *шимпанзето*. Човекът представлява здравия разум и логиката. Ако се вслушваш в тази твоя същност прекалено много, започваш да мислиш прекалено много и в един момент ставаш прекалено внимателен и предпазлив. И в това имаше смисъл. Спомних си за времето, когато Рей Риърдън ме тренираше — начина, по който той подобри сейфти играта и беше наистина фантастичен, но постепенно ставах все по-предпазлив и внимателен и съответно все по-скупчен играч. Д-р Стив казва, че перфектният баланс (*компютърът*, както той го нарича) се постига, когато човекът и *шимпанзето* работят в хармония и точно към това се стремеше да ме насочи.

— На ръба съм — му казвах аз. — Винаги съм на ръба, винаги съм под такъв стрес и безпокойство.

— Няма защо да бъдеш — отвърщаше той. — Просто трябва да решиш кое е истински важно за теб и да работиш върху това.

— Снукърът е наистина важен за мен.

— Това е просто игра с щеки и топки, така че се опитай да намериш нещо повече в него.

— Да, но ако не играя добре, въобще не му се наслаждавам и не ми харесва.

— Тоест до момента, в който не започнеш да играеш само добре, никога няма да си удовлетворен. Реалността обаче е друга — невинаги ще играеш добре. Нищо не трябва да те спира да се наслаждаваш на играта си и да даваш всичко от себе си. Това е спорт, винаги ще има победители и победени и именно затова винаги трябва да даваме най-доброто от себе си в него.

Точно защото също бе спортист, Стив имаше ясна представа през какво преминава всеки един от нас и можеше да свърже всичко с неговото собствено представяне на световните шампионати по спринтиране.

— Моето *шимпанзе* обикновено започва да се размърдва, когато стигна до финал — ми казваше той. — Ако анализираш мозъка си, ще откриеш, че той има две части. Едната, която е много емоционална и която те кара бързо да вземаш импулсивни и често неправилни решения. Другата част е логичната, рационалната и спокойната. И тези две части образуват различни отбори в мозъка ти — един отбор, който наричам *човека*; друг, на който казвам *шимпанзето*, и *компютърна система*, която е разпръсната между двата и на която и двата отбора разчитат. Така че ако кръвта ти отиде в *шимпанзето*, ще мислиш много емоционално. Ако пък отиде при *човека*, ще мислиш много рационално и логично. Когато съм на състезание, *шимпанзето* ми се активизира и започва да ме бомбардира с различни послания. Моята задача обаче е да контролирам всичко това, което ми изпраща, като например „Не мога да загубя!“, „Не трябва да изглеждам тъпо!“, „Не съм в достатъчно добра форма в момента!“. Всичко това е напълно нормално, класика в жанра.

Стив ми казваше, че ако *човекът* те превземе, ставаш прекалено рационален, аналитичен и губиш спонтанността си. Ако *компютърът* си работи добре, но *човекът* в теб изведнъж се събуди, може дори да се задавиш.

Този пич наистина знаеше за какво говори.

Работих с д-р Стив през цялата година преди Шефийлд 2012-а и той беше просто невероятен. Благодарение на него за първи път в живота си можех да контролирам емоциите си. През това време нито веднъж не се почувствах на ръба да се предам, а когато бях близо до този момент, бях напълно наясно какво се случва и успях да се овладеея. Повтарях си, че колкото и зле да се чувствам на даден мач, мога да отложам негативните емоции за момента, в който той приключи. Стив беше неотлъчно до мен и на финалите през 2012-а. Винаги, когато имах лош или тежък момент, идваше в съблекалнята и говореше с мен за това. Той беше невероятно успокояващ и чувствителен. Стив може би е главният виновник за моето завръщане.

Аз обаче не исках да ставам зависим от него. Не исках да се чувствам така, сякаш трябва задължително да знам, че е до мен 24 часа в денонощието, 7 дни в седмицата. Това щеше да е много нездравословно за мен, а той така или иначе нямаше как да е до мен във всяка една секунда. Имаше още толкова много спортисти, с които трябваше да се занимава. Той искаше да ми даде основата, която аз сам да развия занапред така, че да мога да се прибера и да работя сам върху всичко това. А после да ходя при него само за „поддръжка“ (същото е като да поддържаш колата си например). Желанието ми беше да съм добър негов ученик, защото много уважавах този човек, а и не исках да му замазвам очите с нереални неща, затова се опитвах да работя върху всичко, на което ме беше научил.

Стив дойде да ме гледа в Шефийлд, но все още не съм сигурен дали въобще харесва снукъра. Странно е, но не сме говорили много за това.

Знам, че обича кучетата си, другите си животни и бягането. Той има две огромни ловджийски хрътки и знам, че обича да е заобиколен от хора, в чиято компания се чувства комфортно.

Никога не съм искал да бъда зависим от каквото и да е. Дори и когато се зарибих по религията, смятах, че мога да разбера нещата и сам. Опитал съм почти всички религии в досегашния си живот — будизъм, ислям и християнство. Четях Корана от време на време, а и много от моите приятели са мюсюлмани. Като цяло бях доста широко скроен, а по това време ходех на срещите на анонимните наркозависими и си казах: „Защо пък да не пробвам с Аллах, ислямския бог, защо пък да не разбера той какво има да каже“. Аллах не беше никак лош. Нека отново подчертая, че за мен това бе просто вярване в нещо, но в крайна сметка прецених, че е по-добре да бъда себе си. Искам да бъда щастлив, когато съм себе си. Петък вечер, джамията в парка „Риджънтс“, топ локация. Бях с Принс Насим и брат му — Мурад. Той ми каза, че ще ходи до джамията, и аз се съгласих да отида с него, за да не покажа неуважение. Мислех си, че мога да се помотая малко навън, да пия чаша чай наблизко. Просто не исках да съм груб.

В крайна сметка отидох с тях, измих си ръцете, както е прието, коленичих и имаше стотици хора около мен. Правех каквото правеха и останалите и тъкмо си мислех, че вече мога да се измъкна и да хапна

нещо навън, когато изведнъж ме изкараха отпред. Започнаха да правят някакви странни неща с мен и докато се усетя, вече ме целуваха всички останали мюсюлмани в джамията един след друг. Всеки ме приветстваше с добре дошъл и бум! В следващия момент вече беше публикувано в пресата — „Рони прие исляма!“. Точно след 11-и септември имах нужда от нещо подобно точно толкова, колкото и от куршум в главата. Обадох се на Наз и му се примолех да ме измъкне, защото бях истински ужасен от всичко, което се случваше. Така че това беше поредната каша, в която се бях забъркал. Беше еднократно. Опитах и с християнството за около 3 месеца, но и това не проработи с мен. Явно съм орисан никога да не стана част от екипа на Бог. Всичко с мен е еднократно. Вярвам повече в хората, отколкото в божествата.

А Стив Питърс определено беше човек, в когото истински вярвам, защото той ме научи как да покорявам *шимпанзето* си. Винаги, когато усещах, че започва да ме задушавя (*шимпанзето* де, не Стив), трябваше да си повтарям следните няколко стъпки. Всъщност дори и в моментите, в които *шимпанзето* не беше на власт, пак трябваше да си ги повтарям. Стив ги наричаше „петзъбата котва“.

1. Трябва да дам най-доброто от себе си, това е всичко, което мога да направя.

2. Искam да съм тук, да играя и да се състезавам — точка по въпроса.

3. Аз съм зрял човек, не шимпанзе. Мога да се справя с всичко, което се случи, и да приема всички последствия.

4. Невъзможно е винаги да играя добре.

5. Какво щях да кажа на Лили и малкия Рони, ако те заявиха, че не играят добре?

Стив ми обясняваше, че вместо да се преструвам, че шимпанзето не съществува, трябва да го приема, да го опозная и да се науча да го контролирам. Казваше ми и друго:

— Ако трябва да прибереш *шимпанзето* обратно в клетката му, не се колебай, а го направи. Вслушвай се в него, но не се паникьосвай и никога не забравяй, че *шимпанзето* не си ти.

Стив ме накара да си водя дневник за връзката ми с *шимпанзето*. По-долу ще видите някои примерни откъси от развитието на тази връзка до Световния шампионат през 2012 г.

Сряда, 15-ти

Станах. Имах чувството, че шимпанзето ми ме превзема. Казваше ми, че играя прекалено много, че трябва да съм си вкъщи при децата, че трябва да тренирам, да бягам, подлудява ме с това, че ще напълнея. Казах му, че няма да обсъждам това сега и че в момента искам да се оправя и да се насладя на закуската си. А после искам да отида да играя снукър.

Отидох да играя и започнах страхотно. Не пропусках нито един удар, а шимпанзето си мълчеше. Останах доста дълго време. Имаше моменти, в които играех, но не се чувствах много уверен в ударите си, но бързо разкарвах шимпанзето с логика и факти.

Факт: Имах много страхотни удари. Не е вярно, че не съм добър. Логиката ми казваше, че не трябва да се наказвам за подобна глупост.

В момента, в който изясних и осъзнах това, наистина се развих и започнах да се преоткривам.

В момента, в който се прибрах вкъщи, започнах да мисля за позицията на рамото ми при удар и си казах, че тази добра форма не може да продължава вечно. Разкарах шимпанзето и се почувствах по-добре, но то все излизаше наяве. Но това не ме притесняваше, аз пак го разкарвах.

Мнение: Не мога да играя зле и да победея.

Факт: Играл съм зле и въпреки това съм спечелил три световни титли.

Мнение: Всеки друг е по-добър от мен.

Факт: Марк Уилямс казва, че аз съм най-добрият.

Мнение: Остарявам и ми става все по-трудно да вкарвам.

Факт: Вкарвал съм и доста дълги удари в някои от последните си мачове.

Цялостна картина: Ако съм на смъртния си одър, какво щях да кажа на Лили и малкия Рони?
НАСЛАЖДАВАЙТЕ СЕ НА ЖИВОТА!!!

Какво бих предпочел — да загубя и да се насладя на момента, или да победея и да съм нещастен? ГУБЕТЕ И СЕ

НАСЛАЖДАВАЙТЕ НА МОМЕНТА!!!

Четвъртък, 7-ми

Станах. Имах чувството, че шимпанзето ми ме превзема. Казваше ми, че не съм постоянен и че ще започна да пропускам удари. Оставих го да се изкаже, а после му обясних част от логиката си. Харесвам играта си и искам да играя, напоследък съм наистина доволен от представянето си. Мисля много по-ясно, работя със Стив сега, разбирам *шимпанзето* си, а ти ми дрънкаш пълни глупости. Няма да се панирам, аз съм един от най-успешните играчи на всички времена. Никой няма да си помисли, че не съм добър играч, защото съм направил един лош удар, фрейм, мач или дори лоша година, всичко това е тъпотия. Ще се раздам без остатък, това е, което си повтарям постоянно. Шимпанзето млъкна, а умът ми се избистри напълно.

Вторник, 24-ти

Станах. Шимпанзето беше там, но не беше толкова зле като предишната сутрин. Каза ми само, че дясната ми ръка няма да е толкова точна днес.

Вторник, 29-ти

Станах. Шимпанзето започна да дрънка как дясната ми ръка нямало да разбие топките правилно, че щяла да пропусне, че не е стабилна, че не е в синхрон с тялото ми. Шимпанзето не искаше да млъкне и да изчезне. Не можех да стана с тази мисъл. Оставих го да се изкаже, а после се опитах да му дам някои отговори... Накрая просто отидох да потичам навън.

Шимпанзето ми казваше, че позицията и техниката ми ще ме провалят. След мача ми заяви, че ако продължа да

играя по същия начин, няма да спечеля турнира. Забрави!!!
Малко обаче се панирах, като се прибрах.

Воденето на дневник ме караше да се чувствам по-добре. Освен това е много полезно и да го преглеждаш от време на време, за да видиш какво е било преди, въпреки че може да е и болезнено. Понякога просто ми напомняше колко обладан мога да бъда от този самоунищожителен демон и колко безсмислено е търсенето на перфектност. Понякога в дневника ми нямаше дати.

Станах, а шимпанзето ме е превзело тотално. Отново. Не мога да спра да мисля какво сбърках в играта си, гърдите ме болят, дори ми е трудно да дишам. Точно така се чувствам в момента. (Това е след мача с Джъд Тръмп, когато го победих с 3:2, след което загубих от Динг с 3:1 на *Premier League*.)

Имаше и несвързани изречения, придружени от усмихнато личице.

Без снукър, три седмици почивка. Обичам да не играя.

Имаше и въодушевени мисли, написани с главни букви, придружени от огромно усмихнато личице.

17 ДНИ СНУКЪР
СПЕЧЕЛИХ СВЕТОВНИЯ ШАМПИОНАТ
НЕВЕРОЯТНО
ИМАМ НУЖДА ОТ ДЪЛГА ПОЧИВКА
НЕ ПРЕГОРЯХ
НЕ СЕ ПРЕДАДОХ

Това беше написано през май 2012-а точно след като спечелих четвъртата си световна титла. Разбира се, до началото на следващия сезон *шимпанзето* се завърна, потупваше ме по рамото или се взираше в лицето ми, повтаряйки ми, че не ставам за нищо.

Нов сезон

Започнах да тренирам. Чувствах се добре през първите няколко дни, после *шимпанзето* и злите духове се появиха отново. Пак ме обзеха тъмни мисли, които малко по малко ме откъснаха от истинския свят около мен. Мога ли да се справя? Искам ли да се справя?

Сега ще изброя всички зли духове и притеснения!

- Рамото ми се схваща и ме боли, когато не играя.
- Мисля си, че ще загубя, играта ми не е достатъчно добра.
- Всички очакват от мен да спечеля сега. Останалите само чакат да се проваля.

- Трябваше да изчезна нанякъде.

- Трябва да пътувам до Китай три пъти и други подобни.

Знам, че всичко това със сигурност изглежда адски налудничаво за повечето хора, но такива неща ми минават през главата постоянно сега, както и през последните 20 години. Също така знам, че сигурно изглежда още по-налудничаво да си водя дневник, но всъщност дневникът (който беше идея на д-р Стив) беше това, което ме поддържаше разумен, здравомислещ и нормален. Резултатите говорят сами за себе си.

НА ВЪРХА НА СВЕТА: ШЕФИЙЛД 2012

„Неделя сутрин, Епинг форест, лесни осем мили и половина. 62 минути общо, 7 минути и половина на миля пробег.“

Най-накрая дойде време и за Шефийлд! Това бе най-добрият турнир, на който съм играл през живота си. Направо разби всички останали световни титли, които имах, на пух и прах. Няма място за сравнение. Истински почувствах всеки един момент от този турнир благодарение на работата си с д-р Стив. Точно преди да отида на турнира, му бях на гости в неговата къща и му казах, че не мисля, че ще мога да се справя, и това не ми харесва. А работих толкова много, за да стигна дотук...

Когато отидох на първата си среща с него, той ми каза, че ще пожъна само каквото съм посял. Колкото повече работя върху това, което правим, толкова повече ще извлека. Исках да науча всички умения, на които той можеше да ме научи, но понякога не можех да се отдам напълно на това. Водех си записки по време на срещите ни, докато си говорехме, а после четях различни книги като например „Парадоксът на шимпанзето“, която ми помогна наистина да вникна в теорията му и да разбера как сами се саботираме и как да предотвратим това. Въпреки цялата работа, която свършихме с него обаче, аз все още бях себе си. И това, разбира се, означаваше, че се раздирам от съмнения и въпроси. Бях вцепенен и убеден, че ще загубя още в първия кръг. Трябваше да играя срещу Питър Ебдън и си мислех, че това е възможно най-кошмарното, което можеше да ми се падне. В момента, в който видях името му, си помислих „О, не, този пак ще ме измъчва!“. Психо винаги е бил много добър опонент и

изключително надъхан да победи, но също така е и прекрасен човек въпреки страховития си външен вид.

И така, със Стив започнахме да се подготвяме за Шефийлд. Прекарвах между един и три часа на всяка среща с него в зависимост от това колко мога да поема и колко зает беше той. Едно от най-важните неща, които научих от него, беше способността да оставям зад себе си всичко, което би могло да ме измъчва за много дълго занапред (например ако имам лош удар, вече не бих позволил това да се трансформира в още един такъв). Първоначалният ми начин на мислене би ми казал нещо от типа на „Направи лош удар, значи за нищо не ставаш, не можеш да играеш, не можеш да удриш топките, както трябва, със сигурност ще загубиш!“. А след това примерно падаш с 8:1 и си мислиш „Така или иначе съм аут, поне мога да се напъна да играя добре през следващата сесия и да загубя с достойнство!“, и падаш с 13:9. Но в крайна сметка вредата е нанесена в първата част. Стив ми предаде умението и възможността да не забравям кой съм всъщност дори и когато имам някой и друг лош удар, а именно — три пъти световен шампион, четири пъти шампион на мастърс, четири пъти шампион на Великобритания. Трябваше доста да поработя върху това, защото винаги съм се страхувал от най-лошото и съм смятал, че ще се случи. В крайна сметка все пак наистина може да се случи и да загубиш — опонентът ти винаги може да е способен да те победи, но пък също така е възможно и да победиш. Трябва да се концентрирам върху фактите в моя полза — играта ми рядко ме изоставя, а имам много по-добра история от тази на играчите, срещу които обикновено играя.

Трябваше да мисля в тази посока, за да не се страхувам да попадам в подобни ситуации.

В момента, в който излизах да играя, вече идваше лесната част. Стигането дотам беше трудно — времето, което имах да мисля за това кое как е било и как ще играя през следващата част. Трябваше да се науча как да използвам паузите между мачовете и между отделните части на всеки мач и как да се контролирам тогава. Може би именно затова се влюбих в Шефийлд 2012 повече от всеки друг турнир — и там имах моментите си на слаба игра, но успях да се справя с тях и да си извлека поуки. В случаите, когато примерно съм падал с 5:3 фрейма или съм бил на равен резултат с 4:4 преди почивката, в следващата

част винаги успявах да преоткрия играта си и да спечеля примерно 6 фрейма набързо един след друг. С помощта на Стив успях да се науча как да бъда на себе си във всяка една част от играта и как да поемам и да се справям с всяка емоция, която преминаваше през мен. Всеки път, когато се панирах, успявах да се овладеея.

Не бързах да правя необмислени удари, защото съм се разочаровал или ядосал на себе си; отдавах нужното време и внимание на всеки удар, а в момента, в който влизах в моя собствен ритъм, вече започвах да доминирам над опонента си. А когато играта ми не беше толкова добра, просто не позволявах това да ми повлияе.

Стив ми показва, че има по-зрял начин да се справям с емоционалната част на мозъка си.

Той ми казваше: „Тази част от мозъка ти никога няма да се промени. Всичко, което можеш да направиш, е да се научиш да я управляваш и контролираш, а ако не работиш върху това всеки ден, емоционалната ти страна ще те превземе отново и ще свършиш там, откъдето започнахме първия път, когато дойде при мен. Имал си 20 години да изградиш и развиеш това съзнание и няма как да го промениш за ден-два, така че просто го приеми и се научи да се справяш с него“. Той елиминира вярването ми, че се стремя към духовно усъвършенстване и вътрешен мир. Всичко опираше до това да контролирам собственото си съзнание и разум и АЗ да решавам как да реагирам в определени ситуации.

Когато отидох на турнира в Шефийлд 2012-а, не смятах, че имам голям шанс да го спечеля. Всъщност не вярвах, че въобще имам някакви шансове да спечеля световния шампионат отново някога. Никога не е бил любимият ми турнир, защото продължава цяла вечност, фреймовете са адски дълги и доста често се случва в някоя от частите на мача да се чувствам като победен и да си мисля, че вече съм загубил, защото примерно съм се вбесил на самия себе си. Така че винаги съм смятал, че да спечеля световния шампионат веднъж е страотно, два пъти е направо невероятно, три пъти е вече повече от невероятно. Но, въпреки че никога не е бил моят тип турнир, винаги точно това е снукър събитието, въз основа на което се анализира и коментира кариерата ти. Това е най-трудният за печелене турнир и съответно най-престижният. Той е пълната противоположност на *Premier League*, на който се появяваш в четвъртък вечерта, изиграваш

си мача и се прибираш вкъщи. Това са едни от най-щастливите ми дни. Шефийлд, от друга страна, е много тежък. Епохално тежък. Турнирът всъщност може да се каже, че все още не е започнал, докато не се стигне до полуфиналите. Много хора гледат всички кръгове и етапи преди това и като дойдат полуфиналите, си мислят, че турнирът е към края си, но не е така. Въпреки че вече си изиграл около 60 отделни фрейма и си изкарал 10 — 11 дни под напрежение, всичко тепърва започва.

До четвъртфиналите може и да предположиш кой ще оцелее. Когато видиш останалите до четвъртфиналите, е явно, че някои от тях вече са премазани, раздърпани и изглеждащи сякаш искат да се махнат на секундата. И можеш да забележиш това съвсем инстинктивно — казваш си „Той не изглеждаше така преди 6 дни, беше съвсем свеж“. Но сега вече напрежението се е натрупало и ти става ясно, че някои играчи няма да продължат напред. Може и да успеят да спечелят някой мач, но няма да извървят целия път до края. За да спечелиш световния шампионат, не е нужен само талант, нужно е да си непоклатим и решителен. Точно затова Грeъм Дот и Питър Ебдън са го печелили — и двамата знаят как да издържат.

Въпреки че не смятах, че ще го спечеля отново, в крайна сметка това като че ли бе най-лесната ми победа. 10:1 фрейма в първия кръг, 13:5 във втория, 13:9 на четвъртфиналите, 17:10 на полуфиналите и 18:11 на финала срещу Али Картър. Тогава обаче не изглеждаше толкова лесно. Често си мислех, че няма да мога да продължа и да се преборя. Беше наистина страшно, въобще не исках да излизам и да играя. Не исках да се проваля на голямата сцена и да изглеждам тъпо. Най-хубавото от всичко обаче беше, че тези мои мисли благодарение на д-р Стив оставаха на заден план.

Толкова дълго време хората ме познаваха като най-добрия играч, който никога не беше печелил световен шампионат. Толкова много време ми отне да го спечеля, че смятах, че никога няма да успея. Бях на 25 и вече играех професионално от 8 години, когато победих Джон Хигинс с 18:14 фрейма на финала през 2001 г. Почти всяка година губех на четвъртфиналите или полуфиналите. Дори и сега, след като няколко пъти вече съм печелил световната титла, все още си спомням за времето, когато отпадах в ранните етапи на турнира. Всички са ме били — Питър Ебдън, Джон Парот, Стивън Хендри, Дарън Морган,

Дейвид Грей. Играех добре до едно определено време и после нещо ми ставаше. Сривах се точно в най-важния момент от играта. Имах по 9–10 добри дни на турнира в Шефийлд, а после само с една по-лоша игра всичко приключваше. Това е еквивалентът на Железния човек — продължава повече от олимпийските игри, 17 дни само за един турнир. Три седмици под непрекъснато напрежение.

Миналата година се говореше какво ли не след мачовете, на които играх така, че нямаше как да бъде по-добре дори и да исках. Виждах топките ясно. Вкарвах, ударите ми бяха добри, позиционирането — също. Разбивах с лявата ръка и това беше от съществена важност. Разбиването винаги ми е било слаба страна дотогава и ме е дърпало назад. Винаги оставаше някоя открита топка, която опонентите ми вкарваха, и фреймът приключваше. Но миналата година успях да овладеем лявата си ръка повече от всякога. Тя ми дава по-добра скорост, по-добро въртене и повече сила, по-добър контакт с топката, бялата по-лесно и правилно намира опасната зона и невинаги това е удар напразно.

Разбиването е цяла наука, а с лявата ръка мога да се справя с топките много по-лесно и с по-малко усилия. Имам повече свободно пространство, повече време, мога да задържа удара повече (както голфърите го правят или примерно когато риташ топка и я докосваш с крака си за повече време и имаш повече контрол върху нея). Точно така се чувствам и аз, когато разбивам с лявата ръка. С дясната е по-скоро „разбий, пък ще видим какво ще стане“. С лявата ръка имам повече контрол върху удара си и мога да проникна през купа топки така, както аз искам, а не просто да ги пресека. Когато разбивам с дясната ръка, понякога дори фалцът ми не е както трябва, топката губи от скоростта си, идва прекалено къса или прекалено дълга и губиш темпото си. Ако удариш топката много силно, в 9 от 10 случая червените няма да се разбият. И ако успееш да позиционираш бялата добре, вече си в играта. Заради всичко това разбиването с лява ръка беше едно от ключовите неща за мен на световния шампионат миналата година.

Притеснявах се да не стана прекалено зависим от лявата си ръка. Чувствах се добре, когато удрях с нея, но не исках да стане така, че постоянно да играя с нея дори и когато не се налага. Имаше един период от време, през който наистина бях много объркан. Чувствах се по-спокоен, когато удрях с лявата ръка, но бях по-добър с дясната. Кое

предпочитах — да се чувствам зле и да спечеля или да се чувствам добре и да изгубя? Понякога просто исках да се чувствам добре, дори и това да означава да изгубя.

Забавното беше, че когато започвах да играя с лявата ръка, всички си мислеха, че губя контрол и съм се вбесил. Сега вече не смятат така. Вече много играчи използват „другата“ си ръка — поне 7 — 8 от участниците на турнира — и всъщност двама-трима от тях могат наистина да разбиват добре по този начин. Аз бях първият играч амбидекстър (човек, който може да си служи еднакво добре и с двете ръце), но не защото исках да се правя на интересен. Просто ми се струваше логично да изигравам някои удари с другата си ръка.

Имаше моменти през миналата година, в които играех толкова добре, че всички окови и демони изчезваха на секундата от главата ми. Бях чакал 20 години да се почувствам по този начин и когато моментът настъпи, беше наистина невероятно. Някак си всичко си дойде на мястото изведнъж — вкарвах постоянно, правех невероятни сейфти удари, излизах от адски трудни ситуации, не оставях шанс на противниците си, правех по 90 — 100 точки брейк. Можеш дори да чуеш, че играеш добре. Топките изкарват такъв страхотен звук, когато вкараш черната, защото ги удряш с авторитет и власт. Чувствах се като шампион, чувствах се, сякаш играя съвсем различна, друга игра — такава, с която никой не можеше да се справи. Дори и когато не играех чак толкова добре, пак не можеха да ме отстранят. Някои успяха да спечелят някоя част от мача с резултат като 5:3 фрейма или да стигнат до равен 4:4, но това беше в най-добрия случай. А когато бях във форма, резултатите бяха от рода на 7:1 или 8:0.

Чувствах се както когато бях на 16 и бях спечелил 74 от 76 мача, а после победих и в първите ми 38 ранкинг мача като професионален играч. Винаги се връщам към този период, когато бях на 14 — 16 и всичко беше страхотно. Хората понякога си мислят, че си украсявам супер много историите от този ми период и ги представям така, все едно всичко е било цветя и рози, но ако попитате някого, с когото съм играл тогава, той няма да каже нещо по-различно. Питайте Марк Уилямс, дори и той ще си спомни.

Даже и след цялата тази успешна кариера, която имам днес, аз пак знам, че не съм толкова добър, колкото бях, когато бях малък, и някой като Марк също може да го потвърди, защото той например го

видя с очите си. Марк знае, че начинът, по който играх миналата година на световното, е нормалната ми форма, която имах като дете. Точно затова бях толкова разстроен през всичките тези години — именно защото аз бях свикнал да играя на това ниво още преди да го достигна. И поради ред причини — загуба на техника, баланс, самочувствие, увереност, стойка и каквото се сетите още — аз просто забравих как да играя добре.

Знам, че сигурно това звучи тъпо да бъде казано от човек, който е печелил световния шампионат три пъти и има 23 други титли, но точно така се чувствах — че не съм толкова продуктивен, колкото мога да бъда. И тогава миналата година най-накрая успях, всичко си дойде на мястото и мамка му, хареса ми. Феновете и близките ми, хората, които ме подкрепяха, със сигурност се радваха на завръщането ми, но не съм много сигурен, че и останалите играчи се чувстваха така. А и защо пък да се радват? Ако трябваше да играя срещу себе си, и аз нямаше да се радвам да видя Рони отново. Никога няма да ме чуете да казвам нещо от типа на „Страхотно е, че Стивън Хендри се завърна и е в такава невероятна форма!“. Естествено, че не бих се радвал, ако това стане. Все едно да накарате прасе да се радва, че Коледа идва.

Специалистите в този спорт и бившите играчи се радваха за мен. Денис Тейлър винаги ме е подкрепял. Обичам Денис, Джон Върго беше истински и искрен в подкрепата си, Стийв Дейвис също беше много доволен. Дори и Стивън Хендри започна да се интересува от играта ми, след като той самият спря. Не спираше да праща съобщения на телефона от рода на „Хайде, приятелче, върни се на масата и го разбий“. Невероятно! Моят герой ме кара да се върна в играта. Страхотно е да видиш как хората, които си гледал с вдъхновение и си идеализирал като малък — Хендри и Дейвис, сега искат да се справиш добре и ти стискат палци.

Имаше един тънък момент в последния фрейм. Бях направил 50 — 60 точки и бях на 20 точки разлика и в момента, в който вкарах тази топка, не знам защо започнах да си мисля за малкия Рони. Той беше в залата и сякаш нямаше никой друг, освен нас двамата. Лили не беше там, тя не си пада особено много по снукъра. Ако трябва да съм честен, не съм очаквал и Рони да е там. Казах на Джо: „Знам, че се притесняваш да пуснеш Рони, но личният шофьор на Деймиън Хърст ще дойде да го вземе, ще го докара, ще му пусне да си гледа филм по

време на пътуването и ще говори с него само ако Рони иска, ще бъде третиран като принц и ще е в сигурни ръце“. Тя се съгласи и Рони в крайна сметка дойде.

Около 12:00 на обяд на втория ден личната асистентка на Деймиън, Силвия, доведе Рони в стаята ми. Времето, прекарано в гушкане и игра с него, ме зареди за следобедния мач. Бях толкова щастлив да го видя, да споделя с него този ден и да ме види да играя на най-голямата сцена. Винаги съм мечтал децата ми да идват да ме гледат, като играя, и да споделям с тях както победите, така и загубите. И не съм спирал да мечтая за това, откакто Лили танцува на масата, когато спечелих Шампионата на Обединеното кралство през 2008 г.

Успокоих се, когато видях малкия Рони, защото бях под напрежение. В неделя сутринта, първия ден от финала, бях много болен — не знам дали се бях натровил, или беше просто от стрес и нерви, но повръщах постоянно и лицето ми беше цялото на петна. Не ядох нищо цял ден и хълцах и се оригнах през цялата следобедна сесия. Но успях да се справя с нея и бях много по-добре на следващия ден. Водех с 10:6 фрейма. Нямам никаква идея как въобще съм успял да поведя с такъв резултат, при положение че наистина се чувствах отвратително и не бях ял цял ден.

Когато започнах да разчиствам топките накрая на финала, вече се усещах така, сякаш имам огромна буца в гърлото и всеки момент ще се разплача. Казах си: „Не, не можеш да го направиш, трябва да издържиш!“. Успях някак си. Това беше всичко, върху което се фокусирах — да спра сълзите си. Знаех, че не може да е по-добре. След всичко, което се бе случило през последните две години с децата и борбата за попечителство, моментното ми желание да се откажа и загубите в първите кръгове на турнирите, аз стигнах до спечелването на световния шампионат. А да имам малкия Рони до себе си в този момент, беше черешката на тортата. Да тръгна от там едва да виждам децата си и да стигна до този момент, в който моето малко момченце, което ме обожава, а аз го боготворя, е тук и споделя този момент с мен, това беше повече от перфектно. Нямаше как да стане по-хубаво. По него време той беше само на 4 години и съм сигурен, че дори и няма представа какво означаваше това за мен, но аз наистина изпитах най-прекрасното чувство на света.

В този момент си помислих, че съм постигнал всичко, което съм искал. От тук нататък сигурно всичко щеше да тръгне надолу, просто нямаше къде по-нагоре да стигна. Наистина си мислех това от положителна гледна точка. Бях най-възрастният победител на световен шампионат от Рей Риърдън насам, завърнах се от дъното и бях на върха на света. Деймиън беше с мен заедно със Силвия — и двамата бяха до мен от първия момент и ми влияеха много добре през цялото време. Това са единствените хора, за които се сетих в момента, когато спечелих — Деймиън, Силвия, аз и малкия Рони. Някой доведе Рони долу при мен и го подаде в прегръдките ми. Аз го гушнах и седях просто ей така, прегръщайки го, и се наслаждавах на момента. Невероятно! Дори не ме интересуваше трофеят. Това беше нашият момент, само аз и той. Безценно! Не мина твърде бързо, нито твърде бавно, но се насладих на всяка една секунда от това преживяване.

Отидохме на официалната вечеря след това, но аз останах само половин час. Рони беше заспал в колата на Деймиън с Рос. Постоянно ставах от масата, за да видя дали е добре. След това го прибрах при мен в стаята ми в „Хилтън“ към 11:30 вечерта. После си поръчахме от „Макдоналдс“ — аз, Деймиън, Силвия и Серхио Пицорно (китаристът на британската рок група „Касабиан“), който е много добър приятел на Деймиън. Седяхме във фоайето на хотела и ядохме „Биг Мак“ и пържени картопки. Качих се до стаята да проверя как е Рони. Той спеше точно до трофея от световния шампионат. Легнах до него, гушнах го, заспах, събудих се и си помислих: „Това е най-хубавото нещо, което ми се е случвало някога“.

8

САМОНАЛОЖЕНО ИЗГНАНИЕ

„Бях непоклатим на първата обиколка, както и на втората, а на последната вече издъгнах. Не усещах краката си, прасците ме боляха, имах мускулна треска.“

Обявих, че прекъсвам за шест месеца точно след като спечелих световния шампионат. Не можах да балансирам работата, семейството и борбата за попечителство и работата остана на заден план за определено време.

Понякога се налагаше да избирам между възможността да отида на турнир или да се видя с децата си, защото, ако не се виждах с тях в дните, определени от съда, се притеснявах, че това можеше да се използва срещу мен, и беше доста вероятно да намалят часовете ми за посещение до примерно два часа в сряда и два в неделя. Не исках да анализират живота ми и да го използват срещу мен заради факта, че ми се налага да играя в съботни дни. Накрая толкова много се обърках, че дори започнах да забравям кога са ми турнирите. Това, което помнех, е, че мога да се видя с малкия Рони от 10:00 до 17:00 в събота и че после трябва да го закарам вкъщи. В същото време точно този уикенд трябваше да съм в Белгия и естествено, не се появих, само че дори забравих да кажа на организаторите, че няма да отида. Не беше изненадващо, че Световната асоциация и Бари в частност бяха бесни. Толкова много неща ми се струпаха на главата и в някакъв момент се оказа, че съм пропуснал 12 турнира за две години, а точно тогава въведоха новите правила.

Отказах се от турнирите в Германия и Ирландия в последния момент. Тогава вече изкараха и останалите 10 турнира, на които не се появих, срещу мен. Аз си мислех, че не е кой знае какво, че не съм се

появил, и че не са толкова важни събития, след като не ги дават по телевизията. Това обаче не беше честно спрямо Световната асоциация и спонсорите на турнирите — когато продават билети за турнир, на който би трябвало да участвам, и в крайна сметка не отида, феновете са разочаровани и това рефлектира върху тях. Останалите 10 бяха малки РТС турнири и можех да поема риска дали да участвам на тях, или да вляза в поредната съдебна битка заради пропуснати дни на посещения.

В един определен момент не бях виждал Лили и малкия Рони цели седем седмици. Бях сринат. Нямах никаква мотивация, никакъв стимул да играя добре. Единственото, за което мислех, беше, че пропускам моменти от растежа и развитието на децата си. Самосъжالياвах се и не виждах смисъл в нищо от това, което правя. Съдебната битка беше толкова подкопаваща, изцеждаща и безсмислена. Един съд се разправяше с посещенията и достъпа ми до децата, друг — с парите и издръжката. Чувствах се така, сякаш адвокатите ми ще ме изцедят до последната капка кръв. Стигнах до момента, в който просто не можех повече.

Всички говореха за новите договори на Бари Хърн. За пропускане на един турнир глобата беше 250 лири, за два — 500 лири, за три — хилядарка, за четири — 5000 лири, после — забрана за участие на един турнир, а накрая — забрана за участие на три поредни турнира. Знаех, че има и точкова система, резултатът от която остава завинаги в досието ти. Заради всичко това си мислех, че просто няма да ми забранят да играя. А заради ситуацията вкъщи нямаше как да участвам на всички турнири.

Изкарах три отвратителни години заради постоянно променящи се правила. Световната асоциация ми мрънкаше, че не се появявам по турнири. В същото време Джо ми мърмореше, че не ходя в съботите при децата. Накрая тотално ми писна и теглих една майна на всичко.

Спечелих световната титла и показах на всички, че все още ме бива в това, което правя. Какво по-подходящо време да си почина малко? Световната асоциация ме притискаше да участвам на всички турнири, а аз не можех да се справя с това. Те знаеха, че съм негодник и може и да пропусна да се появя. Световната асоциация ми изпращаше предупредителни и наказателни писма на всеки няколко седмици до момента, в който започнах да получавам паник атаки само

като видех, че имам писмо или мейл от тях. Трябваше постоянно да им отговарям и да им казвам да пращат всичко това на мениджъра ми, а не на мен, защото ми беше писнало да виждам „нарушаваш това условие, онази клауза, искаме еди-какъв си документ от лекаря ти“ и други подобни. В същото време, през трите години преди победата ми в Шефийлд през 2012-а, не печелех много заради лошата форма, в която се намирах, и многото на брой турнири, на които не участвах. А дори и малкото, което печелех, отиваше по съдебни разноски и сметки.

Всичко изглеждаше безнадеждно и вулгарно. Животът се въртеше около парите и накрая ми писна. Въпреки че взех това решение точно след спечелването на световната титла, то се основаваше на всичко, което се бе случило през последните години преди нея. Освен това знаех, че ще трябва да прекарвам доста време в съда заради борбата за попечителство, а и исках да съм с децата, когато мога, така че наистина няхах време за снукър. Пенсионирах се не защото исках, а заради огромния стрес, на който бях подложен.

Със сигурност това не беше депресия — депресията е огромна черна дупка, от която не можеш да излезеш и да се изправиш срещу света. Моето си беше чист стрес. Трябваше да ходя в съда и да слушам как адвокатите ме атакуват, че не съм добър баща. Нещата, които казваха, ме съсипаха. Имаше моменти, в които се давах от огромна буца в гърлото си.

Лягах си вечер, а умът ми препускаше. Просто исках всичко да свърши, но нямаше изгледи това да се случи скоро. Лягах си в 11 вечерта и се събуждах в 1 през нощта. Оставах буден цяла нощ и ходех да тренирам рано сутрин. За две години и половина почти не е имало нощ, в която да съм спал нормално. Дори и през 2012-а, когато играех добре, пак спях по 2 — 3 часа на нощ. Чувствах се като парцал през деня. Понякога исках просто да поседна и да подремна между мачовете.

Съгласих се да плащам на Джо издръжката, която искаха адвокатите й. Все още обаче не можех да спя, защото бях влязъл в кофти серия и просто не можех да подредя живота си. Веднага след победата ми над Али Картър на финала си казах, че ще прекарам шестмесечната си почивка с децата. След пет месеца без снукър се оттеглих през октомври и не отидох на турнира в Китай. През ноември вече беше обявено, че няма да играя през този сезон. Джанго пусна

изявление в пресата. Обясняваше отсъствието ми с невъзможността да балансирам семейството и работата си; с това, че имах инфекциозна мононуклеоза, и с убеждението ми, че е нечестно спрямо играта и спорта като цяло да се оттеглям от турнири в последния момент.

Пресата не знаеше как да реагира. Някои вестници дори написаха, че сигурно се шегувам и ще съм се завърнал преди следващия турнир. Други написаха, че оттеглянето ми е за добро. Бари Хърн ме подкрепи. Той каза на пресата, че имам нужда от време да си изясня някои неща и че съм взел правилното решение да се оттегля за малко.

Обадих се по телефона на Бари и му казах: „Аз съм аут. Можеш да ме изтеглиш, да ми отнемеш членството и разрешителното, направи каквото е най-лесно за теб. Вече не искам да играя“.

Той успя да ме разубеди да не оттеглям членството си.

„Просто отмени участието си в тези няколко турнира, виж какво ще стане и се върни през февруари или март“ — ми каза той. И това, което казваше, всъщност звучеше доста смислено.

„Направи каквото трябва — допълни. — Но не оттегляй членството си. Ако го направиш, ще трябва отново да минаваш през квалификационната школа, а това не е никак добре за теб. Може да промениш решението си след 6 месеца и да намериш изход. Не се прецаквай сам.“

„Окей, но поне ме отпиши от следващите няколко турнира, защото цялото това «ще ходя, няма да ходя» ме съсипва и влудява.“

Ако бях поговорил с Бари по-рано, може би дори нямаше да прекъсна въобще. Но не го направих. Реших на своя глава, че има клаузи в договора, които не ме устройват. Не бях осъзнал, че това беше просто различна интерпретация на определени части от договора до момента, в който не си поговорихме, и той ми обясни всичко с подробности. След разговора ми с него осъзнах, че всъщност договорът е доста коректен и честен към всички страни в него и бих бил щастлив да го подпиша. Той ми обясни, че ще ми забранят да играя, ако пропусна четири турнира в един сезон. Поне вече знаех, че имах право на четири куршума, които през следващата година се зануляваха отново. Можех да се справя с това. Ако пропуснех четири турнира в един и същи сезон, наистина щях да заслужавам да ме отстранят.

Част от мен си мислеше, че година оттегляне може и да означава пенсиониране от снукъра до живот. Съвсем скоро можеше да се наложи да се оглеждам за работа в съвсем различна сфера и сега беше най-доброто време да се поотслушам за нещо такова. А и след като тъкмо бях спечелил световната титла, поне щях да се продавам добре. Мислех си за нещо, свързано с радио, телевизия, коментаторска дейност.

В момента, в който взех финално решение, се почувствах облекчен. През първите няколко месеца това наистина беше най-доброто решение, което съм вземал някога — прекарвах много време с децата и с татко и постепенно стресът, на който бях подложен, намаля драстично.

С първото ми дете, Тайлър, се случи така, че няхах никаква роля в отглеждането и израстването ѝ. Сега Тейлър е на 16 и страшно съжалявам, че нямаме тази силна връзка помежду си. Преди около година тя се свърза с мен и наистина се надявам, че с течение на времето ще се опознаем и ще станем по-близки. Това, което стана между мен и Тейлър, ме направи твърдо решен да се боря да не загубя Лили и малкия Рони. Не можех да позволя да се случи отново.

Когато не играех, беше по-лесно да се справям с ежедневието. Не се налагаше да следя календара си пет месеца напред и да се чудя какво да направя, за да освободя уикенда си и да се видя с децата, и дали това няма да съвпадне с някой турнир. Решението определено направи живота ми по-лесен.

Режимът ми доста се опрости, когато спрях да играя. Всъщност се превърна в липса на режим. Сутрин ставах, когато си поискам, и отивах да тичам, щом си казвах, че ми се прави точно това. Излизах да обядвам с приятели, виждах се с татко и децата. Въпреки че беше страхотно, ми доскуча прекалено бързо. Не мина много дълго време, преди да започна да се чудя какво да правя със себе си.

Докъм декември вече си мислех, че не мога да продължавам така. Бях толкова отегчен, че ме сърбеше крастата просто да правя нещо. Снукърът диктуваше целия ми живот вместо мен. Ставах най-късно в 7:30 сутринта, обличах спортния си екип, пиех по чаша вода, излизах за по 4–5 мили бягане, малко фитнес, душ, закуска (овесена каша, банан, стафиди, варени яйца — винаги съм се опитвал да се храня здравословно). Някъде към 11 вече бях в клуба и играех около 4–

5 часа. Прибирах се вкъщи, разпусках, гледах малко телевизия и просто си почивах. Това беше режимът ми всеки ден. Към 22:30 — 23:00 вече си бях в леглото.

Когато спрях да играя, режимът ми се промени драстично. Ставах към 10:00 — 10:30, закусвах, бягах по малко, вземах си душ, а после просто излизах с приятели на по кафе или обяд, търсех си какво да правя, разхождах се до пекарната, никакво напрежение и никакъв стрес. До някаква степен беше хубаво, но като цяло ме влудяваше. Станах много по-разхайтен и недисциплиниран. Мислех си, че имайки повече време, мога да се фокусирам върху бягането си, да си поставя нови цели за бягане на марафон за 2 часа и 45 минути; че ще бягам по два пъти на ден, а когато съм с децата, мога да използвам тези дни, за да разпускам. Никога обаче не ставаше така.

Обземаше ме все по-голям и по-голям мързел — имаш цялото това свободно време, а не правиш нищо с него. Станах най-добрият в отлагането на задачи. Всичко влизаше в графата „ще го направя по-късно“. Започнах да осъзнавам, че всъщност снукърът опростяваше живота ми, защото не ме оставяше да вегетирам. Ако наистина исках да съм толкова добър и успешен, колкото си мечтаех, трябваше да съм дисциплиниран, за да съм убеден, че заслужавам всяка победа. Трябваше да знам, че съм направил всичко възможно, за да си дам най-големия шанс за победа. Истината е, че може би щях да съм точно толкова добър, а може би дори и по-добър, ако тренирах по-малко, но не мислех така. Аз не мога да се справям с вината. Ако си мисля, че не съм дал най-доброто от себе си в нещо, то автоматично се превръщаше в самоизпълняващо се пророчество.

Загубих самочувствието и увереността в себе си, когато не работех. Започнах да се чувствам виновен, че излизам навън за вечеря, че харча пари, че си пълня резервоара на колата догоре. За първи път в живота си започнах да гледам сметките и касовите бележки. Мислех си за това, че не изкарвам никакви пари, но продължавам да наливам по 100 лири гориво в колата си, все още давам по 120 лири на „Уейтроуз“ (онлайн магазин за хранителни стоки), все още излизам по 3 — 4 пъти седмично да хапвам навън, а това са допълнително 60 — 70 лири. Знаех, че все още имам и други места, от които мога да взема пари, като например спестявания и имущество, но все пак се чувствах адски виновен. Продължавах да плащам на Джо нейните пари и издръжката,

както и учебните такси на децата, и започнах да си мисля, че всичко това ще ме довърши. Обземаше ме паника, че няма да мога да издържам децата или дори самия себе си по начина, по който исках, и че съвсем скоро ще достигна момента, в който ще трябва да съкратя разходите си отнякъде.

В същото време до известна степен бях постигнал това, което исках. Парите причиняват много проблеми. Но липсата на пари води до още повече.

Не минава много дълго време, след което осъзнаваш, че телефонът вече не звъни и че нямаш работа. Точно тогава реалността те сритва в топките имаш две прекрасни деца, за които те е грижа, но в същото време трябва да отидеш до училището и да обясниш защо нямаш пари да им платиш таксите. Всички тези неща започнаха да се случват и осъзнах, че ще трябва да работя, ако искам да поддържам стабилен стандарт на живот за себе си и децата.

Мисля, че годината ми извън снукъра беше малко или много наложена от много събития в живота ми. Но също така тя се превърна в тест за мен да разбера как мога да се справям без работата си и какво влияние би имала върху семейството ми липсата на ежемесечни доходи. В крайна сметка това беше тест, на който определено се провалихме. Беше очевидно, че никой от нас не можеше да бъде щастлив, ако не работех и не издържах семейството. Повече от всякога знаех, че с Джо трябва да преминем заедно през това, да се справим и да се подкрепяме по пътя. Никога вече нямаше да сме двойка, но това не означаваше, че не можем да отгледаме децата си и те да са щастливи. Бяхме големи късметлии, че ги имаме, и трябваше да осъзнаем това, преди детството им да е преминало в борби за попечителство и съдебни битки. Ако не се върнех към снукъра, нямаше да изкарвам никакви пари. Това означаваше, че Джо и децата също нямаше да ги имат и никой нямаше да може да се наслаждава на живота.

Освен всичко това снукърът ми липсваше. Може би невинаги изглежда така, но всъщност наистина обичам да пътувам, да се махам за малко от вкъщи от време на време, да виждам какво има по света, да се срещам с местни бегачи и да се присъединявам към тях за по някое и друго кросче. Накрая наистина ми харесва да се прибирам вкъщи след всичко това, да се видя със семейството си, да разопаковам багажа

си, да си изпера дрехите и да ги подготвя за следващия турнир. Снукърът е дисциплината, която ми поставяше цели и даваше същност на всичко, което съм.

През тази година, в която се оттеглих, бях по-привързан към Чигуел от всякога. Преди винаги се връщах там между турнирите. Сега обаче тях ги нямаше и почти не мърдах оттам. В Чигуел имах всичко, което исках и от което имах нужда — маршрутите ми за бягане, пекарната, кафенето, парка, в който водех децата да си играят. Освен това можех да отида, където си поискам, без някой да ми мрънка. „Савилс“, фирмата за недвижими имоти, също бе важна за мен, защото се местех доста често. Имах подръка и „Мейсис“ (денонощен магазин за хранителни стоки), и био гурме магазин за здравословна храна. Ако някога си болен, те ще те оправят със сигурност.

Есекс си имаше определена репутация. Десетилетия наред хората говореха какви са момчетата и момичетата там. Нали знаете, момичетата са наконтени мъжемелачки, а момчетата — „изтънчени“ дебелаци в спортни коли. А сега стана още по-зле с телевизионното шоу *The Only Way Is Essex* (риалити сапунена опера, в която различни хора се поставят в различни ситуации). Когато гледам това шоу обаче, не виждам Есекс в него. Не познавам такива хора. От време на време срещаш някого от тях в града, но те винаги са заети да говорят по телефона или да вървят с наведена глава — вече са известни и явно им е писнало хората да ги спират и да ги заговарят. Доста типично и нормално — превръщаш славата в своя цел, а когато я постигнеш, се оказва, че не е точно така, както си си го представял.

Чигуел си е моят край, моята провинция, моят живот. Обожавам това място. Но дори и на мен може да ми дойде малко в повече. Когато спрях да играя и седях само там, осъзнах колко ми липсва да се махна за малко. Знаете как е — обикновено осъзнаваш какво си имал, когато го загубиш. И е невероятно колко бързо самочувствието ти може да изчезне безследно. Не че е имало много от него, де! По-скоро бих загубил финала на Шефийлд с резултат 10:0 фрейма, отколкото да почувствам отново, че не правя нищо с живота си и съм го оставил да вегетира.

Самоналоженото ми изгнание ме научи и на друго — че съм зверски късметлия, защото ми плащат да правя това, което обожавам.

Мразя да наричам снукъра работа, но в крайна сметка е точно това и аз трябва да я работя. Той е нещото, което върша.

Най-доброто, което направих през тази година далеч от снукъра, беше работата ми в една ферма, намираща се в сърцето на Епинг Форест — местността, в която бягам обикновено. До декември 2011-а вече бях осъзнал, че нещата, които планирах, нямаше да се случат. С радио шоуто не се получи, с коментирането — също. Дори и бягането остана на заден план. Излизах да бягам веднъж-два пъти седмично, което беше едно голямо нищо. Мислех си, че единственият стимул, който може да ме накара да стана от леглото сутрин, бе някакъв вид задължение или отговорност. Затова започнах работа в тази ферма като доброволец.

Едно момиче, което работи в пицарията, където водят децата обикновено, ми каза за тази ферма: около 40 — 50 акра в сърцето на гората в провинция Хейнаут (на английски — *Hainault* — североизточен Голям Лондон, в съседство до Чигуел и Лаутън). Отидох да я видя. Казах им, че не искам платена работа, но ще се радвам да им помагам с каквото мога. Свеж въздух, навън си, просто прекрасно. Мислех си, че това може да пребори мързела ми сутрин и да ми помогне да започна да бягам редовно отново.

И така, отидох в офиса им и момичето, което работи там, ме помоли да попълня някакъв формуляр. Направих го и ми казаха, че ще се свържат с мен до няколко седмици. Няколкото седмици минаха и накрая получих мейл с въпрос дали мога да бъда във фермата в 9:00 в неделя сутринта. Когато отидох, един от по-старите работници — Тони (много приятен човек) — ме разведе наоколо и ми показва дребните неща, които трябваше да се свършат. Той определено ме позна, но това, което ми хареса, беше, че не реагира по никакъв друг начин, освен нещо от типа на „Ние сме тук, имаме нужда от помощ, благодаря ти, че дойде“.

Той не говореше с мен за снукър. Нито веднъж никой не ме попита каквото и да е за това. Нито пък искаха да знаят защо съм там. Те просто се радваха, че някой им помага. Имаше около 6 — 7 платени работници и около 25 доброволци като мен. Казах им, че нямам намерение да продължавам дълго и че просто искам да им помагам от време на време, с каквото мога и когато е нужно. По този начин нямаше да се обвързвам с постоянен ангажимент към тях.

Това ме изкара за повечко време на свеж въздух и започнах отново да чувствам, че правя нещо с живота си и със себе си. Обикновено ходех по два дни седмично, понякога и три. Никога до този момент не бях правил нещо подобно. Започна да ми харесва да нося балите със сено и да храня животните, защото трябваше да се изкачиш на един хълм през калта, да вземеш балите, да се върнеш с тях надолу и после пак на обратно. Понеже бях в горе-долу добра форма, успях да свърша доста работа. Зелени поляни и чиста физическа работа — харесваше ми. Чистех конюшни и кочини, изхвърлях отпадъците, махах и слагах огради — беше просто прекрасно.

Обичах и да чистим калта. Първо я слагахме настрани, после пълнехме ръчните колички, изнасяхме я с тях нагоре по склона и я товарехме в ремаркетото на камиона. Понеже строителството беше старо, трябваше да се изкопае всичко около постройките и да се построят подпорни стени за обезопасяване. Фермата нямаше пари да плаща допълнително на работници за това, така че беше напълно нормално доброволците да се занимават с копаенето и изнасянето на цялата кал оттам. Правехме това от 11:00 на обяд до 4:00 следобед. Ръцете и гърбът ме съсипваха от болка и се прибирах вкъщи тотално премазан, но ми харесваше.

Излизах да бягам сутрин за по 4 — 5 мили, отивах във фермата и после се прибирах вкъщи, готов да си легна и да заспя — явно свежият въздух и тази работа ме изморяваха повече.

Една от жените във фермата беше малко като мен. Тя ми казваше: „Не работя вече, имам няколко имота, от които получавам достатъчно доходи, нищо кой знае какво. Преди работех по пазарите, но сега не се занимавам с това. Просто исках да правя нещо по няколко дни в седмицата“. Тя беше очарователна дама.

Във фермата имаше и много деца, които бяха изгонени от училище и изпратени в специални заведения заради поведението си. Оттам ги пращаха във фермата да работят, а те бяха толкова добри. Това много ми отвори очите. Едно от тях ме попита:

— Полицай ли си?

— Не, не съм — отвърнах аз.

— Каква кола караш?

— БМВ.

— Със сигурност си полицай! Всички те карат БМВ!

Малчуганът нямаше и бегла представа с какво се занимавам. Затова започнах да си бърбям с него. Харесвах го — беше закачлив, хиперактивен, но много позитивен.

— Какво правиш тук? — го попитах аз.

— Идвам веднъж или два пъти в седмицата.

— Защо?

— Изгониха ме от училище и сега ме карат да идвам тук.

Той беше само на 15 и ме накара да се замисля, че някои хора наистина имат труден живот. Може би не е имал достатъчно дисциплина в живота си и му беше позволено да прави каквото си поиска и да му се разминава.

— Какво си направил в училище?

— Просто спорех с учителите и ги обиждах, изкарвах ме извън нерви.

— Какво казаха родителите ти по този въпрос?

— Ами... на тях просто не им пука — ми отвърна той.

Осъзнах, че тези деца просто не са имали някого, който да ги подкрепя. На родителите им не им пука за тях. Това ме подтикна да се замисля за Лили и малкия Рони и наистина да осъзная колко е важно да бъда до тях, да ги насочвам в правилната посока, да ги накарам да се чувстват обичани и желани и да ги науча на уважение към хората. Не бих искал малкото ми момченце и момиченце да ходят на училище и да се държат с хората така, както го бе направило това момче. И въпреки всичко беше приятно хлапе, просто имаше нужда някой да повярва в него и да изкара най-доброто, на което е способен, да му помогне да се чувства добре и обичан. Това ме наведе на мисълта какъв късмет съм имал, когато съм растял и съм бил и с майка, и с баща, които са ме подкрепяли, дисциплинирали и научили кое е добро и кое — лошо.

Не смятам, че успях да убедя хлапето, че не съм полицай. Част от забавлението на тази работа е именно възможността да останеш анонимен. Доброволците нямаха и представа кой съм. Или просто не им пукаше. По принцип, където и да отида, не съм сигурен дали хората не се държат добре с мен само защото съм известен, и наистина ми е писнало от това. Обикновено съм заобиколен от фенове, които искат да им дам автограф, да се снимат с мен или да си говорим за снукър, а във

фермата всички си говореха с мен като с нормален човек, като *подобаваш цивилиен*, както би се изразила Лиз Хърли (актриса). Единственият друг път, когато ми се е случвало нещо такова, беше в Ню Йорк по време на почивка — никой там не гледа снукър, така че се отнасяха с мен като с нормален турист.

Но това тук беше страхотно, защото беше само на 2 — 3 мили разстояние от вкъщи, а бях анонимен. За първи път не се питах защо другите си говорят с мен и какво искат. Това ме върна толкова назад във времето, когато можех да си комуникирам с хора, които не знаят нищо за мен. Всички бяхме на едно ниво там — това на полето.

Можеше да се каже доста за хората, които бяха там. Имаше едно хлапе, което не правеше абсолютно нищо. През всичките 5 — 6 часа дори не хващаше лопата, не вършеше нищо.

Казах му: „Пич, за какво въобще си тук? Просто заемаш място“, той ме погледна и някак си на секундата си допаднахме. Започнахме да се смеем. Беше някъде около 14 или 15-годишен. Още едно непослушно хлапе.

„Хайде, направи нещо, грабни една лопата и се размърдай. Повярвай ми, ще се почувстваш по-добре.“

Но това така и не стана. От време на време мятеше по някой камък, заговаряше се с хората. Ставаше за приказки и да се посмеем, но откъм работа беше пълна загуба на време и пространство. Каквото и да му говорех, нищо не се променяше. Той нямаше никакъв стимул да прави каквото и да е. Просто седеше настрани и ми даваше акъл как да храня животните. „Не прави това, не прави онова, сложи това тук, сложи онова там“ — само даваше акъл.

Помня как Тони дойде при мен и ме предупреди, че хлапето е добро дете, но ще ме побърка. И беше прав — то непрестанно ми казваше кое как трябва да се свърши според него, но реално не правеше нещо по въпроса. Само си съчиняваше някакви неща. Дори да не беше сигурно в нещо, нямаше как да си затрае — просто си го измисляше и го говореше. Точно в един такъв момент му казах, че няма представа за какво приказва.

Хранех прасетата и козите. Прасетата бяха много забавни. Просто им слагаш храната и тази паплач изяждаше всичко. Плашещо и в същото време невероятно. Вече дори не ям шунка, след като видях как живеят. Дотогава обичах да си похапвам от този колбас от време на

време, но след като видях всички гадости, които прасетата ядат, не бих доближил подобно нещо повече.

Козите също бяха окей, но аз се страхувах малко от тях. В момента, в който им оставиш храната, може да те халосат за благодарност. А сеното за кравите оставяхме отстрани, до гюлето, някой друг ги хранеше.

Работата във фермата ме накара да обичам пилетата повече, защото те не са мръсни животни. Въпреки това не се навъртах много покрай тях, защото постоянно хвърчаха около нас, а на мен не ми допада особено живи същества да летят около мен.

Работих във фермата около шест седмици. Изпратиха ми мейл в началото на февруари, за да ме питат дали все още искам да съм доброволец, тъй като не ме бяха виждали от няколко седмици. Бяха ми написали, че не е проблем, ако съм се отказал. Изпратих им писмо обратно, обяснявайки, че съм решил да се върна на работа и че най-вероятно няма да ме видят скоро пак, но някога за в бъдеще бих се радвал да отида пак и да поработя.

Харесваше ми малкото общество, което беше създадено в тази ферма, и духът, който носеше. То бе сформирано от истински и искрени хора, които просто търсеха начин да се справят с живота си. Никой не даваше зор за нищо, докато във външния свят всичко беше само напрежение, напрежение и пак напрежение. Във фермата срещнах хора, които оценяват помощта ти, но не искат и не очакват нищо от теб. Дори да ходех само за по половин час, пак щяха да са благодарни. Беше уникално да съм сред хора, които не ги интересуваше какво съм постигнал или каква кола карам. Единственото, важно за тях, беше дали мога да им помогна с храненето на няколко пилета и патици, за да се фокусират върху по-важните неща. Това възкреси голяма част от вярата ми в живота. Почувствах се, все едно съм бил блъскан и бит три години и това ме е направило обезсърчен и враждебен. Решението ми да поработя във фермата ме накара да стъпя здраво на земята отново.

Както вече казах, това ми помогна и да спя по-добре. Смятам, че съм опитал всяко сънотворно на света — *Nightnurse*, *Piriton*, *Zolpidem*, *Stilnox* — и никое от тях не ми е помогнало. Отидох на лекар и той ми обясни, че безсънието е често срещан проблем.

„Вземи това хапче — ми каза той. — То е антидепресант, но е единственото, което ти гарантира поне 8 часа сън.“

Просто чудесно, това хапче наистина ме накара да спя. Безсънието ме съсипваше. Сега спя по около 4 — 5 часа. Ако си легна към 11:00 вечерта, ставам към 4:00 — 5:00 сутринта. Не е най-доброто, но все пак е нещо и е много по-добре, отколкото да си легна в полунощ и да съм вече ококорен в 2:00 през нощта, което всъщност правех през последните две години и половина. Накрая вече мозъкът ми се беше размазал.

Въпреки повечето часове, които имах с децата си, и времето, прекарано във фермата, част от мен винаги е смятала, че не трябваше да спирам да играя и да прекъсвам. Сигурен съм, че каквото и да беше станало, Джо нямаше да ми забрани да виждам децата само защото се налага да играя с нукър и съм пропуснал един-два от предварително уговорените часове. В крайна сметка тя е добра майка и за нея е най-важно кое е в интерес на децата. Все още не мога да посоча с абсолютна сигурност най-правилното решение. Обожавам децата си, но с нукърът е моята кариера. Освен това тя няма да продължи още кой знае колко време. През последните години се виждам често с децата и това е прекрасно, но никой не може да ме убеди, че този бе единственият начин да го постигна — да жертвам кариерата си заради децата.

9

НИЕ СМЕ СЕМЕЙСТВО

„Тичах бързо, усещах скоростта като доста бърза, забавих малко по средата на трасето, а после се напънах нагоре по хълма.“

Може да се каже, че още в училище започнах да тичам. Всеки беше задължен да прави старомодните преходи през извънградски местности и някакво тичане по време на спортните празници. Но не мога да кажа, че ми харесваше. Татко беше този, който ме караше да тичам редовно, когато бях на 12, и тогава бягането ми стана още по-досадно задължение. Това се случи, преди да се споразумеем да напусна училище рано, така че трябваше да бъда дисциплиниран и да си изпълнявам дневната норма от 3 мили. Баща ми винаги е бил в добра форма, като рутината му включваше футбол и редовно посещение на фитнес залата, както и бокс и скачане на въже. Може би, когато ме гледаше и виждаше всичките боклуци, които ядях, си мислеше, че ако не ме надзирава, ще се превърна в тлъсто недоразумение. Както и да е, от малък ме караше редовно да тичам навън. С татко не можеше да се спори. Разбира се, той беше напълно прав — на 10 вече прекарвах голяма част от времето си в залите за снукър и това трябваше да се балансира някак си. Не само че щях да наподобявам симпатичен шишко, който яде чипс и шоколад, но затворен в тези ужасни, тъмни и опушени зали, щях да заприличам на Дракула заради липсата на свеж въздух. Татко ми втълпяваше убеждението, че физическото натоварване и чистият въздух те карат да се чувстваш добре, а да се чувстваш добре, означава да играеш по-добре.

За пръв път играх снукър на масата на братовчед ми Глен. Родителите му Питър и Морийн, които ми бяха съответно чичо и леля, имаха малка маса в къщата си в Орпингтън, Кент. Когато им гостувах,

играех малко, удрях по някоя и друга топка, но не бях добър. Все пак ми харесваше и татко ми купи маса за Коледа. Бях на 7 и това ми беше първата маса. Татко я сглоби няколко дни по-рано, но не ми бе разрешено да играя на нея до Коледа. Той и приятелите му за сметка на това играеха и непрестанно ги наблюдавах. Просто ми се искаше да вкарам няколко топки на новата маса, но той продължаваше да казва: „Не, само почакай до Коледа и тогава е твоя!“. Беше прекрасна маса. Малкият Рони сега играе на подобна и когато го видя, ми напомня за мен тогава — главата ми едвам се показваше над масата. Давал съм на Рон няколко урока и съм му обяснявал кое е правилно и кое — не. До някаква степен не би ми харесвало, ако той играе снукър на професионално ниво, защото е психически натоварващ спорт. Много повече би ми харесало да играе тенис или голф и да е навън на чист въздух. Ако все пак реши, че иска да се занимава със снукър, ще го подкрепя, защото вярвам, че има талант за това. Наблюдавам го как играе, как поставя ръката си под щеката, малките неща, които прави, и мисля, че има вродена координация между ръката и очите. Но все пак се надявам да не се занимава професионално с това.

Да играеш снукър, прави живота ти ужасен поради няколко причини. Казва ти се да държиш емоциите си под контрол, да не говориш много, да не комуникираш с никого, и може практически да прекараш пет часа, без да кажеш и дума. Научаваш се да бъдеш отшелник, робот. Погледнете повечето снукър играчи: изключват напълно и обикалят наоколо като зомбита. Може да различиш снукър играч от една миля разстояние. Също така може да се разпознае и характерът на повечето играчи — не си падат по разговорите, тихи са, интровертни. Затова не искам малкият Рони да бъде като тях. Искам да е по-отзивчив, уверен, да свири в група или нещо подобно, да контактува със света.

Освен всичко снукърът е и самотен спорт. Трябва да работиш много върху себе си. Рядкост е да отидеш при някого и да поискаш помощ, защото такова поведение се възприема като знак за слабост. Със сигурност не е и за препоръчване да споделяш мислите си със съперниците — всъщност в този ред на мисли аз понякога споделям прекалено много! — за да не те победят психологически. Може би е така във всеки спорт.

Когато бях малко момче, майка ми и баща ми често отсъстваха заради работа, но ние тримата все пак бяхме заедружни, докато сестра ми Даниел се появи, когато бях на 7, и станавме заедружна четворка.

Още от малък майка и татко ме оставяха на други хора да ме гледат, защото те бяха заети — детегледачки, приятели, съседи. Имаше една детегледачка, която ме ужасяваше. Не мога да си спомня защо, но помня, че изпитвах постоянен страх от нея. Това е единствената част от детството ми, за която си спомням с неприязън. Останалата бе добра. Част от времето прекарвах с едно друго семейство, което живееше точно зад ъгъла. Имаха две момичета и едно момче и прекарвах повечето време с тях. Пак да уточня, това се случваше, защото майка и татко работеха през цялото време. Често преспивах в тяхната къща, а понякога момичето ме водеше у нас и оставаше с мен. Двете момичета ми бяха като по-големи сестри, бяха завършили училище, докато аз бях още в началното. И въпреки че няхах по-големи братя и сестри, чувствах, че все едно имам такива.

Майка и татко бяха млади родители. Когато бях на 6, те все още бяха на по двайсет и няколко и тъкмо навлизаха в живота. Родителите на майка ми притежаваха доста успешен бизнес със сладолед в Бирмингам и товареха по цели микробуси, така че нашите се пробваха да живеят там. Но татко не можа да се приспособи към обстановката и се върна в Лондон, където намери жилище, а веднага щом това се случи, майка ми се върна при него заедно с мен. По това време съм бил на 18 месеца и нашите не са имали никакви пари. Понеже тя е от Сицилия, а се е омъжила за англичанин, семейството ѝ винаги е смятало, че ги е опозорила.

Смятали са татко за мързеливец, който не иска да работи, и направо не са могли да го понасят. Често са го обсъждали на италиански в негово присъствие, като са пускали коментари от типа: „Погледни го, за нищо не става, само яде от храната, лежи на дивана, дори не иска да кара микробусите със сладолед, мързелив е“.

Татко си е стоял там, похапвайки макарони, и си е мислил, че си прекарва добре, докато мама го е защитавала на италиански. Накрая се е обръщала към него и е казвала: „Хайде, Рон, тръгваме си!“.

Той изненадан отговарял: „Защо? Какво има? Прекарвам си добре тук“.

На по-късен етап татко разбра, че не го харесват. Но пък и семейството на мама се промени с течение на времето и започнаха да го обичат като техен син.

Мама винаги е била от онази стара порода бачкатори. А татко все го мързеше, въпреки че успя да създаде бизнес. Никога не е бил ентузиазизиран по отношение на ежедневната работа, въпреки че бе принуден да работи редовно, когато бях малък. Мама просто му казваше: „Виж, сега трябва да излезеш и да изкараш малко пари. С твоето играене на футбол не виждам да влизат пари вкъщи. Излез, намери си подходяща работа и изкарай нещо!“. Именно затова и двамата работеха толкова много.

Първоначално той чистеше коли с мама. Тя ги чистеше отвътре, а той — отвън. След което тя започна да работи като сервитьорка вечерите, а той навлезе в порно бизнеса. Мисля, че този бизнес му прилягаше напълно. Мама беше човекът, който му даде това, от което той се нуждаеше — леко побутване. И веднъж, щом придоби усещане за нещата, вече си мислеше, че е намерил мечтаната работа — вместо да стои зад бюро, се намирал в Уест Енд (Западен Лондон) и си прекарвал добре с момчетата. Първоначално работеше за друг. Умееше да продава и докарваше добри постъпления. Затова и го харесваха.

По това време полицията правеше доста набези сред секс магазините, което правеше собствениците им малко притеснени и угрижени — никой не искаше да влезе в затвора и се бояха, че ако ги съдят по старото законодателство за цензурата, щяха да излежават присъди. Но татко просто мислеше, че тази игра носи добри пари и си струва дори и да полежи в затвора шест месеца или година. В крайна сметка се наложи да влезе в затвора за доста по-дълго време от това, но причината не бе, че има секс магазин.

Продаваше порнографски списания. Казваше ми, че доста хора поставят звездички на мястото на вагините и пенисите, за да ги скриват. В крайна сметка, когато заставаха пред съда, използваха това в тяхна полза, като пледираха: „Да, това е нецензурно, но има звезда, която го скрива“. Татко целенасочено оставяше вагините и задниците открити, като започваше да поставя звездички на лактите, мишниците, ходилата и пръстите на краката, защото, както казваше той, ги намира за гнусни и нуждаещи се от цензура. Всичко това се случваше още преди секс

магазините да станат лицензирани. Братята му до ден-днешен имат няколко останали магазина в Западен Лондон, наречени Harmony, но мама и татко вече са извън играта. Мисля си, че мама се уплаши, след като беше в затвора. Наложих ѝ се да излежи шест-седем месеца и никога повече не искаше да преживява този стрес отново. Предпочиташе да изкарва по-малко пари, но да не е на фронтовата линия. Впоследствие се поуспокои, ходи редовно на ваканции и понастоящем си живее добре.

Когато бях на 11, вече имах снукър стая, построена за мен в края на градината. Беше огромна, имаше канапе и телевизор и играех в нея по 10 — 11 часа на ден. Сега не съм сигурен, че това е здравословно за всеки на тази възраст, прохождащ в живота, но който иска да е успешен, трябва да премине през такъв период.

Има едно клише, което гласи, че който е добър в снукъра, има пропиляно детство. Странно е как никой не казва подобни неща за голфа, футбола или крикета. Но съществува момент на истина в това твърдение. Защо трябва да се налага да прекарваш всичките тези часове в някоя тъмна стая, когато може да си навън под слънцето? Започнах доста рано. Когато бях на 10, вече правех сенчъри брейкове, на 12 спечелих първия си турнир за аматьори и професионалисти, а на 15 направих първия си максимален резултат от 147 точки. По отношение на снукъра се развивах от доста ранна възраст. Не мисля, че Стивън Хендри е започнал да играе, докато не е станал на 13 или 14. Стийв Дейвис е бил на 14, когато е започнал. Може би не те са започнали късно, а аз съм навлязъл в снукъра прекалено рано.

Скоро открих, че снукърът влияе на мисленето много повече от другите спортове. Не съществува друг подобен спорт, където ти се налага да седиш, докато опонентът не е свършил с разиграването си. Седиш и знаеш, че няма какво да направиш. Но до някаква степен всъщност може да направиш нещо. Ако играеш с пълния си потенциал, определено може да повлияеш на действията на противника си. Така че дори чисто физически да не може да направиш нищо, ако доминиращ в играта, докато си на масата, това определено въздейства на отсрещната страна. Мисля си, че е дори по-удовлетворяващо, защото почваш да виждаш как прави грешка след грешка пред очите ти. Макар и ситуацията да не може да бъде определена като ръкопашен бой, където

си разменяте крошета, до някаква степен осъществяваш тормоз над противника си.

След като казах това, си признавам, че предпочитам да ме ударят в лицето, отколкото да бъда размазван и разиграван на масата за снукър. Има двама играчи, които са ме тормозили — понякога след игра с Джон Хигинс и Стивън Хендри съм се чувствал смачкан. Няма нищо по-лошо от това да стоиш на стола в „Крусибъл“ или някое друго прочуто място в продължение на осем или девет фрейма и да гледаш как опонентът те наказва, като покачва резултата си, без да можеш да вкараш дори една топка. Чувстваш се смутен и в даден момент започваш да се съмняваш във възможностите си. Но колкото и болно да звучи, за много фенове на играта точно това е наградата — да гледаш как някой си стои на стола сбръчкан и пред тотално разпадане. Хората получават садистично удовлетворение от това. Пълно наказание.

След подобни мачове човек се чувства опустошен, но трябва да се стегнеш и да продължиш. Не е лесно, натрупват се доста психически белези в продължение на дадена кариера. Докато си по-млад, си безстрашен и просто си играеш играта, но щом натрупаш стаж и няколко поражения заедно с него, започваш да поставяш под съмнение играта си. Когато започвах, хората ми казваха: „Много добре за теб, че не те е страх, но само почакай да пораснеш малко и да пропуснеш няколко удара, за да видиш как ще бъдеш наказван“. Бяха прави.

Когато спечелих първия си турнир срещу Стивън Хендри, помня, че се чувствах изплашен, защото играех срещу идола си и няхах шанс да спечеля. В крайна сметка го победих и сега, когато се гледам как играх тогава, виждам човек, който е играел без страх. Изумен съм от това момче, което изглежда толкова уверено и сигурно.

Когато бях на 10, се страхувах, но не го показвах. Излизах да играя с убеждението, че не трябва да показвам страха си. Предварително си мислех, че не мога да изляза и да играя, защото съм прекалено нервен, но тогава играта, която показвах, бе доста добра. Не изглеждах нервен. Понякога се връщам към ситуации от по-скорошни мачове, когато съм бил смазан, но въпреки това изглеждам спокоен. Така че това, което чувстваш, и това, което показваш на другите, са две коренно различни неща. Винаги се чудя защо се получава така. Знам, че увереността ми през годините е била негативно повлияна от съмнение и желание да играя безупречно, но отвън това често не се вижда.

Понякога тази ситуация ме изнервя. Предпочитам някой да дойде при мен и да ми каже: „Изглежда, че се напругаш, Рон; правиш това и това грешно“. Но никой досега не се е чувствал способен да ми го каже. Всички просто казват, че изглеждам добре, играя чудесно и че съм спокоен. Просто не се показвам. Често се питам дали не ме лъжат. Не бих могъл да понеса да виждам малкия Рони да страда така.

Разбира се, невинаги мислех по този начин. На 10 вече знаех, че снукърът е нещото, което исках да правя. Нямах време за нищо друго. Обичах да играя. Да се състезавам. Вълнувах се от мисълта да играя през уикенда на юношеските турнири. Силно се вълнувах само от мисълта, че отивам до клуба да поиграя. Просто обожавях снукъра и нищо не можеше да ме махне от масата. Играех час след час срещу играч след играч. Нищо не можеше да ме спре.

Да спечеля, не беше важно за мен, докато вече нямах няколко победи зад гърба си. На 12 изкарвах по 20 бона на година. Наистина бе невероятно. Когато мисля за това, излиза, че съм изкарвал повече пари от доста възрастни. Бях голяма рядкост на тази възраст. Другите играчи не вярваха, че съм само на 12 — вече се бръсних и изглеждах доста по-голям, отколкото бе нормално за възрастта ми. Когато бях на 14, вече имах и косми около гърдите.

Причината да изкарвам толкова пари, бе, че печелих подходящи турнири за аматьори. Много от тези деца печелеха отделни младежки турнири и правеха по 300 — 400 лири. Но в аматьорската серия, където печалбата бе 1000–1500 лири или дори два бона и половина, аз печелех редовно. Като добавех и топ аматьорските турнири, парите вече ставаха доста.

Много от възрастните не харесваха тази ситуация. Татковците ме гледаха и си мислиха: „О, не. Моето момче трябва да играе срещу него!“. И често това означаваше погром. Резултатът ставаше 3:0, без да вкарат и една топка, и всичко приключваше след половин час.

Бях безпощаден. Не съжалявах никого. Когато бях дете, инстинктът да убивам бе провокиран в мен от татко точно както Рей Риърдън направи това на по-късен етап — никога не ги оставай да се измъкнат, винаги ги поставяй на място; когато искат снукър, дай им снукър. Когато се ръкуваш, го прави истински, а не като мекотело, гледай човека в очите. Всички тези неща не ги притежавах по

рождение, но татко ги изгради в мен. Спомням си как се ръкувах с една стара приятелка и така я стиснах, че изпищя!

По природа се считам за добър човек. Татко ме оформи в това, което той си мислеше, че трябва да бъда. Вероятно щях да съм още по-безскрупулен, ако не си беше заминал. Докато беше в затвора, преоткрих себе си и максимално се доближих до истинската си същност. Нямам инстинкта да убивам, за да доминирам в света. Наслаждавам се на играта, но усещането, че трябва да спечеля осем титли, да подобря този рекорд или да си отмъстя на играча, който ме е бил миналия път, го няма. Това не е начинът ми на мислене. Сега, като го казвам, все още мисля, че съм безскрупулен, когато играя, защото на масата сме само аз и играта, която искам да усъвършенствам и контролирам.

Татко смята, че сме доста различни. Знае много добре, че много неща просто не ме интересуват. Той има силно желание за успех и да бъде най-добрият. Обича само победителите. За него Меси е господ, а всички останали не стават. Мисленето му е нещо подобно: „Казват, че играе страхотно, но не става, нищожество е, погледни го — нещастник. Какво ги говорят тия, тоя е много зле“. Забавен е, когато подкара някого като Питър Кук в стар скеч на „Дерек и Клив“. Слушам баща си и се опитвам да преценя дали е прав, или греша, но по мои сметки играчът, който е жертва на коментарите му, играе в „Арсенал“ или „Тотнъм“ и очевидно не е некадърник. Критиките му са изпепеляващи. Този начин на мислене ми бе натрапван от ранна детска възраст, но това просто не съм аз. Често изпадам в тишина и усамотение до степен, в която просто си изключвам телефона в продължение на дни, за да съм далеч от всеки и всичко. В момента, в който го включа отново, виждам имейли и съобщения и не знам какво да правя с тях. Това ме плаши. Не искам да е така, искам животът ми да бъде възможно най-простичък, а е трудно. Но го разбрах сега — когато всеки иска частица от теб.

Когато играех срещу мъжете, някои се дразнеха, че губят от мен, но на други им харесваше. Спомням си един канадски играч — Марсел Говро — който бе някъде около 30-о място в света и се появи на един от турнирите за аматьори и професионалисти. Трябваше да играя срещу него и си мислих: „Божичко, този е легенда“. Бях го гледал по телевизията. Бе стигнал четвъртфинала на турнира *Mercantile Credit Classic*; не печелеше турнири, но редовно стигаше до четвъртфиналите,

тоест бе сред шестнадесетте най-добри. А аз трябваше да играя срещу него на четвъртфинала на турнира в Стивънидж, което бе един от най-основните и важни турнири за професионалисти и аматьори — 128 души и всеки, който бе някой в този спорт, беше там. Стийв Джеймс, номер осем в света, присъстваше, което говореше само по себе си за нивото на турнира.

Играх срещу Марсел на четвъртфинала и направих 80, 90 и 130 точки и го победих с 3:2 фрейма. Когато спечелех фрейм, си мислех, че се справям добре. Щом спечелих два фрейма, си помислих, че мога да се върна в местния снукър клуб и да се похваля, че съм взел два фрейма на Марсел Говро. Може да си представите що за трофей бе той. В крайна сметка го победих с 3:2.

Когато се магнах от масата, той каза: „Човече, това момче е невероятно! Направи 130 и 90 точки. Кой е този гений?“.

Бях зашеметен, защото той ми стана фен. След като играхме, не искаше да ме остави на мира. На всеки турнир за професионалисти и аматьори, на който участвах, идваше при мен и почваше: „Това е момчето! Това е момчето с главно М!“ и се чудех какво му става на тоя пич, друсан ли е, полудял ли е, какво? Не можех да разбера какво толкова специално намираше в мен, но се радвах, че в негово лице имах приятел. Ще ми се да знам как я кара Марсел сега.

Но много от по-големите играчи мразеха да играят срещу мен, особено когато губеха. Доста играчи се мотивират по грешния начин и биха направили всичко, за да победят. Знам, че спортът е за това да печелиш трофеи и престиж, но винаги съм се считал за идеалист, който играе заради духа на играта. Силно вярвам, че ако парите се отделят от играта, ще бъде твърде по-честно и спортсменски. Щяхме да живеем в един прекрасен спортен свят. Като казвам това, осъзнавам също и че щях да съм доста по-беден.

Имаше много завист в по-старите момчета. На няколко пъти им дължах пари. Дължах десет лири на Ники Лазаръс, чийто баща Марк Лазаръс играеше за Куинс Парк Рейнджърс. Семейството живееше в Ромфорд; бяха доста безчувствени и неспособни на компромис. Дължах на Ники пари, защото играех на ротативки. Ужасно ме плашеше. Беше на около 20, което го правеше с десет години по-голям от мен, винаги имаше някое яко маце с него, така че бе един от пичовете наоколо. Освен това той бе от добрите играчи.

Ники ме хвана един ден и каза: „Връщай ми скапаните пари обратно! Мислиш, че може да ти се размине, но баща ми познава повече гадове, отколкото твоя“. По дяволите. По петите ми е. И всичко това за десет лири! Може би искаше да демонстрира качествата си на алфа мъж.

Нямаше доникъде да стигна в снукъра без татко. Вероятно щях да си навлека доста проблеми и да ми забранят да участвам в турнирите. Той знаеше как да ме наказва, да ме кара да елиминирам притесненията. Казваше на някои определени хора по снукър турнирите да не ме поощряват, защото лесно се влияех. Настояваше да ме наблюдават зорко, тъй като имах нужда от контрол. Бях малко гаднярче и татко им бе казал: „Кажете ми на всяка цена, ако не се държи прилично“. Със сигурност знам, че са му докладвали — той знаеше всичко, което правех.

Залагах редовно на ротативките и на 8 — 9 годишна възраст вече доста псувах. Когато пропуснех удар в клуба, се почваше: „Шибан ръб, шибано това, шибано онова“ и си размазвах щеките тотално. Бях отвратителен. Мразех да пропускам и когато това се случеше, се вбесявах на себе си ужасно много. Когато бях на 10, ми забраниха да играя в *Pontins*, като татко разбра и за това, разбира се.

Един път хвърлих чаша за бира, пълна с кока-кола, от единия до другия край на помещението за игра, когато един тип ме гонеше. Не я хвърлих по никого, просто я счупих в пода, така че да прогоня момчетата, които ме преследваха. Еди Манинг приличаше на агресивен тип, беше от Лестър и постоянно имаше тен. Бързия Еди, както го наричаха, винаги привличаше момичетата и винаги се заяждаше с мен. Правеше си бъзици за моя сметка и ме тормозеше. Хвърлих чашата в неговата посока. Последва трясък. Той скочи: „Ти, долно нищожество“ и ме подгони. Аз все още държах чашата, хвърлих я на пода и очевидно се разби, но това не бе правилна постъпка. Но пък тогава ме набедиха, че съм хвърлил чашата по възрастна дама, което не бих направил никога, и ми забраниха да посещавам клуба.

Въпреки че си навличах неприятности през цялото време, татко беше моят ангел пазител. Възпитателните му методи бяха сурови и когато направех някоя пакост, си получавах заслуженото. Унижаваше ме пред майка ми, баща си и приятелите му — преди всичко по вербален начин, със заплахи. Когато ми забраниха да играя в *Pontins*, той се

обади на снукър играча Марк Кинг и баща му Бил Кинг. Татко, който бе платил за ваканцията и всички други разходи, каза на Бил: „Просто го наблюдавай и следи дали се държи неприлично. Ако прекалява, ми звънни“. Отидохме там и ми забраниха да играя.

Но когато се явихме на дисциплинарно изслушване, докладът бе написан от снукър съдията Джон Уилямс, който каза, че в понеделник Бил Кинг го посетил и му казал, че Рони трябвало да бъде вразумен, защото се държал неприлично. Накрая се оказа, че човекът, който трябваше да се грижи за мен, ме топи пред организаторите на турнира. Татко покани Марк и Бил у нас, за да обяснят какво се е случило, и Марк каза: „Наричат го Рони Поразяващата уста или просто лайнобъркачката“. По изражението на лицето на татко знаех, че ме чакат неприятности, когато си тръгнат.

Той раздаде правосъдие с чехъла. Не можех да седна в продължение на два дни, защото задникът ми бе насинен. Добър старомоден метод да поставиш някого на мястото му, който вероятно не ми навреди. Не че можех да го разбера тогава, де.

От ранна възраст бях доста независим заради снукъра и поради факта, че и майка, и татко работеха. Пускаха ме да ходя сам доста. На 11-годишна възраст вече ми даваха пари за пътни, джобни и прочее. Много деца пътуват с родителите си дори когато са на 17 или 18 години. Аз го правех сам и обожавах това. Можех да играя на ротативките, да се мотая; ако спечелех, можех да се забавлявам с някои от по-големите приятели. Бръмчах наоколо. Уикендите бяха страхотни.

Не е изненада, че обръщах все по-малко и по-малко внимание на училищните задължения, а накрая напуснах училище, без да си взема изпитите. Разбирах се добре с повечето учители. Мисля, че бяха доста любопитни за мен и снукъра. Когато бях на 10 или 11, директорът — г-н Чалън — чу, че съм спечелил 450 лири от победа на състезание, но не му се вярваше.

— Рони, вярно ли е, че току-що си спечелил 450 лири от снукър турнир?

— Да — отвърнах му.

— Може ли да ми донесеш трофея и чека, за да ги видя? — естествено, най-много го интересувахе да види чека.

Прибрах се вкъщи и казах на мама. „Мамо, може ли да занеса трофея и чека в училище утре? Директорът иска да ги види.“ Тя се

усмихна: „Разбира се, че може“.

Сложих ги в раницата си, отидох в кабинета му, където той бе с един свой приятел, и ми каза: „Покажи ми трофея!“. Изкарах го и той отвърна: „Браво! Добра работа!“. Харесвах г-н Чалън. Учителите ме подкрепяха. Знаеха, че мислите ми са фокусирани върху това да бъда снукър играч и стига да ходех на училище, не ми даваха зор за изпитите.

До някаква степен бях саможив. Нямах по-голям брат или сестра. Много от приятелите ми бяха моя възраст. Джордж — моят най-добър приятел — ми бе като брат. Джордж го влекат компютрите и прави футболни уебсайтове. Никой в училище нямаше приятелство като моето с Джордж — бяхме неразделни. Той не си падаше по снукъра. Футболът бе неговата игра. Джордж бе малко странен — също като мен. Имаше страхотни огромни крака. Поемаше топката, нападаше по крилото, удряше я и тя просто профучаваше в мрежата. Всеки се чудеше как може да е само на 12 години и да има телосложението на мъж.

*Рони О'Съливан става победител в турнира Masters през 2014 г.
с резултат 10:4 фрейма срещу Марк Селби*

[1]

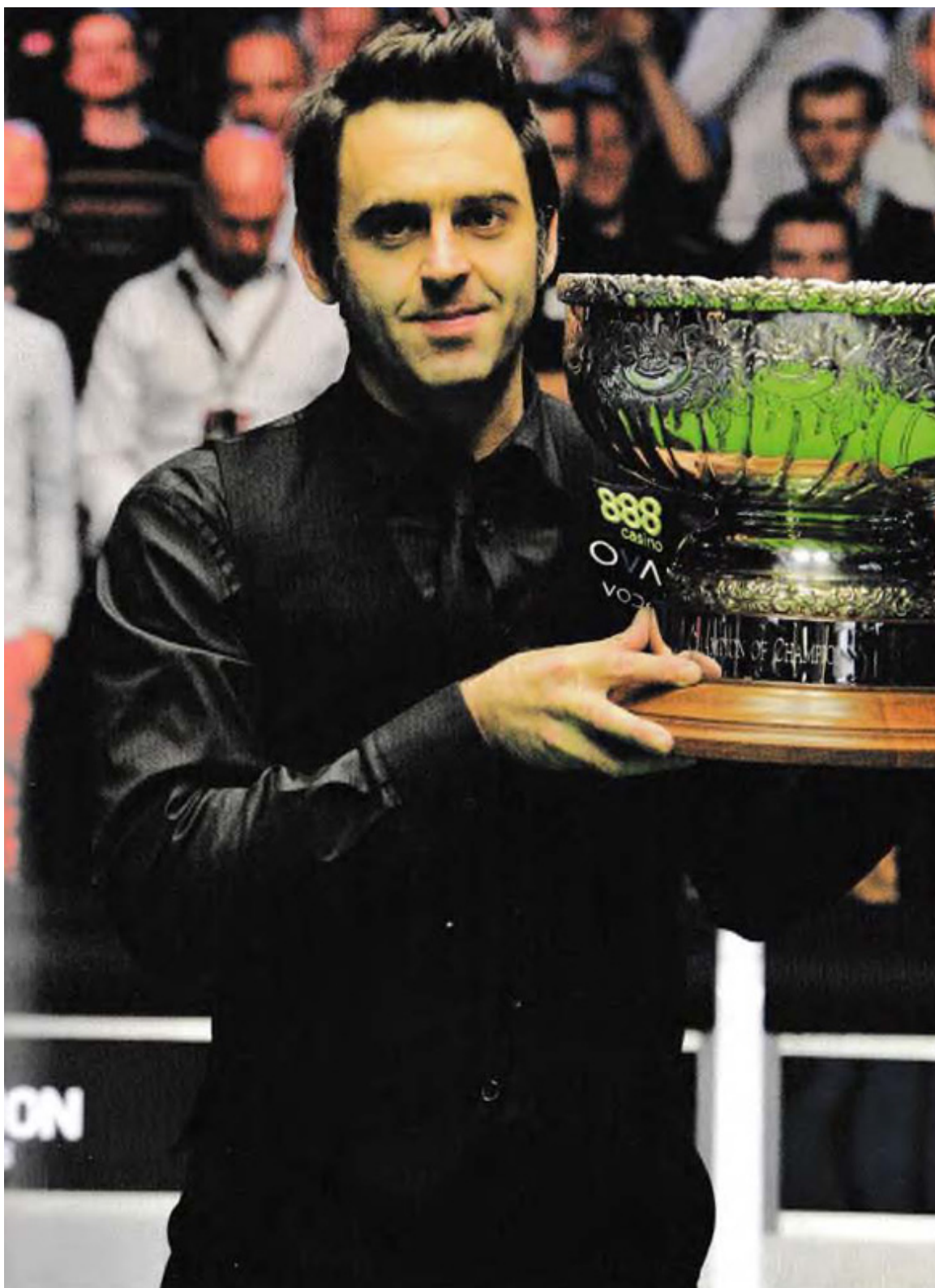
*Изпълнява удар по време на участието си във Victoria Bulgarian Open
през 2013 г. срещу Джон Хигинс, но губи мача с 4:2 фрейма*

Пак там

Победител на турнира Champion of Champions през 2013 г., като на финала побеждава Стюарт Бингам с 10:8

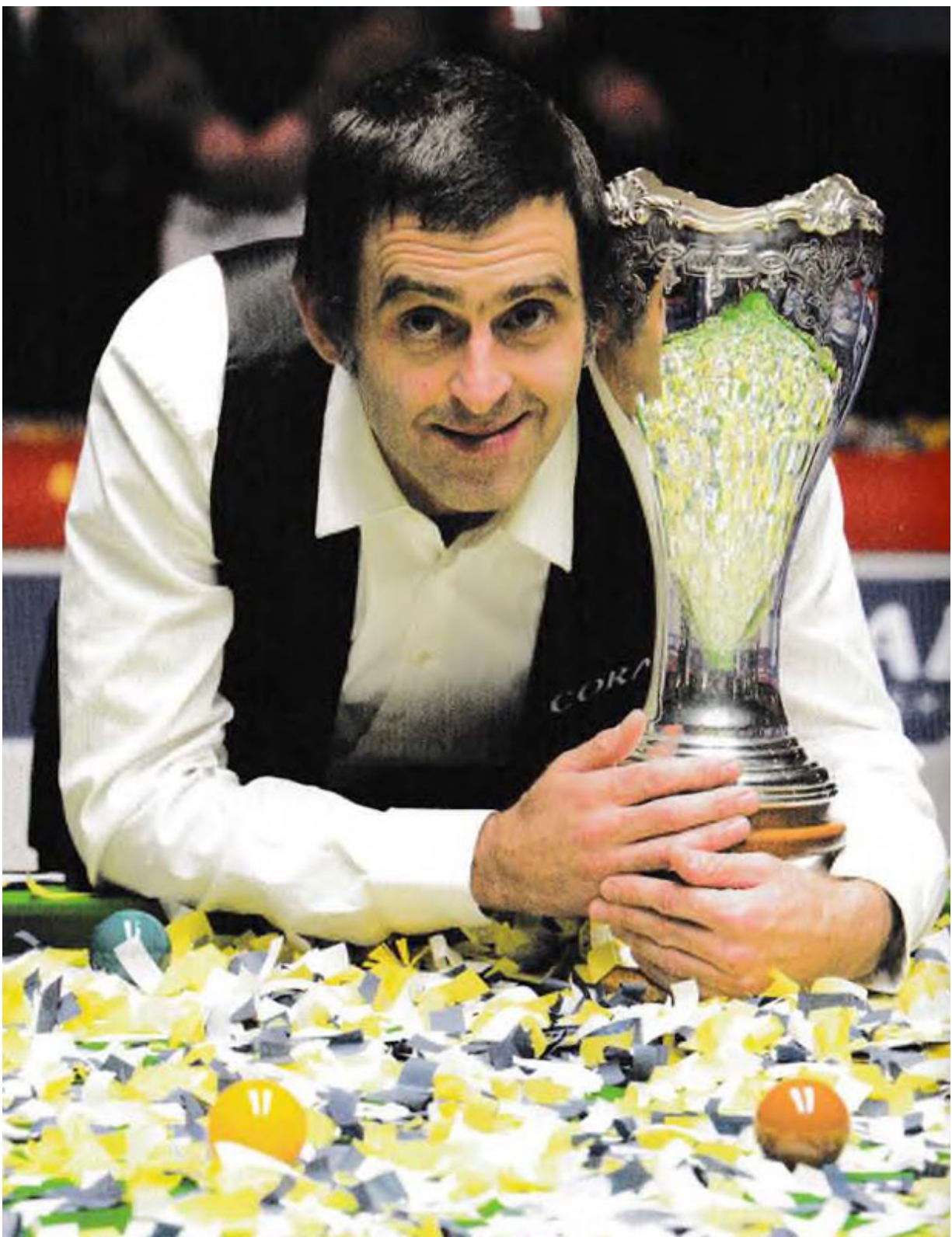
Побеждава на финала на Masters през 2014 г. и кани децата си при себе си

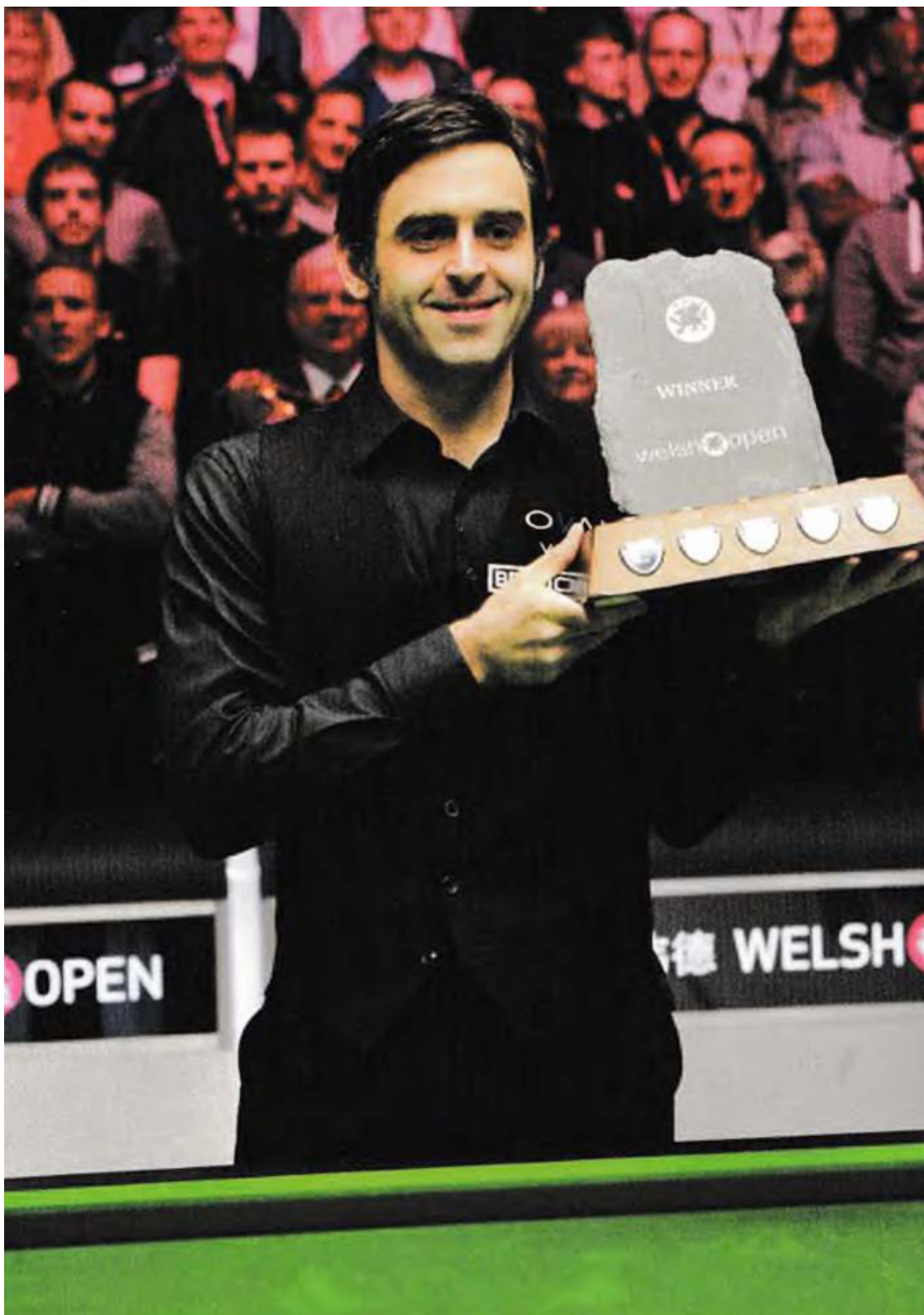

Става световен шампион по снукър за пети път през 2013 г., като на финала побеждава Бари Хоукинс с 18:12 фрейма

*Печели UK Championship, като на финала побеждава в епична битка
Джуд Тръмп с 10:9 фрейма*

Става шампион на Welsh Open през 2014 г., като на финала побеждава Динг Джинхуей с 9:3 фрейма и прави 147 точки в последната партия

Става световен шампион по снукър за четвърти път през 2012 г., като на финала побеждава Али Картър с 18:11 фрейма

Татко искаше да направя кариера в снукъра. От ранна детска възраст внушаваше тази всеотдайност в мен. Винаги се опитваше да ме насочи към правилния път. Предполагам, че на тази възраст ме изграждаше като успешен състезател. Той е умен човек и осъзнаваше посланията, които се опитваше да посее в главата ми. Много от децата, с които израснах, бяха мамини дечица: „Моето момче това, моето момче онова“. Баща ми никога не ми правеше комплименти. Никога не получих дори и една похвала. Никога не ми каза браво. От време на време чувствах, че се представям доста добре, но пак получавах само критики. Накрая не ми пукаше и това вероятно ми помогна да придобия добър поглед над нещата — „Спечелил си трофей, това е история, остави го и спечели следващия“. Всъщност е полезен начин на мислене за всеки спортист. Той стана и моят начин на мислене. Никога не можех да си кажа: „Да, аз съм младши шампион на Великобритания“ и да почивам на лаврите. Този подход бе изкоренен от мен много отдавна.

Вероятно изграждаше в мен състезателя, който той самият е искал да бъде. Татко имаше амбиции да стане професионален футболист. Не знам защо не успя, беше доста талантлив. Може би нямаше ментора и наставника, в който той се превърна за мен. Понеже той самият е бил мързелив на младини, бе решен да не допуска аз да се проваля поради липса на усилия. Разбираше, че ако ще съм успешен, трябва да започна от ранна възраст.

Разсъждавах доста по-рационално от някои от по-големите състезатели на аматьорски турнири, срещу които играех. Повечето бяха на 18–20 години и бяха играли вече десет години, но никой от тях не разсъждаваше като мен. Мисленето и подходът им бяха лениви и очевидно не се развиваха, защото отношението им бе толкова погрешно. Ако имах същото отношение, никога нямаше да успея. Трябваше да мисля по начина, по който го правех, за да стана успешен състезател.

Майка ми не участваше особено в изграждането ми като снукър играч; нейната роля по-скоро бе да готви и поддържа къщата в ред. Имаше си своя живот. Когато татко бе на около 30, вече не му се налагаше да работи. Впечатляващо, като се има предвид, че е природно мързелив. Казваше ми, че е стоял буден в леглото да чака да пуснат през вратата плика със заплатата около 1:00 след полунощ: „Ослушвах се и ако пратката не бе достатъчно тежка, когато паднеше на пода, им звънях

по телефона, като им казвах: «Стига сте се крили като мишки, пликът е прекалено лек»“. Това му бе работата. Проверяваше постъпленията, казваше им, че не се справят достатъчно добре и че трябва да вдигнат печалбата. Наистина на 30 той вече беше човек без работно, а само със свободно време.

На 14 татко ме накара да започна с редовното бягане. Имахме сделка — ако подходя сериозно към снукъра и физическата подготовка, като се науча да бъда дисциплиниран, можех да напусна училище на 16. Но трябваше да доказвам намеренията си две години, преди това да се случи.

„Рони, ако искаш да напуснеш училище рано, трябва да бягаш по 3 мили всяка сутрин, да се върнеш, да вземеш душ и да отидеш в клуба от 10:30 сутринта до 5:30 следобед. Вечеряш в 6:30 — 7:00 вечерта и си лягаш в 9:00.“ Този план не ми харесваше особено, но реших да го следвам, нямах друг избор.

---

[1] Всички снимки са на Моник Лимбос. — Б.ред. ↑

МАЙКА И ТАТКО: ИСТОРИЯТА ОТВЪН

„Финиширах 86-и от общо 300 атлети на състезанието Met League. Определено имаше какво да се желае още.“

Бях опустошен, когато татко попадна в затвора. На 17 тъкмо бях спечелил 74 от 76 мача общо, вече играех на професионално ниво и се бях класирал за световния шампионат. Това, което чувствах, че мога да направя, е да продължа с работата си. Бях независим млад мъж, така че опитах да изолирам всичко в дъното на съзнанието си. Но разбира се, бе невъзможно. И тежко. Изобщо нямах и идея какво се случва, докато не го арестуваха. Бях зает със снукъра и изобщо не се месех, бях или в моята стая в другия край на градината, или в клуба, така че не бях свидетел на случващото се. Виждах различни хора да идват и да си отиват, винаги имаше много хора вкъщи, а майка и татко излизаха редовно и си прекарваха добре по нощните клубове. Но толкова много от този свят е шоу. Голяма част от него е да излизаш, да пиеш, да си прекарваш добре, боксьори, спортисти. Винаги има истории за Джордж Майкъл, Газа (така е популярен бившият футболист Пол Гаскойн) или някое събиране на знаменитости. Егото ти се влияе от тези неща, обладават те и идват проблемите. Лесно е да забравиш, че имаш семейство и деца, както и всички други важни ценности остават на заден план.

И аз се забърках в този начин на живот. Гледах татко и си мислех, че е нещо, към което трябва да се стремя. Животът му изглеждаше много добър — не му се налагаше да работи, прекарваше си страхотно, имаше много приятели. Така че когато изчезна, си мислех да продължа започнатото от него. Считах, че това е дар, произлизащ от успеха, и че

след като си бачкал като луд известно време, е редно да се насладиш на постигнатото.

Майната му на снукъра, исках да ходя по клубовете, както татко го правеше. Опитах този начин на живот за две години и финиширах в рехабилитационна клиника. Тръгнах по този път, защото това правеха другите и това беше нещото, което съм виждал, но никога не почувствах тези неща като правилни за мен дори когато си прекарвах страхотно и се размазвах. Виждах нашите да излизат късно вечер, да се прибират рано сутрин, да правят купони, барбекюта, всичко подобно. Но баща ми беше различен типаж от мен — той се забавляваше и наслаждаваше на този начин на живот, но не и аз.

Имаше моменти, когато оглеждах хората около себе си и местата, които посещавахме, и се чудех какво правя тук. Отивах до тоалетната и си казвах, че трябва да се махна, като си взимах такси за вкъщи, изпълнен с отвращение към себе си. Движех се с местните тъпаци от Чигуел, които пушеха трева, разправяха врели-некипели и се мислеха за дребни престъпници. Ходехме до „Чарли Чанс“ (известен нощен клуб в областта) и до кънтри клуба в Епинг Форест, както и от време на време до Западен Лондон, но всичко бе безсмислено. Никога не си паснах с този свят. Винаги си казвах: „Дръж се, Рон, по някое време ще ти хареса, защото на всеки друг му личи, че си прекарва добре“, но изобщо не стана така.

Въпреки всичко, което ми казваше татко, не разбирах дисциплината, от която се нуждае всеки добър спортист. В съзнанието си мислех, че може да вършиш всички тези неща и пак да изградиш успешна снукър кариера. Бях на мнение, че всички правят така с живота си. В крайна сметка осъзнах, че другите не правеха така и че не е чак толкова нормално. Аз бях щастлив, когато бягам, играя снукър или изляза да похапна китайско или кебап.

Намирах се в един хотел в Тайланд, когато ми казаха, че татко е обвинен. Мама ми звънна по телефона по някое време през нощта, което значеше, че е станало нещо сериозно. Не очаквах обаче да е толкова сериозно.

„Арестуваха баща ти — каза тя. — В полицията е. Бил е замесен в някакъв спор и някой е бил убит.“

Бях в шок и избухнах в плач. Оказа се, че татко е бил арестуван миналата седмица. По това време мама е мислела, че всичко е едно

голямо недоразумение, и за да съм далеч от тази бъркотия, ме пратиха на Световния шампионат за аматьори в Тайланд. Мама е вярвала, че докато се върна обратно вкъщи, всичко ще бъде наред и ще го пуснат. Трябва да е било очевидно, че вестниците ще раздуят случая, и затова Бари Хърн е посъветвал майка ми, че е по-добре да ми каже, преди да разбере от пресата. Когато ми се обади, аз рухнах. Бях разбит. Отчаян.

Татко никога преди не е изпадал в беда, въпреки че работеше в порно индустрията. Когато го пуснаха под гаранция, си помислих, че няма да го вкарат в затвора — защо ще го пускат, ако мислеха, че е виновен? Беше ми казано, че ако го смятаха за виновен, щеше да ги е страх да го пуснат под гаранция заради риска да се укрие. По всичко личеше, че той ще е наред; че не е било убийство; просто нещо ужасно се е случило, когато двама души са били на грешното място по грешното време. Всички индикации сочеха, че щеше да излезе на свобода, но не го пуснаха.

Татко пледираше, че е невинен за убийството на Брус Браян — шофьора на гангстера от Източен Лондон Чарли Крей. Не само че пледираше невинен, но дори не го е намушквал с нож, както се твърдеше. Понастоящем със сигурност знаем, че баща ми е бил в този нощен клуб в Челси, наистина е наръгал човека с нож и е нападнал брат му. Трябваше просто да си признае и все си мисля, че щеше да получи само няколко години за непредумишлено убийство. Това, което се е случило, всъщност е започнало от спор между татко и приятелите му кой да плати сметката (всички са искали да платят!).

Брус Браян и брат му не са разбрали ситуацията и са мислели, че няма да плащат въобще, което довело до кавга. Татко отишъл да говори с тях с предложение да решат проблема, когато един от хората грабнал пепелник с намерението да го разбие в главата му. Татко вдигнал ръка, за да се защити, и два от пръстите му били нарязани. Това бил и моментът, когато той взел ножа от другия край на бара и всичко приключило.

Баща ми сподели, че прокуратурата му предложила да бъде съден за непредумишлено убийство, но той отказал. Наистина тъпа и твърдоглава постъпка. Възпротиви се на дадения му съвет. Когато реши нещо, не иска да отстъпи. Придържа се към позицията си. Толкова е упорит. По това време не разбирах как функционира законодателството и важността на решението му да отхвърли опцията

за непредумишлено убийство. В крайна сметка разбрах, че имаше хора, обвинени в много по-лоши деяния, с които влезе заедно в затвора, но те бяха пуснати след пет години. Чудех се как може да излизат по-рано от него, и ми обясниха, че са приели обвиненията за непредумишлено убийство или са пледирали виновност. Мислех си: „Божичко, ще лежи 18 години, защото твърди, че не е бил там и не го е направил? Това е лудост“.

В крайна сметка му лепнаха по-дълга присъда, защото съдията реши, че било расистка атака. Но това бяха нелепи обвинения — татко винаги е имал много чернокожи приятели. По случайност се оказа, че жертвата е чернокож. Татко постоянно споделя и до ден-днешен, че не може да си прости, че е отнел живот и е причинил толкова страдания на друго семейство.

Поне с моя снукър нещата вървяха добре. Това бе нещо, на което той можеше да се уповава. По някакъв начин може да се каже, че излежахме присъдата заедно. Татко често се обаждаше по телефона, за да ме проверява — какво върша, с кого тренирам, с кого се движа? Така че поддържахме връзката си, докато бе в затвора. Разбира се, не можеше да ме надзирава, както го правеше, когато беше навън. Не можеше да почука на вратата ми и да каже: „Ало, какви ще ги вършиш?“, но аз бях запазил респекта и уважението си към него и не исках да го излагам, притеснявам или ядосвам.

Казваше ми: „Всеки път, когато те дават по телевизията, Рон, е все едно ми идваш на свиждане“. И си мислех, че ако играта ми е най-важното нещо в живота му, не мога да спра да играя, защото това е всичко, на което се уповава и чака с нетърпение.

Тази мисъл много ме надъхваше. Мислех си, че това му е надеждата, това му помага да продължи: аз и моят снукър. Дори когато е в изолатора, затворен заради лошо поведение, можеше да си каже: „Добре, знам, че Шампионатът на Обединеното кралство започва, той ще бъде в Престън и ще играе“, което го караше да се чувства така, сякаш е с мен; отивах там заради него. Със сигурност това го караше и да си мисли, че след като най-накрая излезе, поне ще знае какво се случва с живота ми, без да е необходимо да навакхва изпуснатото. Снукърът бе мотивация и за двамата ни. Може би, ако не беше влязъл в затвора, щях да загубя ентусиазма си и целеустремеността си.

Татко ми разказваше за хубавите неща в затвора. „Прекрасно е, ядем три пъти на ден, правим много физически упражнения, гледаме много телевизия, четем, фантастично е. Изобщо не е чак толкова лошо да си в затвора.“ Но това беше просто маска. Мразеше да е далеч от семейството си — особено през първите 10 години на присъдата, когато често си навличаше неприятности заради голямата си уста. Онзи ден ми го сподели за пръв път.

„Проблемът ми, Рони, беше, че не понасях излежаването на присъдата си. Не можех да го приема. Имах вербална диария към надзирателите и властите като цяло, защото животът ми бе отнет от мен. Загубих съпругата си, децата, бизнеса и свободата. Фактът, че говорех толкова много, не бе признак на самоувереност, а точно обратното.“ Това, което каза после, ме трогна. Не мислех, че наистина слуша какво му говоря, но ми отвърна, че не е вярно. „Когато ми оставаха да излежа осем или девет години, ти дойде да ме видиш и ми каза да не се напругам и че нещата се развиват добре. Тогава се осъзнах. Станах примерен затворник, спрях да се противопоставям на всичко и може би щях да успея да излежа присъдата си не само по-лесно, но и по-бързо.“

Татко сподели, че му е отнело много време да се научи да разговаря с хората и да подхожда правилно към тях, но щом веднъж се е научил, му е било много по-лесно да излежи присъдата си. „Не бива да караш хората да се чувстват неудобно и ако искаш да постигнеш нещо, трябва да ги убедиш, вместо да им заповядваш. Ако ще разговаряш с някого, който си пада малко хулиган на затворническото крило, не се влиза в килията с чифт маратонки, връхна дреха и шапка, защото е много вероятно да те пребият. Но ако влезеш по халат и джапанки и седнеш да поговориш, на мига разбират, че не си там, за да си търсиш боя. Това го научих с течение на времето. Ако си вириш много носа в затвора, просто ще го счупят. И аз бях удрян многократно, но тогава узрях. Използвах времето си вътре, за да чета книги, повечето по психология.“

Дори и сега от време на време ми казва: „Имахме много хубави моменти в затвора“ и ми разказва някои от историите, а аз все си мисля: „Хайде, моля те, изобщо не ми звучат толкова готино“. Често разправя за времето в изолатора, когато са се опитвали да завържат фас от цигара за парченце връв и да го хвърлят отвъд огражденията. И

всички се забавлявали, когато някой успеел. „Толкова усилие заради един фас! И това ти помага да преодолееш всичко — само след 10 дни в изолатора вече нищо няма значение. Не ти пука за външния ти вид, дали си си измил зъбите, телевизора го няма. Нищо няма.“ Звучеше носталгично, когато говореше за това. „Махнах всички снимки. Дори и твоите — споделяше той. — Като махнеш всички снимки, никой не може да дойде и да ги скъса, което те пази от емоционално съсипване. Просто продължаваш, теглиш му една майна и го запазваш в съзнанието си. Когато го преодолееш и продължиш напред, те завладява едно тържествуващо усещане, че си успял.“ Изолаторът е тест за психическа издръжливост. Можех да разбера удовлетворението, което е получил от това, но си мислех, че е по-хубаво да си тук, навън, и да имаш лош ден, отколкото да си там, вътре, и да имаш три хубави.

През първото му десетилетие в затвора беше бунтар, никога не се съобразяваше с правилата и не се кланяше на никого, особено на властите. Винаги казваше: „Не, това е, каквото правя, приемете го или ме оставете“. Разбирам, че трябва да отстояваш себе си и принципите си в затвора, да браниш територията си понякога, но мисля, че той по-скоро имаше репутация на грижовен към останалите. Дърпаше новопостъпилите затворници настрани и ги съветваше: „Прави това, не прави онова, не прави и това, а прави това и всичко ще е наред“. И нещата като цяло се развиваха доста гладко след това. Не правеше глупости и хората споделяха, че могат да разчитат на него в затвора.

Разменната му единица бяха телефонните карти. Ако видеше някого с тениска, която му харесва, му предлагаше: „Искам тази тениска, ето ти двадесет телефонни карти за нея“.

„Страхотно“ беше обикновено отговорът и сделката бе налице.

Купуваше и продаваше телефонни карти, но преди всичко ги използваше, за да се обажда вкъщи.

Хората му изпращаха пари в затвора и той ги харчеше, за да изкупува всички телефонни карти. Купуваше телефонни карти и от останалите затворници, които не ги използваха — много хора нямаше на кого да се обаждат и предпочитаха да имат малко пари, които да изпратят на майките или сестрите си. Баща ми им казваше: „Ще имам телефонните карти на всички тук и никой и нищо не може да ме спре“.

Татко винаги е бил социален тип, разговорлив. Когато звъннеше на някого, не бе кратък разговор от типа на „здравей здрасти“, а се

използваха всички 20 налични минути. Звънна ми, когато бях в Тайланд, като имаше 40 телефонни карти в наличност на пода. Надзорителите го видели, че ги поставя една след друга, и веднага го бяха изпратили в изолатора.

Това обаче наистина си беше малък бизнес. Взимаше всички телефонни карти от останалите затворници и напътстваше хората, които работеха в магазините му: „Изпрати малко пари тук и там, на този адрес, на онзи адрес“ и това и правехме. Магазините продължаваха да работят, така че имаше постъпления. „Тони, направи това, Дарбо, направи онова“ и те просто го вършеха.

В един от затворите прякорът му беше Председателя Рон. Това означаваше, че не ни се налага да му изпращаме каквото и да е. Когато видеше нещо, което му харесваше, просто си го купуваше — връхни дрехи, дънки, радиоуредби. Беше добър начин за правене на бизнес и ни спестяваше доста време. Когато виждаше нещо, което го кефи, казваше: „Това ми харесва. Колко искаш за него?“. Така че използваше телефонните карти за бартер или си ги складираше за собствена нужда.

Затворите ме изпълват с ужас. Толкова свикнах с тях, че ми бяха като втори дом. Но не и щастлив дом. Винаги съм ги мразел — когато отивах за посещение, се чувствах като в капан. Приличаше на края на света — гибел и мрак, край на свободата, няма къде да се скриеш. Ужасно.

Правил съм и няколко демонстративни игри в затвора. Никога не ме допуснаха да проведе демонстрация там, където е затворен баща ми, защото можеше да се възприеме като специално отношение, така че го правех за един-двама от приятелите му. Веднъж правих демонстративна игра в затвора за непълнолетни престъпници в Донкастър; разведоха ме сред затворническите крила и се учудих колко е тихо. Те закусваха и не се чуваше дори и звук. Беше доста зловещо. Друг път пък беше много шумно и ехтеше, все едно е лудница.

Проведох демонстративна игра в затвора „Уормуд Скръбс“ с Джими Уайт. Бяхме там заради един приятел на Джими. Разбира се, всички харесваха Джими, а аз бях „новият“. Беше някак смахнато. Напомни ми за филма „Отрепка“. Наистина смущаващо. Там бяха дошли всички надзорители и дори още повече затворници и си мислех, че всеки момент тази тълпа може да събори затвора.

Трябва да е имало около стотина затворници, които ме наблюдаваха как играя с Джими. Продължавах да мисля за онази сцена от „Отрепка“, когато Рей Уинстън удря друг затворник в лицето с топка за бiliarд, скрита в чорапа. Трябва да призная, че бях малко уплашен. Не знаеш какво може да се случи в такава ситуация. Чарлз Бронсън може да си помисли: „Ето я следващата ми жертва!“. Не мисля, че щеше да ми хареса да изляза на първите страници на вестниците с нещо подобно.

Но когато отидох там, те ме надъхваха: „Давай, Рони!“ и имах подкрепата на затворниците. Чувствах, че не играя само за татко, но и за повечето затворници там. „Когато спечели световната титла за първи път — сподели баща ми, — всеки затворник удряше по вратата на килията си.“ Наистина ме изненада. Дори и в килиите те са подкрепяли татко и мен. Чувствали са, че съм един от тях, че Рони го е направил за тях. Татко ми каза, че тяхното затворническо крило се е вълнувало за победата ми в продължение на седмици. Дори месеци. Това е била основната тема на разговор за доста дълго време след това.

Джими бе великолепен в „Уормуд Скръбс“, но по това време бе страхотен, където и да е. Всички го обожаваша — имаше онази харизма, заради която всеки искаше част от него, навсякъде можеше да пасне. Играхме в продължение на час и всички се вълнуваха. Затворниците се намираха на доста голямо разстояние от масата; не бях сигурен дали е заради мерки за сигурност, или просто така трябваше да бъде. Огледах се наоколо и си помислих отново, че има по-малко надзиратели, отколкото затворници, което им даваше някакви шансове в тази ситуация. Тълпата можеше да опустоши затвора, ако пожелае. Причината да бъде там бе да направя нещо добро за някого, но това добро можеше винаги да се превърне във възможност за някой друг. За щастие, накрая всичко приключи добре и бях доволен от това преживяване.

Колкото повече ходех по затворите, толкова повече осъзнавах, че затворниците не са лоши хора; те просто бяха пипнати в ситуация, в която са се намирали от другата страна на закона. Често причината е била начинът им на възпитание, липсата на образование или просто светът, в който са живели. Не ме разбирайте погрешно: някои от тях са лунатици, които биха били заплаха по улиците, но мнозина просто нямат късмет или са взели едно глупаво решение в живота си.

Що се отнася за мен, адски много ме е страх да наруша закона. Може би това е свързано със случилото се с майка и татко. Понякога ме е страх да дишам, ако знам, че бих имал проблеми заради това. Просто не харесвам неприятностите. Като цяло, ако имам сметка за отопление и не я платя веднага, започвам да се паникьосвам и си мисля, че съдиите изпълнители ще дойдат на секундата при мен, за да ме подведат под отговорност.

Световната асоциация ме заплашваше с какво ли не, когато не се явявах на участие в даден турнир — нарушаваш това правило, нарушаваш онова правило; не вярваме, че имаш инфекциозна мононуклеоза, искаме мнение от втори лекар, но не този, защото не е достатъчно добър, ние имаме наш си независим лекар, при когото трябва да отидеш, и всякакви подобни. Накрая получавах паник атаки всеки път, когато трябваше да се срещна с някого от Асоциацията. Чувствах, че целта им е просто да ме пипнат и накрая си мислех, че не искам да си причинявам всичко това, защото е прекалено много стрес, с който не мога да се справя.

Тези законови неща, свързани с битката за попечителство, също ме ужасяваха. Независимо от цената, ако можех да избегна всичко това, щях да го направя. Бях стигнал до състояние, в което просто исках да избягам. И го направих, останах си вкъщи за цяла година, бяха готвех и станах отшелник. Готвенето е едно от най-големите ми удоволствия в живота — пикантно италианско или китайско. Научих страшно много за готвенето от двама приятели — Джанго и Деймиън Хърст. Докато не играех, адвокатите изглежда също губеха интерес към мен. Отношението им показваше, че след като не играя и не изкарвам пари, явно нямам такива и не съм добре дошъл за тях в момента.

Истината е, че съм неконфликтна личност. Знам, че съм попадал в много конфликти през живота си, но не съм ги търсил целенасочено. Просто не съм такъв. Като казвам това, не означава, че се оставям да ме правят на глупав, да се опитват да ме заковат или да избягам, ако някой се пробва да ме притисне. Понякога чувствам, че се задушавам — доста често от хора, които не ми мислят доброто (адвокати, хрантутници и някои агенти), както и от хора, които истински обичам. Чувствам, че голяма част от живота ми е бягство — бягство от

адвокати, агенти; персони, които се възползват от мен; Световната асоциация, дори и от семейството ми на моменти. Бягам от всичко.

Понякога се чувствам сам и страшно много се нуждаю от майка си. Отивам при нея и всичко е наред за около две седмици, след което и двамата започваме да се изнервяме един от друг. Няма да има примерно гореща вода или отопление, защото тя постоянно се опитва да пести от сметки. След седмица мръзнене при нея усещам, че имам нужда от собствения си дом. След което отивам при татко, но се махам и оттам, защото той все ми казва какво да правя. Накрая си мислех, че е време за почивка, отивам до Шефийлд, където ще си бягам на спокойствие, ще се усамотя и ще играя снукър. Когато и да исках да избягам от нещата, отивах на север, защото хората са по-дружелюбни и се махаш от безцелната надпревара. „Ето ти една бира, пич!“ Щом го чуех, си мислех, че вече съм в сигурни ръце.

Предполагам, че това е нещо напълно нормално — не може да живееш с тях, но не можеш и без тях. Все пак като семейство не можеше и да бъдем по-близки. Фактът, че не издържахме да живеем на повече от мила един от друг, беше красноречив. Майка, татко, аз и Даниел, всички в различни къщи, но в Чигуел, наблизко един до друг.

Често мисля за мен и татко като за отбор. Но може би заради обстоятелствата, аз и майка ми сме били дори по-задружни заедно. Когато татко влезе в затвора, мама се превърна в самотна майка, а Даниел все още бе малко момиче. Две години след това, когато бях на 19, а Даниел на 12, се случи нещастие.

Доста е изчанчено, но пак бях в Тайланд, когато разбрах какво беше станало. Един приятел ми звънна:

— Рон, имам лоши новини за теб.

— Какво се е случило?

— Майка ти е в затвора. Прибраха я заради данъчни измами.

— Бъзикаш се, нали?

— Съвсем не. Малката Даниел е с нас, а майка ти е задържана в полицейския участък на „Лайм стрийт“.

Когато разбрах, че майка ми ще влезе в затвора, не можах да повярвам. Разследването започна точно след като татко беше затворен. Наблюдавах я къщата ни в продължение на 18 месеца и докато дойде време да я обискират, вече имаха цялата информация, която им бе необходима. Мислех си, че истинската цел на тези хора е да приберат

цялото семейство. Бе нещо от типа: пипнахме него, дай да унищожим и нея.

Когато тя влезе в затвора, беше пълна лудница. Всеки твърдеше, че няма да я затворят, защото има две деца, а едно от тях е малко момиченце. Освен това си е плащала ДДС-то. И тогава — изненада! Затвориха я. Бях в съдебната зала и не можех да повярвам, че я признаха за виновна.

Много ми беше мъчно за майка. Беше смела — просто ме гледаше, а аз плачех. Тя е силна и зряла жена, като тигър е. Не показваше никаква емоция.

Татко е по-здрав физически, но майка ми бе станала по-силен психически човек, защото трябваше да живее в един мъжки свят. Промени се, когато той влезе в затвора. Осъзна, че трябва да е по-силна, и аз наистина видях промяната в нея през последните десет години. Не се връзваше на глупостите на хората, докато по-рано бе доста състрадателна към тях, даже прекалено много. След като татко вече го нямаше, станахме силен отбор. Тя си имаше нейната работа, а аз — моята.

Майка ми винаги беше готова да помогне на хората в нужда. И тогава забелязах промяната. Напълно разбиха причините. Беше имала достатъчно грижи покрай мен и татко и в даден момент бе решила: „Достатъчно! Продължавам напред с живота си. Ще развивам бизнеса си и ще ходя на почивки. Ако другите имат нужда от нещо, могат сами да се справят“.

Тя беше взела съзнателното решение, че много от нещата, които искам от нея, мога да свърша и сам. Това бе справедливо. Реши да стане по-егоистична. Просто ѝ писна да е самотна майка, която се раздава за другите, и си мислеше: „Искам собствен живот“. Съгласен съм с нея. През последните няколко години съм поставял децата над кариерата си и като връщам лентата назад, може би това не е съветът, който бих дал на други хора. Не се отказвайте да правите нещата, които искате, защото си мислите, че така е правилно. Преценката ми е, че просто е трябвало да си играя снукъра, и надявам се, нещата са щели да се наредят с течение на времето. Както аз самият оставих живота си в застои за три години, така направи и майка ми, само че за доста по-дълго. И всичко това ѝ дойде до гуша.

Преди тя да влезе в затвора, татко ѝ звънеше доста често и си говореха за всичко. Когато му отиде на свиждане обаче, беше забелязала огромния надпис по стените на затвора, който казваше, че всички разговори се записват. Тогава се ядоса страшно много на татко, защото той продължаваше да ѝ казва през цялото време какво да прави с парите и къде да ги държи. И когато полицията влезе в къщата ни, знаеха точно къде да търсят. Мисля, че до някаква степен тя го обвинява за факта, че влезе в затвора. Той бе неспособен да се сдържа и дори от затвора отчаяно искаше да управлява бизнеса си, което накрая замеси и майка ми. Беше му бясна и щом я пуснаха на свобода, преосмисли живота си изцяло.

Когато излезе, изглеждахме като двойка — бяхме много близки. Притежаваше голямата къща в Чигуел и много хора чакаха да се пречупи и да бъде принудена да я продаде. Мислех си, че сме добре, аз играя снукър, а тя си има бизнес, справяме се. И това ми даваше сили да продължа. Предложих ѝ да влагаме всички пари, които изкарваме, в недвижими имоти и да растем.

Разбира се, основният ми бизнес бе снукърът, а нейният — секс магазините, но с печалбата мислехме да изградим малка империя от недвижими имоти и да видим докъде ще стигнем. Казах, че ще инвестираме нашите пари интелигентно и ще го правим заедно. И точно това и направихме. Винаги слагахме парите си на едно общо място. Каквото беше нейно, бе и мое и каквото беше мое, бе и нейно. Вероятно се справях по-добре от нея, но това нямаше значение. Тя се грижеше за бизнеса, управляваше компанията, а аз просто влагах пари в нея. До ден-дневен продължаваме да сме бизнес партньори. Очевидно сега няма толкова пари в това, колкото тогава, защото цените на недвижимите имоти се покачиха, а наградният фонд в снукъра намаля, така че покупателната ми сила бе съществено намалена през годините. Имотите станаха прекалено скъпи за покупка с парите, които изкарвах. Всъщност не съм купувал нищо през последните години, а напоследък заради битката за попечителство дори се наложи да продам няколко имота, за да платя на адвокатите.

Знам, че ако имам нужда от нещо, майка ми ще ме спаси. Имам ѝ пълно доверие. Бих ѝ поверил живота си.

11

АЗ И ТАТКО: ИСТОРИЯТА ОТВЪН

„Във фитнеса с Тери. Той ме кара да тренирам зверски. Вече ми е лошо.“

Едно от първите неща, които правехме с татко, когато го пускаха в отпуск за по един ден от затвора, бе да тичаме. По-скоро джогинг, а не тичане. Напомняше ми за онези моменти, в които ме караше да бягам по улиците, когато бях дете. Но тогава не ми правеше компания в бягането, а караше след мен с кола!

Когато излезе от затвора, бе с наднормено тегло — имаше коремче и бе пуснал гушка. Не съм сигурен защо. През по-голяма част от времето в затвора бе в страхотна форма, изчистен и без нито едно излишно килце по себе си. Може би последните месеци вътре си позволи да се занемари.

Папараците успяха да ни снимат, докато си правим краткия джогинг, и ни публикуваха във вестниците. Таблоидите обожават всяка възможност, която им се отваря да разкажат историята на баща ми. През февруари 2009-а „Дейли Мейл“ го показва в целия му тумбест вид, синя риза с марката Hackett's, сини ръкавици, шорти и вълнена шапка със заглавието:

„Бащата на снукър шампиона Рони О'Съливан празнува свободата си след 17 години... с джогинг навън“.

Писаха, че татко бе пуснат на свобода като част от рехабилитационния му план и че трябва да се върне обратно в затвора през уикенда. Татко, разбира се, не обели и дума пред медиите, но

мама направи писмено изявление през Световната асоциация: „На този етап предпочитаме да се уединим. Просто искаме да ни оставите на мира“.

След еднодневното пускане от затвора имаше и такова за цял уикенд. Накрая през 2010 г. го освободиха предсрочно с условие: ако извърши каквото и да е престъпление или не се отчете в полицейското управление, както е длъжен да прави на определен период от време, могат да го върнат в затвора за излежаване на доживотната присъда по всяко време.

Беше странно, когато позволиха на татко да напусне сградата на затвора за пръв път. Не знаех какво да очаквам. Появих се пред затвора Съдбъри, който се намираше в Източна Англия, паркирах, влязох вътре, взех татко и ето! Вече бяхме в колата! Беше 2009-а.

Вероятно бях способен да играя *Through the Keyhole* (английско комедийно шоу игра, в което водещият обикаля домовете на известни хора и после други знаменитости се опитват да познаят на кого е къщата) с английските затвори, защото бях посетил толкова много от тях. Поне дузина, може би дори и повече. Съдбъри ми бе любимият — бе от отворен тип, което означаваше, че затворниците скоро ще се завърнат вкъщи. Затворът бе с много по-либерален режим от другите. Съдбъри се различаваше от други подобни като Лонг Лартин и Белмарш — затвори с високо ниво на сигурност, които бяха затвор в затвора в затвора. Докато преминеш през едни бариери, идват други, после — трети. В продължение на 15 — 16 години посещавах татко в такъв тип затвор, където имаш усещането, че никога няма да излезеш дори и ако си само на посещение.

В Съдбъри нямаше портал, нищо. Излизаш и си вече на шосето. Така че когато го посетих за първи път там, осъзнах, че ако се държи прилично, той наистина ще се върне вкъщи. Всичко бе доста по-спокойно в сравнение с това, през което бе минал преди.

За мен най-лошият затвор си остава Брикстън — истинска гадост. Изисквах от мен да се събличам, за да ме претърсват при всяка визита. Честно казано, това не ми харесваше. Караше ме да се чувствам не намясто. Усещах, че ме унижават нарочно само заради шоуто.

Отидох набързо до Съдбъри и той се качи в колата — не можех да повярвам. Отново сме заедно на пътя. Всъщност на паркинга на

затвора, но това нямаше значение.

— Е, къде искаш да отидем — го попитах.

— Откъде да знам, по дяволите? — отговори той. — За първи път съм навън от седемнадесет години.

— Знам един хубав хотел, където съм отсядал преди. Може да отидем там, да закусим и да прегледаме вестниците.

— Да, става — каза той. — Да тръгваме!

Но имахме цял ден на разположение. Цял ден е доста време и не знаехме как да го запълним. Така че отидохме там и прекарахме целия ден на това място. И двамата плакахме. А нито един от нас не се разплаква лесно. Виждах го да пуска сълза два пъти преди. Първият път бе, когато се върнах от Банкок и той бе обвинен в убийство. Плачех и той не можа да сдържи мъката си от това. Другият път бе, когато бе пуснат под гаранция и карахме по магистралата, за да отидем на един турнир на следващия ден. Една песен на Дийкън Блу вървеше в колата — от тези, които те карат да се разчувстваш. Погледнах го и имаше сълза в окото му. Песента се казваше „Момчето, което си е отишло“ и трябва доста да го е разчувствала. Ставаше дума за стари снимки, записи, спомени и загуба — и предполагам, че в този момент аз бях неговото момче, което си е отишло.

Когато отидохме до хотела и се чу с майка ми по телефона за първи път, трепереше. После просто остави мъката да се излее. Стана ми много мъчно за него. Разсъждавах какво правят затворите с теб — той е на свобода, но трепери, плаче и е пълна емоционална бъркотия. Но пък колко по-различен можеше да бъде, когато това е първият му ден на свобода след близо 20 години в затвора.

Трудно ми бе да разбера всичко, защото той беше моят баща и моят герой и единственото, което можех да мисля, е, че сега аз съм този, който кара хубавата кола, купува закуската и го подкрепя. Бяхме си разменили ролите и някак си това бе адски странно. Последният път, когато бяхме по този начин заедно, бе в Блекпул, когато бях на 16 и се класирах за световния шампионат. Определено той бе силната фигура по това време.

След закуската татко отиде да го подстрижат и да му оправят ноктите. След това си взехме стая и прекарахме деня в нея — гледахме футбол и си говорихме за какво ли не.

Бях изнервен, защото не знаех какво да очаквам и какво се очаква от мен. Бях свикнал той да ми казва какво да правя и ми беше много странно сега аз да решавам къде да ходим и какво да правим.

Още след като го вкараха в затвора, очаквах освобождаването му. Това ми даваше сили да продължавам напред. Приятели, журналисти, всички ме питаха в продължение на 18 години кога татко ще излезе, и този ден вече приближаваше. Предполагам, че очакванията ми как ще се развият нещата бяха доста оптимистични. Мислех си, че всичко ще се върне отново към нормалното — татко щеше да си бъде вкъщи, мама щеше да готви за всички нас, всеки щеше да се чувства сигурен, той щеше да управлява отново бизнеса си, щяхме да ходим до Западен Лондон, щеше да е забавно, къщата щеше да е пълна отново, той щеше да ми казва правилните думи, които да ме накарат да играя по-добре. Но нищо подобно не се случи.

Цялото семейство си имаше собствени фантазии за живота след затвора. Разбира се, татко също. Когато не си мечтаеше за щастлив живот вкъщи, алтернативната му фантазия бе как щеше да отиде до Бразилия, когато излезе. „Може да ме посетиш — каза той. — Но ще съм с големи очила и когато слезеш от самолета, ако си с някоя жена, няма да мога да те видя. Но ако дойдеш сам, всичко ще е наред.“

„Побъркал си се“ — му отвърнах. Това бе всичко, което чувах през последните четири-пет години от присъдата му — когато изляза, ще направя това и онова.

Нищо от плановите му обаче не се осъществи. Бразилия? Купи си къща зад ъгъла в Чигуел.

Мама даде да се разбере, че вече не е същата и е продължила напред. Тя се промени страшно много, докато той бе в затвора — стана независима жена, затова щеше да е много трудно да започне живота си отново, все едно нищо не се е случило. Мама бе щастлива с това, което бе постигнала и имаше в момента, държеше нещата под контрол и не искаше се разстройва отново. Татко трябваше да приеме това и за да бъде честен, той успя да го направи.

Напоследък започна отново да ми казва какво да правя и това също може да доведе до проблеми, защото аз също съм свикнал да съм независим точно като майка си. През последните 20 години съм бил независим и дори да правя грешки, не е необходимо някой да ми ги натяква. Не чувствам, че трябва да се обяснявам, но продължавам да го

правя само защото ми е баща. Сигурен съм, че го прави с добри намерения, но невинаги по най-правилния начин.

Татко не разбира логиката, според която живея живота си. Може би защото просто няма такава.

„Винаги ще правиш гафове — подкарваше ме той. — Животът ти винаги ще е бъркотия. Винаги ще имаш проблем с парите, винаги ще имаш еди-какво си...“ Предполагам, че можех да кажа, че съм многократен световен шампион по снукър и че не може да съм оплескал нещата чак толкова много, но не ми се занимаваше. Татко харесва нарочно да ядосва хората. Не казвам нищо, просто си мълча, излизам през вратата, изключвам си телефона и изчезвам за 3 — 4 дена, които използвам, за да бягам, да поиграя малко снукър и да си върна свободата и нормалната психика отново. Знам, че татко ме обича, грижи се за мен и ме разбира, но понякога всичко ми идва малко в повече.

От време на време си мисля, че се опитва да ме сломи нарочно. Това ме натъжава, защото се грижа за него, искам най-доброто за него и винаги го подкрепям. Той знае, че може да свали и ризата от гърба ми. Казвал съм му, че всичко, което имам, е и негово. Понякога обаче се чувствам между чука и наковалнята — между него и мама; между него и някой от мениджърите ми, когато има спор с тях; между него и приятелите ми, когато някой от тях не му допадне. Татко винаги изразява чувствата си директно и така може да създаде напрежение. В крайна сметка това са приятелите ми, хората, с които работя, майка ми и не искам да бъда по средата на конфликти и да съм принуден да избирам страна. Семейството ми означава всичко за мен, обичам го с цялото си същество, но ми писна да съм по средата на всички конфликти. Ако успея да се откъсна от това, да се върна към моя си свят и да създам собствения си път — тогава вече животът ми може да започне да придобива смисъл. Ако от мен се очаква да се намесвам за всеки друг и да водя битките му, ще разреша тъпите му проблеми и просто ще си изляза през вратата. Ако ме притискат твърде много, ще избягам. Или, както д-р Стив казва, просто ще изключа напълно.

Сестра ми Даниел се разбира добре с татко. Тя и баща ми са доста еднакви и е наистина страхотно за нея, че той излезе от затвора, защото можеше да бъде бащата, когото тя никога не е имала.

След като татко излезе за първи път, това вече стана нещо нормално. Първият път, когато дойде да ме гледа да играя, беше на турнира *Premier League*. По това време той бе добре, но след като се появи още веднъж, осъзнах, че присъствието му на снукър турнир определено не е най-доброто нещо за мен. Бях свикнал да ходя сам с няколко приятели, които ме подкрепят, докато си върша собствената работа, и изведнъж присъствието на татко започна да ми напомня времето, когато бях на 10 или 11 — той продължаваше да казва на хората какво да правят.

„Давай, синко, изкарай топките“ — викаше на съдията, когато той изкарваше топките от някой джоб, и това ме накара да се чувствам отново като малко дете. Усещах се неадекватен. Никога нищо не ми казах. Просто си мислех, че не искам да присъства на никое голямо състезание.

Ако се класирам за финал, тогава може да присъства — да дойде в неделя сутрин и всичко да е приключило до неделя вечерта. Но да е там през цялото време на турнира, бе недопустимо за мен.

Бях си изградил собствена рутина, мой си начин на правене на нещата. Разкарвах всеки, който се опитваше да се намеси в него. Това не подлежеше на преговори. През годините се научих, че първо трябва да се грижа за себе си, когато става дума за снукър. Не ме интересува дали е майка ми, баща ми, децата ми; ако не им се идва на даден турнир, не идват. От Шампионата на Обединеното кралство нататък реших, че вероятно не е най-доброто за кариерата ми, ако татко е покрай мен, когато съм на работа, и счетох, че трябва да прекратя това още в зародиш — отрано.

Така и не проведохме разговор на тази тема. Не го направихме, защото той ме изпревари.

„И без това предпочитам да те гледам по телевизията“ — каза.

„Имаме напредък!“ — си помислих.

Може би знаеше как се чувствам и ме улесняваше.

„Твоите снукър приятели така или иначе не ми допадат. Не ги харесвам“ — каза той.

Вярно е: те са стара и забавна компания, но аз ги харесвам. Той просто е привикнал да живее в друг свят. Баща ми харесва да има смях, бъзици и провокация, но в снукъра не са свикнали на такива неща. Те са там само за да си свършат работата и толкоз. Научих се да

се адаптирам към това, а то не е светът, който е обичаен за татко. Така че това може би беше най-доброто решение и за двама ни — да не идва с мен на турнирите.

И той е доволен от решението си.

„Мога да хвърлям неща по телевизора — продължи татко. — Това съм правил в продължение на двадесет години и защо да спирам сега? Когато пропуснеш, просто хвърлям нещо по телевизора, а очевидно не мога да го направя, ако съм в Шефийлд или където и да е.“

Мисля си, че на татко затворът малко му липсва. Когато се върна за първи път вкъщи, накрая на деня трябваше да го върна в затвора, където бе обратно при приятелите си; наблюдавах ги и си мислех как баща ми си има добра среда там, те го харесваха. Не казвам, че не искаше отчаяно да излезе, но там също се чувстваше комфортно като у дома си. Така и трябваше да бъде, за да оцелее, а ако татко е добър в нещо, то е оцеляването.

След пускането за един ден, започнаха да го освобождават за по цял уикенд. Беше ми много мъчно да го гледам към края на уикенда. Спомням си, че веднъж плаках, защото бях свикнал с присъствието му. Бе дошъл във вкъщи и аз бях разбит, като трябваше да го върна в затвора.

— Какво има? — попита ме той.

— Просто съм натъжен, че си тръгваш. Не искам да се връщаш обратно там.

Прегърна ме силно. Беше ми много трудно. Бях свикнал да го няма в продължение на години. После свикнах да е с мен, а трябваше пак да си тръгне.

Чувах за истории на хора, които са излежавали присъди, подобни на тази на татко, и които никога не се връщат към нормалния начин на живот след това. Те просто не знаят как да живеят навън. Някои от тях дори нарочно се връщат в затвора заради сигурността, която той им дава, или заради старите си навици и приятели. Така че си мислех, че татко се справя страхотно. Не съм изненадан, защото той е един от тези хора, които са способни да продължават напред независимо в каква ситуация се намират. Това е страхотно умение. Бих искал да съм наследил поне малко от него.

Понякога оставам за през нощта при баща си и има периоди, през които го виждам всеки ден. Имам една малка раница там, така че да мога да пооставам, да си мия зъбите, да имам дрехи и маратонки за бягане. Приготвяше ми закуска — варени яйца с препечен хляб. Затова ям всеки ден варени яйца с препечен хляб, защото той започна да ги прави за мен и децата. Ако няма варени яйца с препечен хляб, приготвени за мен, не мога да започна добре деня си. Това, което най-много обичам да правя с татко напоследък, е да си седим в апартамента му на по чаша чай, да гледаме спортни програми и да си поръчаме нещо за хапване — индийско или китайско. Просто да се отпуснем.

Докато татко излезе от затвора, майка ми напълно бе променила стария си начин на живот. Нощните клубове изобщо не я интересуваха. Ние с нея сме доста идентични. Въпреки че излизаше да се забавлява навремето, тогава е била с татко и просто е била младо момиче, което е искало да се развлича. Сега, когато се връща към миналото, осъзнава, че е била заобиколена от доста вулгарни хора. Когато татко вече го нямаше до нас, тя видя всички онези, които се навъртаха наоколо, поставяха дрога на масата и й казваха: „Хайде, Мария, това ще ти помогне да преодолееш мъката“. Тя им отвърщаше: „Майната й на вашата дрога“. Майка осъзна, че това не са хората, с които искаше да бъде — те са прогнили човекоподобни създания, способни да те изкормят за пет гроша. Именно затова тя започна да ги отбягва и да разчита предимно на себе си.

Преди татко да влезе в затвора, нямаше начин как да се възползват от майка ми, но след като него вече го нямаше, всички започнаха да се държат като пирани, които се събират във водата, изчаквайки. Някои от тях продължават от време на време да се появяват след дълга пауза, а татко умее да прощава. Това е добра черта на характера и го адмирам за нея, но той прощава прекалено много. Мама доста по-малко прощава напоследък. Ако я прецакаш веднъж, всичко приключва.

Но все си мисля, че е доста по-трудно да си навън, когато партньорът ти е в затвора, отколкото да си този, който го е отнесъл. Когато си навън, трябва да се справяш с бъркотията на живота. Ако си вътре, си получаваш трите яденета на ден, всичко е осигурено. Татко казваше: „Спрях да се притеснявам за децата, спрях да се притеснявам,

за каквото и да е. Трябваше да го направя, защото вътре всяка привързаност може да се използва срещу теб“. Накрая си мислеше, че така или иначе не може нито да управлява бизнеса от вътре, нито може да се грижи за децата си, следователно няма смисъл да мисли за това постоянно. Докато майка ми трябваше да се справя с всичко — адвокатите, проблемите, семейството.

Справянето с взаимоотношенията никога не е лесно. Може би първата стъпка е да разбереш себе си по-добре.

Работата ми с д-р Стив Питърс ме накара да осъзная по-дълбоко кой съм всъщност и как работи мозъкът ми. Колкото и срещи да имам с него, никога няма да променя основната си същност и вероятно винаги ще бъда такъв, какъвто съм. Идеята на срещите ни беше да се науча да контролирам слабостите си и да отстоявам себе си. Времето, прекарано със Стив, също ми помогна да открия и други черти на живота си. Главно благодарение на Стив чувствам, че съм по-добър в справянето с всякакви взаимоотношения. Например знам, че ако говоря с татко по точно определен начин, това може да го обезпокои, и се старая да го правя така, че да не го разтревожа. Същото важи и за майка ми.

Хората, които са ти най-близки, са склонни да реагират остро, когато изразяваш определено мнение. Понякога отчаяно искаш да споделиш нещо, но ако това е вероятно да предизвика реакция, която ще те натъжи, започваш да се дърпаш назад и да пазиш важните неща за себе си. Понякога хората са твърде близко до теб и ако нещо те тревожи и им споделиш, започват да го взимат твърде лично или пък им предизвиква много страдание. Споделянето те разтоварва първоначално, но впоследствие разбираш, че си направил ситуацията по-лоша, защото трябва да се безпокоиш и за факта, че те са разтревожени за теб. Понякога животът е ужасно труден. Който казва, че е цветя и рози, значи се е отървал много леко.

Сега вече не се събираме заедно като истинско семейство. Майка и татко не си говорят много напоследък. Нямаше го толкова много време и не можеше да очаква, че когато излезе, всичко ще си е постарому. Пак обаче ще кажа: смятам, че се справя невероятно добре предвид обстоятелствата.

Толкова много хора ми казваха, че няма да е лесно, че ще изпитва затруднения и че може да му отнеме дори и 10 години да се адаптира, че няма да е способен да излиза от къщата. И за известно време

наистина беше така, беше го страх дори да отиде до магазина. Чудех се дали не ме дразни, наистина ли е уплашен да отиде до магазина за един шоколад? Но тогава той ми каза: „Просто не съм свикнал, цялото това пространство, време и хора покрай мен. Не знам какво да правя с това“. Бях изненадан, че жилав човек като него може да каже нещо подобно. Слава богу, вече се е приспособил и си ходи навсякъде. Успя да си създаде и доста нови приятели. Той си е направил много изводи през времето, когато го е нямало, и е осъзнал, че предишният му начин на живот със сигурност не е бил добър за него. „Може би аз самият имах ниска самооценка — ми сподели — и се опитвах да си подхраня самочувствието, като ходех по клубове, купувах си хубави дрехи и коли. Но дори и да сложиш хубав костюм, пак може да се чувстваш като торба с лайна. Сега знам, че това е ниска самооценка, и не изпитвам нужда да се докарвам и да ходя по баровете.“ Доста се е поуспокоил; хората свикнаха да идват и да го виждат вкъщи, вместо да излизат заедно навън, и той си изгради прекрасна групичка от приятели. Обича спорта си, телевизора, филмите и е страхотно, че се наслаждава на свободата си.

Той приближава шейсетте години вече и най-накрая спря да преследва мечтата си да бъде футболист. Честно казано, престана преди няколко години. Дори за малко играеше в затвора. Сподели, че е поел топката, препънал се е и паднал, след което осъзнал, че нямало никой около него. Колената му се скапали и разбрал, че е приключил с футбола завинаги.

12

ГЕРОИ

„Тренирах на велоергометъра във фитнеса. Шведска тренировка — ходене и бягане. Без фиксирана дистанция, но се напънах и наистина усетих умората.“

Винаги съм имал моите герои в спорта. В подрастваща възраст играех футбол, голф и тенис. Но страстта ми бе снукърът. Не си падах толкова по отборните игри, въпреки че харесвах футбола и дори в един даден момент бях на проби при шпорите („Тотнъм“). Но чувствах, че съм индивидуален играч в отбора. Никога не възприемах футбола като отборна игра — не ми харесваше да подавам топката, винаги бях лаком да премина през още един човек. Харесваше ми да правя нещо, което да ме развълнува, а това не е качество на добър отборен играч. Така че бе ясно, че ме бива в индивидуалните спортове. Вместо да ритам футбол вечер, предпочитах да поиграя тенис на маса за един час и винаги се пробвах срещу най-добрите в училище. Аз бях най-добрият в моя възрастови интервал, с изключение на едно момче — Пол Хъдсън, който играеше за „Ингланл Скул“. Той беше на невероятно ниво и никой не беше по-добър от него.

Лесно ми бе със спортовете. Всичко с топка ми се отдаваше. Мисля, че човек или има усещане за топката, или няма. Така че ако трябваше да ритам футбол или играя тенис, бих го правил, воден от инстинкта си. Мама играеше тенис за забавление с нейните приятели, а татко бе добър на полупрофесионално ниво — играеше в „Лейтън Уингейт“ и дори е ходил на проби в „Арсенал“ и QPR на младини, но никога не е успял да постигне повече. Спортът бе част от нашето семейство. Дядо ми и неговите братя до един били боксьори. Наричали ги Борбените О’Съливан.

Никога не съм се боксира. Нямам нищо против да опитам. Не ми харесва да се бия, но боксът е различен — има нещо научно в него; комбинация от наука и балет. Не си падам по боя и вероятно затова станах толкова добър в бягането — защото винаги бих избягал надалеч, от каквото и да е побой или свада. Не е изненада, че моите герои са индивидуални, а не отборни играчи.

Снукър герои

Джими Уайт, Стийв Дейвис и Стивън Хендри

Първият ми герой бе Джими Уайт, който бе най-вълнуващият играч през детството ми. Колкото повече напредвах със снукъра, толкова повече исках да бъда победител, и Стийв Дейвис Кюлчето стана моят герой. Харесвах Джими — той бе любимецът на хората, умееше да забавлява и бе доста успешен играч. Но все нещо не му достигаше — шест световни финала и всички до един загубени. Бях много разочарован и си мислех, че трябва да направя Стийв Дейвис мой модел за подражание, защото исках да съм победител. Казах си, че ако трябваше да стана робот и да играя като Кюлчето, за да победа, това бе нещото, което ще направя. Той стана известен и като Стийв Интересния Дейвис — това си бе чиста проба бърз. Може да е изглеждал скупен в сравнение с Джими, но всъщност бе по-агресивен от останалите играчи по това време. Някои от играчите от неговото поколение бяха много бавни — Тери Грифитс и Клиф Торбърн бяха много добри играчи, но можех да изляза и да пробягам набързо десет километра, докато обмисляха даден удар и решаваха как точно да го изиграят.

Винаги съм бил бърз играч, защото мозъкът ми мисли бързо, но стилът ми на игра стана роботизиран в един момент. Не се движех особено много, притихвах и просто повтарях ударите на Кюлчето: как точно са разположени бедрата му, как левият му крак бе подвит, как дясното му рамо бе точно над десния му крак, как лявата му ръка бе присвита, на какво разстояние бе от топката, колко изпъната му бе ръката. Наблюдавах всяко движение и изцяло го копирах. С течение на времето станах по-последователен и автоматизиран, въпреки че продължавах да съм бърз. Продължавах да играя отворения начин на игра на Джими Уайт, но бях по-отмерен в техниката си. Като младеж

си мислех, че техниката ми бе възможно най-добрата. От 16-годишен нататък правех някои грешки в играта си, които до някаква степен ме задържаха в развитието ми и ми пречеха да бъда толкова последователен, колкото бях преди.

Дейвис бе първият ми герой в спорта. Тогава се появи Стивън Хендри. Започнах да наблюдавам какво прави и го имитирах. Докато Дейвис бе скован на моменти, Хендри притежаваше онова спокойствие, но бе и доста по-елегантен играч освен това. Вместо да забива топките в джобовете, нежно ги вкарваше и се стремеше към по-голям брейк. Подходът му бе лек и деликатен. Не притежаваше най-голямата сила с щеката, но около позицията на черната топка можеше да произведе удари, които никой не бе виждал, и доколкото съм запознат, никога не е имало по-добър играч на дългите топки, особено когато се играе под напрежение. При напрегната игра е най-добрият играч, когото съм виждал. Така че той бе най-големият ми учител. Играл съм срещу него много пъти и точно той ме научи как да бъда победител. Дотогава все си казвах: „Добре, ще изиграя тази топка като safety за всеки случай, ако все пак сгреша“, но да играя така срещу Хендри, бе най-голямата възможна грешка. Например опитвам се да играя сейфти удар с червената и да залепя бялата за ръба на масата, а два удара по-късно той вече е излязъл от тази ситуация, вкарал е червената и е на път да разчисти масата. Беше единственият, който играе такива дръзки удари. Мислех си, че след като го прави и печели, очевидно върши правилните неща, а останалите грешахме.

През 2002 г. имахме нелеп спор и той не ми проговори три години. Болеше, защото беше моят герой. Но вината бе изцяло моя. Моя и на приятеля ми — боксьора Насим Хамед.

Бях отишъл да гледам как Наз тренира, когато той ме посъветва, че когато играя, трябва да си казвам „Аз съм най-добрият, аз съм това, аз съм онова“, което не ми бе в стила. Тогава си помислих, че може би той има право, а аз греша и трябва да започна да говоря като Наз. Финалният резултат бе, че поставих под съмнение спортсменството на Стивън заради една топка, която беше пропусната преди доста време (лудост, защото той бе най-добрият спортист в света), и направих изявление на пресконференция, че ще го пратя обратно към тъжния му и жалък живот в Шотландия. Господи, изчервих се, като се сетих за това. Още щом го казах, си помислих: „Какво, по дяволите, правя,

обичам Хендри, той е моят идол“. Но прекалено много се вслушвах в съветите на други хора. Този подход работеше при Наз, който беше брилянтен в самонадъхването, но не и при мен. Когато споделих на Наз какво съм казал, той ми отвърна: „О, не, защо реши да го кажеш това?“. Въпреки че благодарение на Наз си навлякох беда, и то не за пръв път, аз го ценя и го обичам — той има добри намерения и държи на мен, както и семейството му. Повече няма да го слушам, няма да ходя в джамия с него и няма да го оставям да ме агитира. Можем да хапваме заедно от време на време, но нищо повече. Между другото, изглежда огромен физически напоследък. Прилича на великденско яйце в ботуши.

Играх срещу Хендри на полуфинала на Световния шампионат през 2002 г. и наистина се получи брилянтен игра. Стигнахме до 12:12 фрейма, след което поведох с 13:12 и ми остана последната червена с останалите цветни за разчистване. Треперех, заради което пропуснах червената, после той направи пет поредни фрейма и ме победи с краен резултат 17:13 фрейма. Успя да подобри играта си, докато аз влоших моята. Колкото повече се приближаваше до финалната права, толкова по-добри бяха ударите му и играеше по-агресивно.

Това е, което правеше Хендри уникален. Дори ако вземем под внимание голям талант като Джъд Тръмп, понякога той играе по-скоро процентна игра, когато води, и отказва удари, които при нормални обстоятелства би направил. Имаше навика сам да се прецаква, като праща топката обратно в купа просто за всеки случай, ако пропусне заради голямото напрежение. Хендри беше негова пълна противоположност и това бе наистина смущаващо. Той беше като влак без спирачки и най-добрите му мачове приключваха още преди да са започнали.

Разликата между Хендри и Джъд Тръмп — такъв, какъвто е сега, е, че Хендри рискува във важните моменти. Беше на 18, когато спечели първия си ранкинг турнир, а на 21 спечели и първата си световна титла, което е ненадминат рекорд. Джъд е добър играч и е печелил Шампионата на Обединеното кралство, но има да извърви дълъг път, преди дори да започне да достига постиженията на Хендри. Селби е много добър играч. Динг също е добър играч, но мисля, че има психически проблем, който му пречи да печели толкова турнири, колкото би трябвало за спортист от неговата величина. Харесвам Динг.

На Мастърс турнира през 2008-а се разплака, когато игра срещу мен на финала. Мразя да го виждам такъв. Той е фантастичен талант, но всичко се свежда до това да се стегнеш на финалната права на големите мачове и точно там Хендри можеше да се справи с всеки. Тайгър Уудс, Роджър Федерер и състезателят по дартс Фил Тейлър са единствените трима състезатели, които могат да попаднат в тази категория — когато напрежението е огромно, те тепърва започват да мачкат и да набират скорост.

Тенис герои

Роджър Федерер и Серина Уилямс

Роджър Федерер е един от другите ми герои най-вече заради лекотата и елегантността на играта си. Погледнете съперниците му — Новак Джокович, Рафа Надал и Анди Мъри са уникално добри състезатели, но разчитат на атлетизма си и в крайна сметка телата им рухват. Федерер толкова се е усъвършенствал, че умее да избягва контузиите. Никога не прекарва много време на корта — винаги бие без усилия с 6–0, 6–1, 6–2. При всички спортове е голямо преимущество, ако може да убиеш интригата още в началото и да запазиш енергията си до края. Той се придвижва лесно и е изключително елегантен. Сецам се, че е единственият тенис шампион, който не сумти. Дори сега, след като е превалил пика си, достига полуфинали и финали на първенства от Големия шлем, което е невероятно постижение. Да бъдеш на трето или четвърто място в световната ранглиста на 32 години, е друго голямо постижение. Освен това е счупил толкова много рекорди през кариерата си: повече от 300 седмици като номер 1 в света, впечатляващи 237 последователни седмици на върха между 2004-а и 2008-а, 17 титли на турнири от Големия шлем, като (надявам се) броенето ще продължава и занапред, седем титли от Уимбълдън (колкото е спечелил и Пит Сампрас).

Той никога не се отпуска. Дори когато губи, почти всичките му мачове са страхотни и даваше максималния си потенциал. Когато загуби от Рафа Надал на Уимбълдън през 2008 г. с пет дълги сета, това също бе един от най-великите мачове на света.

Тенисът е сред любимите ми спортове, които гледам по телевизията — виждаш всичко от различни ъгли, бързата размяна на

удари, всичко. Голфът е най-лошият избор на спорт за гледане по телевизията. Удрят топката и ако имаш късмет, ще я видиш как се приземява, и това е всичко. Харесва ми да гледам и бокс. Но всъщност гледам заради играчите, а не заради спорта. Бих гледал Федерер, Джокович, Серина Уилямс, но не просто който и да е.

Обичам Серина Уилямс, кралицата на тениса. Тя също има удивителна кариера. Според мен нещата не опират само до способности и стил, но и до поддържане на високо ниво през цялата кариера. Това е нещото, което прави даден състезател истински велик. Серина е имала толкова проблеми с контузии и заболявания; да не говорим и за личната трагедия в живота ѝ, когато сестра ѝ бе убита. Тогава се появиха толкова критици, които казваха, че сестрите Уилямс са краткотрайни явления, които не ги е грижа за играта (въпреки че така казваха и за мен), и всеки път тя се преборваше и им доказваше, че грешат. Може би не е редно да ги разделям — сестрите Уилямс са герои за мен, Серина и Винъс.

Ако все пак трябва да избирам, очевидно фаворитът ми е Серина — толкова много сила и страст, никога не можеш да разбереш кога е победена. В някои отношения доста си приличаме. Мисля, че е прекрасно момиче, което не си пада по конфликта, но понякога попада по средата му, когато е била онеправдана. Винаги се сещам за онзи случай на финала на Откритото първенство на САЩ, когато бе заплашила да навре топката в гърлото на съдията на линията. Е, очевидно тази постъпка не е хубава, но ако поставим репликата ѝ в контекста — тя точно беше отсъдила грешно настъпване на линията. Серина губеше по това време с един сет, 6–5 във втория сет и 15–30 в последния гейм. Така че грешното отсъждане направи резултата 15–40, на точка от загубване на мача. Нищо чудно, че полудя. Не ме разбирайте погрешно — „Кълна се в Господ, че ще взема шибаната топка и ще я забия в скапаната ти уста“ не е адекватен отговор. Определено си заслужава някаква глоба. Но това показва точно колко много значи играта за нея. Серина е на 32 години и все още е доста пред останалите си съпернички. През 2013-а се завърна като номер едно и стана най-възрастната тенисистка, която го е постигала в историята на този спорт. До някаква степен това е даже по-впечатляващо от успеха на Федерер (макар и като казвам това, трябва да отчета, че той е имал най-силните съперници по време на кариерата

си). През 2003 г. тя спечели Serena slam — побеждавайки и в четирите състезания от Големия шлем едновременно. Серина е печелила като индивидуален състезател 16 първенства от Големия шлем досега (плюс 13 пъти по двойки и два пъти на смесени двойки) и мога да се обзаложа, че докато четете това, тя вече е спечелила още нещо. Феноменална. И освен това изглежда прекрасно.

Герои в бягането

Хейле Гебреселасие, Тирунеш Дибаба, Кенениса Бекеле и Мо Фарах

По отношение на бегачите харесвам Хейле Гебреселасие. Каква история и какъв човек. Подобно на толкова много от великите етиопци той е навлязъл в спорта, като е бягал километри до училище и обратно. Той е едно от десетте деца на родителите си и е израснал в хълмовете на Асала, на 160 мили южно от Адис Абеба. По време на сухия сезон бягал по 6 мили до училище и обратно всеки ден. Нещата не били толкова лесни през дъждовния сезон. Тогава не можел да мине направо през реката, а заобиколният път бил 15 мили. Хейле бягал на маратон за първи път на 15-годишна възраст.

Той е фантастичен модел за подражание — за всички от Етиопия и за останалия свят. Спечели два последователни златни олимпийски медала на 10 000 метра в Атланта през 1996 г. и в Сидни през 2000 г. Може би още по-впечатляващото е, че продължи да бяга след 30-годишна възраст, и през 2008-а на 35 години счупи световния маратонски рекорд в Берлин, като се разписа с време 2 часа, 3 минути и 57 секунди. Така подобри собствения си рекорд с 27 секунди. Невероятно. Гебреселасие след това стана модел за подражание и в ролята на бизнесмен, управлявайки хотели, фитнес зали и гаражи, като дава надежда на много етиопци за по-добър живот.

Израснал е в абсолютна нищета, а сега има десетки милиони британски лири. Дават му поне по 250 000 лири за всеки градски маратон, на който бяга. Но бягането никога не е било работа за него. Той просто го обича и всяка сутрин си слага шортите и бяга до работа. Ето на това му се вика човек, който е запален по нещо.

Пичът е само 165 см висок, а има нечовешка сила и упоритост. Веднъж пробяга 60 км и после твърдеше, че е малка и прекрасна

разходка, която му отнела само четири часа. Лудост. Като всички други мои идоли, той доминираше в своя спорт с години. Даже с десетилетия в неговия случай.

Кенениса Бекеле е също страхотен бегач на дълги разстояния — което прави постижението на Мо Фарах, който го би на Олимпийските игри в Лондон през 2012 г., още по-значимо. Бекеле идва от малко селце на 80 километра от Адис Абеба, наречено Бекоджи, където почти всички деца мечтаят да се измъкнат от мизерията, като станат бегачи.

При пукване на зората всички отиват да бягат, тренирани от този дребен човек, който се казва Сентауеху Ешату — пенсиониран учител, тренирал половин дузина златни медалисти, включително Бекеле, Тирунеш Дибаба, Дерату Тулу, Фатима Робба и по-малкия брат на Кенениса — Тарику Бекеле. Кенениса спечели сребро и злато съответно на 5 000 и 10 000 метра в Атина през 2004 г. и два златни медала в Пекин през 2008 г. Невероятно.

Това, което харесвам при Кенениса, е лекотата, с която се състезава. Ако останалите искаха да ускорят, ускоряваше и той, ако семеняха бързи с бавни обиколки, той беше доволен от това. Нямаше значение каква стратегия имаха другите, той винаги знаеше какво се случва, знаеше кои са опасностите и беше наясно кога беше време да ускори. И когато бягаше най-бързо, никой не можеше да го следва. Дори не си правеше труда да се обръща назад. Знаеше, че никой не можеше да го задмине. Това бе нещото, което го разделяше от останалите бегачи. Гледах го веднъж на световните шампионати, когато една от обувките му се развърза. Водеше пред останалите, но трябваше да спре, за да си оправи обувката, което му отне около 20–30 секунди. Останалите го задминаха, след което той отново си проправи път през тях с такава твърда и спокойна решителност и в крайна сметка спечели състезанието. Чудех се как е дал на останалите 30 секунди в аванс и все пак успя да спечели и колко ли енергия му е останала в запас. По тази причина бях убеден, че този човек е специален. Просто си сигурен, че ще може да дръпне пред другите и да запази темпото си, докато спечели накрая. А като си помисля, че Мо Фарах го победи на Олимпийските игри в Лондон през 2012-а...

Постижението на Мо Фарах, с което спечели два златни медала на 5000 и 10 000 метра в Лондон, просто няма как да бъде преувеличено. Какво постижение! Той е едва петият човек, който има

два златни медала. Честно казано, преди не мислех, че има шанс да го постигне, но усилията, които положи, включително да тренира на голяма надморска височина в Кения, като остави семейството си вкъщи и всичко останало, наистина се отплатиха. Той успя да се моделира като бегач благодарение на зверска дисциплина и здрава работа, за да стане първия британец, който някога е печелил два олимпийски златни медала.

Мо разказва невероятни истории като тази за медения му месец. Облак от пепел прекъснал полета им на връщане от Занзибар, той казал на съпругата си, че тя и дъщеря им трябва да се приберат вкъщи, а той отива да тренира в Кения. Но това е цената, която се налага да платиш, за да си невероятен световен шампион. Той се справя невероятно добре под напрежение — и то не само на пистата. Мо стана първия участник, звезда или член на публиката, който спечели джакпота, побеждавайки Куба в телевизионното шоу *The Cube*, като спечели 250 000 лири за благотворителност. *The Cube* е състезание, базирано на напрежение — участниците се поставят в куб с размери 4 на 4 на 4 метра и трябва да се справят с различни предизвикателства. Чувството е клаустрофобично дори когато го наблюдаваш, а да не говорим какво е, като си вътре.

През 2009 г. срещнах Тирунеш Дибоба и бях пленен. Тя е една от най-великите бегачки на дълги разстояния и също идва от Бекоджи в Етиопия. През 2008-а на Олимпийските игри в Пекин спечели два златни медала на 5 000 и 10 000 метра, а на Олимпийските игри в Лондон през 2012 г. запази титлата си на 10 000 метра, което я направи първата жена, успешно защитила титла на 10 000 метра в две последователни олимпиади. И всичко това се случва, след като отсъстваше в продължение на 16 месеца през 2010 — 2011 г. заради контузия.

Срещнах я в един хотел в Бирмингам, където трябваше да отмени участието си на състезанието *Aviva Grand Prix* заради контузия. Имахме прекрасен кратък разговор и й показах седмичния си режим за бягане, за да чуя нейното мнение по въпроса. Тя не можеше да повярва колко много мили бягам. Имах куп въпроси към нея — с какво темпо тренира, колко сесии прави, по колко обиколки, как доминира психически над съперниците си. Бях написал всичките си въпроси,

преди да я срещна, защото се притеснявах, че ще съм толкова нервен пред нея и ще забравя всичко, което исках да я питам.

Тя е прекрасно момиче и ми предложи да отида да тренирам с нея в Етиопия. Би било страхотно да го направя.

Голф идол

Тайгър Уудс

Тайгър Уудс е непреклонен. Той е такъв състезател. Хората казват, че е първият спортист милиардер. Уудс се превърна в бизнес, в търговска марка и успява да поддържа този фокус и цел да бъде най-добрият, който може да бъде. Не е печелил Мастърс турнир от пет години, но за мен продължава да е на върха. Разкритията за личния му живот съвпадат с влошаването на формата му. Преди това можеше да спечели Откритото първенство на САЩ на един крак, когато имаше контузия. Толкова добър беше. Имаше ореол на непобедимост. Тогава дойде моментът, в който се отдалечи от спорта, преживя всякакви ужасии в личен план и останалите играчи наваксаха. Ако четеш коментарите за него, осъзнаваш, че има страшно много хора, които мразят Тайгър, но това винаги ме е изненадвало. Дори когато удря стика си и плюе на пода, аз продължавам да го харесвам — това е част от желанието му да победи. Той просто се надъхва и когато излезе, става съвсем различен. Не мисля, че хората разбират, че невинаги вършиш нещата съзнателно. Тайгър голф играчът е различен от човека Тайгър. Така е при всички велики спортисти по света. Имат това излъчване на лидери и Тайгър не е по-различен.

Дартс герой

Фил Тейлър

Фил Тейлър е най-великият спортист от всички спортове. Шестнадесет световни титли, кой друг се е доближавал до такова постижение? Оказа ми честта да дойде да ме гледа на финала в Шефийлд през 2013 г. Пичът е страхотен. Никога няма вид на губещ. Има ли случай, когато не уцелва тройката? Невероятен е. Снукърът и дартсът имат нещо общо — сумите. Но това е едното нещо. Бих казал, че снукърът е по-близък до голфа. И при двата спорта топките не се

движат. Ако топката отиде не където трябва, няма кого да обвиниш освен себе си, докато в другите спортове с топка нещата са по-реактивни — трябва да реагираш на това какво опонентът или съотборникът прави с топката и се движиш спрямо нея. При снукъра и голфа всичко зависи от теб.

Идол треньор

Рей Риърдън бе невероятен треньор за мен. Интересна комбинация от отпуснат човек в някои ситуации, а изключително строг и изискващ в други. Бе нещо от типа: „Иди в клуба да поиграеш малко, изкарай щеката и ако не се чувстваш в настроение, остави я, пий чаша чай, отпусни се и се върни на снукър масата, когато се почувстваш по-добре и си готов“. Рей е много забавен. „Иди да поиграеш малко голф, имаш цялото време на света, върни се по-късно.“

Това бе надъхващ начин на говорене. Фантастично. Най-забавният човек, когото съм срещал някога. Рей е моят герой, кралят, обичам го. Може би той трябва да е снукър герой — в крайна сметка е печелил световния шампионат шест пъти — но той е по-скоро герой за мен като треньор и човек като цяло. Чувствах го близък като баща или дядо. Усещах, че този човек ме обича, и това бе изключително важно за мен.

Работих с него през 2004 г., когато спечелих световния шампионат за втори път. Рей ме учеше на неща, които само гений по математика можеше да знае. Приех философията му и за известно време отигравах удари, които самият Рей Риърдън щеше да отиграе. Мачовете се удължиха и траеха доста дълго. Започнах да приличам на Марк Селби — Мъчителя. Преди да започна да работя с Рей, когато и да играех мач, винаги излизах по време на почивката (след четири изиграни фрейма), за да видя на екрана как вървят останалите мачове. Виждах резултати като 1:1, 1:0 и се чудех дали няма да играят там цяла нощ. Но когато започнах да работя с Рей, излизах на почивката и виждах на екрана, че са напреднали с играта — 4:2, 4:3 и подобни. И се чудех какво става. Измъчвах опонентите си. Бях се превърнал в истински кошмар за тях.

Това бе нов стил на игра и разбихах защо постигах резултати и защо ме третираха като вече завършен играч, но усещането бе някак

странно. Вместо да помитам съперника, аз го биех с тактика и мисъл. Рей бе способен да мисли много удари напред, което бе невероятно. Веднъж ми обясни, че ако получиш черната топка обратно на масата, ходът на играта ще продължи по следния начин: и ми обясняваше как всеки опонент би играл няколко хода напред. Един ден реших да опитам това срещу Джон Парот, като се получи серия от осем-девет удара, които потвърдиха абсолютната правота на Рей. Ето колко е умен този човек. Играеше снукър, все едно играе шах. Рей знаеше какъв удар щеше да направи след четири разигравания, докато аз щях да вкарам червената, да ги разбия, да направя грешка по някое време и край на играта. Рей ме научи да играя снукър, все едно е шах.

Дали ми харесваше да играя така? Ами спечелих световната титла и израснах много като играч. Но след година и половина с Рей почувствах, че имам нужда отново да стана агресивен и да играя по моя си начин.

Знаех, че все пак мога да разчитам и на всичко, на което той ме бе научил, и се чувствах по-уверен. Можех да играя агресивно или да прибягвам до по-дефанзивен подход, ако нещата не се развиваха добре.

Накрая насоките на Рей ми дойдоха малко в повече. Не можех да се справя с наставленията да играя този или онзи удар и с раздражителността му, когато не го правех спрямо инструкциите. Това ме натоварваше и чувствах, че не мога да го удовлетворя. Всеки път, когато правех грешка, той възкликваше „Охxxxxxx!“. Както и да е, така се чувствах. Той беше суров надзирател. Казвах му, че бедрата ми не стоят правилно, стойката и главата ми не са както трябва, а той просто отговаряше: „О, не се притеснявай за това, постави топката тук, позиционирай я там и не се тревожи за това“. Аз му отвърщах: „Притеснен съм за стойката и главата си, защото ако те са наред, да вкарам топката е лесно, а ти ме караш да правя нещо, което не мога на този етап, понеже ударите ми с щеката са кофти“.

Не можеше да разбере какво имам предвид. Просто казваше, че съм непобедим. „Ти си непобедим, Рон. Вкарваш топките по-добре от всеки друг, овладял си и защитната игра.“ Може да е бил прав на теория, но ако главата ти не е наред, това няма значение. Той често казваше: „Направя ли те веднъж непобедим, никой няма може да играе срещу теб“. Мисля, че до известна степен бе прав, но изводът е, че обичам да играя по моя си начин.

Един приятел, който седеше до Рей по време на един от мачовете ми, сподели след това: „Ако можеше да дойде и да удрия вместо теб, щеше да го направи“. Това ме напреди адски много. На Шампионата на Обединеното кралство играх ужасно срещу Марк Кинг, като започнах да рискувам всичко възможно, мислейки си, че ще ядосам Рей. Знаех, че ще откачи. Излязох на почивката с намерението да му кажа: „Зарежи ме, Рей, не ставам“. Като влязох, попитах моя приятел къде е Рей.

„Отиде си вкъщи — отговори ми той. — Стана, изчезна от публиката и си отиде вкъщи.“

Това бе последният път, когато работихме заедно, и не сме говорили за това оттогава.

Бях шокиран да разбера, че Рей си е отишъл. Но той разбираше какво се случва. Осъзнаваше, че ще ме разстрои с реакцията си, и бе предпочел да си отиде. Въпреки всичко ние все още се обичаме. Не говоря много с него напоследък, но знам, че винаги съм добре дошъл в къщата му в Торки (*на английски — Torquay — е град в Югозападна Англия. Разположен е в залива Лайм на графство Девън и е административен център на община Торбей. През 19-и век е бил модерен за времето си курорт и е бил наричан Английската ривиера. Представителният футболен отбор на града носи името „ФК Торки Юнайтед“. Население 62 963 жители от преброяването през 2001 г.*) по всяко време и би ме посрещнал сърдечно. Времето, прекарано с него, са едни от най-добрите ми 18 месеца, които съм имал.

Кратките му реплики, тънките усмивчици, подходът му — бяха толкова забавни. Можеше да размаже някого по най-приятния начин. Слушаш го и си мислиш: „Разказа играта на онзи човек, но го направи с усмивка на лицето, иска ми се и аз да притежавам това умение!“. То наистина е умение, няма съмнение. Точно преди началото на даден мач, когато хората идваха при нас, той им казваше нещо от типа на: „Добре, магазинът е отворен. Без повече говорене! Ще се видим по-късно. Чао, чао!“. Казваше го на всеки. Не правеше изключение, а аз бях на другата крайност. Мислех си как може да говори така на хората, но той продължаваше: „Не. Магазинът е отворен, време е за бизнес, магазинът затваря по-късно, тогава е време за купон“. В най-общ смисъл посланието бе да се разкарат, да се махнат от пътя ни,

трябваше да вършим работа и така нататък, но винаги го правеше с усмивка на лицето. И всъщност имаше право да говори така.

Видях Рей, след като спечелих световния шампионат през 2012 г. Стоеше точно зад мен в публиката и водех със 17:11, на един фрейм от победата, когато го забелязах. Той ме погледна за кратко и си помислих: „Изненада, той ме наблюдава!“. Това означаваше напрежение! Но той бе толкова щастлив, когато победих.

Рей не можеше да понася Скоулс Джон, който е един от най-добрите ми приятели. Мисля, че той погрешно разбра Джон. Всеки път, когато Скоулс Джон беше в Шефийлд, съм печелил, защото той ме кара да се смея. Рей не разбра това и му се изнервяше. Джон го наричаше Радж, а не Рей, което го караше още повече да полудява.

Един ден закусвахме в Брайтън. Рей е изтънчен човек: пушена съомга, яйца на очи, кратък разговор с момичетата, които го обожават, безупречен е. Всеки ден сядахме там и наблюдавахме морето, докато закусвахме, класно прекарване на времето. Един ден, когато отидохме там, пред нас стоеше кемпърът на Скоулс Джон. Рей започна: „Какво е това? Какво е това??? Къде отиде гледката?“. Нямахме как да кажа, че това е кемпърът на Скоулс Джон, защото щеше да последва реплика от типа на: „Разкарай го. Какво прави тук?“. Така че отиде при управителката на заведението и ѝ каза: „Може ли да разберете чий е този кемпър и да го разкарате?“. След като се върна, тя каза: „На господин О’Съливан е“. Това бе типичният Скоулс Джон.

Въпреки че всичко свърши, като ме напусна, обичам да си спомням добрите моменти с Рей. Той е джентълмен. Снукър мозък, най-добрият треньор, с когото съм работил. Имало е няколко добри. Франк Адамсън, старо момче от Бристол, бе добър. Той е на около 80 години и ме е подкрепял много. Франк обръща внимание на елементи като светлината и линиите, което правех и аз. Така че накрая, за да го объркам, му казах: „Виж това, Франк“, като стоях на един крак и започнах да вкарвам топките с лявата ръка. Понякога ми се налага да показвам на хората, че това, което казват, не е единственото решение.

До известна степен най-добрият учител, който съм имал, съм самият аз. Винаги съм се учил от хората, докато ги наблюдавах. Способен съм да гледам даден състезател и да знам защо топката прави това или онова, което използвах за собствена информация после.

Правех го със Стийв Дейвис преди и сега го правя с младите състезатели наоколо.

Рок приятел идол

Антъни Глен

Антъни бе част от „Пълп“ като дете, след което основа „Дъ Ауърс“. За мен винаги е бил като брат, най-добър приятел със златно сърце, един от най-забавните хора, които може да срещнеш в живота си. Обожавам всяка част от него. Много си приличаме, защото е чувствителна душа като мен и приема нещата лично. Северняк е. Харесвам северняци.

За първи път го срещнах през 2008 г. Спечелих световния шампионат, но в личен план бях в ужасно състояние — разделяхме се с Джо и се бях затворил в себе си. Бях в невероятна физическа форма, но също така злоупотребявах с тялото си като за последно. Срещнах Антъни в Шефийлд, но нямахме възможност да говорим. Той бе с Деймиън Хърст, като и двамата изглеждаха свестни — не че знаех нещо за тях. Разменихме си номерата и след две седмици се срещнахме в „Дъ Айви“ да похапнем. Вечеряхме и наблюдавах тези двамата, които си сипваха вода „Перие“, а Антъни ми разказваше за всички ужаси на пристрастяването, през които е преминал — същите, през които минавах и аз тогава. Може би ми говореше така, защото виждаше, че съм пред разпад. Ако трябва да съм честен, той изглеждаше много добре и трудно му вярвах за всичко това.

Няколко седмици по-късно се намирах в ужасно състояние в къщата на майка ми — не можех да мръдна, имах висока температура, повръщах и пикаех кръв. Докторите първоначално мислеха, че имам проблем с бъбреците, и ме сложиха под болнично наблюдение. Беше пълно със стари хора, които носеха катетри. Направиха ми тестове и се оказа, че бъбреците ми са наред. Никой от лекарите не можеше да разбере какво ми има, но аз знаех — бе време за разплата, задето не се бях грижил за себе си.

Когато се почувствах по-добре, първото нещо, което направих, бе да звънна на Антъни и да го питам как се е изчистил. Започнахме да ходим на срещи на анонимните наркозависими, но някак си не можех да се справя с тях. Тогава Антъни ми каза да не се тревожа и просто да

се движа с него. Ето как се сближихме. Срецахме се за обяд или вечеря и нямаше никакви изкушения, защото той нито пиеше, нито вземаше наркотици. Той и Деймиън ми показаха друг начин на живот и оттогава съм чист. И ще остана чист заради тях, защото не искам да загубя приятелите си или да бъда с тях, докато съм развалина, така че те станаха моята мотивация. В каквото и състояние да съм, мога да го споделя с Антъни. Ако се намирам в дупка, знам, че мога да му звънна и той винаги ще каже, че мога да намина и че има легло за мен у тях.

Идол артист

Деймиън Хърст

Има само един кандидат в тази категория и това е приятелят ми Деймиън Хърст. На пръв поглед хората виждат само супер богат артист. Но истинската му същност е доста по-различна от това, което е видимо за другите. Може би той е най-благородният и мил човек, когото някога съм срещал. Бил е до мен на три турнира, два от които спечелих. Карал ме е да се смея, когато ми е било най-тежко.

Той е един от малкото хора, които искам да са до мен, докато играя. Инвестирал е толкова много време и енергия, за да ми помогне през трудните ми периоди, и не искам да го предам или разочаровам с играта си.

Деймиън идва с мен на доста турнири: Шефийлд, Уелс, Глаучестър, Германия, *Premier League*. Почти никога не губя, когато е бил с мен. Той също играе доста, веднъж направи 40 точки брейк. Обича снукъра.

Обикновено идва при мен на почивката, когато някой се опитва да ме разиграва, и ми казва нещо от типа на „Каква му е играта на този? Защо го прави това? Не му позволявай да те побърка. Спокойно, дори и да загубиш — майната му, ще идем до Лондон и ще си прекараме добре. На кого му пука?“.

Деймиън дойде да ме гледа на финала на световното през 2008 г. Нямах и идея кой е той по това време. Дойде заедно с Антъни Глен. Постепенно опознах Деймиън и много си допаднахме.

Преди няколко сезона дойде на пет или шест турнира. Остана в Шефийлд за всичките 17 дни — отиде си до вкъщи за рождения ден на детето си и се върна обратно веднага след това. Каза ми, че трябва да

отиде, за да организира празненството на сина си, и че ще се върне бързо. Личната му асистентка Силвия също е голям фен на снукъра, така че си станаме компания от трима. Когато прекъснах за една година, казах на Силвия, че може да не я видя отново, защото се срещахме покрай играта. Тя отвърна: „Не, не, нищо подобно“. Но се оказах прав — не се видях с Деймиън за около девет месеца. Снукърът бе голямото извинение на Деймиън да каже, че няма да работи цяла седмица.

Деймиън ми направи голяма услуга с китариста на „Ролинг Стоунс“ Рони Ууд. С Рони се познаваме вече от години, откакто още бе със съпругата си Джо. Заедно с Джими Уайт често ходехме у тях и правехме невероятни снукър игри, докато междувременно се наливахме заедно с Кийт Ричардс. Една вечер бяхме пощурели и с Джими само правехме сенчъри след сенчъри. Вероятно това бе най-добрата ни игра някога, но нямаше кой да я види, с изключение на двама надрусани членове на „Ролинг Стоунс“. Кийт каза, че съм бил като Моцарт на снукъра — може и да не съм специалист по класическа музика, но дори и аз знаех, че това е комплимент.

От време на време някой от семейството на Рони ми звънеше с молба: „Може ли да помогнеш на Рони да се оправи? Налага му се да ходи на турне — постоянно се отрязва и Мик иска това да престане“. Мисля, че ми звъняха, защото знаеха за миналото ми и че бях пристрастен, който се опитваше да стои чист, въпреки моите рецидиви. Рони не бе в състояние да го постигне и затова семейството му виждаше в мен най-добрия човек, който може да го вземе и закара в клиниката за рехабилитация. За Рони това бе малко досадна рутина да му звъня и да го водя в клиниката, където той трябваше да показва воля за промяна всеки път. Знаеше, че няма да остане чист, но го правеше, за да поуспокои семейството си. На два пъти го водих до клиниката, след като бях викан у тях.

Напоследък Рони изглежда е в най-лошата си форма. Заминал е с руското момиче, за което имам частична вина, че го запознах. През 2008 г. бе премиерата на филма за „Ролинг Стоунс“. Това беше точно след световния шампионат и бях като лунатик, движех се заедно с децата на групата, невероятна вечер. Към 5 сутринта бях заедно с Джими и Рони в една хотелска стая и ги пришпорвах да идем на клуб, така че накрая се озовахме в един лондонски бар, където се запознахме

с някакви момичета, а Рони се влюби в една рускиня. Това беше годината на гуляите за мен.

Рони не спираше да повтаря: „Благодаря, благодаря за вечерта“ и аз му отвърнах: „Какво говориш, трябва да хващаш полет след малко“. А той продължаваше да ми благодари.

На следващия ден почнаха да ми звънят: „Къде е татко?“. А аз отговарях: „Оставих го в една хотелска стая в 7:00 сутринта и беше наред. Легна си и трябваше да вървя“. Синът на Рони — Джейми — продължаваше: „Но още го няма“. Както и да е, в крайна сметка успя да хване полета за Кения и да иде при семейството си. Когато се върна, го заведох в клиниката. Нямахме намерение да остане чист не защото не искаше, а защото не знаеше как.

Щом излезе оттам, се скри с рускинята в Ирландия и семейството му бе разбито.

Когато Джейми ми звънна един път, не знаех какво точно да правя. Помислих и отвърнах: „Мисля, че познавам един човек, който Рони може да послуша и от когото може да има респект“. Смятам, че Рони уважаваше и мен като човек и играч, но бяхме минали през твърде много дрога и пиячка заедно, излизали сме много пъти и едва ли можеше да ме възприеме сериозно като човек, който може да го отърве от дрогата. Считах Деймиън за успешен артист, а и самият Рони бе такъв, така че можех да се опитам да го убедя да спре с дрогата заради Деймиън.

Едва познавах Деймиън, когато го помолих да ми направи услуга. Той ме попита: „Разбира се, само кажи какво!“.

„Рони Ууд е загазил. Семейството му е страшно притеснено и той трябва да спре, може ли да ми помогнеш с това? Не мога да направя нищо повече — мен не ме слуша, не слуша дори и Мик Джагър.“ Пристрастяването е толкова силно нещо, че дори и Мик не знаеше какво да прави с него, но инстинктът ми подсказваше, че Деймиън можеше да помогне. Не съм най-досетливият човек, но понякога мога да свържа нещата и да разбера как работят. И изненада. Всичко се случи толкова бързо.

Деймиън ми каза да оставя всичко на него. Той и Антъни наеха частен самолет, звъннаха на Рони и го попитаха къде се намира. Той им каза, че е в Ирландия, а Деймиън му отговори, че идва да го прибере. И така, той отиде до Ирландия, за да прибере Рони, заедно с

Антъни, който също бе в подобна ситуация преди, но е чист повече от десетилетие. Антъни си бе направил анализа — каза, че няма просто да вкарат Рони в клиника, а ще свършат нещата, както трябва. Деймиън и Антъни не познаваха Рони по онова време.

Не можеше да излезе от къщата си в Ирландия, защото бе заобиколена от фотографи, които чакаха да се появи заедно с руското момиче. Но те двамата успяха да го измъкнат през задния вход, покрит с одеяло, и да го вкарат в една кола, с която отидоха до самолета. Ако аз бях там, щях да му кажа: „Влизай в скапаната кола, Рон, животът ти е съсипан, на кого му пука?“. Но те го направиха по правилния начин. Той каза: „Пращаме го на това място в Англия, увери се, че няма мобилни телефони, това и онова, няма да се лигавим, става дума за един месец активно лечение“. Когато Рони влизаше в клиниката, все пак остана верен на себе си: „Трябва да пия едно, преди да почна с рехабилитацията“. Те спряха, за да пие една бира, и след това го закараха на мястото. Звъннах на Антъни да питам как е минало, а той ми отвърна: „Убий ме, бе дълъг и емоционален ден!“. Но Рони влезе там и се оправи.

Когато Рони излезе от клиниката, се премести да живее при Антъни за около седмица и той се грижеше за него. След това Деймиън нае къща за него и в деня, в който се нанесе, един голям камион спря отвън пред къщата. Бе пълен с оборудване — шаблони, моливи, бои, четки, дъски, каквото се сетиш. Деймиън направи всичко това за своя сметка. Останаха приятели, а Рони е чист оттогава, което е страхотно. Рони очевидно мисли, че е негова собствена заслугата за това, но Деймиън и Антъни изиграха основна роля.

Заедно с Крис Ирландеца, Деймиън е най-близкият ми приятел. Запознах се с Крис покрай срещите на анонимните алкохолици и той е още една мотивация да съм чист, защото е мой много добър приятел и искам да е част от живота ми. Готиното на Крис и Деймиън е, че мога да бъда себе си, когато съм с тях. Мога да им кажа колко зле мисля, че играя, а те просто биха ме погледнали, все едно съм се побъркал. Ето това е приятелство!

Въпреки че с Деймиън си прекарвахме страхотно и той винаги е бил голяма опора за мен, никога не сме се размазвали заедно. Откакто го познавам, винаги е бил чист. Деймиън е невероятен приятел. Мисли, че съм се превърнал в аутист: „Начинът, по който играеш снукър, е

някаква форма на аутизъм“. Считам това за комплимент! Иска да каже, че начинът, по който играя, е много повече от поучителен и мисля, че има право.

Преди да се срещна с Деймиън, няхах и идея за неговите формалдехидови акули, коне, пеперуди и какво ли още не. Не подозирах, че е най-успешният артист на Великобритания. Но сега, след като съм малко по-наясно с изкуството, знам колко е талантлив. Бях с него онази вечер през 2008 г., когато направи цяло състояние на търг на „Сотбис“._(на английски: Sotheby's е международна аукционна къща. Заедно с другата голяма световна аукционна къща „Кристис“ заемат около 90% от световния пазар на аукционни продажби на антиквариат и предмети на изкуството.)_ Интересното бе, че даже не присъствахме на търга. Бяхме в една мрачна снукър зала, която се намираше на Кингс Крос, Лондон.

Деймиън реши да продаде цяла колекция, наречена „Красиво в главата ми“, никой не бе правил нещо такова преди. Или поне никой не бе правил нещо подобно за толкова много пари.

Деймиън ми звънна преди търга, разказа ми за него и каза, че нямало да присъства.

— Какво има, Деймиън? — отвърнах му. — Защо няма да отидеш?

— Обикновено, докато върви някой търг, просто отивам до клуб Groucho да поиграя малко снукър. Прекалено много ми идва да присъствам там, винаги има някой, на когото мога да звънна да проверя как се движат. Освен това обичам да играя снукър — обясни ми той.

Казах му:

— Добре. Ще донеса топките и щеките и ще те срещна там.

На което той отговори:

— Супер, ще те чакам.

Отидохме там около 6:00 вечерта, поиграхме малко, а търгът започваше в 7. Никой не знаеше какво ще се случи, защото банките току-що бяха фалирали, и никой не можеше да каже дали някой щеше да харчи пари, или не. След като първият артикул беше изложен за продажба, Силвия попита: „Искаш ли да ти кажа на каква цена върви?“.

Деймиън отвърна: „Да, разбира се“.

Силвия движеше телефонните разговори. „Пет милиона“ — отвърна тя. Очакваше се да се продаде за не повече от три милиона лири.

„Пет милиона за първия артикул?“ — казах изумено. Не можех да повярвам. Главата ми се въртеше — 8 милиона, 9 милиона, 13 милиона, 14 милиона, 850 бона за един пепелник.

Казах си: „Този пепелник току-що бе продаден за 850 хиляди, а има още два такива!“.

Докато търгът вървеше, си мислех: „Трябва да започна да вкарвам топки, за да го разсея малко и да не мисли за това“. Така че направих няколко добри брейка, забавлявах го и си изкарахме една страхотна вечер.

Попитах го: „Защо плащат толкова много за един пепелник? Не мога да разбера“.

А той започна да се смее. Не ми го побираше главата. След час и половина вече беше изкарал 111 милиона лири. Загубих ума и дума. Да бъда честен, той бе в същото състояние. Тъкмо се върнахме в хотела, където аз, Рони, едно приятелче и още няколко души стояхме в стаята на Деймиън, а той се беше запилял някъде. Чудех се къде може да е отишъл. Антъни ми прати съобщение на телефона: „Трябваше да излезем и да вземем друга стая само за да полежи!“.

Нещото, което най-много ме изненадва в Деймиън, е способността му да готви. Той е истински гений в кухнята. Когато му отивам на гости за 4 — 5 дена, съм твърдо решен да изям възможно най-много, защото не знам кога пак ще отида. Пица, лазаня, печени ястия, кърри, може да сътвори всичко. Ако ме питате, ще кажа, че е дори по-добър в кухнята, отколкото като артист.

Деймиън направи картина и за мен, когато направих 147 точки за рекордно кратко време (5 минути и 20 секунди) на световния шампионат през 1997 г. Не мога да я държа вкъщи, защото нямам достатъчно голяма стена за нея. Със същия размер на снукър масата е — 12 на 6 фута (около 366 на 183 см). Не знам каква е стойността ѝ, но трябва да е цяло състояние. Той все ме питаше дали имам стена с размер 12 на 6 фута. А аз се чудех за какво говори изобщо.

Бях чувал, че прави картини за хората, но си мислех, че не искам нищо от него освен приятелството му. Винаги съм бил такъв с хората — не съм особено способен да приемам подаръци. Не искам да съм

готованко. Това са глупости. Така че винаги, когато питаше за стената ми, го игнорирах. Тогава един ден получих обаждане: „Деймиън иска да дойдете до студиото“. Знаех си, че е направил нещо за мен, но нямах и идея какво. Вървах из студиото, когато той ме попита: „Какво мислиш за това?“. Погледнах картината и просто ахнах: „Та това е моят 147! Мога да разбера какво си направил. Виждам къде са топките“. Това бе най-красивото нещо. След което той ми каза: „Ако нещо не е наред, кажи ми. Ще го направя наново“. Аз отвърнах: „Не, перфектно е“.

13

НЕЧЕСТНИ СДЕЛКИ

„Неделя сутрин, Епинг форест, лесни 8 мили и половина. Не се насладих на това бягане, като че ли бях загубил любовта си към този спорт за момента, усещах го като усилие.“

Когато се занимаваш със спорт, чуваш какви ли не слухове за всичко, което се случва в него. Аз лично смятам, че има корупция навсякъде, във всички спортове. Дори и в снукъра със сигурност има играчи, които си мислят, че могат да изкарат повече пари от един мач, отколкото аз за цялата си кариера, ако просто загубят. Всички си пресмятаме наум това, което печелим от кариерите си. И със сигурност има играчи, които си казват нещо от рода на „Мога да дам най-доброто от себе си през следващите 5 години и ако имам късмет, мога да изкарам 50 000 или дори 100 000 лири. Или пък мога да захвърля този мач или дори фрейм и да направя едни бързи 100 000 лири от раз. Може и да ми се размине и да продължа да играя, все едно нищо не се е случило“.

Така си припомням, че мислят някои от снукър играчите. Те обичат парите си, хазартния си нрав и стандарта си на живот. Ако може да им се размине, със сигурност ще се пробват. Сещам се за седем-осем души, които са го правили. Като се замисля, 80 — 90% от тези играчи играят на по-ниско ниво, но има и няколко от топ звездите в снукъра, които също биха се пробвали.

Бях в шок, когато видях новината в „Нюз ъф дъ Уърлд“ за Джон Хигинс, който се оказа, че уговаря фреймове. Говореше се, че преговорите са били в хотелска стая в Киев и че той се е съгласил да загуби четири фрейма в четири отделни мача за сумата от 300 000

лири. След това Джон излезе с изявление пред пресата, обяснявайки, че се е съгласил само защото се е ошашкал яко и е искал да излезе от тази въпросна стая жив. Припомни, че все пак е разговарял с руската мафия, и не е искал да свърши, плувайки с киевските рибки. В крайна сметка той получи шестмесечна забрана заради намеренията си да наруши правилата и че не е докладвал опита за подкуп. Освен това го глобиха със 75 000 лири, но бе оправдан по обвиненията за корупция. „Ако съм виновен за нещо, то това е наивността и убеждението ми, че хората, с които работя, са се борили за личните ми интереси и за снукъра като цяло“ — каза той, когато обявиха забраната му да играе.

От една страна, Джон трябва да се радва за крайния резултат от тази ситуация. Можеше да му забранят да играе за много по-дълъг период, дори да му отнемат разрешителното до живот. Мениджърът му, Пат Мууни, очевидно беше човекът, който го е организиран. Но в крайна сметка имаха Джон заснет със скрита камера в стаята и казвайки „О, третия фрейм, да, да, ще го загубя, да“, а това нямаше как да изглежда добре, без значение какви оправдания има.

Ако трябва да съм честен, не смятам, че Джон би продал някой голям турнир.

Не бях просто шокиран, когато тази новина излезе, бях и много разстроен. Двамата с Джон винаги сме били близки — и като приятели, и като съперници — а и той беше един от моите герои. Само Хендри бе играл снукър като него, та дори и с по-голямо желание за победа. След ерата „Хендри“ като че ли доста често аз и Джон спорехме и се съревновавахме за титлите от големите турнири. Семействата ни също се разбираха добре. Никога няма да забравя колко щедър бе той първия път, когато спечелих световния шампионат, и как първото нещо, което направи тогава, бе да поздрави баща ми. Така че се радвам, че успя да загърби този скандал и да продължи напред. Сигурен съм, че си е научил урока.

През октомври 2012 г. Стивън Лий бе отстранен от Световната професионална бiliarд и снукър асоциация след подозрения за нечестни залози. Това не бяха първите обвинения срещу Стивън. През февруари 2012 г. Асоциацията оттегли обвиненията си срещу него и за съмнителни мачове, изиграни през 2008-а и 2009-а. Всички обвинения бяха свързани с подозрения за нечестни практики и залози и уговаряния за действия, които биха повлияли на резултата в играта.

Жалко е, че го отстраниха, защото тъкмо бе възвърнал добрата си форма, беше се изкачил до номер осем в световната ранглиста, беше изкарал 200 000 — 300 000 лири предната година и се справяше много добре. Беше в толкова добра форма като в най-добрите си предишни години. Стивън отрече всички обвинения чрез адвоката си Тони Майлс. „Той не приема, че е въвлечен в каквито и да е обвинения за нарушаване на правилата, и е изключително разочарован от решението да се повдигнат обвинения срещу него.“

Докато наистина се надявам да оневинят Стивън, все пак трябва да отбележа, че дори и да е виновен, със сигурност не е първият играч, който се е поддал на изкушението. Не знам как точно си го представят, но няма как уговарянето на мачове да се размине без последствия и да свърши добре.

Винаги е имало слухове на тази тема. Още помня как южноафриканският играч Силвино Франциско бе арестуван през 1989 г., след като загуби с 5:1 фрейма от Тери Грифитс и се оказа, че има огромни залагания за този резултат. По-късно бе освободен, а обвиненията — оттеглени (нищо че после го прибраха за 3 години за контрабанда на марихуана). Всички тези приказки около залаганията бяха само слухове до случката с Джон Хигинс. След това, когато Бари Хърн пое снукъра, той обяви, че няма да толерира подобни неща и че ще защити играта, както трябва. Дори назначи отделен директор на разследващия отдел, който се занимаваше само със скандали около залагания. Всичко това имаше за цел да стопира подобни практики. Бари казваше, че ако някой се изкуши да наруши правилата, няма да му се размине.

Веднъж са ми предлагали и на мен пари, за да губя мачове, но аз отвърнах, че няма как да стане. Обадиha ми се по телефона и гласът от отсрещната страна ми каза, че иска да се видим в гората за по разходка сред дърветата. Знаех кой е този човек и определено е от хората, с които не искаш да си имаш работа и проблеми. Започнах да се чудя какво съм направил пък сега и защо съм загазил толкова, че да ми звъни. Когато някой такъв човек ти предложи разходка в гората, започваш дори да се питаш дали ще се завърнеш жив оттам.

Естествено, трябваше да се видим в Епинг Форест — гората, в която ходех да бягам, за да проясня ума си.

Срещнах се с него, защото не знаех за какво става въпрос. Бях страшно притеснен. Той дойде сам и ме попита как я карам.

„Да, да, добре съм“ — му отговорих аз, въпреки че определено не се чувствах особено добре.

„Само ще се поразходим малко“ — каза той. Исусе! Помислих си „Ок, само ще се поразходим“. Това са хора, които определено не искаш да ядосваш. Не са лоши като цяло, но със сигурност не искаш да ги изнервяш. Винаги съм се опитвал да ги избягвам, за да не им давам причини да не ме харесват.

— Играеш в *Premier League*, нали? — ме попита той.

— Да.

— А ние имаме хора, които могат да зложат много пари на тези мачове.

О, просто страхотно! Точно от това имах нужда!

— Ако загубиш този и онзи фрейм, можем да направим доста кинти от това и ще ти дадем ей толкова и на теб.

Парите, които ми предлагаха, бяха 20 бона, а аз можех да ги изкарам за няколко вечери игра така или иначе. Не че сумата имаше някакво значение. Просто не исках да съм там, нека да ме оставят на мира, без да ми се говори за губене на мачове. И така, казах му абсолютно директно, че не мога да го направя. А и те реагираха добре на това.

— Няма проблем, Рон, уважаваме решението ти.

Цялото това нещо продължи не повече от 15 минути. Пичът се държа много добре. Мисля, че спечелих уважението му с честността и директността си. Всичко това стана преди около 10 години. Бе единственият случай, в който някой се е пробвал с подобно предложение, и именно затова ми беше много странно.

Ако някой можеше да се справи с подобно нещо, то това бях аз. Можех да играя с една ръка, само с лявата ръка или просто да си сложа някоя кърпа на лицето и да се престоря, че съм откачил. Но това не е нещо, което бих могъл или искал да сторя. Нямаше да мога да живея със себе си след това. Щях да се чувствам така, все едно обирам някого.

Смятам, че честността ми произлиза от периода в детството ми, когато си падах малко лъжец. Забърквах се в бъркотии в училище, лъжех, че не съм си взел от надника на татко — тези малки пликове,

които оставяха под вратата, вземах си по пет лири оттам от време на време. Стигнах до момента, в който татко вече надушваше лъжите ми. Накрая повече просто не можех да лъжа и оттогава е така. Понякога ми се иска да можех да лъжа. Всички останали очевидно могат да казват едно, а да имат предвид нещо съвсем различно. Татко като цяло е честен човек, но просто смята, че не всичко трябва да се казва. Предполагам, че аз просто винаги трябва да казвам истината. За мен е трудно да е другояче, защото тогава бих бълвал някакви неща, без да ги мисля.

14

ОБРАТНО В ИГРАТА

„Вторник, фитнес, Тери. 50 минути. Тежести, упражнения за горна част, гърди, рамена, клекове. Работех здраво и се чувствах силен.“

Тренирах яко вчера и бях наистина смазан, но тази сутрин вече се чувствам добре. Април 2013 г. е и тъкмо започвам малко по малко да се връщам към фитнеса. Миналата година, след като спечелих световния шампионат, бягането остана на заден план. Тъкмо бях започнал отново да бягам, когато счупих една от метатарзалните кости (една от костите на ходилото, непосредствено преди пръстите) при бягане. Това е често срещано счупване при футболистите. Когато се случи, направо откачих, много ме беше яд. Бях започнал да възвръщам формата си по него време и бягах с приятеля ми Алън. Тогава като цяло беше дъждовен период, но точно в този ден беше приятно и слънчево, а ние си избрахме маршрута през окопите, останали от Първата световна война. Бяхахме през гората със съвсем леко натоварване и видяхме една жена, която разхождаше трите си големи кучета — стафордширски бултериери. Беше ми се случвало преди да ме подгонят кучета, докато бягам, и ето защо малко забавих и както си мислех за това, изведнъж изкълчих глезена си. Опитах се да продължа, но просто не можех, беше толкова болезнено — бях убеден, че съм си направил нещо сериозно. Докуцуках обратно до колата, отидох в болница на следващия ден и там ми казаха, че съм счупил кост по средата на ходилото си.

Три месеца ходех с патерици, а след това още три просто не бях в настроение да тренирам. Качих няколко килца, надебелях, не играех снуър и стигнах до 86 килограма — с 13 повече от нормалното ми

тегло. Дори и дрехите не ми ставаха, което ме караше да се чувствам като парцал.

Оставах шест седмици до световния шампионат и исках да съм в най-добрата си форма за завръщането си. Това значеше много за мен. Не исках да изглеждам зле, когато се връщам след толкова много време обратно в играта.

Днес направих няколко индивидуални тренировки с Трейси. Тя е много важна част от живота ми. Познавам я, откакто бях на 15 години, и наистина ѝ се възхищавам, защото е просто невероятна. В момента е на 50 години, изглежда великолепно, обикновено е в топ 4 или 5 на всички местни състезания и винаги победител в състезанията за ветерани. Тя е невероятен атлет и винаги е била до мен, когато съм имал нужда. Трейси Александроу винаги е била неотменна част от живота ми. През последните 20 години ме тренира с малки паузи, макар че последните 10 години тренираме наистина сериозно.

Освен бягането реших и да тренирам с Трейси, защото тя полага много усилия и прави упражнения и за сила. Обикновено се срещаме в „Хейнаут Форест“ за една лека и загряваща миля. После спираме до някоя пейка и следваме серията: 20 „кофички“ (тип хоризонтално набиране на пейка), бягане, 20 „кофички“, бягане, 20 „кофички“ и пак бягане. После три серии от по 20 лицеви опори и бягане. Ужас! Всяка серия беше като боксов рунд — по три минути. Накрая по принцип трябваше да бягаме на обратно към вкъщи, но аз вървах, защото вече не си усещах краката.

— Трейс, не мога повече наистина.

— Как така не можеш повече?

— Наистина не мога, трябва да спрем, премазан съм.

— Не се притеснявай, скъпи, наистина тренира много добре, вече влизах във форма, справи се чудесно.

Тя е просто страхотна, толкова много ме подкрепя винаги. Дори и да не съм във форма, няма да си затрае, за да не ме засегне. Ще ми каже всичко в очите, а аз имам нужда и харесвам точно това.

Предполагам, че съм заобиколен от хора, които не ми казват всичко в очите. Някои го правят — майка, татко, приятелят ми Ирландеца Крис, Кимо, Деймиън, Антъни, Трейси, шотландският ми приятел Чип, чийто син между другото е невероятен снукър талант (метър и двайсет висок, само на 12 години, а вече е шампион на

Шотландия в групата под 14-годишни). С времето обаче разбрах, че много хора около мен имат задни мисли и скрити мотиви. Въпреки че повечето от тях наистина ме харесват и им пука за мен, знам, че ми казват някои неща само защото те самите ще извлекат някаква полза от това.

Не говоря за всички хора като цяло, а за определени индивиди в снукъра. По принцип на тях не им пука дали съм депресиран, дали се чувствам зле и какво ми е, стига да се появя, да изляза да играя, да вкарам няколко топки, за да не се изложат те самите. Не е особено приятно да разбереш това за хората около себе си. Винаги съм бил донякъде наивен, но като наближавам четиридесетте, вече виждам света такъв, какъвто е наистина.

Дори и хора, които са наистина много важни за мен, като мениджъра ми Джанго например, със сигурност също имат някакви користни мотиви, след като връзката ни е съвсем професионална. Джанго е преминал през много трудности в живота, нещо като татко, когато е нямал абсолютно нищо и всяко пени е било от значение. Джанго е направил страшно много за мен и винаги ще ми бъде близък, но когато стане въпрос за работа, ние двамата имаме съвсем различно мислене. Понякога ми се иска да имам неговата безскрупулност. Обичам го, а и той е най-добрият готвач на света. Винаги ще съм му задължен за това, че ме научи как да си готвя вкусна китайска храна.

Джанго ме мисли за мекушав. Нарича ме Банкомата.

— Има прекалено много хора, които те използват за пари и те доят като крава — ми казва често той.

— Но на мен не ми пука, Джанго — отговорях аз.

— Наистина трябва да престанеш.

— Нищо не мога да направя за това, че съм заобиколен от лешояди.

Докато Джанго винаги ми е мислил доброто, много хора около мен не се интересуват от нищо друго освен парите ми. Когато прекъснах със снукъра, както казах и преди, ми се искаше да се позанимавам малко с медии, радио, телевизия, коментаторска дейност, интервюта. Но не ми се иска да ме контролира някаква корпорация и да ми казва какво да правя. Това, което искам и от което се нуждая, е стимулт да стана сутрин от леглото, нещо, което да ме завладее. Малко медия, малко професионални ангажименти, мотивиращи

разговори и щях да бъда най-щастливият човек. Ако мога да организирам и някакво социално събитие, на което хората да идват при мен и да ми казват колко приятно си изкарват, това също би ме радвало.

Най-малко използваческите хора, които някога съм срещал, са тези, с които се запознах покрай бягането. А аз се запознах с доста. Имаше един период, в който дори се запrikaзвах с непознати по алеята. Бях във форма с бягането и татко веднъж ме попита защо не започна да възприемам турнирите като тренировъчни лагери.

Идеята ми допадна и всеки път, когато отидех на турнир, вземах със себе си приятеля ми Тери Макарти от клуба по атлетика „Удфорд Грийн“, той се свързваше с местния клуб и винаги имаше с кого да бягам.

Тери, „човекът, който може да оправи всичко“, ми звънеше обикновено с репликата „Окей, Рон, уредил съм ти Еди за сутрешното бягане и Тревър за вечерното“.

Даваше ми телефонните им номера, аз им звънях и им казвах нещо от типа на „Еди, ще пристигна в събота, така че ако искаш, може да се видим в неделя“.

И всичко се нареждаше. Слизях долу в 8:00 по къси шорти и готов за бягане и се оглеждах във фойето за някой друг човек, който изглежда по подобен начин и е по шорти.

— Ти трябва да си Еди?

— Да, ти сигурно си Рони. Колко искаш да бягаме?

— Пет-шест мили би било добре.

И потегляхме. Нямахме и идея какъв бе човекът до нас. Понякога си мислех, че пичът, с когото бягам, е прекалено бърз, а друг път — че е прекалено бавен. Но в 9 от 10 случая си мислиш, че е на високо ниво, след като бяга 10 километра за 34 минути. Доста от близките си приятели срещнах точно по този начин.

Бях истински късметлия, че попаднах точно в този клуб — „Удфорд Грийн“, който е създал много брилянтни атлети, включително и Сали Гънел, която спечели златен медал на 400 метра бягане с препятствия на Олимпийските игри в Барселона през 1992 г. Има толкова много добри треньори и атлети в този клуб, а те поддържат връзка с всички атлети в страната. Свързаха ме с някои много готини пичове. Тъкмо щях да пътувам за Телфорд за Шампионата на

Обединеното кралство, когато попитах Тери дали може да ми съдейства.

— В Телфорд познавам Крис Дейвис — ми каза той. — Крис успя да пробяга 10 километра за 28 минути и 37 секунди.

— Бъзикаш се, нали?

— Не, ще се увериш сам. Ще ти бъде приятно да се запознаеш с него, много е точен.

Крис беше героят на Тери. Тери ми каза: „В Телфорд има страшно добър клуб по атлетика, а Крис Дейвис ще се срещне с теб за по едно бягане заедно с още някои хора. Той е просто върхът!“.

Пристигнах там и една жена, Клер, ме посрещна. Отидохме до къщата и за първи път видях този пич — огромни крака и малко тяло. Помислих си, че няма как да е бегач. Повечето бегачи имат тънки и малки крака. Но като започна да говори, осъзнах, че явно това е Крис Дейвис, но все още не ми се вярваше, нямаше как това да е той. След това отидохме да бягаме и се убедих, че наистина е той.

Бягахме през гората и после през местност, наречена Рекин, която представлява много известен и популярен хълм, който спокойно може да мине за планина. От върха му можеш да видиш 15 окръга и точно това място бе вдъхновило Толкин за неговата Средна земя във „Властелинът на пръстените“. Великолепно. А точно тук те започваха неделното си дълго бягане. Беше просто прекрасно.

„Виж, мога и да издържа до около 9 мили — му казах аз. — Но днес трябва и да играя, така че не искам да се смазвам.“ Изкачих хълма и се чувствах доста добре. Видях, че Крис Дейвис бяга до мен. Помислих си, че мога да ускоря малко и го направих. Изумих се, когато видях, че този пич дори не се беше задъхал, когато стигнахме. Аз не знаех къде се намирам, а той си говореше, все едно досега е седял. Определено беше на съвсем различно ниво от моето.

Крис е участвал в Игрите на Британската общност Глазгоу и е бил пощальон. Преместили са се от Телфорд в Стоук, където живеят роднините на приятелката му, и сега той тренира там. Цялото семейство бяга — братът на приятелката му бяга маратона за 2 часа и 20 минути; приятелката му бяга 10 километра за 35 минути; другият ѝ брат, Дейвид Уеб, бяга маратона за 2 часа и 15 минути и участва в последния световен шампионат. Другата му сестра, Сиан, бяга 10 километра за 34 минути. Представете ли си това семейство да бяга

заедно? Пълна лудница. Но бяха страхотни хора, де. Някои от тях идваха да ме гледат как играя — Крис, баща му, Клер и още един бегач. Не изглеждаха особено заинтересовани. Бяха там само за да ме подкрепят, което беше страхотно. После отидохме на вечеря, хапнахме китайско и си говорихме за бягане. Бяхме досадници на тема бягане.

Имаше някакво странно противоречие между това колко напредвах с бягането и как се справях с връзката си с Джо. Колкото повече време отделях на бягането, толкова повече страдаше връзката ни. Тя смяташе, че е донякъде егоистично от моя страна и сигурно имаше право. Но аз открих толкова приятели покрай този спорт — нормални свестни хора, които грам не се интересуват от цялата тази простотия около знаменитостите и славата — и ми се искаше тя да осъзнае колко специални са те. Но това просто не се случи. И определено фактът, че бях толкова изтощен след бягане и не ставах за нищо, не помогна.

Джо беше най-прекрасният човек на планетата за мен, когато се чувствах като парцал. Звънях ѝ по телефона, казвах ѝ, че съм се депресирал, а тя винаги беше насреща. В същото време, ако примерно спечелех титлата на световния шампионат, не бихме могли да бъдем щастливи заедно.

Доста често се чувствах най-щастлив, когато бягах, но точно бягането се превърна в мъчителното, болно и слабо място на връзката ми с Джо. Тя смяташе, че времето, което прекарвам в бягане, трябва да отделям за децата, и че прекалено много от него изкарвам с дружките си бегачи. Много често, когато се карахме, скандалът ни беше свързан с бягането.

След известно време вече си имах по един бегач във всеки град. Джейсън Уорд беше моят човек в Шефийлд. Той е истинска легенда. Отивах на световния шампионат и бях в най-добрата си форма досега. Бях спечелил 5-километровото състезание в Епинг и това беше моментът, в който реших, че искам да се състезавам за Есекс и че с удоволствие ще се откажа от снукъра, ако можех да постигна целта си, въпреки че бях наясно, че нямаше да изкарам никакви пари. Беше просто една налудничава празна надежда.

Бях на 180-о място в състезанието в Парламънт Хил. Участваха 1200 състезатели и общо взето всички бяха много добри бегачи. Естествено, имаше и не чак толкова добри, но поне 1000 — 1100 от тях

изглеждаха сериозни атлети, които бягаха поне по 35 мили седмично. Имаше и от тези страхотни спортисти, които пробягваха 10 километра за 27 — 28 минути. Те бяха като летящи машини — най-добрите сред най-добрите. Е, аз така или иначе никога нямаше да тръгна да се меря с тях, но тъкмо бях пробягал 10 километра за 35 минути и бях в страхотна форма. Бях станал 27-и на състезанието в Есекс. Така че бях върнал невероятната си форма и добре изваяното си тяло, без дори да го осъзная.

През 2008 г. звъннах на Тери и му казах да ми намери някого за Шефийлд, защото, ако всичко вървеше добре, щях да съм там цели 17 дни. Тери е регистриран в един сайт — <http://eightlane.org/> — който е за всички, които се интересуват или се занимават с бягане. Освен това Тери знае всички добри атлети в страната. Той бе изключително добър бегач преди, но сега просто тренира една група в клуба във вторник вечер. Така Тери ме свърза с Джейсън.

— Намерил съм ти един страхотен тип там — ми каза той. — Казва се Джейсън Уорд и бяга 5 километра за 14 минути.

— Мамка му! Тери, бързаш ли се с мен?

— Съвсем не, той е много класен атлет. Но съм сигурен, че ще се чувстваш добре с него. Беше ти добре с Крис, нали?

— Настина ли мислиш така? — Аз не бях толкова сигурен. Когато бях с Крис, имаше още хора с нас. И въпреки това бях обезсърчен и в същото време уплашен от него. И така, звъннах на Джейсън.

— Здравсти, приятел, как си? Аз съм Рони.

— Здравей, супер съм — отговори Джейсън. — Тъкмо пробягах 5 километра за 14 минути.

— Мамка му, набрал си — казах аз.

— Да, не беше никак зле. Прилична скорост.

Бях наистина ужасен от това, което чух.

Писах му, когато пристигнах, и той ми показва маршрута си. Излязохме с колата извън Шефийлд и отидохме на мястото, където правеше повечето от тренировките си. Пробягахме около 9 мили. Бях толкова скапан след това. Когато бягах с някой много добър, се притеснявах, че може да го бавиш, и със сигурност не искаш да му проваляш тренировката. Именно затова бягах колкото бързо мога, за да иска пак да бяга с мен, защото той действително ми допадна. Ако

наистина не можех повече, щях да му кажа да забавим малко темпото, но по това време бях във форма. Тогава можех да изляза да бягам с когото и да е и да имаме добра тренировка. Всеки по света би бил доволен да бяга със скорост една миля за шест минути. Мо Фарах? Той би казал, че шест-седем мили за шест минути биха му се отразили доста добре. Накрая влязох в колата да се прибираме на обратно и си помислих: „Мамка му, ето на това му викам бягане“.

Единственият проблем беше, че след няколко дни трябваше да започна да играя на световния шампионат, а бях тотално размазан. Върнах се в хотелската си стая, взех си душ и просто си полегнах на леглото за час — час и половина. Бях тотално изцеден. Мислех си, че не е лоша идея да отида да поиграя малко и да потренирам, но просто нямах сили.

Бягането вече бе превзело живота ми. Още в първия момент, в който срещнах Джейсън, разбрах, че е свестен тип. Говорехме си много за бягането. Разпитвах го за това къде бяга, кого познава, какви маршрути има, по колко мили бяга, по колко серии прави. Бях станал наркоман, а моята дрога бяха бягането и информацията за него. Мога да говоря цял ден за това. Наистина се превърнах в истински досадник на тази тема.

Когато Джейсън не бяга, той е един от регионалните мениджъри за Исландия. Има добра работа и тя наистина му приляга, защото той може да бяга от къщи до работното си място и обратно. Каза ми, че е можел да се отдаде напълно на това да е само атлет, но имаше добра работа, а и нямаше как да печели много пари от това, все пак не беше Мо Фарах. Джейсън бе този, който определяше темпото на Лондонския маратон. Най-добрите атлети го минаваха за 2 часа и 16 минути, а Джейсън вече поддържаше темпото за 20 мили за този интервал от време.

Казах на Джейсън, че много ми хареса първото ни бягане заедно, но ме е размазало. „Просто беше прекалено много — казах аз. — Все пак трябва да играя и снукър и нямам нищо против да бягам с това темпо за около 5 мили, но ако трябва да пробягам още едни такива 9, ще се скапя тотално.“

„Няма проблем, приятелю, следващия път ще направим едни 5 мили“ — ми отвърна той.

Наистина ми стана много добър приятел. Постоянно бягахме заедно, когато имахме тази възможност. Започна да идва на мачовете ми и се размотавахме насам-натам. Беше ми приятно да знам, че той е някъде в публиката и ме подкрепя, макар и да бях наясно, че снукърът не го интересува особено. Винаги му давах по един билет и му казвах да не се притеснява, ако не може да дойде, но обикновено успяваше да се появи.

Джейсън беше типичен атлет. Не беше фен на снукъра и не подозираше за моето съществуване, преди да се запознаем. Бегачите са просто друга порода хора. Не ги интересуват парите, положението в обществото или с какво се занимаваш, те са вгълбени в бягането и това е. Сега всеки път, когато отивам в Шефийлд, Джейсън е първият човек, на когото се обаждам. Ако съм в горе-долу добра форма, дори и бягам с него, ако пък ли не — не се и пробвам. Не искам само да му губя времето.

Когато ми се налагаше да пътувам до Шефийлд или Телфорд и се срещах с Джейсън и Крис, бях най-щастлив. Депресирах се само от мисълта, че трябва да се прибирам вкъщи след това. Натъжавах се, когато си тръгвах. Имах такава силна връзка с тези хора, а те не искаха и не очакваха нищо от мен. Освен да побягаме заедно.

От време на време се събирах и с някой извън страната. Веднъж бях в Малта и се запrikaзвах с управителя на фитнеса, Ник.

— Добре, ще дойда да бягам с теб — ми каза той.

— Просто имам нужда от някого, който да ми покаже няколко маршрута наоколо.

— Няма проблем, ще потичаме наоколо някъде към 5 мили — отвърна.

— Супер. Страхотно!

Излязохме да бягаме и той зададе доста добро темпо и в някакъв момент каза, че е време да се връщаме обратно. Мислех си, че знам пътя на обратно и мога да се върна сам. И го изгубих. Върнах се в залата и всички започнаха да ме питат къде е Ник. Отговорих им, че докато се обърна, него вече го е нямало и явно е изостанал някъде зад мен. Тогава бях в наистина добра форма и на връщане бягах една миля за около 5 минути и 30 секунди, което е доста добро време. На следващия ден, когато той дойде в залата, ми каза: „Мамка му,

наистина можеш да бягаш!“. Ник беше в добра физическа форма, но определено не беше добър бегач.

Някои от най-добрите ми кросове са били с Иймън Мартин, последния британец, който е печелил Лондонския маратон. Тренирах с шестимата най-добри бегачи в Есекс и бягахме на всякакви дистанции — от 800 метра до 6 мили. Имаше едно хлапе, което можеше да пробяга 1500 метра за 3 минути и 50 секунди, а имаше и един пич, който бягаше 10 километра за 29 минути. Те бяха истински животни в бягането и затова исках да тренирам с тях. След около три месеца вече бях в страхотна форма. Когато си свалях тениската, се виждаше колко зверски нацепен съм. По това време също така тренирах здраво и с личния си треньор, Трейси. Понякога бях толкова скапан и уморен, че като отивах да тренирам с Трейси, трябваше да работим само за сила, защото нямах никаква енергия и нямаше как да бягам наоколо. Това беше през 2009-а, годината, в която победих Марк Селби на мастърсите. Помня как се погледнах в огледалото след това и изглеждах страшно измъчен.

След тренировка с Иймън ставах на следващата сутрин и не можех да ходя поне 15 минути. Типичната хълмиста тренировка с Иймън се състоеше в понеделник късно вечер. Срецахме се и започвахме с 2 мили лек джогинг до хълма с разгриване близо 20 минути, общо около 45 минути. И след това вече си правехме тренировката — 6 серии по една минута бързо бягане нагоре по хълма. Винаги изоставах, но все пак се държах на прилична дистанция. После си правехме лек джогинг на обратно и почвахме отначало. Шест серии. Преминавахме към 6 серии по 30 секунди от пак същото — бързо бягане нагоре, лек джогинг надолу. Следваха 6 серии по 45 секунди. Почивахме малко, преобличахме се, слагахме по-топли дрехи и бягахме на обратно 2 мили. Общо всичко ни отнемаше около 2 часа. Беше брутално натоварване, но го обожавах.

В сряда правехме повторения, редувахме 3 и 5-минутни серии. Разделяхме се на две групи, аз бях в по-бавната и се започваше — 3 минути, 5 минути, 3 минути и така, докато стигнем общо 30 минути бързо и резултатно бягане.

Това беше еквивалентът на 6 серии по 5 минути с двете мили загряване и стречинга. И това ни отнемаше около 2 часа общо.

В събота или се състезавахме, или се срещахме в Базилдън (*на английски — Basildon — град в окръг Есекс*) и Лангдън Хилс (район в града с площ 6 кв. мили) и бягахме по един маршрут през тази местност. Позволяваха ми да стартирам от по-предна позиция и тичах с рекордьора и шампион на полумаратон Ник Уедърч. Той имаше малко коремче, но нямаше никакъв проблем да пробяга девет мили за 5 минути и половина. Наистина е класен атлет. Ник е като мен в снукъра. Може да не играя цяла година и после да се върна и да направя сенчъри брейк от раз.

Ник ми даваше преднина от около 30 секунди и повторенията ни бяха на по 3 минути. Иймън пък чакаше на финиш линията и когато вече бях на около 2 минути и половина, той започваше да ме надъхва до края. Ник обикновено ме задминаваше някъде на втората минута и половина и в момента, в който това се случеше, аз просто трябваше да удържа до края. Правехме 6 серии по 3 минути всяка в съботните дни. По-бързите момчета правеха по-дълги серии, естествено. Но и ние давахме най-доброто от себе си.

Иймън имаше проблеми с тазобедрената става и тъкмо му я бяха сменили. Той е някъде към средата на 50-е и е един от хората, от които съм научил най-много.

Отнемаше ми около час да стигна дотам, още час на обратно и два часа за тренировката. Така че два пъти седмично жертвах 4 часа от вечерното си време. Аз нямах нищо против, но на Джо определено не й харесваше. Влязох в страхотна форма, но това ми костваше много проблеми вкъщи и поради тази причина трябваше да отстъпя. Когато ходех до фитнеса, никой там не можеше да повярва колко бях здрав. Но все пак тренирах с много добри атлети. И благодарение на тях можех да тренирам на който и да е уред и да не спирам за два часа в залата. И всичко това без дори да се изморя кой знае колко.

2008-а, годината, в която бях в най-добра форма, бе също и годината на триумфите ми в бягането. Спечелих три състезания — и трите през този период. Първата ми победа беше най-велика. Беше състезание в Епинг, което набираше средства за Рис Даниелс, момиче, което почина от рядко регенеративно заболяване, наречено *Batten's*.

Тъкмо бях спечелил и световния шампионат. Общо взето всичките ми победи дойдоха накуп в периода, в който бях в най-добрата си физическа форма.

Втората ми победа беше на едно състезание за хора в неравностойно положение. Всички участници имаха някакъв недъг и затова най-бавните тръгваха първи, а най-бързите — последни. Примерно ако някой бяга 5 мили за 45 минути, а аз — за 27 минути, той ще тръгне 18 минути преди мен. Идеята беше всички да се движим горе-долу заедно. Аз бях един от последните на старта и не смятах, че ще успея да настигна двамата пред мен. В крайна сметка спечелих състезанието, а усещането беше наистина невероятно. Да не пропускаме факта, че все пак имаше и страхотна награда — торта с кремове пълнеж и сандвич с бекон, нещо такова!

Третото състезание не беше просто бягане — това бе убийствен маршрут, наречен *Lactic Rush* (в буквален превод — Млечна надпревара) и измислен от личния ми треньор Трејси. На него участваха около 80 души. Това е състезание в пресечена гориста местност с много препятствия по пътя, така че ти позволява да виждаш останалите, докато бягаш. Един от участниците се провикна на свой приятел, който също участваше: „Не можеш да позволиш на някакъв си снукър играч да те победи!“. И аз си казах „Окей, сега ще ви покажа за какво иде реч!“. Той тъкмо ме задминаваше, когато стана това. Аз се надъхах страшно много. Той беше военен и беше добър в такъв род състезания — да се катери по кални хълмове, да преминава през разни потоци, през гуми, така че аз просто наблюдавах какво прави и го копирах. Стоях зад него, опитвах се да запазя част от енергията си и наблюдавах как точно преминава през всички препятствия. А после, на последната миля, обувката му падна и аз се възползвах. В момента, в който го задминах, той беше свършен. Спечелих с повече от минута преднина, което си беше доста, имайки предвид, че бягахме първите шест мили заедно, а целият маршрут беше седем.

„Брентууд Газет“ (местен вестник) дори публикува статия за мен, което ме мотивира още повече. А и спечелих ваучер за 100 лири. Постигание си е.

Скоро след това отидох на състезание във Франция заедно с пича от Телфорд, Крис, който бяга 10 километра за 28 минути; шурейт му (брат на жена му) Марк, който бяга маратона за 2 часа и 20 минути; жена му и сестра на Марк, Аманда, която бяга 10 километра за 35

минути. Имаше и още няколко души от Телфорд с нас — по-бавни от Крис и семейството му, но все пак доста добри атлети.

Пътуването не започна особено добре. Вече се бяхме качили на ферибота в Портсмут, когато осъзнах, че съм си забравил паспорта. Трябваше да наема куриер да ми го достави, което забави цялото пътуване с 10 часа. Другите тръгнаха, но Крис и баща му, Тери, останаха с мен. Това беше доста хубаво всъщност, защото можех да си говоря само за бягане с тях, а те бяха изцяло на мое разположение. Въпреки това се чувствах доста гузен, защото реших, че сега ще се разочароват от мен и ще ме помислят за страшен тъпанар. Но те ме изненадаха с невероятно топлото си и приятелско отношение.

Както и да е, успяхме да се доберем до Франция. Бях малко нервен, защото все пак всички, с които пътувах, бяха много добри атлети. Сигурно по същия начин се чувства всеки аматьор, който се изправя срещу мен в снукъра, а именно „Мамка му, тук вече загази!“ . Но те не само че не ме караха да се усещам така, а и ме надъхваха и окуражаваха през цялото време.

Тери ни обясни за целта на пътуването. „Ще подобрим личните си рекорди — каза той. — Ти също! — добави, докато гледаше право в мен. — Тя също ще подобри личния си рекорд. Крис няма да го направи, защото той ще спечели състезанието, а Марк ще постигне добро време на полумаратона.“

Марк, който беше доста добър, каза, че няма да участва в полумаратона, защото не е в достатъчно добра форма, но ще дойде с мен на 10-километровото трасе. „Утре ще подобриш личния си рекорд“, ми каза той така, все едно беше вече факт, а не цел.

Пристигнахме в Каен (град в Северозападна Франция) и се регистрирахме в нашия малък симпатичен хотел за 18 лири на вечер. На следващия ден аз, Марк и Крис излязохме за един бърз джогинг, колкото да се раздвижим малко. Помислих си, че ще е супер бърз спринт, но не беше.

Беше си мързелив лек джогинг и това бе моментът, в който осъзнах, че дори и топ атлетите се наслаждават на 7 — 8 минутен пробег на миля и не се размазват от зверски тренировки всеки път. Изучавах начина, по който тренираха и се състезаваха точно както изучавах снукър играчите в началото на моята кариера.

После закусвахме заедно и си прекарвахме наистина добре. Аманда победи 3000 други състезатели в четвъртък вечер и спечели състезанието за жени на дистанция 5 километра. Пробяга я за 15 минути. Останаха ни 10-километровото състезание, полумаратонът и маратонът.

Марк бягаше до мен и ми каза да не се отделям от него. На петия километър вече бях свършен и му казах, че не мога да продължа, защото това просто ме убива. А той ми отвърна:

— Стъпвай на върха на пръстите си, изпъчи гръдния кош, не забравяй — върха на пръстите ти, после възглавничките на ходилото.

— Не мога, Марк, премазан съм!

— Справяш се добре! Изпъчи гърдите!

Веки път, когато забавях, той само ми повтаряше да не се откъсвам от него. И аз се опитвах да задържа темпото.

Когато минахме 4 мили, започнах да изпреварвам някои от бегачите. Помислих си: „Мамка му, току-що отвях няколко“. Това ме мотивира и ми даде увереност. Той не спираше да ми говори:

— Справяш се добре, Рон, остава ти само миля и половина!

— Смазан съм, Марк, наистина не мога повече.

— Напротив, можеш. Можеш!

Оставаше ми една миля и си помислих, че сигурно съм постигнал доста добро време.

— На път си да подобриш личния си рекорд — повтаряше Марк. — Новият ти личен рекорд е съвсем близо.

Личният ми рекорд дотогава беше 35 минути и 50 секунди, така че каквото и да е постижение под това, щеше да е невероятно.

— Остава ти половин миля — ми каза Марк. — Продължавай, не спирай!

Тогава вече нямаше да спра и да се откажа. Прекалено далеч бях стигнал, за да захвърля всичко. Научих, че можеш да бягаш дори и когато не се чувстваш особено добре. Останаха ни 400 метра и Марк каза: „Хайде, давай! Остава ти съвсем малко, давай!“. И аз се затичах, спринтирах като луд и финиширах за 34 минути и 50 секунди. Не можех да повярвам. Крис го взе за около 30 минути. Седнах отстрани на финиша и го попитах:

— Как се справи, Крис?

— Страхотно, аз спечелих, а ти подобри личния си рекорд!

После Тери (бащата на Крис) дойде. „Видя ли, казах ти! Ти подобри личния си рекорд! ТИ ПОДОБРИ ЛИЧНИЯ СИ РЕКОРД!“ Беше адски въодушевен. Размазах личния си рекорд, и то с цяла една минута! Бягах една миля за 5 минути и 40 секунди! Ето на това му казвам страхотно бягане.

Бях на седмото небе. Семейният ми живот беше пълна каша, но аз бях толкова щастлив точно тогава, точно с тези мои приятели, точно във Франция... Поръчахме си пица, гледахме Световната купа и осъзнах сред какви невероятни хора се намирам, колко хубаво беше, че подобрих личния си рекорд, че съм се превърнал в досадник на тема бягане, че спечелих световния шампионат, че съм отседнал в хотел за 18 лири на вечер, че никой нито пие, нито се друса и че не трябва да се тревожа какво ям, защото го изгарям веднага. Осъзнах, че съм успял и съм намерил рецептата за щастлив живот, това е!

На следващия ден се събудихме и останалите предложиха да отидем до плажа. Звучеше страхотно, но предполагам, че даже и на вас ви е ясно, че ставаше въпрос за бягане, не за нещо друго. Отидохме дотам и Крис каза, че отива за един бърз джогинг с Аманда, и попита дали искаме да се присъединим. Марк се съгласи и аз отидох с него. Двамата си направихме един джогинг от 5 мили на едно невероятно местенце точно до плажната ивица само по шорти, без тениска, без маратонки и беше просто невероятно. Бягали сме може би със скорост около 6 минути за миля, но аз дори не се изморих. Чувствах се така, сякаш мога да правя това постоянно и завинаги. Бях работил здраво, за да достигна това ниво на физика и тренировки, но определено си струваше — животът не можеше да е по-добър в този момент. Това беше времето, в което съм бил най-щастлив.

15

ПОЛЕЗНИТЕ СЪВЕТИ НА РОНИ ЗА БЯГАНЕТО

„24 минути, 3 мили и половина, добър ритъм, чувствах се добре, опитвах се да ритам с крак задните си части и да съм изправен.“

Разбийте дистанциите на по-малки разстояния.

Аз съм голям късметлия за това, че съм работил с много добри тренъори през годините, които са ми давали страхотни съвети. Всички си мислят, че трябва да тичаш много, за да станеш по-бърз. Всъщност, за да си бягаш бързо, просто трябва да можеш да го вършиш и да изпълняваш всичко, което се изисква, за да разделиш работата на различни сегменти и да правиш интервални тренировки (редуване на интензивна работа с по-леки натоварвания). Идеята на интервалните тренировки е, че бягаш много по-бързо, отколкото би било при нормална тренировка, но не чак толкова много, че да пострада техниката ти от това. Но пък можеш да пробягаш 400 м по-бързо, отколкото цяла миля. Тогава разделяш милята на 4 серии по 400 м всяка с по двеминутна почивка между тях. С други думи, имаш по две минути дупка между всеки 400 м. Предимството на почивката е, че можеш да пробягаш всеки 400 м много по-бързо, отколкото ако бягаше цяла миля в нормална тренировка.

Вслушвайте се в тялото си

Много е важно също така да се вслушвате в тялото си. Може да звучи като клише, но е абсолютно вярно. На мен често ми се е случвало да се контузвам, защото примерно съм прекалил с

тренировката, пренатоварил съм се или съм искал да вляза във форма прекалено бързо. Ако имате такова мислене, ще свършите тотално премазани и тогава няма да можете да тренирате въобще. Това е един порочен кръг. Най-добрият съвет, който някога съм получавал, ми бе даден от бащата на Крис, Тери, в Телфорд. Той е бил треньор на много добри атлети. Преди тренирах два дни, на третия ходех да бягам и после спирах. Отидох да си направя масаж и прасците ми бяха ужасно схванати и стегнати. Аз обаче не бях осъзнал, че са прасците ми, докато не отидох на масаж. И така, след като си счупих и костта на ходилото, се обадох на Тери и му казах:

— Виж, наистина не съм във форма, защото не съм тренирал от 7 месеца, чувствам се ужасно, качвам тегло.

— Просто бягай по 20 минути през ден през първите 5 — 6 седмици — ми отговори той.

Така и направих. Можех да бягам, без да се контузвам или чувствам зле, а след 4 седмици вече ставах все по-бърз и нямаше нужда да спирам да си почивам. Накратко казано, просто се вслушвах в тялото си и не го пренатоварвах. Наслаждавах се на всяка тренировка, защото нито имах мускулна треска, нито нещо друго ме болеше. Много е трудно да слушаш тялото си, когато си обсебваш! Но ако се въодушевиш прекалено много, просто ще свършиш на бунцичето на неуспелите бегачи. Дори докато пиша това, осъзнавам колко съм чувствителен на тази тема. Сега не съм в най-добрата си форма, но пак е повече от добре. Ще стигна и дотам — бавно, но славно. През ден си правя хубавата лека обиколка от 4 мили, защото това може да понесе тялото ми в този момент. Да го напъвам допълнително, би било доста тъпо. След три-четири месеца тренировки ще мога да си го позволя.

Бягайте изправени

Може да получите страшно много съвети относно стойката, която трябва да имате, докато бягате, но има и много изключения от правилото и затова не съм много сигурен колко ценен е точно този съвет. Например гледах как бяга Паула Радклиф и главата ѝ се мятеше като на полудяло пиле (определено това не е традиционна стойка), но тя печелеше всичките си състезания. Реших и аз да опитам и при мен също проработи, защото ми помогна да спра да мисля за това колко ме

болят краката. Мислех си само как се клати главата ми. Ако обаче споделиш всичко това с някой треньор, ще се спуска от смях.

Всеки един треньор би ви казал, че за да бягате добре, трябва да го правите изправени. Когато не сте във форма, се привеждате, дупето ви се отпуска назад и надолу и крачката ви става по-малка. Доста време и при мен беше така, защото много от бегачите, с които тренирах, бягаха на дълги дистанции и имаха малка крачка. За да увеличите крачката си, трябва да направите доста упражнения — като за начало да държите коленете си нависоко. Имайте предвид, че е изключително трудно да промените генетичната си крачка. Хората имат или дълга, или къса такава и понякога просто трябва да използваш това, което имаш, по най-добрия начин. Но колкото повече влизаш във форма, толкова и по-силен ставаш, толкова по-малко се привеждаш и толкова по-добър ритъм имаш. Когато не бях във форма и бях изморен, имах навика да се изтощавам докрай, докато вече нямам сили за нищо. В такива моменти раменете ми се отпускаха, привеждах се и краката ми все едно започваха да се влачат по пистата. Но когато бях във форма, винаги усещах как натоварвам горната част на тялото си и това те кара да мислиш, че си направил страхотно бягане. А ако се чувстваш така, то се превръща в самоизпълняващо се предсказание.

Стъпвайте на меката част на ходилата (т.нар. възглавнички)

Най-добрите бегачи стъпват на възглавничките на ходилото, защото така е по-бързо. Ако стъпвате на пета — пръсти, пета — пръсти, правите много повече усилия за същата дистанция. Ако стъпвате само на пръсти, със сигурност ще имате повече енергия и ще сте по-бързи, но това е ужасно трудно. Когато аз бягам добре, усещам как ходилата ми докосват земята по-бързо, но все още не стъпвам на възглавничките на краката си.

Пропускайте пържените храни

Моята перфектна диета включва препечена филийка, преди да изляза да бягам, и после овесена каша за закуска, когато се върна. По-късно обикновено ям салата с риба тон за обяд и риба с варени или печени картофи за вечеря. За десерт — натурално или гръцко кисело

мляко с банан и малко мед. Когато не тренирам, от време на време се връщам към старите си навици да налитам на пържена храна, но когато го правя, просто не мога. Дори си водих дневник на храната, която ям, заедно с този за бягането. Както казах, понякога съм доста обсебващ. Ако се изкушавах да ям нещо, което не трябва, дневникът ме спираше, защото знаех, че трябва да го напиша в него на края на деня.

16

ЛУДИ МОМЕНТИ

„Чувствах се като плужек, въобще не ми хареса лекото бягане, 25 мили пробег за седмицата.“

Имам си моите моменти. Луди моменти. Непланирани и досега необясними. Сигурно съм точно толкова известен с лудите неща, които съм правил, колкото и със снукъра си. Но лудите ми моменти не са се появили спонтанно. Да, имаше причина да си изляза по средата на мача със Стивън Хендри на Шампионата на Обединеното кралство. Имаше причина и да сложа кърпа на лицето си, когато играх срещу Марк Кинг. Имаше причина дори и за това, че си направих най-ужасната прическа на света и се обръснах нула номер в почивката по средата на мач. Време е да се изповядам.

Демонстративното ми напускане на мача със Стивън Хендри

Това можеше да се случи на всеки един от предишните ми 5 — 6 мача. Беше 2006 г. и играех в *Premier League* срещу Стийв Дейвис на полуфиналите и срещу Джими Уайт на финала. С Джо преминавахме през ужасен период и в главата ми беше пълна каша. Въобще не исках да участвам в никакви турнири. Мозъкът ми не работеше въобще. Не бях щастлив.

Играх срещу Дейвис, водех го с 3:1 фрейма, когато пропуснах една топка и отидох да му стисна ръката, защото просто исках да се махна. Докато вървях към него, си казах: „Какво, по дяволите, правиш? Не можеш да сториш това!“. Водех с 3:1 фрейма! Това беше турнирът точно преди Шампионата на Обединеното кралство, който щеше да се състои в Йорк. И спрях точно преди да го направя. Седнах си на

мястото. Главата ми ме караше наистина да се махна оттам, но успях да издържа на напрежението и просто си седнах кротко на стола.

Стегнах се, спечелих мача и успях да стигна до финала, на който играх с Джими Уайт. Водех с 4:0 фрейма и почти не пропусках, ударите ми бяха доста добри и вкарвах всичко, докато изведнъж... Бум! Пропуснах, той разчисти масата и резултатът стана 4:1. В следващия фрейм пропуснах още една топка и направих същото нещо — тръгнах да му стискам ръката и да се махна оттам.

Помислих си: „Мамка му, случва ми се вече за втори път“. Въпреки че в крайна сметка не го направих, фактът, че бях готов на това, бе достатъчно притеснителен. Бях се забъркал в такава каша покрай семейния си живот и пълния хаос в него, че просто не можех да стоя там. Чувствах се като най-самотния човек на света. Не знаех какво точно искам. Не исках да съм на турнирите, но не исках и да съм си вкъщи, защото там се чувствах страшно зле. Като че ли просто исках щастлив семеен живот, а не ми се получаваше и това ме съсипваше.

Лили беше само на няколко месеца по това време. Тя беше толкова прекрасна, очарователна и възхитителна, но дори и нейното присъствие не можеше да оправи нещата между мен и Джо. Преди Лили да се роди, сме се карали и спорили за различни неща като всички други двойки, но винаги сме успявали да се справим с това. След като Лили се роди обаче, нещата тръгнаха надолу. Ако нямахме Лили, със сигурност щях да си тръгна по това време. Но усещах тази съкрушителна тъга и вина в себе си. Бях твърдо решен да не се провалям като баща отново, след като постигнах точно това с първата ми дъщеря, Тейлър.

И така в момента, в който тръгнах към Джими, за да стисна ръката му, си помислих: „Какво, по дяволите, правиш? Не можеш да направиш това. Водиш с 4:1 фрейма, после с 4:2, ще спечелиш турнира, какво правиш, идиот такъв?“. Така че се съвзех, спечелих турнира, но още тогава усещах, че няма да е последният такъв момент. И не беше.

Всичко това вече се превръщаше в модел на поведение. Почти напуснах мача два пъти, а после отидох в Йорк на Шампионата на Обединеното кралство и спечелих два поредни кръга, преди да се изправа срещу Стивън Хендри. Но и в двата мача се чувствах по същия начин — просто исках да си тръгна. Въпреки всичко успях да издържа

до края. После се изправих срещу Хендри. Играех ужасно, не можех да вкарам и една топка, правех страшно нелепи удари, набих се в червените. Той ме водеше с 4:1 фрейма на четвъртфинала и играеше много добре. Помислих си: „Майната му на всичко това, аз изчезвам! Махам се оттук и отивам да се забавлявам някъде!“.

Беше около 4 следобед и се сетих, че познавам няколко жокеи тук, а те определено обичат да си попият от време на време. Бях решил да се размажа тотално тази вечер, на макс. Въпреки че по това време още бягах, не се чувствах добре в кожата си. Наистина е странно: отвън изглеждаше, че съм в страхотна форма — здрав, стегнат, елегантен. Всеки ми казваше, че изглеждам добре, но аз бях разбит на парчета. Не се тъпчех, докато бях в депресия, по-скоро се скъсвах от бягане. Но дори и това понякога не помагаше. А сега просто исках да се махна и да изляза от тази дупка.

Беше първият до девет фрейма, така че Хендри имаше нужда от още пет, за да ме победи. Не бяхме стигнали дори до средата, а аз вече просто не исках да съм там. Обърнах се, стиснах ръката на рефера, стиснах ръката на Хендри, казах му „Успех, Стив!“ и си излязох. След това гледах реакцията на Хендри в *YouTube* и си личи, че е онемял и не знае какво да прави със себе си в този момент — да остане или да си тръгне?

— Какво ще правим сега, Ян? — попита Хендри рефера Ян Верхаас.

— Ами предполагам, че играта току-що приключи, защото той отстъпи. Няколко души в публиката подвикваха „Хайде, Рони! Можеш да се справиш!“ и си помислих, че наистина мога... да направя това, което искам. Защо пък да не мога да го направя? Естествено, не беше изненада, че всички започнаха да говорят за умствените ми проблеми и нестабилната ми психика.

Никой не можеше да повярва какво съм направил. Най-малко Стивън. Той беше доста милостив и благосклонен към мен тогава. Със сигурност е осъзнавал, че нещо много зверски се е прецакало в главата ми, за да извърша това.

„Дори не съм и подозирал, че нещо не е наред — каза той, след като излязох. — Изглеждаше в добра форма и дори си побъбрихме преди мача. Рони очевидно има своите причини за това решение и аз нямам намерение да го критикувам. Той просто каза, че му е писнало,

и ми пожела успех занапред до края на турнира. Само той си знае какво му е било в този момент. Не мога да обвинявам или критикувам някого за това, но никога преди не съм виждал нещо подобно. Просто е доста странно и ексцентрично.“

Пуснах изявление, в което се извинявам за поведението си.

„Иска ми се да бях направил по-добра игра днес, но имах много лош ден в офиса. Всеки, който ме познава, знае, че съм перфекционист, когато става дума за играта ми, и днес бях много раздразнен на себе си, че изгубих търпение и си тръгнах по този начин с много съмнения и колебания. Трябваше да остана и да продължа. Съжалявам, че не поостанах и не го затрудних повече с полуфинала. Също така се извинявам, че разочаровах феновете, които бяха дошли да ме гледат как играя — намерението ми не беше такова и наистина много съжалявам, че се случи. Точно в този момент се чувствам разочарован най-вече от себе си, наранен и вцепенен съм. Но аз съм боец и ще се върна съвсем скоро, здраво стъпил на краката си, по-силен и по-решителен от всякога.“

Това, разбира се, не беше достатъчно за повечето хора. По-голямата част от експертите и коментаторите в този спорт смятаха, че съм позор за снукъра и съм изложил този спорт като цяло.

Мисля, че беше неизбежно да си тръгна по средата на някой турнир. Като че ли имаше нещо в мен, което нямаше да се успокои, докато това не станеше. Беше просто въпрос на време да превключа на летящ режим. Минавало ми е през ум дори, че ще се класирам за финалите и може просто да не се появя. Това вече щеше да е последното нещо, което щеше да вбеси властите толкова много. Част от мен искаше да предизвика Световната асоциация. Не казвам, че това е действие на зрял човек, който мисли логично. Но имаше и много хора около мен, които постоянно ме натискаха да го направя. Мои приятели ми казваха, че не могат да се докопат до салона на играчите, че не могат да се уредят да присъстват на мачовете и само ме надъхваха да се изправа срещу Световната асоциация заради всички

тези неща. Приятелите ми, близнаците Скоус — Боби и Лес — само ме предизвикваха по този въпрос. Добри момчета са, много ги обичам, но като цяло са големи дразнители. Не спираха да ми говорят какви били контролните органи на Асоциацията — били такива, онакива, всякакви глупости. Донякъде имаха право. Някои от хората, които работят в Световната асоциация, може и да са досадни чиновници, които само се стремят да направят живота ти по-труден и мизерен, но пък в крайна сметка това е моята работна среда и трябва да се разбирам с тези хора.

Важно е за мен да нямам проблеми с органите на Асоциацията, но братята Скоус нямаха такова намерение. Освен всичко като че ли не искаха и мен да оставят на мира за това. Донякъде бях идиот, че въобще им обръщах внимание и ги слушах и че им се връзвах. За кратък период от време наистина имаше истинска война между мен и представителите на Асоциацията, защото смятах, че приятелите ми са оцетени и онеправдани. А това си беше чиста лудост.

Когато излязох, навън вече беше настанала суматоха. Последствията бяха по-лоши, отколкото си мислех. Не можех да разбера защо всички го раздухаха толкова много. Не се чувствах добре, бях депресиран, бях разкарал Стивън Хендри от погледа си, всичко беше наред. А накрая ме глобиха 25 000 лири! Какво, по дяволите? Какво става тук? Наистина ме погнаха заради постъпката ми и реших, че повече не мога да си позволя този лукс. Когато ме глобиха, се бях запенил от гняв. Това ме накара да се почувствам още по-самотен.

Тази вечер наистина се размазах тотално. Обадох се на едно приятелче, един от жокеите, и му казах: „Тази вечер ще се излиза, Дино!“. Дойде при мен и веднага се сети, че мачът е свършил, преди да е започнал. Братята Скоус — Боб и Лес — също бяха с мен тогава.

Когато се прибрах вкъщи, разказах на Джо какво е станало. Тя отново ме подкрепи, защото разбра колко съм зле психически. Така ставаше винаги. Казваше ми: „Не се тревожи, това е най-доброто, което си правил досега. Това е твоята истина“. А аз ѝ отговорях с „Моята истина? Ако това е така, значи нещата не вървят на добре. Току-що ме глобиха 25 бона, няма как това да е добре“.

Смятах, че глобата е прекалено солена, но впоследствие осъзнах, че са имали право да ме глобят. В крайна сметка аз се превръщах в една огромна пречка и спънка, ако си мислех, че съм способен да напусна мач по средата му. А ако феновете също го мислех, може би и

те щяха да започнат да постъпват по същия начин. Или просто нямаше да се появяват на нашите събития.

Поговорих си с Родни Уокър, който тогава беше председател на Световната асоциация, и му обясних, че съм депресиран и имам сериозни семейни проблеми, които не желая да обсъждам в детайли. „В тежък период съм в момента, не ми е лесно и просто се сринах. Знаеш, че като си наумя нещо, няма сила на света, която да ме спре, но това, което направих, наистина беше заради лични проблеми.“ Това беше истината — но не цялата истина. Не му споделих частта с гнева ми към Асоциацията.

„Окей. Няма проблем, радвам се, че ми сподели това“, ми отвърна той.

Въпреки всичко глобата не ми се размина.

Може би се боях, че ще превърна моето поведение в тенденция и че други играчи може да последват моя пример, като напускат мачове по средата. Аз обаче мисля, че няма за какво да се притесняват от тази гледна точка. Другите играчи не са достатъчно луди, за да направят нещо подобно.

Феновете също донякъде се обърнаха срещу мен. Някои от тях ме освиркваха на мача ми в Престън, както и на следващия турнир от мастър серията в Уембли. Джон Парот ме наруга и изкритикува, като каза, че ако не съм достатъчно стабилен, трябва първо да разреши тези мои проблеми и чак тогава да се върна да играя снукър, когато съм готов. Смятах, че това не е редно — да сриташ някого точно когато е на дъното, вместо да покажеш капка съчувствие. Хендри беше добър в това. Той донякъде ме подкрепи, като каза, че за да направя подобно нещо, сигурно имам сериозни причини. Останалите обаче бяха на мнение, че няма извинение за подобна постъпка — щом си професионалист, си длъжен да се появяваш на мачовете и да играеш докрай.

На мастърс турнирите напрежението наистина ме смачка. Излизах да играя и всеки започваше да се пита какво ли ще направя този път, дали ще играя добре и дали въобще щях да остана достатъчно дълго, за да се разбере дали играя добре. Това беше турнирът, на който победих Динг на финала и той се разплака. Причината да спечеля този турнир бе, че си останах вкъщи в неделя, когато Динг играеше, и той наистина отнасяше всичко след себе си.

Тогава Джон Върго (коментатор във ВВС) каза: „Това е новият пазител! Това е човекът, който ще открадне наметалото от Рони О’Съливан“.

Нагъл кучи син! Обичам Джон, но си казах: „Малко рано ме отписваш от играта, Джон. Прибери некролога за по-късно“. Това ми даде мотивацията да отида и да спечеля този турнир. Перфектният стимул! Никога не споделих това на Джон, но си го спомням, сякаш беше вчера, и всеки път, когато тренирам на тази маса, се сещам за това, което той каза, и за мотивацията, която ми даде, да затворя устата на всичките ми критици.

По ирония на съдбата точно срещу Динг играх на финала и той игра наистина добре. Поведе ме с 2:0 фрейма и реших, че ще има истинска битка за победа. Не се притесних особено, защото знаех, че съм горе-долу в добра форма — на моменти я имаше, в други — не, но когато дойде, просто смазваше противника изцяло. Така че си казах, че не е лоша идея да изчакам да ми дойде моментът и да видим тогава как ще реагира на това, с което ще го посека. Не се притесних, когато ме поведе с 2:0. После изравних до 2:2, а след това резултатът се обърна до 5:3 в моя полза преди почивката — бях го надиграл, победил, а той вече беше наясно, че мачът ще е тежък, защото имах някои много добри удари.

После резултатът беше 9:3 и той направо искаше да си тръгне. Бе странно, защото Динг е последният човек, от когото може да се очаква нещо подобно. Може би беше взел пример от мен. Динг се разплака, а после дойде и почивката, след която имах нужда само от още един фрейм, а той дойде и ми стисна ръката. В този момент се сетих за моите собствени проблеми и му казах: „Не, човече. Не можеш да направиш това. Те ще ме съсипят, а ще съсипят и теб, ако го направиш. Не можеш, не трябва“.

Когато споменах, че съм му казал тези думи, имах предвид, че помолих Джанго да му преведе точно това, после сложих ръка на рамото му и му предложих: „Хайде да отидем да изпием по един чай“. Може би беше прекалено вгълбен и изгубен в себе си и не знаеше резултата и си мислеше, че вече е загубил. Отидохме да пийнем по един чай и му казах: „В момента майка ти те гледа, баща ти — също, стига глупости, трябва да издържиш само още един фрейм и това е“. Той похълцваше и едва сдържаше сълзите си. Заведох го в съблекалнята си, а Джанго също беше с нас. Обърнах се към Джанго:

„Кажи му, че трябва да се върне и да играе и че всичко е наред“. Попитах го и дали харесва състезателни коли, ферарита, и му предложих някой ден да се разходим до „Брендс Хач“ (състезателна писта близо до град Суонли, окръг Кент).

Той започна да се успокоява малко по малко. Мениджърът му, Гари Балдри, също беше там и му казах:

— Той трябва да излезе и да играе.

— Да, знам — ми отвърна той.

— Хайде, тръгвайте, да отиваме там и да изиграем още един фрейм и да се приключва. В противен случай Световната асоциация и пресата ще премажат и него така, както направиха с мен, а това не е добре за него — добавих аз.

И така, върнахме се и започнахме последния фрейм. Някой от тълпата ме освирка и обиди с нещо от рода на „Също толкова зле си сега, както когато просто си тръгваш“.

Аз му отвърнах: „Млъквай! Ако няма какво хубаво да кажеш, по-добре си стой вкъщи“. Това се случи, докато разчиствах масата и последния фрейм. Нямаше да позволя на този идиот да ми говори така.

В крайна сметка, въпреки че демонстративното ми напускане със сигурност ми се отрази зле, донякъде ме накара да осъзная някои неща и ми позволи да помогна на Динг в момент, в който той попадна в същата ситуация.

Така и не говорих с Динг за това, което се случи, по-късно. Няма нужда. Той си взе поука. Точно както аз си научих урока от напускането на мача.

Мократа кърпа на главата ми

Играех срещу Марк Кинг. Някои играчи играят така, че е истинска наслада да ги наблюдаваш, и си казваш, че определено има какво да научиш от тях и да използваш в собствената си игра — Стивън Хендри, Джон Хигинс и други като тях. Осъзнаваш, че те са истинска класа в този спорт, а после се появява някой като Марк Кинг, при когото няма какво да ти хареса в играта му, че да го гледаш.

Той най-вероятно знае, че е хакер. Той не е от онези играчи, които се смятат за брилянтни. Той е честен и открит. Той е наясно, че се справя невероятно добре за таланта, който има. Донякъде може да

се каже, че е страхотен. Той не докосва хората с играта си. Но пък за сметка на това има повече дух и желание за победа от всеки друг в този спорт. Накратко казано, да седя там и да го гледам как играе, определено не беше сбъдната мечта.

Всичко, което той прави, е погрешно — позата му, позицията на ръката, на която подлага щеката, начинът, по който удря, няма нищо плавно и гладко в маниера му на игра. Така че не искам да обиждам Марк, но... добре, де, малко сигурно ще го засегна, но просто нямаше как да не сложа мократа кърпа на главата си, за да не гледам какво се случва. А дори ме беше страх, че все пак ще виждам и през нея. Като си я сложих на главата, първо това проверих. Слава богу, нищо не виждах вече.

Само можех да чувам как топките се търкалят по масата. За времето от обявяването на някоя вкарана топка от съдията до момента, в който трябваше да вкара следващата си топка, бях сигурен, че вече е обиколил масата поне два пъти. Все пак е добър играч, когато влезе в серия, вкарва топка след топка и приключва набързо. Но може би Марк е човекът, който обикаля около масата поне 4 пъти повече от мен.

Наистина ми беше трудно да гледам — беше дълъг мач, 17 фрейма, Шампионатът на Обединеното кралство, и определено не можех да го гледам. Но той не беше единственият. Има много такива играчи, които просто не мога да гледам как играят. До някаква степен поради тази причина понякога ми се иска да бях лош играч — тогава нямаше да ми правят впечатление всички грешки. Понякога ми се иска да не бях наясно какво прави добрите играчи добри, а лошите — лоши. Когато играеш срещу лош играч, можеш да различиш лошите му навици точно както се случва и когато играеш срещу някой добър и наблюдаваш играта му, за да научиш нещо ново от него и да го пробваш самият ти. Когато играех с Марк Кинг, нямаше какво да науча от него. Мисля, че той така и не разбра защо си сложих кърпата на лицето. Е, сега вече със сигурност ще разбере.

Той ме победи с 9:8 фрейма. Това беше мачът, от който си тръгна Рей Риърдън, защото аз просто удрях топките ей така, за шоуто. След този мач въведоха ново правило, гласящо, че не е позволено да слагаш кърпа на главата си, защото не било джентълменско поведение.

Ситуацията беше много подобна на тази, в която започнах да броя възлите на мрежата на джоба на мача срещу Селби. Знаех, че не

мога да слагам кърпата на главата си, но той е същият тип играч. Той също прави толкова много грешни неща с щеката, че когато го гледаш, се чудиш как въобще успява да вкарва топки. Ясно ти е, че рано или късно ще се пречупи, бърка тайминга на ударите, понякога дори удря накриво. В някакъв момент аз просто осъзнавам, че през цялото време само го критикувам мислено, докато го гледам как играе. А това не е нещо, което правя умишлено. Просто не мога иначе. То е като натрапчив импулс. Именно затова броях възлите — за да не ми се налага да гледам него или играта му, защото ме заболяваха очите от това.

Все си мисля, че от мен би станал добър треньор, но сигурно щях да съм малко като Рей Риърдън и да се изнервям, когато играчите не играят по начин, който на мен ми допада. Хората казват, че имам инстинкт за играта, но аз не смятам така. Трябва да имаш добра техника като основа, преди да придобиеш усещането за играта, и да бъдеш инстинктивен. Ако техниката ти е добра, това ти позволява да изиграваш ударите си с лекота и прецизност, което впоследствие елиминира притесненията къде ще отиде бялата и как ще се позиционира цветната — единственото, което те интересува, е да не пропускаш удар и да преминаваш към следващия. Мислиш си къде искаш да позиционираш топките вместо за това, че не ти допада този удар; уверен си, че ще понижеш джоба с тази топка вместо нещо от рода на „Офф, позиционирах се тук, но не ми харесва, щеше да е по-добре ето там“ да минава през главата ти.

Да си технически добър, освобождава ума ти и ти позволява да се концентрираш върху самата игра, вместо да се бориш с отделни удари. Точно затова съм казвал неведнъж, че Селби би се затруднявал с турнири, които са с повече и по-дълги фреймове, защото също като мен и той имаше проблеми с техниката си. Интересно е, че той никога не е печелил световния шампионат, а само Шампионата на Обединеното кралство тази година, когато намалиха мачовете от 10 на 6 фрейма за победа. В по-дългите мачове техниката излиза на преден план, защото е много по-вероятно да се напрегнеш, ако мачът е повече от няколко сесии, а ако загубиш някоя сесия с 6:2 или 7:1 фрейма, наистина трябва да се бориш, за да се върнеш обратно в играта. Преди винаги съм мислел, че няма да спечеля световния шампионат, защото

имах чувството, че се боря с играта си чисто технически. Слава богу, грешах и не се оказах прав.

Известната свирка в Китай

Не съм сигурен дали това се брои като момент на лудост. Мислех си, че просто се забавлявам и се лигавя, въпреки че не всички го възприеха по този начин. Проблемът беше, че не знаех, че камерите снимат, а микрофоните са включени. Ако знаех, никога нямаше да кажа нещата, които казах.

Седях до Иван Хиршовиц, медиен директор на Световната асоциация. Иван ми е близък приятел и има страхотно чувство за хумор. Зададох ми първия въпрос, после го преведох на английски, а аз си помислих колко дълъг звучеше на китайски и колко кратък — на английски.

„Мамка му — казах на Иван. — Това беше най-дългият въпрос на света“. И той започна да се смее.

Журналистът попита:

— Смятате ли, че дадохте 100% от себе си днес?

— Смятам, че се представих добре, но Марко игра по-добре — отвърнах аз. Държах микрофона в ръката си, после го свалих и прошепнах на Иван:

— Погледни това, има същата форма и размер като оная ми работа.

— Е, това е доста странна форма за пенис — каза Иван.

— Е, твоят какъв е тогава? — попитах го аз.

Въобще не осъзнавах, че микрофонът е включен, а ние просто се кикотехме. Тогава се огледах и казах: „Някой иска ли да ми въртне една свирка? Никой ли не иска да ми духа?“. Гледах точно към една дама на първия ред, докато казвах: „Искаш ли да дойдеш и да ми го лапнеш?“. Тя ме гледаше, усмихваше се, а Иван се напикаваше от смях със сълзи на очи, беше се разплакал от хилеж. Казах го само защото знаех, че тя не ме разбира. Знам, че беше много тъпо, но не съм оскърбителен и груб по принцип. Просто се бързавахме.

Осъзнах, че микрофонът е бил включен чак когато се прибрах вкъщи и татко ми звънна по телефона и каза: „Обвинен си в

нецензурни и развратни коментари, навсякъде по радиото се говори за това“.

Нямах идея за какво говори той. Бях на гости на едно приятелче в Онгар и нямах достъп до интернет, така че трябваше да приема думите на татко за чиста монета. Първият момент, в който разбрах малко повече, бе на следващия ден, когато си купих вестник „Сън“. Бях се прибрал от Китай в понеделник, а в сряда записът от интервюто беше вече публикуван. Когато го прочетох, започнах да се смея. Мислех си, че е наистина фантастично и адски забавно. Но в същото време доста се притесних, защото знаех, че Световната асоциация само си търси причина да ме погне. В същото време бях убеден, че те допускат, че китайците биха го възприели като нещо доста оскърбително и обидно и биха казали, че съм морално пропаднал и калпав. Бях сигурен, че Световната асоциация само си търси оправдание да ми забрани да играя, и си мислех, че това е перфектен шанс за тях — Рони отива в страната, която е новата световна суперсила, предлага да му духат и разстройва китайците. Мислех си, че Асоциацията наистина ще ме погне, защото щяха да кажат, че не съм по-голям от спорта, и започнах да се насирам от страх.

Имах няколко приятелчета в Китай и ги помолих да проучат какви са настроенятия там, да разберат дали наистина са толкова ужасени от това, което бях направил. Те ми отговориха: „Не, не, не, няма нищо такова, въобще не са те разбрали даже, мислят, че си велик, и даже вече им е мъчно, че си си отишъл вкъщи. Наистина всички тук те обичат и въобще не разбират за какво е целият този шум“.

Помислих си „Слава богу!“. Пуснахме изявление по техния спортен канал, в което се извинявам, обяснявам колко обичам китайските снукър фенове и им казвам, че нямам търпение отново да ги посетя. Това беше организирано без съдействието на Световната асоциация, а изцяло от мен. По това време китайската преса и асоциация бяха изцяло на моя страна, така че не се притеснявах за тях. Просто имах нужда да знам, че Световната асоциация е наясно, че съм се реванширал на китайците и никаква вреда не е нанесена.

Понякога изглежда така, сякаш аз и Световната асоциация сме в непрестанен и доста оскърбителен конфликт. Те ме обичат и знаят, че допринасям за развитието на играта. Но в същото време ме ненавиждат, защото смятат, че мисля, че съм над спорта. До известна

степен те бяха зависими от мен през последните няколко години и ненавиждат този факт. А аз знам, че никога не съм бил една от техните овчици, никога не съм правил просто това, което ми казват безусловно. Ако го бях направил, много бързо щях да изгубя себе си.

Мислех си кое е най-лошото нещо, което Световната асоциация може да ми причини? Да ми забрани да играя. Ако го бяха направили по това време, когато смятах, че не ми харесва да играя и бях депресиран, щяха да ми направят услуга. Така че всеки път, когато Световната асоциация ме погваше, се опитвах да превърна този факт в нещо положително — казвах си, че една такава забрана ще ми се отрази добре, и с това се изкарвах от мизерията на черни мисли. Без повече снукър депресия: страхотно. Реших да не правя компромиси. Можеха да ми забранят да играя, ако пожелаят, но това щеше да е все едно да си отрежат носа напук на лицето — успех с уговарянето на спонсори, защото вие взехте решение да ми забраните да играя, сега не ми се налага да се тревожа за това, успех и щастливи дни занапред! Ето какво си казвах, а малко или много го казвах и на тях.

Странно е, че все още зависят донякъде от мен след толкова много години — че никой друг с нужния талант и характер не се е появил и не ме е отвял. Мисля, че характерът и личността са най-важният фактор. Като цяло снукър играчите са страшно скучни копелета. Дори и тези от тях, които имат брилянтна техника, нямат онази черта от характера, която кара публиката истински да се интересува от тях, както го прави с мен, Джими Уайт или Алекс Хигинс. Предполагам, че нестабилността ни винаги е допринасяла за нашата неустойчива привлекателност. Ние сме доста уязвими по един или по друг начин и никой никога не знае какво ще се случи всеки следващ път, когато се появим някъде.

Публиката обожаваше Джими и Алекс. Джими беше такъв невероятен артист — а и самият факт, че загуби и шестте финала на световни шампионати, на които се класира, още повече допринесе за това да стане шампион в очите на феновете. Всички отчаяно искахме той да спечели титлата. Аз може би приличам повече на Урагана Хигинс по докосване на публиката и по собствените ни вътрешни демони. Но мисля и че публиката вижда и една основна разлика — да, той е Хигинс, но има и друга страна, която показва колко непреклонен и неумолим е в желанието си да бъде шампион. В същото време си има

собствените си демони, заради които е смазан, никой не знае какво ще направи във всеки един следващ момент, но като цяло е здрав, във форма и е много добър атлет.

Световната асоциация знае, че публиката мисли по подобен начин и за мен, и това се превръща в проблем за тях. Понякога си мисля, че не искат нищо друго, освен да се отърват от мен веднъж и завинаги. С Хигинс можеха да си го позволят — беше спрял да вкарва, не печелеше, така че беше най-лесното нещо на света да му дадат подълга забрана, когато не се държеше, както трябва. Разбира се, докато печелеше, голяма част от неадекватното му поведение бе толерирана.

При мен нещата стоят по малко по-различен начин — търпят ме, когато се справям добре, но в секундата, в която това спре или решат, че феновете вече са се отказали от мен, ще се отърват от мен. Просто е въпрос на време. Аз обаче винаги съм смятал, че ще си тръгна, преди те да ме накарат. Винаги съм мислел, че ще си тръгна по моя начин, вместо някой да ме принуди да го направя. Не искам да съм Алекс Хигинс и да бъда принуден да се откажа. Именно затова миналата година постъпих така — световен шампион, най-добрият играч на планетата, всичко беше по моите правила. В крайна сметка използвах всички възможни вратички, за да ме върнат обратно. А това означаваше, че съм победил.

До някаква степен сигурно с нетърпение очакват да се пенсионирам. Със сигурност ще им липсват моите моменти и цялото това чудене какво и дали ще направя, но като цяло това ще донесе на Асоциацията повече увереност, че държат спорта си под контрол и че по-лесно могат да напътстват играчите. Ще си отдъхнат, ще си кажат, че Рони вече е история, и ще продължат напред.

Хората говорят, че Джъд Тръмп е новият Рони О'Съливан. Но отново мисля, че има огромна разлика между нас. Аз имам много неща, които се прескачат в главата ми — както хубави, така и лоши. Под всичко това обаче имам неутолима и изгаряща жажда да печеля и имам интелигентна игра, с която го постигам. Не излизам на масата само за да блъскам топките и да се надявам, че ще ми се получи, като ги разхождам. Напуснах демонстративно по средата на мач, но после се върнах на следващия турнир и го спечелих. Винаги съм съумявал и успявал да се завърна и мисля, че и заради това печеля уважението на хората — защото се връщам дори когато съм на дъното. Хората

харесват това. Същото като при Роки или Мохамед Али — нокаутират ги, а те се изправят и печелят отново. Али е получил забрана да се боксира, защото е отказал да се присъедини към армията поради съвест и морални доводи. През 1966 г. той казва: „Аз нямам спор с Виетконг“. Три години по-късно се завръща на ринга и печели световната титла.

С всичките ми демони, майка ми в затвора, баща ми в затвора, алкохола, наркотиците, децата, издръжката, поддържането на форма, маниите, обсебванията и депресиите — някак си между всички тези неща успях да спечеля четири световни титли, четири шампионата на Обединеното кралство и четири титли от мастърсите. Нямам идея как точно съм успял. Спечелил съм 24 ранкинг турнира, 10 от серията *Premier League* и повече от 50 общо. Въобще не е зле за развалина като мен!

Урагана Хигинс спечели две световни титли, което си беше невероятно постижение. Умееше да дава най-доброто от себе си, когато се налага. Но не беше безмилостен като мен. Той би излязъл за по питие. Аз бих излязъл навън за едни 8 мили (разбира се, понякога правех и двете). Понякога печеля въпреки себе си. Мисля, че хората винаги очакват от мен да рухна и да избухна. Погледнете ме и можете веднага да разберете защо. Но аз се развивах като професионалист и печелех турнири за повече от 20 години, а и смятам, че има хляб в мен за още няколко предстоящи победи. Тези обаче, които мислят така за мен или смятат, че съм слаб психически, просто не ме познават. Мога да схрускам коментатори като Джон Парот за закуска. Да, имал съм си и моите моменти, когато съм бил сринат и не съм бил на себе си, но повече от 20 години съм бил доста по-силен психически от повечето ми критици.

Не казвам, че съм силен характер като Питър Ебдън например, който може да те смила фрейм след фрейм с нечовешко темпо. Аз не съм такъв, отворен съм, уязвим съм, обичам играта си и успявам да обединя всичко това като играч.

Може би звучи несъвместимо, дори противоречащо, но толкова много истински хора са такива. Кой не може да го разбере?

Един ден обичаш играта, на другия ден я мразиш. Обзалагам се, че много хора се чувстват така относно работата си (ако са късметлии). Един ден обожаваш да си около децата си, на другия вече те

подлудяват и те изкарват извън нерви. Такъв е животът. За мен е важно как контролирам емоциите, които влагам, за да продължа напред. В миналото емоциите и чувствата ми ме доминираха и контролираха. Трябваше да стигна дъното и да няма накъде повече да потъна, за да започна да се изправям наново. Надявам се, че повече няма да изгубя контрол. Мога да се справя, когато видя, че нещата отиват на зло — дишам дълбоко, мисля, откривам какво искам и се опитвам да се наслаждавам на играта.

Според мен повечето играчи, а и повечето хора като цяло си имат своите крайности в добри и лоши моменти, но просто не говорят за тях. Аз съм много приказлив. Ако се чувствам виновен за нещо, със сигурност ще си кажа всичко, което ми се върти из главата.

Как си обръснах главата в Шефийлд

Беше през 2005-а, бях на световния шампионат и играех много зло. Имах страхотен сезон преди това и спечелих 4 от общо 8 възможни титли. Но в Шефийлд като че ли не успях да се справя с напрежението, както трябва. Чувствах се зло, слаб, унил и муден. Нищо не беше наред. Имаше клип с мен, който вървеше по телевизията заедно с резултатите и точките, погледнах се и си казах: „Ужас, виж се на какво приличаш!“. Косата ми беше дълга по това време. Казах на приятеля си Мики, по прякор Кефала: „Вади бръснача и ме подстрижи първи номер!“. Кефала ми отвърна „Не ставай глупав“, но все пак го направи.

Отидох в залата, където трябваше да се проведе мачът на следващия ден, и си помислих, че сигурно ще ме вземат за луд — изглеждах така, все едно току-що са ми направили лоботомия. Кен Дохърти влезе, погледна ме веднъж, после втори път и сигурно се зачуди кой е този луд, когото са пуснали да играе там. Изглеждаше така, сякаш са освободили някой сериен убиец в Шефийлд.

Не беше добре.

Това беше годината, в която играх срещу Ебдън на четвъртфиналите, и той ме измъчи дотолкова, че да отстъпя. Направо си ме заведе в стаята за мъчения. През по-голямата част от мача си седях на стола, свлечен към стената, с ръце над главата си. В други

моменти просто си дъвчех пръстите, зъбех се или правех разни гримаси на Рей Риърдън. Бях тотално смачан.

Ебдън ме накара да се чеша по челото, докато потече кръв. Той ме съсипа. Бях облекчен, когато ме победи. Той направи брейк от 12 точки за 5 минути и 12 секунди. Седях си на стола и попитах един тип от публиката колко е часът. Той ми отвърна, че е около 11 на обяд. Помислих си: „О, не! Това ще продължи поне още 2 — 3 часа“. Сега вече знам какво е някой да те дави в стотици литри вода. Същото като лишаването от сън. Няма и частица съчувствие в Ебдън. За него това бе изкуството да побеждаваш, изкуството на спорта. Наричаме го Психо, защото много ни прилича на Антъни Пъркинс (актьора с главна роля в едноименния филм на Хичкок). Аз харесвам Ебо, като цяло е пич, но е мъчител от най-гадния възможен вид. Всеки си мислеше, че съм объркан и смутен от това, че загубих, но аз просто бях облекчен. Най-накрая свърши! Беше вече време за почивка.

Направих си прическата по средата на един от предишните мачове. Късметлия съм, че не се заколих, вместо просто да се обръсна. Толкова зле се чувствах. Леко се отървах. Играех толкова зле — по едно време го водех с 8:2 фрейма, но после сгафих и нещата се обърнаха. Ебдън направо ме премаза със своята игра. Не го виня — имаше жена и четири деца, за които да се грижи. И ако това бе единственият начин да спечели, така да е. Но аз определено трябваше да изляза и да се размажа след това.

От анонимните алкохолици към анонимните пристрастени към секс

Постоянно местя разни неща от едно място на друго. На кухненската си маса държа таблета, телефоните и една купа и ако изглежда разхвърляно, се опитвам да го оправя и подреда. Когато Деймиън готви, все едно е паднала бомба въщи. Тогава също изчиствам и оправям. Не ме притеснява въобще. Даже ме кара да се чувствам добре, защото после има какво да оправям. Винаги трябва да правя нещо. Един приятел постоянно се шегува с мен: „Ти си човешки правител, а не човешко същество“. Предполагам, че това е една от моите мании.

Никога не бях се замислял колко пристрастяваща личност и натура имам, докато не се озовах в клиниката. Дотогава просто си мислех, че имам малък проблем с наркотиците и че трябва да спра да ги употребявам или най-малкото да се науча как да се контролирам, когато съм надрусан. Със сигурност не съм се възприемал като пристрастен. Дори ми отне около 10 години след първото ми ходене в клиниката, за да осъзная, че наистина имам проблем и съм зависим.

Предполагам, че съм си давал разумни обяснения за всичко това. Казвал съм си неща от типа на „Работих здраво или пък бягах много, сега заслужавам едно излизане довечера“. Казвах си, че не съм толкова зле в сравнение с някои други хора, че съм различен. Убеждавах се, че ако мога да изкарам чист един месец или половин година, няма проблем да се изкуша веднъж-два пъти, след като не го правя всеки ден. Опитвах се да контролирам излизанията и гуляите си и си мислех, че ако успея да го постигна, това означава, че нямам проблем.

Типичен гуляйджийски ден започваше с малко пиячка — винаги водка с портокалов сок. Всъщност не съм много по всичкия алкохол, почти не съм пил бира и други спиртни напитки, освен водка. Това, което знаех, е, че водката с портокалов сок е моето питие. Виж, Рони Ууд (английски рок музикант, бивш член на „Ролинг Стоунс“) е професионалист. Осъзнах, че не съм кой знае какъв пияч, когато започнах да пия с Рони. Той си имаше отделно питие за всеки случай или повод. Започваше с *Guinness*, после минаваше на водка, а след това носеше от невероятното прекрасно питие в ранния следобед. Не помня какво точно беше, но беше неговата следобедна компания. Той пиеше според времето на деня и си мислех, че е истински експерт. Аз бях аматьор, можех да пия каквото и да е, без да знам кой знае колко за въпросното питие. Но Рони ме образоваше по този въпрос.

Аз всъщност не си падам особено много по алкохола, а по-скоро по ефекта от него. Той заличаваше всичко по начин, от който имах нужда. В добрите си дни бях на водка с портокалов сок — около 10 такива коктейла, прибирах се към 3 следобед и започвах с виното. Всъщност не само вино, а каквото и да е старо традиционно питие, по това време нямаше особено значение какво точно. Изпушвах и по няколко джойнта. На следващата сутрин към 7:00 слънцето вече изгряваше, а аз си мислех: „Мамка му, пак го направих“. Птичките започваха да пеят, а аз осъзнавах, че отново съм загазил. После става

11:00 — 12:00 на обяд и се припичах на слънце, легнал на пода, и си мислех какво съм направил пак. Отнемаше ми по три-четири дни да се съвзема и да започна да се чувствам нормално отново.

Когато бях пиян или надрусан, говорех само глупости по цяла нощ, побърквах всички и ги отегчавах до смърт.

След като отидох в клиниката, се чудех как ще оцелея без нещо, което да ме сковава. Беше ми много трудно за определен период от време. Не мислех, че е възможно да откажа алкохола и наркотиците просто ей така. Когато бях чист, се заключвах в къщата и не излизах никъде. Бях същият и като ходех по турнири — определено не ми се събираше с хора и ставах параноичен.

Марихуаната ми даде увереността и самочувствието да се забавлявам и шегувам. Толкова много се пристрастих и свикнах с джойнта, че можех да функционирам съвсем нормално, когато бях напушен. Можех да играя голф, снукър, каквото и да е, просто ме зареждаше. Накрая вече толкова бях привикнал към нея, че въобще не ме сковаваше, напротив — просто ме зареждаше с допълнителна енергия.

Често ме изследваха за наркотици, но ако бях сгафил или прекалил, просто се оттеглях от дадения турнир. След като са ме погнали веднъж, знаех, че няма как да ми се размине втори път, и осъзнавах, че е по-добре да пропусна турнир, отколкото да рискувам да ми забранят да играя. Често рискувах това да се случи, но когато си съсипан и се чувстваш ужасно, а знаеш, че една цигара ще те накара да се почувстваш по-добре, не можеш да спреш. Щом спрях наркотиците, се депресирах адски много. Борех се с живота. Малко наподобяваше историята с яйцето и кокошката. Бях депресиран, защото спрях да пия и да се друсам, но в същото време започнах да пия и да се друсам, защото бях депресиран. В крайна сметка реших, че е по-добре да съм чист и депресиран, отколкото надрусан и депресиран. Поне имаш изход и разчиташ на собствените си естествени емоции — ако се чувстваш зле, значи наистина си съсипан, ако се изправиш на крака, значи наистина си успял да го постигнеш.

След клиниката за рехабилитация прекарах доста време по срещи на анонимните алкохолици. Те ми носеха доста облекчение тогава. Помогнаха и за депресията ми. Ходех там, споделях, обяснявах, че съм депресиран, защото ми липсват пиенето и наркотиците, а

всички показваха такова съчувствие, казваха ми да не се отказвам да ходя и да се моля на Господ! Всичко това ми помогна да се откъсна малко от цялата помия. Щях да се върна там, ако трябваше. Бях обиколил всички а-та — анонимните алкохолици, анонимните наркозависими, анонимните пристрастени към храна, всички. Мислех си, че ако имам пристрастявания към различни неща, то храната е едно от тях, така че мога да проверя какво имат да кажат и по този въпрос, защото определено си обичам кльопачката. Казваха ми да не ям хляб, да не ям картофи, но по това време определено бях в добра физическа форма и осъзнах, че не съм за там. Знаех, че това е под контрол.

По едно време пробвах и анонимните пристрастени към секс. Бях сам вече две години и си мислех, че там мога да срещна морално пропаднали, пристрастени към секса мръсници, които може би щяха да се навият да си прекараме добре, но се оказа, че всички са се отрязали тотално и нямат връзка с главния. Мислех си, че може да се поогледам и да открия някоя и друга готина мацка сред тях. А някои бяха толкова зле, че дори не се здрависваха, защото пристрастеността им се отключвала моментално. Осъзнах, че всичко това ми идва малко в повече.

Срещите на анонимните пристрастени към секс ме върнаха обратно към дрогата. Всичко там беше толкова налудничаво и си казах, че на секундата трябва да се разкарам оттам, защото не искам да свърша като тази сган. Странно е как реално виждаш същите неща като при анонимните наркозависими. Те осъзнават, че имат проблем с наркотиците, оправят се, израстват, напускат групата и започват да търсят други свои пороци, които да „лекуват“. Някои от хората, които бях виждал при наркозависимите, видях и на срещите на пристрастените към секса и си помислих, че тази лудория на възстановяването е просто един продължителен процес, който трае вечно. А аз не исках това за себе си. Исках да мога да живея живота си и да го контролирам сам. Смятах да се пробвам и да рискувам.

На срещите на пристрастените към секс не трябва да говориш пред останалите, което беше добре, защото аз реално нямаше какво да им кажа. Никога не съм смятал, че съм пристрастен към секса. Даже точно обратното — въобще не съм пристрастен. Ако съм с някое момиче, на което държа — окей. Но не съм някой ненаситен маниак.

Мога и без това. Така че бях наясно, че не съм пристрастен към секса, но просто ми се искаше да отида и да видя за какво става въпрос.

Бягането е доброто пристрастяване. Не е чак толкова различно от наркозависимите, алкохолиците и всички други а-та. А.Б. — анонимните пристрастени към бягането! Срещаме се веднъж седмично, говорим си, помагаме си да сме във форма, надъхваме се взаимно, винаги има някой по-добър от теб и някой не чак толкова добър, така че винаги има на кого да помогнеш и от кого да се вдъхновиш. Бегачите определено са пристрастени и на някои от тях дори това им се отразява зле здравословно. Но аз със сигурност бих предпочел да изглеждам така, отколкото като Стив Лий само да се тъпча със свински пайове и да изяждам всичко пред себе си. Бил съм там, преживял съм го, знам какво е и определено не ми харесва. Искан просто да бягам. Това беше моят лек за всичко. Може би е по-добре да се изправя лице в лице с проблемите си, но аз никога не съм бил добър в това.

Когато бягам, мисля само за големината на крачките си, поддържането на добър ритъм и темпо, на добра кондиция като цяло. Като направя добра тренировка, 12 серии по 200 м или нещо подобно, се чудя защо го правя и какъв е смисълът на всичко това, и просто искам да спра. Точно в този момент не можеш наистина да разбереш значението и смисъла на всичко, но след като приключиш и вече си почиваш, си повече от доволен от факта, че не си се отказал и си го направил. Никога не е приятно на момента, но колкото по-стегнат ставаш, толкова повече болка може да понесе тялото ти.

Разбрах, че освен бягането и разхождането има терапевтичен резултат. Научих това, когато изгубих шофьорската си книжка преди няколко години заради превишена скорост. Наистина започна да ми харесва да се разхождам от „Менър Роуд“ до „Тюб Стейшън“.

Неохотните 147

През 2010 г. Бари Хърн реши, че няма да има повече награди за 147. Преди имаше награди от сорта на 25 000 лири на *World Open*, а после просто решиха да ги махнат. Така единствената допълнителна награда остана 4000 лири за най-голям брейк на турнира. За мен това е пълна лудост и донякъде обидно — 147 точки е абсолютното, най-

голямото и велико нещо, което можеш да направиш в тази игра, това показва абсолютен снукър професионализъм.

Вместо да се оплаквам, помислих кой е най-добрият начин да получа тази награда на турнира. Реших, че ако се целя в максимален резултат, мога да спра по средата, да попитам съдията каква е наградата за 147 и ако ми кажеше, че няма, можеше просто да спра дотам в знак на протест. Със сигурност щях да се целя в 147 и си размених по няколко думи с рефера Ян Верхаас.

— Каква е паричната награда за максимален резултат? — попитах аз.

— 4000 лири — отговори той.

— Няма да направя 147 точки за толкова малко.

По това време бях направил 40 — 50 точки и бях още в началото. Той не каза нищо, но предполагам, че просто си мислеше, че се шегувам. Всеки следващ път, в който вкарвах черната, му казвах, че няма да го направя. Можете да го видите на телевизионния запис. И така стигнах до жълтата.

— Все още няма да го направя — казах аз.

По това време вече бях доста развълнуван. Мислех си, че това е добра форма на протест и че би се запомнила много повече от 147 точки; че ще е доста по-вълнуващо за критиците и коментаторите да кажат: „Бях на мача, когато Рони отказа да направи 147“, отколкото да споделят, че са били на мач, на който съм го направил. В крайна сметка съм направил доста досега. Това можеше да се запомни и като най-бързите 147 — въпреки че очевидно поради други причини. Нито един снукър играч не бе стигал до 140 точки брейк, отказвайки да вкара черната след това. Щеше да влезе в историята.

Денис Тейлър (пенсиониран играч и коментатор на BBC в момента) каза: „Той се усмихва и се шегува с Ян Верхаас, рефера“. Но тогава не знаеха какво казвам.

„Какво може да кажеш? — каза Джон Върго. — Последният фрейм изглеждаше така, сякаш не му пука, и това, което се случва сега, е просто сензационно. Сензационно!“ Бях на 134. „Хайде, Рони, давай!“ — каза той.

140 точки и много силни възгласи от публиката.

Тогава просто стиснах ръката на Марк Кинг. Спечелих с 3:0 фрейма. Черната беше много лесна. Можеше да се вкара и ако я удриш

с другия край на щеката. Марк ме погледна толкова шокирано и изненадано. Цялата зала изглеждаше толкова потресена, че не знаеха какво се случва. Ян обаче въобще не се отказва.

„Хайде, Рон, направи го за феновете си“ — каза той.

Помислих си: „Ах, ти, кучи син, който се рови в съвестта ми в момента ми на слава!“. Естествено, вкарах и черната.

„Виждали ли сте нещо подобно в живота си?“ — каза Върго накрая. Е, ако не бях вкарал черната, със сигурност никой нямаше да го каже.

Бари Хърн дойде при мен веднага след това. „Слава Богу, че вкара тази черна, защото иначе много щеше да загазиш. Инспекторът, който разследва съмнителните залози на мачове, е тук днес и се опитваме да му покажем колко чиста и неопетнена е играта ни. Ако беше направил някоя подобна глупост точно пред него, нямаше да изглежда особено добре.“ Имаше само няколко секунди разлика между стискането на ръката на Марк и вкарването на черната топка.

Реакциите бяха разнородни. За себе си аз бях наясно, че се забавлявах, и имах право да разлая кучетата малко. Но Асоциацията смяташе подобно действие за шокиращо. Марк Уилямс също ме изкритикува: „Брейкът на Рони трябваше да остане на 140, защото той стисна ръката на опонента си, преди да вкара черната. Трябваше да си изиграе черната, без да се бъзика, или да играе на сигурно (ако наистина е искал да покаже нещо с това). Но в крайна сметка именно затова хората идват да го гледат — защото не се знае какво ще направи във всеки следващ момент“.

Някои от играчите ме подкрепиха. Те също бяха бесни на решението да се отмени наградата за максимален резултат. Нийл Робъртсън каза, че смята това, което направих, за велико: „Да вкараш една червена и една черна и след това да попиташ рефера каква е наградата за максимален брейк, е просто гениално. Никой друг играч не би го направил. Той знаеше, че няма награда, просто го изигра. Никой не е по-голям от спорта, но той определено го прави много по-атрактивен и интересен, когато извърши нещо подобно.“

НАЙ-ВЕЛИКИТЕ МИ ПОБЕДИ

„Яко бягане, темпото беше сравнително бързо, забавих малко по средата, а после се напънах нагоре по хълма и ускорих.“

Първата ми световна титла през 2001 г. беше толкова важна за мен, защото ми отне много повече време, отколкото смятах всички. Напрежението се трупаше колкото повече време минаваше, без да съм го спечелил. Бях на 25 години и започнах да си мисля, че никога няма да успея да го постигна. Донякъде това беше най-важният и най-трудният за печелене турнир.

Дори когато бях на 16 и бях влязъл в някаква напълно ненормална серия от неспирни победи една след друга, не смятах, че мога да спечеля световния шампионат, въпреки че всички твърдяха обратното. Не знаех колко точно са добри топ играчите, които участват там, но предполагах, че са много по-добри от мен.

Мислех си просто да играя, да се наслаждавам на играта и да видя къде ще ме отведе. В доста по-късен етап от живота си се изправих срещу най-големите играчи в мачове и виждайки колко по-зле играя отпреди, осъзнах колко добър всъщност съм бил на 16, когато съм играл в Блекпул. Сега осъзнавам, че на 15 — 16 съм играл толкова добре, колкото някой някога въобще е можел да играе. Но тогава не го знаех, защото не съм се събирал с топ играчите, за да мога да сравня нивото си с тяхното, и предполагах, че те просто не пропускат.

Преди първата ми победа на световен шампионат не се чувствах добре. Даже бях доста далече от добре. Едва ли можех да се чувствам по-зле. Не бях пристрастен към нищо по него време, така че не можех

да обвиня това за състоянието си. Печелех буквално всеки турнир, на който участвах, така че проблемът не беше и в снукъра. Но просто се чувствах адски зле.

Не ми се говореше с никого, усещах се на дъното, нямах никакво самочувствие. Класическа депресия. Поставях всичко друго на преден план, но не и себе си. И в някакъв момент ми писна да го правя. Интервюираха ме по радиото и може би очакваха да получат леко, готино и закачливо интервю от човек, който ще участва на световния шампионат и ще разкаже повече за него. Вместо това обаче аз просто казах, че не се чувствам особено добре, че в момента се опитвам да се справя с вътрешната си борба и че въобще не искам да съм там в момента. Те определено не знаеха как да реагират и какво да отговорят.

Предната вечер звъннах на „Самаритънс“ (организация на територията на Великобритания, която има гореща линия за оказване на помощ и подкрепа на хора в емоционални кризи, стрес, депресия и т.н.) и им казах, че съм отчаян. Не им казах как се казвам, но им споделих, че съм снукър играч, че постоянно получавам паник атаки и че не искам да играя повече. На другия край на телефонната линия един прекрасен женски глас ми каза:

— Трябва ли да играете снукър?

— Ами да, той е животът ми. Това е, с което се занимавам. Искате ли да мога да играя.

— Не е ли по-добре за Вас да сте физически и психически здрав? Обмисляли ли сте да се откажете от снукъра?

— Да, мисля за това постоянно през последните осем години — отвърнах. По това време бях професионален играч от осем години.

Този разговор не оправи нещата, но определено се почувствах по-добре след него. Реших, че няма смисъл да крия как се чувствам, и просто го излях по радиото. След това интервю веднага отидох при лекаря и му казах, че искам да пробвам антидепресантите, които ми беше предложил преди това, защото вече нямаше накъде да ходя. Мислех си, че няма какво да губя, така си взех рецептата и започнах да ги пия в началото на турнира.

Това е доста рисковано — твърде често хората се чувстват като парцал през първите няколко седмици, когато започнат да употребяват антидепресанти, но от друга страна, аз не виждах да имам никаква алтернатива. Пих ги няколко години и наистина ми помогнаха. Но

предполагам, че не исках да имам живот, който зависи от антидепресантите ми — постоянно има разни истории по вестниците за хора, които се пристрастяват към тях и си прецакват живота тотално. Затова реших, че е по-добре да се откажа, докато още можех. Знаех, че винаги мога да се върна към антидепресантите, ако исках — беше нещо като анонимните алкохолици или наркозависими. По-скоро ми се искаше да си взема натуралното лекарство — именно затова ходя да бягам и си получавам дозата серотонин. Обожавам това чувство — да се потиш и да работиш здраво. Тялото ти е машина и трябва да го уважаваш. Разбира се, дори когато го уважаваш, от време на време го взривяваш и размазваш тотално. Аз го правя около 10 дни в годината. Кое е около 3% от времето. Не е зле. Предполагам, че 20% биха означавали да си мързелив тъпанар, който само лежи на дивана и възстановява от поредния запой, а през останалото време работи за поддържане на формата си.

Почувствах огромно облекчение повече отвсякога, когато победих Джон Хигинс с 18:14 фрейма на финала. Той вече имаше една световна титла, така че напрежението за победа беше върху моите рамене. Джон е много по-различен играч от мен, но до някаква степен има по-завършен стил на игра — има по-добра тактика, прави страхотни брейкове, вкарва превъзходно. Той е деветка от десет възможни точки по всички възможни критерии, истинска класа в снукъра.

Смятам, че аз винаги съм бил по-инстинктивен играч, и по някакъв начин отказвам хората да използват собствения си стил на игра. Не мисля, че съм по-добър играч от него, но може би маниерът ми на игра смущава повече останалите играчи, отколкото неговия. Джон Хигинс винаги е бил като машина и не мисля, че начинът му на игра всява страх в опонентите му, както, надявам се, моят прави. Той беше снукър еквивалентът на германците във футбола — те те унищожават с ефикасност. Може би невинаги изглежда невероятно и велико, но те разбиват на парченца и винаги е трудно да се играе срещу тях. С мен мачът може да приключи още преди да е започнал. Аз съм повече като Бразилия, отколкото като Германия.

През 2001 г. хапчетата започнаха да действат доста бързо. Не бях толкова стеснителен и свит и просто се фокусирах върху играта. По принцип не говорех много с хората, когато бях на турнири, но за

сметка на това почти постоянно бях на телефона с татко през тези две седмици.

Той успя да усети разликата в гласа ми: „Звучиш толкова по-добре, Рон. Определено ти влияят добре. Мога да го разбера само от гласа ти“. Също така ми каза, че и играта ми изглежда по-естествена.

„Вече не се страхуваш да правиш всички тези дълги удари и направо ги схрускваш за закуска. Просто не мога да повярвам, че успяваш да направиш някои от тези удари“ — ми казваше той. Разговорите с него ме караха да се чувствам по-добре. Той определено не разбираше депресията, в която съм, но можеше да разбере, че съм по-добре.

Финалът срещу Джон беше доста тежък. Започнах добре, поведох с 6:2 фрейма, въпреки че не играех блестящо. После демоните ми ме обсебиха пак. Стигнах до резултат 7:2 в моя полза, но беше пълна излагация — най-лошият възможен фрейм в снукъра, който можете да очаквате и да видите и от двамата ни. После Джон спечели следващите три фрейма. 7:5. Мамка му. В почивката отидох при Дел Хил, който беше моят мениджър по него време, и го попитах: „Какво се случва? Това е истински кошмар! Не мога да вкарам и една проклета топка!“.

„Виж, просто се дръж! Не играеш никак зле. Ти пропусна няколко, той — също, а и ще продължава да пропуска.“ Върнах се обратно и имах много добра финална серия и в неделя вечер се прибрах и си легнах с постигнат резултат от 10:6 фрейма. Много добре свършена работа, бях удовлетворен. В понеделник следобед се появих и подкарах брейкове от рода на 138, 90 и няколко халф сенчъри брейка. Резултатът стана 14:7. Той обаче не се даваше толкова лесно. 14:10 фрейма. Световният шампионат е като маратон — имаш чувството, че продължава вечно. Седемнадесет дни снукър и накрая вече си полумъртъв. Може да го видиш дори по лицата на играчите — тези, които оцелеят до последната четворка, са бели като платно — цялото това време, прекарано на тъмно, цялото това напрежение, изправяне, игра, седане, гледане, гледане, гледане. Убийствено е. Няма друг спорт, в който играчите да са толкова на показ — камерите постоянно приближават образа на лицето ти, докато седиш на стола, докато си чоплиш носа, дърпаш си ухото, пипаш си лицето. Няма къде да избягаш.

Лекарят, който ми предписа антидепресантите, е гледал мача по телевизията и се обадил на Дел.

— Гледал е мача по телевизията. Забелязал е, че нивото ти на концентрация пада и в един момент си се отнесъл нанякъде — ми каза Дел по-късно.

— Какво искаш да кажеш с това, че съм се отнесъл? — го попитах аз.

— Моля те просто поговори с него.

— Няма да се обаждам на никого.

Дел продължи да ме увещава и аз накрая склоних.

Определено не бях в най-доброто си настроение за това, но му звъннах. Попитах го: „Добре, какво значение има?“.

Той беше адски търпелив с мен и звучеше загрижен: „Просто вземи още едно хапче, ще ти помогне да останеш концентриран и свеж. Вземи го сега и след час-два вече ще се чувстваш по-добре“.

Оказа се прав. Поведох с 15:10, имах кратко колебание в играта си, по време на което Джон навакса до 17:14. Трябваше ми само още един фрейм. По това време вече си представях заглавията на вестниците, обясняващи как съм пропилял всичко и не съм могъл да премина през финал линията. В крайна сметка обаче успях да го направя.

Чувството беше великолепно. Джон беше джентълмен и каза най-доброто възможно нещо в такъв момент: „Кажеш на баща ти, че се справил добре. Много добре се представи. Радвам се за теб и семейството ти“. Той много добре знаеше колко много значи това за мен и татко, за всички нас. Майка ми беше облята в сълзи от щастие.

„Толкова се гордея с теб! — каза тя. — Толкова съм щастлива. Справи се страхотно!“ Отидохме в малката съблекалня зад сцената. Там бяхме аз, майка, татко, Даниел, Джими Уайт, Рони Ууд, тогавашната му жена Джо и всички бяха полудели от вълнение — крещяха като луди и си подаваха трофея над главите. Аз бях единственият спокоен човек в стаята.

Три години по-късно, през 2004-а, спечелих титлата за втори път. Чувствах се много добре по това време и вече бях много запален по бягането. Беше годината на дългата ми коса и рок групата „Алис“. Започнах турнира с много добра игра, после в някакъв етап се влоши. По принцип се държа на дистанция от хората в Шефийлд, но винаги се

появява някой, който има достъп до всички места, който може примерно да сервира кафетата и чайовете, да вади топките или да бъде на точното място в точното време, ако имах нужда да си поговоря с някого.

Въпреки че напоследък този някой е Деймиън Хърст заедно с личната си асистентка Силвия, ако те не са наоколо, обикновено някой от другарите ми в бягането идва. Хубаво е да виждаш приятелско лице наблизо и да има за кого да играеш. На този етап не искам около мен никого, който се опитва да ме направи по-добър играч или планира да покоря света.

Имам нужда от човек, повдигащ настроението ми. Естествено, и аз искам да постигна колкото се може повече, но по-скоро бих го направил, докато се забавлявам, отколкото докато някой се опитва да открие липсващото парче от пъзела. В крайна сметка аз трябва да съм господар на собствената си съдба.

Има толкова много хора, които само говорят за нещата, без да са ги преживели. Когато попадна на такива и те само ми обясняват как всичко е адски лесно и са готови да ми дадат хиляди съвети, им казвам: „Ето щеката ми, хотелската ми стая, костюма ми, ще се присъединя към теб за вечеря, успех, днес играеш срещу Джон Хигинс, той не е никак лош играч“. На подобна реплика никой не знае как да отговори.

Хората често ме питат кои са най-важните ми победи. Много е трудно да отговоря на това, защото наистина имам много победи и всички са важни за мен по един или по друг начин. Но ако бях на самотен остров и трябваше да взема само три трофея, те ще включват: титлата от Световния шампионат 2012 г., четвъртата ми победа след ужасния ми период на оттегляне от две години; шампионската купа, която спечелих точно след като излязох от клиниката през 2000 г., и титлата от *European Open* през 2003 г.

Шампионската купа беше първият трофей, който спечелих, когато бях чист през 2000 г. Това не е голям турнир, но беше прекрасно просто да играя, чувствах се добре, със свеж ум и начин на възприятие. Третият трофей, който споменах, този от *European Open*, дори не беше излъчен по телевизията. Беше 2003-а — отново не беше някой голям турнир, но аз играх наистина добре и направих страхотен финал срещу Стивън Хендри. Спечелих с 9:6 фрейма и двамата играхме страхотно

— правехме големи брейкове, вкарвахме добре, атакувахме. Беше въпрос на късмет накрая.

Хората много често не ми вярват, когато им казвам, че за мен е много по-важно как играя, отколкото дали и какво печеля. Но това е 100% вярно. Естествено, искаш да спечелиш световния шампионат за юноши, когато си дете, после световното за аматьори, после световния шампионат и Шампионата на Обединеното кралство. Но аз по-добре си спомням как съм играл срещу Джими Уайт в къщата на Рони Ууд, отколкото някои от финалите на световен шампионат, които съм изиграл. Едни от най-лошите ми моменти са именно в Шефийлд дори когато спечелих световния шампионат.

През 2004 г. победих Грeъм Дот на финала. Не мисля, че играх кой знае колко добре, но беше добре за CV-то ми. Два пъти световен шампион: това беше много важно за мен, защото, ако беше само един път, можеше да се приеме като щастлива случайност. Отпразнувах го, като си сложих вампирски зъби като на Дракула в устата. Приятелят ми Скоус Джон ми ги даде през 2001 г. и ме помоли да ги сложа, ако спечеля титлата отново.

Тогава му казах „Да, да, да, няма проблем“ и после въобще изключих за това.

В началото на турнира той ми напомни за уговорката ни, може би е имал някакво предчувствие.

— Не, не, не мога да го направя — му казах аз.

— Хайде де, ще бъде толкова яко. Ще е навсякъде в пресата след това. А и ти обеща!

Както и да е, мислех си, че така или иначе няма как да стане, а и бях обещал три години по-рано и му казах, че ще го направя.

Всички мислеха, че е в чест на Рей Риърдън, но не беше така. Това просто бяха шантавите зъби на Скоус Джон. Аз дори не осъзнавах, че приличам на Рей, направих го за Джон.

Минаха още 4 години, преди да спечеля световната титла отново. Помня това поради една-единствена причина. Смятах, че Световната асоциация ще ме погне здраво заради инцидента с пресконференцията в Китай. Казах си: „Мамка му, сигурно ще ми забранят да играя, по-добре да постигна нещо смислено тук“.

Направих максимален брейк и ако го гледате в *YouTube*, ще видите, че стискам юмрука си адски здраво, това беше моят начин да

кажа: „Окей, опитайте се да ме отстраните сега“. Мислех си, че съм им създал проблем. Направих 147, „подпалих“ турнира, а сега ще ме отстраните от играта. Това беше моята мотивация. Турнирът се състоя точно след този в Китай и наистина отчаяно исках да се представя добре. Да го спечеля, беше черешката на тортата. След финала си помислих, че дори ми се иска сам да се оттегля за малко. Просто исках Световната асоциация да разбере, че можех да се оттегля, ако пожелаех. Но в крайна сметка не го направих.

Не се опитвам да провокирам контролните органи в снукъра. Понякога просто правя глупости, защото така ми идва отвътре и не мога да се овладя. И това обикновено е в моментите, в които предполагам, че Асоциацията ме е погнала и рискувам да получа забрана да играя. Но обикновено точно този страх изкарва най-доброто от мен. През 2004 г. ми направиха забележка и малко ме поскастриха за това, че само съм биел по масите, и си помислих: „Знаете ли какво, опитвайте се да ме преместите тук, да ме закопаете там“. И това ме надъха да спечеля световното, което и направих. Когато спечелих световния шампионат след Китай и Мастърса след напускането на мача ми с Хендри на Шампионата на Обединеното кралство, това беше моят начин да кажа „Майната ви!“. Някои от най-великите ми победи идваха точно когато бях загазил най-много.

ЧЕКМЕДЖЕТО НА БЛУДНИЦАТА

„6 серии по една минута бягане около полицейското управление «Менър Роуд». Ставах все по-бърз с всяко следващо повторение. Чувствах се добре, усещах краката си така, сякаш можеха да летят. И го правеха.“

Беше май 2013-а и бяха минали 11 месеца, в които бях извън играта — в съда, във фермата, в ролята на баща, бягах, живеях — и сега вече трябваше да се завърна в Шефийлд. Бях развълнуван и страшно нервен. Седмици преди започването на турнира ВВС излъчваха трейлъра на световния шампионат и натъртваха на това, че той ще отбележи „завръщането на Ракетата Рони“. Звучеше така, сякаш никой друг не участваше на този турнир. Беше малко притеснително и неудобно. След всичко това определено не исках да се завърна и да изляза да играя на първия кръг хленчещ.

Към края на март започнах да тренирам. Дадох си шест седмици, за да вляза пак във форма за турнира.

Първите няколко седмици се чувствах добре, като че ли никога не съм прекъсвал. Първоначално играех срещу приятелите си — Чик и Ти — и беше доста забавно. След няколко седмици отидох до академията в Ромфорд, мястото на Джанго, където той беше осигурил трима-четирима топ играчи от Китай, което го прави едно от най-добрите места за трениране в страната. Бях въодушевен. Играех по 25 фрейма и правех по 5 — 6 сенчъри брейка. Често тренирахме с най-добрия резултат от 25 фрейма, за да влезем във формата на Шефийлд. Колкото повече обаче приближаваше началото на турнира, толкова по-трудно ми ставаше.

Всеки ме посрещаше с добре дошъл, когато пристигнах в Шефийлд. Невероятно, но факт, първият човек, с когото се видях там, беше Бари Хоукинс. Помня, че сме се виждали, когато той беше на 14, а аз — на 17. Той още играеше в юношеската лига, а аз тъкмо бях станал професионален състезател и бях спечелил Шампионата на Обединеното кралство. Тогава бях поканен да връча наградата на един от турнирите и да играя срещу победителя. Все още си спомням, въпреки че беше преди доста години, как още тогава си мислех, че е много добър, и бях впечатлен от начина, по който удря топките. Когато го видях в Шефийлд, изглеждаше много добре, попита ме как съм и ми каза, че се радва на завръщането ми. Никой всъщност не знаеше защо точно ме е нямало.

Хейзъл Ървин, презентаторът на BBC, беше страхотна. Обожавам я, тя е най-добрата. BBC определено се радваха да ме видят отново. Нямах да изглежда особено добре, ако световният шампион не беше дошъл да защити титлата си, и сигурно са се тревожили как евентуалното ми не появяване ще се отрази на рейтингите. BBC винаги са били добри със снукъра като цяло и всички сме като едно семейство, така че и те ми липсваха и се радвах, че няма да ги разочаровам.

Това, което ме изнервяше, не беше толкова фактът, че ще играя отново, а цялата медийна суматоха около мен.

Почти всички снукър заглавия включваха и мен по един или по друг начин — доста спекулации относно причините за оттеглянето ми и състоянието на психиката ми, след като се върна. Дори имаше и предположения, че всичко това е нагласено и измислено, за да се увеличи и провокира по-голям интерес към турнира. Разбира се, беше пълна глупост.

Някои хора казваха, че циркът на Рони О'Съливан отново е в града и че се появявах само когато ми е кеф. Мисля си, че и някои от играчите се чувстваха така — че просто мога да се появя и да играя, ако реша, и че всичко е страшно лесно за мен. Когато чуя нещо подобно, наистина ми е трудно да повярвам на ушите си — може да е всичко друго, но не и това.

На следващия ден си поговорих с Джон Хигинс. Той и Стивън Хендри са двамата най-велики играчи, срещу които съм се изправял. Играх с Джон на другия ден; той игра брилянтно и ме победи, а когато

си тръгнахме от масата, му казах, че когато е в такава форма, не знам дали въобще е възможно да загуби. А той ме гледаше, все едно говоря пълни дивотии. „Освен Хендри няма никой друг, който е играл снукър по начина, по който го правиш ти“ — му казах аз. Наистина мисля всичко това. Приятелят ми Джейсън Франсис беше с мен тогава и след това ми каза, че Джон сигурно си е помислил, че го покровителствам с тези думи или се отнасям със снизхождение.

— Това е последното, което бих направил, Джейс. Когато играе така, е просто невероятен.

— Но всички мислят така и за теб — ми каза той.

Предполагам, че наистина играя инстинктивно, и се доверявам на вътрешното си усещане, докато на повечето играчи им се налага да мислят повече и да се настройват за всеки следващ удар. От тази гледна точка може би виждам нещата по-бързо от другите играчи. Но останалите са много по-предпазливи, по-последователни и по-надеждни от мен, докато аз съм или много добър, или много лош играч.

Може би съм прекалено строг и суров към себе си. Преди наистина бях или много добър, или много лош, но мисля, че Стив Питърс ми помогна да играя сравнително добре дори и в моментите, в които не се чувствам страхотно и не съм във форма. Със сигурност съм много по-дисциплиниран отпреди благодарение на Стив. Той ме научи, че отказването е просто едно емоционално *шимпанзе*, което се опитва да ме саботира и което ще успява в дадени ситуации. Така че не трябва да слушам неговия глас по време на мач. Може да го направя след това, но не и докато играя, за да мога да дам 100% от себе си и играта си. Толкова много пъти съм губил мачове просто защото психически съм се отказал по някое време.

Работата ми със Стив ме направи по-малко емоционален към играта и по-съсредоточен върху нея, възприемайки я като работа, която трябва да се свърши. Казвах си, че не е нужно винаги да ми харесва. В крайна сметка кой е този, който харесва работата си във всеки един момент? Преди търсех тръпката и имах нужда да съм винаги перфектен. Казах си, че няма какво да доказвам на когото и да е — спечелил съм четири титли, така че имах доста постигнати неща зад гърба си. А и никой не е успявал да запази и защити титлата си на световен шампионат след Стивън Хендри през 1996 г. (невероятно, но

факт — петата от пет последователни победи), така че го нямаше и това напрежение върху мен, не се очакваше да го направя. Умът и психиката ми бяха стабилни. Мислех си, че аз съм просто един от общо 32-ма играчи, че имам същия шанс като всички останали и че просто е нужно да спечеля пет мача. По време на тренировките преди турнира играех много добре, изкарвайки най-доброто от опонентите си, и осъзнах, че не е кой знае колко по-различно от това да изляза и да играя в Крусибъл. Всъщност с адреналина и тълпата в залата мога да играя по-добре в Шефийлд, отколкото на тренировките преди това. Както и във всички други спортове, така и в снукъра доста голяма част от него е психологическа и е въпрос на нагласа. Дори в снукъра може би е повече, отколкото в останалите спортове.

Публиката ме подкрепяше през цялото време. Хората ми ръкопляскаха на крака на всяко мое излизане. Винаги са ме посрещали добре в Шефийлд, но този път усещането бе някак различно. Беше наистина трогателно. Мислех си, че след като толкова много време съм прекарал там, хората вече бяха започнали да ме приемат като един от тях. Много от тези хора ме бяха гледали повече от 20 години и вече сигурно си мислеха, че съм просто едно от старите момчета наоколо.

Първият ми мач беше срещу Маркъс Кембъл — много, много труден шотландски опонент. Маркъс е добър и твърд играч. Предната година играх срещу него в Китай и едва се прибрах. Но аз винаги съм смятал, че Шефийлд е различен откъдето и да е другаде. Опитът е толкова важен в Крусибъл — опитът с атмосферата, с интензивността и това да си се справял добре в миналото. Можеш да отидеш там дори и да си в лоша форма и пак да се справиш добре, ако вярваш, че можеш.

Водех го със 7:2 след първата сесия, играех добре, вкарвах. Дългите ми удари бяха страхотни, но те така или иначе никога не са били невероятни, ето защо не се притеснявах за тях. Във вечерната сесия водех с 9:2. Още малко и щях да се прибера вкъщи. Тогава започнах да пропускам. Започнах да се панирам и да мисля, че играта ми вече я няма. Беше първият ден и имах още 16, ако въобще оцелеех толкова. А това беше голямо АКО.

Спечелих с 10:4 и се чувствах толкова зле, като си тръгнах от масата. Деймиън Хърст ми каза: „Изглеждаш, все едно сме загубили“. Той се шегуваше с това и ми казваше как съм накарал всички да се

чувстват зле. Това, което се опитваше да ми каже, е, че съм луд. „Нямаше те 11 месеца, спечели с 10:4 фрейма, изигра няколко невероятни удара, да, пропусна няколко, но такава е играта.“ Деймиън е като още един Стив Питърс — постоянно ми дава различна перспектива на нещата.

Във вечерите, в които не играех, ходех на казино с приятели. Играехме блек джак, рулетка, хапвахме по нещо и гледахме снукъра по телевизията. Това беше страхотен начин да прекарвам вечерите си. Отидох там с 500 лири и си казах, че трябва да изкарам с тях 10 дни, защото не си падам по залаганията и не исках да започвам с това. Когато играех, залагах суми между 3 и 50 лири. Имахме си нещо като малък отбор — аз, Деймиън, Силвия, Чик, Ирландеца Крис, Таз и Скоус Джон. Спечелих около хилядарка още първата вечер. Готино. Късметът ми обаче не можа да издържи много дълго време.

Във втория кръг играх срещу Али Картър. Въпреки че Маркърс е много добър играч, той няма опита на Али в Крусибъл — аз съм играл срещу него на два финала на световен шампионат. Мачът започна страхотно за мен, в първата сесия водех с 5:1 фрейма. После той направи два много добри фрейма, които успя да измъкне от мен, и резултатът стана 5:3. Върнахме се за втората сесия и играта ми просто не беше същата, сякаш се беше изпарила някъде. Беше ми трудно да трупам точки и се превърнах във втория най-добър играч на масата. Стигнахме до 7:7, а аз се чувствах отворително.

При резултат 7:7 Али ми направи снукър, аз успях да се измъкна от него, но вкарах бялата. Помислих си, че това е лош късмет, но всъщност беше добре, защото успях да се изплъзна от снукъра. Той трябваше да направи много дълъг удар, след като бялата беше вкарана, и го пропусна с много голямо разстояние от целта. Помислих си, че това е просто чудесно, и направих 70 точки. В последния фрейм за тази вечер направих 80 точки. Така че тръгнахме от 5:3, минахме през 7:7 и приключихме с 9:7 в моя полза. Наистина не бях на себе си. Али игра много добре, но аз го изместих, което беше страхотно за мен. Най-изразителните и значими сесии са тези, в които се бориш със себе си, не тези, в които си във вихъра си. Ако можеш да спечелиш сесия, в която не се чувстваш добре и играта ти е много по-лоша от истинския ти потенциал, точно тази способност ще ти спечели световната титла.

Това ми даде увереност и самочувствие. Мислех си: „Водя с два фрейма, имах кофти момент, но той вече отмина“. Върнах се на следващия ден и играх много добре. Дълга топка, бум, 70 точки. Дълга топка, бум, 80 точки. Имах и много добри сейфти удари. Определено е в твоя полза, когато дългите ти удари са добри — вкарват те много бързо в играта, което със сигурност изнервя и напруга опонента ти. В крайна сметка победих Али с 13:8 и си казах, че това повече прилича на игра на шампион.

Стигнах до четвъртфиналите и много от големите имена вече бяха отпаднали: Джон Хигинс, Марк Уилямс, Марк Селби, Марк Алън, Нийл Робъртсън. Всички бяха отпаднали, но аз не виждах в това моята възможност да спечеля, защото винаги съм казвал, че за да спечелиш световния шампионат, сто процента ще ти се наложи да играеш срещу някого, който е във върховата си форма, и няма да е лесно. Всеки в топ 16 в световната ранглиста може да те победи. Така че не ме интересуваше особено много кой точно е победил и кой — загубил. Интересувах се повече от това как играя.

Един от огромните ми проблеми тогава беше, че не мога да бягам в Шефийлд. Бях разкъсал мускула на прасеца си по време на бягане точно преди световния шампионат. Ходех в залата да покарам малко колело, но това бе всичко. Ироничното е, че в момента, в който спрях със снукъра и тъкмо бях решил, че ще мога да се фокусирам и концентрирам върху бягането, постоянно се контузвах и станах дебел и мързелив. После, когато започнах да играя снукър отново, реших, че трябва да отслабна. Най-вероятно съм прекалил с бягането и разкъсах мускулните влакна. Когато бях в Шефийлд, се видях с приятелчетата ми от бягането Джейсън и Лий. Не можехме да бягаме заедно заради контузията ми, но излязохме да хапнем с Джейсън и се засякохме с Лий покрай фитнеса. Между мачовете си говорех и със Стив Питърс, който живее между Шефийлд и Манчестър, в Чейпъл ен ле Фрит (малко градче). Отивах дотам във всеки един момент, когато можех, оставах за през нощта и си говорехме.

На четвъртфиналите играх срещу Стюарт Бингам и го поведох със 7:0 още през първата сесия. Хората го наричаха Управлявания от топката, защото според тях има късмет топката да отива там, където иска. Аз обаче не смятам, че има късмет. Даже си мисля, че няма — ако имаше, щеше да е спечелил повече турнири.

Въпреки че не бях особено уверен в играта си, успях да забравя за лошите удари и да наваксам. А имаше доста такива. Брейковете ми обаче бяха добри — 79, 111, 87, 133 и 78. Коментаторите казваха, че това е снукър, идващ от небесата, но като че ли въобще не беше така или поне аз не го усещах, не беше като случаите, в които просто вкарвам за забавление. Имах чувството, че здраво ще трябва да се потрудя за това. Стигнах до резултат 7:0 фрейма в моя полза и тогава забавих темпото.

В последните три фрейма от сесията срещу Стюарт не можех да вкарам нищо. Концентрацията ми се бе изпарила. Чувствах се зле и си мислех, че трябва да се съсредоточа върху всеки удар и всяка топка във всяка сесия, за да спечеля този турнир, а не можех. Тъкмо си мислех, че съм опитомил чудовището и съм прибрал *шимпанзето* в клетката, но осъзнах, че могат да излязат във всеки един момент. Всички тези мисли, които минаваха през главата ми, правеха всичко още по-трудно. Мислех си, че не играя добре, а после чух Стийв Дейвис и Стивън Хендри от студиото да казват, че това е най-добрият снукър, който са виждали. Нямаше никаква логика. Помислих си: „Защо ме занасят така?“. Сега смятам, че истината е била някъде по средата. Не ми беше толкова лесно, колкото през 2012-а, тази година трябваше да се боря със зъби и нокти, но като цяло бях последователен.

В крайна сметка победих Стюарт Бингам с 13:4 фрейма, въпреки че толкова много се критикувах и ядосвах на себе си. След мача определено не бях в най-добрата си форма и кондиция. Казвах си, че снукърът не ми липсва особено, но в същото време имаше вероятност това да е последният ми голям турнир и може би щях да се връщам колкото да изкарам пари за училищните такси на децата. Не мина добре. Но пък аз винаги съм бил на двете крайности на обичта и омразата ми към снукъра — когато го обичам, наистина съм готов на всичко, а когато го мразя — наистина го ненавиждам. А понякога го обичам и мразя едновременно.

Що се отнася до учебните такси на децата, някои го намират за странно, а други направо го коментираха по кофти начин и ме караха да реагирам остро. Просто не ми вярваха. Някои смятаха за снобско желанието ми децата да учат в частно училище, но това може би донякъде е истина. Нямах друг избор и трябваше да ги махна от техните училища, освен ако не отидех на съд. А аз не исках това.

Искам да плащам учебните им такси от доходите си, но всъщност не съм от хората, които вярват особено много в частното образование. Смятам, че държавното училище е достатъчно добро за всички нас. Въпросът опира до това как ще го използваш за самия себе си. Аз бях в държавно училище и не успях да го използвам както трябва. Но там имаше много интелигентни хора, които го направиха и се възползваха, после отидоха в университет и изградиха успешни кариери. Не мисля, че кой знае колко хора ми повярваха, че съм закъсал за пари, но е вярно. Да, имам собствен дом, както и дом за децата. Имам и още няколко имота заедно с майка ми, но въпросът беше, че ако не се върна да играя, щеше да се наложи да продам дома си.

Коментаторите не спираха да повтарят колко спокоен съм изглеждал тази година и аз наистина мисля, че когато играя, е така. Но имаше моменти, в които бях толкова параноичен, особено след края на някоя сесия. Трудно е за обяснение, но това е класически симптом на параноидна депресия — не можеш да говориш с хората, не можеш да ги погледнеш в очите, постоянно си мислиш, че ти се смеят, че ще бъдеш изложен на показ, но не си сигурен защо точно или за какво. Това е ужасно и деструктивно хабене на енергия и живот. После се махах оттам и бях добре. Играенето беше бягство донякъде — чувствах се добре, докато играя, играенето се превърна и в разсейване. Това, с което не можех да се справя, бяха мислите и предчувствията, когато не играех. И с точно това изморявах и досаждах на приятелите си.

Всички вече наистина бяха изморени от това. Казвах на най-близките ми приятели, Скоус Джон и Деймиън, че не мога повече, че ще си намеря нова работа и ще работя за някоя медия. А на следващия ден отивах на масата за тренировки, играех и вкарвах добре и си мислех: „Да! Ще играя тази игра поне още 10 години!“.

Какъвто и да бях, Деймиън остана вечната ми опора. Той просто ми казваше: „Ако те кара да се чувстваш така, просто не го прави. Ако наистина ти влияе така, просто му тегли една майна. Ти наистина трябва да бъдеш щастлив. Ти си кралят на снукъра, най-добрият играч на всички времена, но не искам да те виждам толкова унил“. Аз не се смятам за най-добрия на всички времена, но беше хубаво да го чувам от него. Деймиън никога не униваше.

Шефийлд като цяло е много изтощителен турнир, но аз се изморих прекалено рано. След всяка сесия, чак до полуфиналите, бях толкова изтощен, че просто спях през цялото време. Мисля, че се случваше така, защото не бях свикнал адреналинът ми да се качва постоянно и да играя мач след мач. Способността ми да се възстановявам също не беше добра. Дори и приятелите ми, които са ме виждали в кофти моменти много пъти, ми казваха, че изглеждам зле накрая на всяка сесия. Чудех се защо се подлагам на всичко това. Бях много по-щастлив, когато работех във фермата и нямах никакви пари. В момента, в който приключех, се събличах по гащи и стара тениска, но не можех да заспя. Въпреки безсънието всички ми казваха колко уверен изглеждам, когато играех. Осъзнах, че трябва да се грижа за себе си. Минавал съм вече по този път с инфекциозната мононуклеоза, а здравето ми е по-важно от снукъра. Мислех си, че живея живота на пича от *Breaking Bad* (американска криминална драма, сериал). Реших, че вече няма да ми пука. Но в същото време отчаяно исках да спечеля.

Виждането за самия теб е толкова различно от това на останалите, когато си параноичен и подлагаш на съмнение здравия си разум. Започваш да се чудиш дали не ти казват всички тези неща, защото си топ играч и се чувстват задължени да ти казват хубави думи, или просто възприемаш действителността по съвсем грешен начин.

Параноята е вид депресия. Другите хора сигурно дори не я забелязват. Имаш чувството, че всички останали са щастливи със себе си, прекарват си добре, забавляват се, а вътре в себе си се усещаш адски некомфортно и гадно. В такива моменти просто искам да се уединя в стаята си. Искам да си легна при пухените завивки, да си гледам телевизия, да си поръчам много неща с румсървис, да пуша, да отида на шлепа на някой приятел, да поседя при него и да си избълвам всичките простотии от главата, защото примерно на него няма да му пука. Малкия Мики има шлеп на канала. Той е бил години наред в армията, после се разделил с жена си и си е купил шлеп, на който да живее. Мога просто да отида там, да се отпусна, да му помрънкам, да се пооплаквам, да му обясня как повече не искам да играя, а той да ми казва: „Добре, човече“. Приятелят ми има едно малко куче, което просто ме ненавижда. Всеки път, като отида там, карам Мик да излезем навън за по чаша чай, и кучето вече ме мрази, защото, като излизаме, Мик го заключва и го оставя там, а те двамата са като

женени един за друг. Бях казал на Мик, че кучето ме мрази, а той отвърна, че не е така: „Не е вярно. Виж, върти си опашката“. А аз му отговорих: „Виж, кучето мисли, че съм заплаха за него. Всеки път, когато дойда, ти изчезваш с мен, със сигурност не ме харесва“.

На пръв поглед изглеждах сдържан, може би дори прекалено много за мен. Но със сигурност си имах своите моменти. Понякога просто не можех да седя в Крусибъл, не можех да гледам хора около себе си, всяко дребно нещо ме дразнеше адски много.

Към края започнах да се пооправям. Помня, че броях дните до финала. Всичките ми приятели, които бяха в съблекалнята, поддържаха здравия ми разум — Ирландеца Крис, Скоус Джон, Деймиън и Силвия, както и двамата ми най-близки хора в Шефийлд — Ийаз и Таз.

Въпреки съмненията ми стигнах до полуфинала и там ми се падна Джъд Тръмп — огромен мач и потенциал за наслада на публиката. И двамата с Джъд имаме агресивен и атакуващ стил на игра. Все още ходехме по казината вечер. По това време вече се бях върнал на 500 лири стойност на чиповете си и реших, че е крайно време или да спечеля много, или да загубя всичко. Естествено, загубих. Но тогава нямаше значение. Бях доволен от това, което съм постигнал в Шефийлд.

Водех с 4:1 фрейма в първата сесия, но в крайна сметка той ме изравни до 4:4. Излязох след края и си мислех, че играх по-добре, а той все пак изравни. Този факт определено не ми даде особено много увереност за втората сесия, защото си мислех, че резултатът трябваше да е 6:2 или може би 5:3, но най-малкото трябваше да запазя преднината си. Има определен модел и тенденция в играта на Джъд — той винаги играе добре, когато е загубил три фрейма, но когато е във форма още няколко, започва пак да изостава. Забелязах го и това ми вдъхна увереност.

При резултат 7:6 той пропусна една червена и си казах, че сега е моментът да разчистя и да дръпна напред. И точно това направих. При 11:8 вече усетих, че той се е предал психически, и това ме улесни. Мислех си, че всичко, което трябва да направя, е да остана концентриран и дисциплиниран, а ако случайно тръгне да навакса, да се напъна отново и просто да изиграя всичко професионално. С други думи, зависеше от мен дали ще загубя, а не от Джъд дали ще спечели.

Имаше малко разминаване в полуфинала с точките при 13:9 по средата на дълъг и отегчителен фрейм. Ядосах се и направих едно определено движение с щеката. Някои биха го нарекли жест на мастурбация с щеката, но не и аз. Държах щеката между краката си и просто я потрих малко. Ако трябва да съм честен, доста често го правя, когато съм изнервен на себе си. Съдията, Михаела Таб, доста строго ми каза: „Не правете повече нецензурни жестове, става ли?“. Аз ѝ отговорих, че просто съм изчистил нещо от щеката, и исках да се махна оттам и да се прибера вкъщи. Това може би ме разсея малко и в крайна сметка загубих фрейма.

Беше много напрегнат мач. Определено се насладих на първата сесия, но някак си не чувствах, че идва моят момент през останалите сесии. Бях психически нестабилен, но тактически успях да се държа добре, изигравах сейфти ударите, както трябва, и очевидно правех достатъчно.

Да стигнеш до полуфинал и до единствената маса, е страхотно чувство (до полуфиналите във всички кръгове се играят по два мача едновременно), но да стигнеш до финал, е наистина велико. Испитах истинско чувство на удовлетворение от постигнатото. Успях да се преборя от 32-ма играчи общо и да бъда първият, стигнал до финал, защитавайки титлата си, а не бях играл от година. В началото дори не смятах, че това е възможно.

Когато букмейкърите ме обявиха за един от основните претенденти за титлата, си помислих, че са луди. Щом играчите казаха, че аз съм фаворитът за спечелване на шампионата, се издразних. Мислех си: „Мамка му, вие играете цяла година! Кога ще се появи някой и ще заяви, че е господар на този спорт, че е номер едно и че ще спечели световния шампионат?“. Но така и не чух нито един играч да говори с такава увереност и самочувствие. Наистина ми се иска да го видя, защото би било страхотно за играта и най-вероятно отново ще ме надъха. Но на никого явно не му стискаше и не беше толкова разпален. Донякъде това е добре за мен, защото означава, че конкуренцията ми не е толкова уверена, че не вярват достатъчно в себе си и възможностите си, но не е добре за снукъра като цяло.

Може би Джъд можеше да е този някой, но понякога му липсва инстинктът на убиец. Изглежда така, сякаш се радва да е там — има някакви пари, наслаждава се на този начин на живот, печели някои

мачове и почти всеки втори турнир, но това, което наистина трябва да прави, е да си проправи своя собствен път и да гради наследството, което ще остави след себе си. Няма някой Хендри или Дейвис, който е готов да посвети живота си на тази идея, някой, който да каже: „Ще трябва да ме остържеш от масата, ако искаш да ме победиш. Искam това толкова силно, че ще го накарам да се случи!“.

Когато стигнах до финала, първата ми мисъл беше, че не харесвам Бари Хоукинс, защото е в страхотна форма и просто ще ме смачка. Налудничаво е, знам, защото, както казах и преди, винаги на финала ще срещнеш някого в невероятна форма. Минах през всичко, на което ме научи Стив Питърс, и си наложих да се стегна — всеки ден е различен, всеки играч — също, трябваше да забравя за това катастрофално мислене, да се фокусирам върху фактите и да осъзная истината. Със Стив се опитвах да преобърна ценностната си система, с която бях израснал и която се основаваше на страх и негативизъм — трябва да спечелиш, не ме излагай, не излагай и себе си.

Така че се насилих да мисля позитивно — каквото и да стане, никой няма да ме смачка, в най-лошия случай просто ще се опита и тогава ще се напъна и ще спечеля. Всичко се въртеше около способността да съм търпелив. Никога не съм смятал, че някой ще ме отвее. Бил съм тук и преди, спечелил съм 4 финала от общо 4, добре се справям, когато съм под напрежение, няма да се отпускам и само си повтарях, че ако ми се отдаде възможност да спечеля мача, ще рискувам.

Докато се убеждавах колко ми харесва да съм тук и сега, забелязах, че са сменили сукното на масата за финала. Бяха ми казали, че ще го сменят, но очаквах да е същото като преди — хлъзгаво и бързо. Но това беше много бавно. Хлъзгавото сукно ми върши повече работа, а бавното би дало предимство по-скоро на Бари, защото той удря по-твърдо и стегнато, той е по-скоро силов играч, докато аз предпочитам да вкарвам топките с плавно движение. Няма как обаче да правиш това на бавна маса, трябва да ги удряш силно, за да влязат. Не че не мога да правя и това, но е съвсем различна техника от моята — все едно да минеш от пръст на трева в тениса. Зачудих се кой е взел това решение и защо. Теорията на конспирацията в мен започна да си мисли, че е направено умишлено и някой иска да ме спре, защото не желае аз да спечеля световния шампионат. Но всяко малко нещо, което

се превръщаше в пречка, се опитвах да трансформирам в предимство. Казах си, че ако наистина има хора, които не искат да спечеля шампионата, трябва да го направя точно сега. Това още повече ме предизвика и ме запали.

Може би бях параноичен, но дори и няколко уважавани бивши играчи ми казаха, че знаят защо е взето такова решение.

— Защо? — попитах аз.

— Защото не искаха да спечелиш световния шампионат. Това бе направено, за да те спре. — Казаха ми това след финала, така че със сигурност не са искали да ме баламосват или занасят.

Влюбих се във финала. Това беше единственият мач на шампионата, в който наистина смятах, че играя добре. Чак към полуфиналите успях да възвърна енергията си и проумях, че реално имам шанс да спечеля. Първата сесия на финала беше добра — поведох с 2:0 фрейма, после той изравни до 2:2 и осъзнах, че ще стане добра игра. После той ме поведе с 3:2 и това бе първият път от началото на шампионата, в който изоставах в резултата. После направих три наистина добри брейка, два сенчъри брейка и поведох с 5:3. Супер, бях отново в играта. Това си беше добра преднина. Показах си картите на масата, дадох му да разбере, че съм тук и ще се боря. Знаех, че и той е мотивиран, затова и се получи добра първа спаринг сесия.

Дотогава не ми се беше случвало да играя добре през втората сесия на финал в Шефийлд. През първата сесия си супер въодушевен и развълнуван, все пак си на финал и играеш наистина добре. После идва втората сесия в неделя вечер, винаги има някаква унилоост на лице — не можеш да спечелиш турнира все още, но можеш да направиш слаба игра и да се поставиш в неизгодна позиция за следващия ден. Със сигурност имах доста напрегната неделя вечер тогава.

Последния фрейм в неделя играх наистина много добре срещу Бари и го заклеших точно зад черната. Ако спечелех фрейма, щях да водя с 10:7, ако загубех, щеше да е 9:8. Щях да съм толкова разочарован, ако бях загубил този фрейм, защото го изиграх наистина добре, но някак си резултатът пак опря до разиграването на цветните топки. Това щеше да ме заболи. Слава богу, го спечелих, а да водя с 10:7 на финал, си беше страхотно.

На следващия ден, в понеделник, играх наистина добре. Следобед доминирах, правех страхотни удари и трупах точки от нищото. В един от фреймовете изоставах с 54 точки, имаше 59 на масата и аз я разчистих с брейк от 56. Последната червена наистина беше трудна — дълъг удар в ъглов джоб, а после трябваше да върна и бялата, за да играя със синята. Но пък това ме остави и с дълга жълта. Тя обаче влезе наистина прекрасно. После пък обаче имах рискова зелена — точно до един от късите бордове, а трябваше да се върна и за кафявата. Бялата се позиционира перфектно и това беше чудесно. Фреймът доведе до резултат 12:8 и определено беше едно от най-добрите разчиствания, които съм правил някога.

Бях доволен от търпението, което демонстрирах — вкарвах, направих няколко добри брейка, направих и няколко снукъра. Вместо да хвърлям усилията си да победея набързо, си казах, че ще им дам нужното време, и това ми вдъхна увереност. Играх наистина в понеделник следобед и си казах, че просто трябва да направя същото и вечерта. Сега беше тестът на работата ми със Стив Питърс — бях го направил предната година, така че знаех, че мога, но можех ли да го постигна отново? Бари излезе, дълга червена и направи брейк от 130 точки. После спечели следващия фрейм с добър брейк и изведнъж резултатът вече беше 15:12 и аз започнах да се шашкам.

Следващия фрейм той изоставаше с 20 точки и заради начина, по който играеше, си мислех, че му харесва и че няма да пропусне. Но той го направи. Чух възклицанията в публиката — разочарование от феновете на Бари и очакване от моите. Помислих си, че трябва да спечеля този фрейм с едно ходене до масата. Направих 70 — 80 точки, резултатът стана 16:12 и спечелих и следващия фрейм с добър брейк.

При 17:12 излязохме в почивка и имах нужда само от още един фрейм, за да победея, но умът ми просто не беше там. След финала Скоус Джон ми припомни какво съм му казал тогава.

— Какъв е резултатът? — съм го попитал.

— 17:12 — ми е отговорил той.

— Това означава, че той трябва да спечели шест поредни фрейма, за да ме победи?

Това, което Скоус Джон не разбираше бе, че съм сериозен — през целите 17 дни си казвах, че не съм достатъчно добър, за да спечеля. Джон си мислеше, че се бъзикам, но въобще не беше така.

Смятах, че има огромен шанс Бари да ми вземе шест фрейма. В крайна сметка излязох и приключих мача със стил и с брейк от 77 точки.

Вдигнах трофея — страхотно, много ви благодаря, пет пъти световен шампион, първият човек, който успя да запази титлата си след Хендри, момент на гордост. Бях истински щастлив. Постигнах това, което смятах за невъзможно. Да спечеля титлата пет пъти, ми се струваше нереално. Когато написах първата си книга преди 12 години, тъкмо бях спечелил световния шампионат за първи път. Преди две години вече го бях спечелил три пъти. Не е зле, но има огромна разлика между три световни титли и пет. Сега имам само една по-малко от моя герой на всички времена, Стийв Дейвис, и две по-малко от Хендри.

Моментът, който винаги ще помня, е малкият Рони на масата, подскачащ в ръцете ми, и как се усмихваме заедно на камерите. Не може да се сравни с победата ми през 2012-а, защото тогава имах толкова лош период в професионален и личен план и смятах, че никога няма да спечеля титлата отново, но въпреки това и сега беше прекрасно. Има една страхотна снимка, на която с едната си ръка държа трофея, а малкият Рони стои на масата с една ръка около раменете ми и другата на трофея. Великолепно.

В интервюто след мача пак провокирах някакво недоразумение. Хейзъл Ървин каза, че съм правел всичко да изглежда толкова лесно, но ме попита как е било зад кулисите и на кого дължа благодарност. Отговорих ѝ, че не смятам, че щях да спечеля две поредни титли без помощта на Стив Питърс, защото „Всеки ме познава. Имам си и добрите, и лошите моменти — редувам горе и долу, точно като бельо на курва съм“. Хейзъл не знаеше какво да каже. Не съм много сигурен дали въобще разбра какво казах аз — определено обаче разбра, че не е нещо, което може да излъчи в праймтайма на телевизията. Публиката избухна в смях. „Мисля, че можем да ти простим начина на изказ и грубия език — каза тя. — Искаш ли да перифразираш това, което каза, или поне да го попромениш малко?“

„Малко е късно, Хейзъл, на живо сме!“ — отвърнах аз.

Знаех, че е забавно, защото бях наясно, че Хейзъл ще обмисля следващия си въпрос, и си помислих, че просто мога да го изцепя, за да видя как ще реагира. На следващия ден тя дойде при мен и ми каза: „Наистина ме шокира, защото вече обмислях следващия си въпрос, и

изведнъж чух как тълпата избухна в смях и се зачудих какво си казал и трябваше да изляза някак си от ситуация“.

Също така казах, че смятам да участвам на повече малки РТС турнири, и отново имаше много скептици, които си задаваха въпроса защо бих го направил, при положение че паричните награди не са чак толкова големи там. Но на мен много ми харесва атмосферата на тези събития и това, че не продължават прекалено дълго време, което е перфектно за мен. Докато доста турнири траят между 10 дни и две седмици, а световният шампионат — 17 мъчителни и изтощителни дни, тези събития започват в петък и в понеделник вече си вкъщи. Така че държиш всичко под око, няма кой знае колко напрежение и не си далеч от дома си за цяла вечност. А ако обичаш играта, наистина си влюбен в нея. Няма значение, че не е световният шампионат, пак означава много за теб. Можеш да вземеш около 20 бона за спечелването на повечето от тези турнири, което никак не е малко, но разбира се, не е като световното, където наградния фонд е 250 000 лири. Разбирам защо хората ме смятат за луд, че искам да участвам в тези турнири, но ситуацията ми е такава, че не мога да отсъствам 12 месеца годишно. Искам да виждам Лили и малкия Рони и пак да играя редовно. Затова си мислех, че най-добрият начин да постигна този баланс, бе да участвам на някои от по-малките турнири и да се забавлявам. Ако играеш само за парите, така или иначе си прецакан. Понякога всичко, което парите носят, е нещастие.

Един месец след спечелването на световната титла вече мина и аз се чувствам страхотно. Знам, че не съм най-позитивният човек на света и че винаги ще имам вътрешна борба по един или друг начин, но също така знам, че съм благословен. Благословен с прекрасно семейство и приятели, чудесни деца, добро здраве, необясним снукър талант и невероятни фенове, които може би понякога дори не заслужавам. Също така имам страхотна приятелка, която внесе много стабилност в живота ми. Лайла е актриса, която е може би най-известна с ролята си на Амбър Гейтс във „Футболни съпруги“ и Сахира Ша в „Холби сити“. Освен това достигна до полуфинала на *Strictly Come Dancing* през 2009-а. Тя е фантастично допълнение към моя живот. Подкрепя ме и ми действа успокояващо. А и смятам, че двамата сме добър отбор. Има сърце и е добро момиче. Тя направи живота ми по-добър. Има страхотни приятели и ме заведе на места, на които никога не съм бил

досега. Тя е мароканка и изповядва ислям. Много от приятелите ѝ също са мароканци, което означава, че не употребяват алкохол. Те повече говорят, отколкото пият, и са толкова открити — това е мароканският манталитет. Повечето ми приятели само ме карат да ходя по разни места и да правя различни неща. Лайла ми показва един изцяло нов свят. Точно като мен тя не обича цялата тази показност и известност. Това е само едно от нещата, които споделяме. Тя е умна и проникателна, но не си пада по звездната простотия.

Освен всичко друго започвам да се занимавам малко по малко и с работа в медии — подготвям се за финала на кариерата си, когато и да е той, и може би дори ще напиша роман. Стигайки до края на тази книга, вече планирам следващата си година, платил съм учебните такси, спечелил съм световния шампионат, имам малко пари в банката и възвърнах самочувствието си. Що се отнася до бягането, започвам да възстановявам формата си и да изглеждам добре. Само след две години, когато съм на 40, ще мога да участвам на състезанията за ветерани и тогава наистина мога да оставя следа след себе си. Чекмеджето на блудницата отново е отворено и с малко късмет ще си остане така.

БЛАГОДАРНОСТИ

Благодаря на майка, татко и Даниел, Лили и малкия Рони, Лайла за тяхната обич и подкрепа; на Деймиън Хърст, Антъни Ген, Силвия, Айриш Крис, Скаус (Ливърпулски) Джон и Литъл Ти за това, че бяха до мен; на Джими Уайт и Стивън Хендри, че ми показаха пътя, който да следвам; на Джанго и Сони за техните мениджърски умения; на фермата и прасетата, че ме държаха постоянно зает и разумен; на Треиси Александроу, Крис Дейвис, Тери Дейвис, Бари Елуел, Аманда, Марк, Тери Маккарти, Дейвид Уеб, Алън, Сиан, Клер и Джейсън Уорд, защото винаги са били най-добрите приятели; на брилянтния д-р Стив Питърс, който ме научи как да се справям с всичко; на невероятните Джони Гелър, Алън Самсън и Люсинда Макнийл за техните редакторски умения и на Саймън Хатънстоун за неговото искрено приятелство, способност винаги да знае какво се върти в главата ми и за това, че винаги е бил щур като мен (все пак е трудно да срещнеш друг такъв човек).

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.